@MTSAN-01

།།རྣམ་འགྲེལ་ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱན།།

།སྒོད་ཅ།

།རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་བཞི་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ།

བརྗོད་བྱ། རྟོག་གེའི་ཚོགས་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱི་མ་རྣམ ।।

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཤེ་ར། མཚན་གཞན་སེང་སྒྲད་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག ।

@III-01

།།། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་གསུམ་པ་བཞུགས་སོ།།

།།། །གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་བཅས་པ་འོ་མའི་མཆོ།།

།དཔྱད་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་པས་ལེགས་བསྒྲུབས་པའི།

།ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བའི་ཉིང་ཁུ་བཅུད།

།ཡོངས་སུ་སྨྱོད་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ལ་འདུད།

།ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ཡོགཀ་རྟོག་མ་ལུས་བཀག་

།གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལས།

།ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་བསྟུབས་པ་རྣད་དུ་བྱུང་།

།མངོན་སུམ་བཞི་དང་ལྡར་སྣང་རྣམ་པ་བདུན།

།མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་བ་དང་སོ་སོ་ཡི།

།ཚད་འབྲས་རྣམ་གཞག་བདག་མེད་ཐུ་རཏས་སོགས།

།གསལ་བར་བསྟན་པའི་མངོན་སུམ་ལེའུ་འདི།

།ལེགས་པར་འཆད་དོ་བློ་གསལ་ཆོགས་རྣམས་ཉེན།།

@III-02 རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་མངོན་བྱང་དེས་པའི་ཐབས་འཆད་

པ་ལ། དེ་ཡང་ལེའུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་

སྐབས་སུ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ས་བཅད་རྩ་ཆོག

དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ཟིན་ཡང་། འདི་མན་ཆད་ཆོག་མངས་

སུ་དོགས་པས་འཇིགས་ནས་ས་བཅད་མཐའ་དག་མ་

སྦྱར་བར་རྩ་ཆོག་འགྲེལ་ཞིང་། སྐབས་སུ་བབས་པའི་

ཆོ་ཐུང་ཟད་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ལེའུ་དང་པོར།

དགོས་པའི་དབང་གིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བསྟན།

ལེའུ་གཉིས་པས། སྟོན་པ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཚད་

མ་སྒྲུབེ་མཚན་ཉིད་བསྟན་ནས་ལེའུ་གསུམ་པར་

ཚད་མའི་དབྱེ་བ་གྲངས་ངེས་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མ་

རྣམ་པར་འཆད།

ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་རྟོག

དེ་ཡང་གྲངས་ལ་ལོག་རྟོག

ཇི་ཡོད་རྣམས་ངེས་པར་བྱས་ནས་འགོག་དགོས་པས།

གྲངས་ཀྱང་བའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་

མཇོས་པ་བཟམ་རྒྱང་ཕན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེས་

ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་པུ་ཁས་ལེན་པས་

ཡོ་གུང་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱང་བ་འདིབས་པར་བྱུང།

@III-03 གྲངས་མང་བའི་ལོག་རྟོག་ལ། གྲངས་ཅན་པས་

གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཚད་མ་བསྟན་པས་གསུམ་འདོད།

དེ་ནི་སྒྲ་ལས་ཡོ་གུང་ཞེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན།

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་འབྱུང་བཞི་གང་རུང་གི་སྒྲ་ལས་དོན་

གོ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་ཚད་མའི་ངག་ལས་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་

སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ།། ཆུའི་སྒྲ་གོ་བ་ལས་རྟོའི་འོག་ཏུ་ཆུ་

ཡོད་པར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། དམ་པའི་གསུང་ལས་ལྟ་ཡུལ་གྱི་

སྣོད་བཅུད་བསྟན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་གཉིས་པ་ཡིན།

དེ་གཉིས་ནི་རང་ལུགས་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་

ཆོག་པ་འདྲའོ། །རིགས་པ་ཅན་པས། ཉེ་འཇལ་གྱི་

ཚད་མ་བསྟན་པས་བཞིའོ། །བ་མིན་གྱི་རོག་དང་སྐོག་ཤལ་

སོགས་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གིས་བ་ལང་ཅི་འདྲ་ཞེས་དྲིས་པ་ན་

བ་མིན་དེ་དང་འདྲའོ་ཞེས་བསྟན་པས་འདྲ་བར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ནི་དཔེ་ཉིར་འཛལ་གྱི་རྗེས་དཔག་དང་འདྲའོ། །

རྒྱལ་དབོག་པས་ནི། དོན་གྱི་གོ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་

ཚད་མ་བསྟན་པས་དྲུག་བཤད། དང་པོ་ནི། ལྟས་སྦྱིན་གསོན་པོ་

ནང་ན་མེད་པས་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

@III-04 ཞེའོ་མ་ལ་མེད་པ་དང་། འོ་མ་ཞེ་ལ་མེད་པ།

རྟ་བ་ལང་ལ་མེད་པ། རི་བོང་རྭ་མེད་པ་རྟོགས་

པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲུབ་པ་ཙ་རི་ཀ་པ་ནི།

རིགས་པའི་ཚད་མ་སྟེ་རྒྱུ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་རྟོགས་

པ་ལྟ་བུ་དང་། མ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྟེ་དམིགས་

པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱབ་པའི་ཚད་མ་ནི།

ཆུ་མིག་འདིར་ཀླུ་གནས་སོ་ཞེས་བྱགས་པས་དེ་རྟོགས་པ་

ལྟ་བུའོ། །སྲིད་པའི་ཚད་མ་ནི། ཚོགས་པ་ཡོད་པར་

ཞེས་ན་ཆོག་པ་ཅན་ཡོད་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྣམ་སེམས་པའི་ཚད་མ་ནི། དེ་རིང་དེ་འདྲ་ཞིག་འོང་ངམ་

སྣམ་པ་བཞིན་དུ་འོངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཚད་མ་

བཟུ་གཅིག་གོ །དེ་དག་གིས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའང་

ཚད་མར་འདོད་པས། བློང་དོར་གྱི་གནས་ལ་བསྒྲུབ་ནས་

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཇོན་པའི་རྟག་ཆད་མཐར་ལྷུང་བའོ། །

བྱངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་མ་བཀག་ན།

ཚད་མ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རྟང་བས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་

གང་ལ་དཔྱད་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཐྱར་རོ། །

@III-05 ཕྱི་ནང་གི་རྟོལ་བ་མཐའ་དག་གཞལ་བྱ་དང་། ཤེས་བྱ་

སོགས་གང་ཡང་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་གཞག་བྱས་ཤིང་

ཚད་མ་ལ་ཡིད་བརྟན་རྟང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པས་

རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་ལ་ནན་

ཏན་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མའི་གྲངས་ལ་དོགས་དཔྱོད་

དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་

ལྟར་ཡོད་དེ། གོང་གིས་བཤད་པ་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་

གྱབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཡུལ་ཅན་ཆོས་མི་བསྟུ་བ་ཚད་མ་ལ་

བརྟེན་ནས་ཡུལ་འཛིག་དགོས་པས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། ཡོད་དེ།

ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལས་མ་འདས།

འོན། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་སྣང་བའི་བློ་དེ། ཚད་མ་

མ་ཡིན་ཏེ། བློ་དེ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་ཡུལ་དེ་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟ་ན་བློ་དེ་གཉིས་

ཚད་མ་ཡིན་མིན་ཡང་། ནམ་མཁའ་དང་། ནམ་མཁའི་

མེ་ཏོག་གཉིས་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་འདུག་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བློ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་ཡུལ་

ཡོད་མེད་ལ་ཐུག །ཡུལ་ཡོད་མེད་ཀྱང་། རང་ཡུལ་

@III-06 དུ་བྱེད་པའི་བློ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་མིན་ལ་རག་ལས་པས།

ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་གཉིས་ཕན་ཚུན་རག་ལས་པར་སྣང་བས་

དང་པོར་འདི་ཤེས་ཟེར་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུར་འཆར་རོ། ।

དེ་བཞིན་དུ་གསུང་རབ་ལས། རི་བོང་དང་རྟ་ལ་རྭ་མེད་

པར་གསུངས་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་གཉིས་ཡོད་པར་

མཐོང་བྱུང་ཟེར། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལོག

ཤེས་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན། ཡུལ་དེ་མཐོང་བ་

དང་རིག་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་བློ་དེ་ཚད་མ་མིན་ན། རྟ་དང་

རི་བོང་མཐོང་བའི་བློ་ཚད་མ་ཡིན་པར་གང་གིས་བསྟུབ།

རྟ་མཐོང་བའི་བློ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་ལྟར་

རྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟའི་ཐ་ལའང་མཆུངས་སོ། །

དེས་ན་བྱམ་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལ། བྱམ་པ་རྟོགས་

པའི་ཚད་མ་རྟོགས་དགོས། བྱམ་པ་རྟོགས་པའི་བློ་ཚད་མ་

ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱམ་པ་ལ་མི་བསྟུ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་

དགོས། དེ་ཤེས་པ་ལ་བློ་དེས་གཞལ་བ་ལྟར་བྱམ་

པ་གནས་པར་ཤེས་དགོས། དེ་ཤེས་པ་ལ་བྱམ་པ་ཤེས་དགོས་

པར་འདུག་པས། ཡིད་ནང་དུ་ཡོག་ནས་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་ན་

@III-07 དཀའ་བའི་གནད་ཅིག་གོ ।ལེའུ་གསུམ་པའི་རྟ་

ཆོག་གོ་རིམ་རྣམས་ཀྱི་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་

གསུངས་པ་བཞིན་དེས་ན་ཕན་པ་ཡིན་ཏུ་ཆེ་བས་

ཇུང་ཟད་བྱིས་ན།

གཞུང་གི་བསྟུན་བ་

གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །

ཞེས་པ་ནས། གསུམ་གཅིག་བྱངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཚད་མ་མདོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་

རྗེས་སུ་དཔག །ཅེས་སོགས་ཚིག་ཤུང་གསུམ་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་

པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་

སྟོན། མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས།

དྲན་མིན་མ་ཡིན་འཁྲུལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་

མདོར། གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཚིག

ཤང་གཅིག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་

གྲངས་ལ་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་འགོག །མདོན་སུམ་རྟོག་དང་

བྲལ་བར་ནི། །ཞེས་པ་ནས། རྟོག་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། རྒྱལ་དཔོག་པ།

སྒྲའི་ཚངས་པར་སྣྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་སུམ་རྟོག་བཅས་

སྡུ་འདོད་པས་དེ་བཀག་པ་ཡིན།

@III-08 སྣ་ཚོགས་སྣང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ། །

ཞེས་པ་ནས། བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཟིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་

བར་གྱིས་དབང་མདོན་རྟོག་བཟལ་སྣུབ་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཚོས་

ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་དང་། དེ་ཉིད་

ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྔར་སྐྱང་བ་ནི་འཛིན་པ་ན། །ཞེས་པ་ནས། བཞག་དང་

གཟུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་

སྡུ་སྟེགས་རྣ་བ་མ་ཕྱག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་

མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག །བདེ་སོགས་བདག་ཉིད་

གཞན་མི་བརྟན། །ཞེས་པ་ནས། ཐ་དད་རྣམ་གཞག་གྱུབ་

པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བྱེ་བྲག་པ་དང་། གྲངས་ཅན་

པ་སོགས་ཀྱིས་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་མིན་པས་རང་རིག་མེད་པར་

འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག །རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྟར་བཤད་པ། །

ཞེས་པ་ནས། དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །ཞེས་པའི་

བར་གྱིས། སྟོང་པ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཆགས་

ཅན་ཡིན་པས་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བ་མེད་ཅེས་

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག །

@III-09 མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་པ་ནས། མངོན་སུམ་

ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་ཡཁད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ཀུན་བཏུས་

ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་དབང་ཤེས་འཐུལ་པའང་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་

པའི་ལོག་རྟོག་བཀག་སྟེ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྒྱས་པར་འཆད།

།བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། ।ཞེས་པ་ནས། བསལ་

ན་འགྲོ་འདི་བསལ་བར་འགྱུར། ।ཞེས་པའི་བར་གྱིས་

ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཀག་ནས་ཚད་འབྲས་

ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།

༄༅ དབུ་

གཏོར་མ་བརྩོད་པར་བྱ་སྟེ། ཚད་མ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་

ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། དེའི་རྗེས་ལ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་

ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་གཏོར་འཐད་དེ། ཚད་མ་

དང་གཞལ་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་མ་བསལ་ན། ཚད་མས་

གཞལ་བྱ་དེ་རྟོགས་ཚུལ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་དབྱེ་

གཞི་མ་ཤེས་པར་གང་ལས་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་པས། དབྱེ་

གཞི་སྟོན་ལ་བཤད་དགོས་པ། ལེའུ་གཉིས་པར་དབྱེ་གཞི་

བཤད། དབྱེ་བ་ལ་གྲངས་ངེས་མ་ཞེས་ན་ཚད་མ་སོ་

སོའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པས། གྲངས་ངེས་སྟོན་ལ་བཤད།

@III-10 དབྱེ་བ་ལ་མངོན་རྟོགས་གཉིས་ལས་འདིར་དགོས་པའི་དབང་གིས་

རྟེས་དཔག་སྟོན་ལ་བསྟན། མངོན་སུམ་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་

དབང་གིས་ཡང་དག་སྟོན་དང་ལྡར་སྣང་རྟེས་ལ་བསྟན།

མངོན་སུམ་ཡང་དག་ལ་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་

བ་སྟོན་ལ་མ་ཤེས་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པས།

སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་མངོན་སུམ་སྟོན་ལ་

བསྟན་ནས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་

སུམ་རྗེས་སུ་བསྟན། ཐུན་མོང་བ་ལའང་གཟུང་རྣམ་མ་ཤེས་

པར་འཛིན་རྣམ་མི་ཤེས་པས། དབང་ཡིད་སྟོན་ལ་བསྟན་ནས་

འཛིན་རྣམ་ཕྱིས་བསྟན། དབང་མངོན་ལས་ཡིད་མངོན་

སྐྱེས་དགོས་པས་དབང་མངོན་སྤར་བསྟན་ནོ། །

དབང་མངོན་ལྷའི་གོ་རིམ་ནི་འདིར་མ་གསུངས་ཀྱང་།

མངོན་པ་མཛོད་ལས་བྱུང་བ་ལྟར། མིག་རྣ་གཉིས་

ཡུལ་དབང་མ་འཕྲད་པར་ཐག་རིང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པས་

དང་པོར་བཞག། ཕྱི་མ་གསུམ་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་རིམ་

བྱིས་སྣ་ཤེས་སྤར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་དང་།

གཞལ་བྱ། ཚད་མ་དེས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་ཚུལ་གསུམ་

@III-11 པོ་དེ། སྒོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གལ་ཆེ་

བས། ལེའུ་འདིས་གསུམ་པོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་དེ་དག

ལ་གོ་བ་ཚགས་ན། ལེའུ་འདིའི་དོན་རགས་རིམ་ཙམ་ངེས་

པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡན་པས་མཁས་བྱེད་ཐམས་ཅད་མཉེན་པས་

བློ་ཆེན་དུ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

꠸ བཀའ་གི་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། རྣ་བ་

ལས།

གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས།

།ཞེས་སོགས་

ཀྱི་ཚད་མའི་བྱངས་དེས་སྒྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་བརྟེན་

ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པས། སྣང་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱངས་དེས་

སྒྲུབ་པ་ནི། འདི་ནས།

ཚད་ཉིད་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་

གཞག

།ཅེས་པའི་བར་དང་། འཇུག་ཡུལ་མངོན་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་དེས་པས་ཚད་

མ་ལ་གཉིས་སུ་དེས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི།

གང་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་

པ་ལས།

།ཞེས་པ་ནས་འཆད།

དང་པོར།

གཞལ་བྱའི་གྲངས་ལས་ཚད་མའི་གྲངས་སྣུབ་ཆུལ་

གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་

གཉིས། །དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །སྐྱ་ཤད་ལ་

སོགས་དོན་མིན་ཏེ། །དོན་དུ་མོས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ।

འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །སྐྱ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། ।

@III-12 རྒྱུ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །བློ་ནི་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་

རོ། །དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་

པ་ཡིན། །གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་དག་རང་

སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་ཟཱད།

།ཅེས་པ་དེས། གཞལ་བྱ་ལ་

རང་སྒྲིག་ཉིས་སུ་ངེས་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྟོས་གཉིས་སུ་ངེས་

པ་སྣུབ། གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ་

དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

འདྲ་བ་ཞེས་པ་ཐུན་མོང་བ་གཟུང་ཡུལ་སྒྲིའི་མཚན་དང་།

མི་འདྲ་བ་སྡུན་མོང་མིན་པ་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་

སྐོ་ནས་སྐྱོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སྐྱའི་བདག་ཉྩེན་ཙམ་ལས་སྣང་བའི་ཡུལ་སྤྱི་མཚན་

དང་དེ་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་

གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་འདིར་སྐྱའི་ཡུལ་ཞེས་པ་སྐྱ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་གོ་རྟོགས་པ་དང་། མི་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་དགོས་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལས་

རྒྱུ་མཚན་གཞན་བརྗ་དང་རྩོལ་བ་སོགས་ཡོད་པ་ན་རང་འཛིན་

ཀྱི་བློ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས་མེད་ཆོས་དང་། དེ་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་

སྟོང་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུབ་པ་མིན་ན་རང་འཛིན་གྱི་བློ་

མི་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གཉིས་སུ་རིས་པའོ། །སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ནི་

@III-13 ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་དོན་དུ་མོས་

ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་སྣང་

བའི་གང་ཟག་དེས་སྐྲ་ཤད་མིན་པར་ཤེས་ཀྱང་སྐྲ་ཤད་སྣང་

བ་དགག་ཏུ་མེད་དོ། །རྣམ་བཤད་ལས། དེ་འདྲའི་དོན་

དུ་ཐ་སྣད་བྱེད་པ་པོས་ཞེས་པ་དེ། རབ་རིབ་ཅན་དེ་ལ་

གོ་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་སྙམ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་དོན་བྱེད་

ནུས་སྟོང་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་སྟེ། རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱིས་

གྲུབ་པ་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཡིན། དོན་བྱེད་གཉིས་པོ་དེ་དག་རང་སྟོའི་མཚན་

ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །སྐབས་འདིར་རང་མཚན་

གྱི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་

པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་འདོད་པ་དང་། བླ་མ་རྩེ་བཙུན་པས། དེ་

ཡིན་ན་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་གསུངས་པས།

དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཚོས་དེ་རང་མཚན་གྱི་དོན་ལྡོག་མ་

ཡིན་གསུངས། དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད། །ཅེས་པ་

དོན་ལྡོག་གཉིས་ལ་ཟེར་བའོ། །རང་མཚན་ཀྱི་དོན་ལྡོག

@III-14 ནི། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་སྔོད་ལུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་འཇོག་ན། ཐལ་འགྱུར་

བས་དགག་བྱར་འདོད་ལ། རང་རྒྱུད་པས་ཡོད་པར་འདོད།

སྐབས་འདིར་གཟུང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲང་ངེས་པར་

སྒྲུབ་ཚུལ་ཀྱི་ཆེན་ལས་གསུངས་པས། སྤྱི་མཚན་སྣང་ཡུལ་

དུ་བྱས་ནས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དང་། རང་མཚན་སྣང་ཡུལ་

དུ་བྱས་ནས་གཞལ་བྱ་འཇལ་ཚུལ་གཉིས་ལས་གཞན་མེད་པས་

ཚད་མ་ལ་མངོན་རྟོས་གཉིས་སུ་སྣུག། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་དོན་

སྤྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྟོས་དཔག་ཚད་མ་

དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་

མངོན་སུམ་ཚད་མ་འཇོག །རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་

རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས། ལེའུ་དང་པོར། རྟོག

པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་

གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་གོ །ངྲི་ཀ་ཆེན་ལས་གསུངས་

པ་ལྟར། དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིར་དོན་དམ་

ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དེ་བདེ། དེ་འདིར་ཞེས་པ་ལུགས་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་ནོ།

ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་དོགས་དཔྱོད་

།གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ནུས་

@III-15 མེད་ན། །ས་བོན་སོགས་ནི་སྐྱེ་སོགས་ལ། །ནུས་མཐོང་

གལ་ཏེ་དེ་ཀུན་རྫོབ། །འདོད་ན་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་འགྱུར།

།ཞེས་པ་དེས། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་མཚན་

གཞིར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མི་རུང་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་

ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཟེར། དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྣང་བ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་

རྟོད་གཞི་ཡིན། ས་བོན་སོགས་ནི་སྐྱེ་གཞི་སོགས་ལ་

ཁན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས། དངོས་པོ་

དོན་དམ་པར་གྱུབ་བོ། །གལ་ཏེ་ས་བོན་གྱིས་སྐྱེ་གྱུ་

བསྒྲིད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེན། ཅི་སྟེ་

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲིའོ་ཞེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཐུན་མོང་མིན་པའི་ངོས་ནས་ས་བོན་གྱིས་སྐྱུ་ཀུ་བསྒྲིད་པའི་

བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་ས་བོན་གྱིས་སྐྱུ་ཀུ་

བསྒྲིད་པ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས།

དེ་མིན་ན་ས་བོན་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་

སྐྱུ་ཀུ་སྒྲིབ་མི་འཐད་པས། ཐག་ཁྲ་ལ་སྣུལ་དུ་བཏགས་

པ་དང་འདྲའ་བར་སོང་ནས་འཇོག་དཀའ་བར་སྣང་ངོ། །

@III-16 དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྣྭ་བ་དང་། དངོས་སྣྭ་

བ་གཉིས་ཀྱི་རྟོད་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན། ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་པར་སྣྭ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བ་དོན་དམ་

པར་མེད་ཀྱང་། མིང་བསྟས་བཞག་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་འཐད་

ལ། དངོས་སྣྭ་བས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཁས་ལེན།

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས།

གང་དུ་གཟུང་བས་བྱིས་པ་རྣམས། །

མཐར་འཛིན་འཆིང་བ་བརྟན་བྱེད་པ། །དེ་ཉིད་མཁས་ལ་

སྟོས་པ་ཡིན། །དྲ་བ་མ་ལུས་གཅོད་པའི་སྟོ་

།ཞེས་

སོགས་ཀྱི་དོན་དང་འདྲའོ།

།གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་དེ་ཡོད་ན། །

སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་རྟེས་འགྲོ་ལྡོག །བློ་ལ་མ་མཐོང་

ཕྱིར་མིན་ཏེ། །མིག་དང་གཟུགས་སོགས་བློ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ནི་བརྟ་དང་རྩོལ་བ་སོགས། །ཤང་གི་ཡན་ལག་རྟེས་

འཇུག་ཕྱིར། །བྱམ་པ་འདེགས་དང་སྤྱི་དང་ནི། །གྲངས་སོགས་

བློ་ནི་བཤད་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས་གལ་ཏེ་དོན་བྱེད་

ནུས་མི་ནུས་ཀྱིན་ལ་ཀྱིན་རྩོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་

དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ཁོ་ན་ཀྱིན་རྩོབ་ཏུ་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་ས་བོན་ཆོས་ཅན། སྐྱེའི་མཚན་

@III-17 ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཀྱིན་རྩོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་

ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འཇོན་ཤེས་པ་བསྒྲིད་

པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཇོན་གྱི་བློ་

ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་རྟེས་སུ་འབྱོ་ལྡོག་མ་མཐོང་

བའི་ཕྱིར། དེའང་ན། མིག་དབང་དང་གཟུགས་གཉིས་

ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་བློ་ལ་ཕན་བྱེད་ཡོད་མེད་དུ་རྟེས་སུ་

འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མི་མཐུན་

པའི་དེའང་བཀོད་པའོ། །སྒྲུབ་མཚན་གྱིས་རང་འཛིན་ཞེས་

པ་བསྟེད་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་དེ་ནི། བྱམ་པ་ཉིད་

ཅེས་པ་དང་། བྱམ་པའི་གྲངས་དོན་གཞན་སོགས་རྟོགས་པའི་

བློ་འང་གཟུང་ཡུལ་གྱི་སྣོ་ནས་བསྒྲིད་པ་མིན་པར་

ནང་གི་རང་རྒྱུ་བརྟ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་

ཡིད་ཀྱི་རྩོལ་བ་སོགས་ནང་གི་ཡན་ལག་ཙམ་གྱིས་རྟེས་

སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་དོ། །བྱམ་པ་ལས་དོན་གཉན་པའི་བྱམ་

པ་འདེགས་འཇོག་སོགས་བྱེ་བྲག་པས་འདོད།

སྒྲ་ཤད་སོགས་

ནི་སྤྱི་མིན་ཏེ། །དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་

@III-18 པས་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྱ་ཤད་སོགས་ཆོས་ཅན།

སྤྱི་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེའི་དོན་དུ་མོས་

ཤིང་ཚད་མས་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།

།ཤེས་བྱར་འཇོག་ཕྱིར་

མེད་པ་ལ། །ཉེས་པ་དག་ཏུ་ཐལ་མི་འགྱུར། །དེ་དག་གི་

ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །བཀག་མེད་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད། ।

ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་ཉིད་ཕྱིར། །སྐྲ་སོགས་ཞེས་བྱའི་སྒྲོ་དག་ནི། ।

སྨྲི་ཡི་སྨྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། །སྐྲ་སྣང་དོན་མེད་ཅན་

ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྨྲི་ནི་ཤེས་ངོ་བོའི། །དོན་ཉིད་ཡིན་

ན་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་མིན། ।

དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྨྲི། །ཀུན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཕྱིར་

དང་། །དེ་ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས་

སྐྱ་ཤད་བདེན་རྫུན་དཔྱད་ནས་བདེན་པར་མེད་དོ་སྟམ་པའི་བློ་དེ་

དག་གི་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣང་བའི་སྐྱ་ཤད་ཀྱི་

དོན་སྤྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མེད་དེ།

ཁྱོད་སྐྱ་ཤད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྣང་ཞིང་དོན་སྤྱི་དེ་སྐྱ་ཤད་མིན་པར་

རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པ་ལ། འོན་ཐོགས་རེགས་དང་བལ་བའི་ནམ་མཁའ་

@III-19 ལ་སོགས་པའང་སྤྲོ་མཚན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དུ་མོས་

ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟོག། དངོས་པོ་མེད་པ་ཐོགས་

རེགས་དང་བལ་ཙམ་ཆོས་ཅན། སྤྲོ་མཚན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་

ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀ་སྣང་པའི་ཚད་མས་

མེད་པར་དགག་པའི་སྐོན་ཤེས་བྱར་འཛིན་ཅིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན། ཐོག་རེག་བཀག་ཙམ་གྱི་ནམ་མཁའ་

ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་མཚན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མས་

དོན་དུ་མོས་ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད།

རང་ལུགས་ཀྱིས། ཐོག་རེག་བཀག་ཙམ་དེ་ཆོས་ཅན།

སྤྲུལ་མཚན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ།

ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཁྱོད་ཤེས་བྱར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། འོན་སྐྱེ་ཤད་ཀྱང་ཤེས་བྱར་ཐལ།

སྐྱེ་ཤད་ཤེས་བྱར་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ།

སྐྱེ་ཤད་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་བློས་སྐྱེ་ཤད་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་

བཀག་པ་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་བློ་མེད་དགག་རྟོགས་པའི་བློ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་སྐྱེ་ཤད་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ན་

དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་འགལ་ལོ་

@III-20 ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྐྱེ་ཤད་གསལ་བར་སྣང་

བའི་རྣམ་པ་ཉིད་དབང་པོ་ཤེས་པའི་ཇ་ས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱ་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་བློ་དག་ཆོས་ཅན། སྣྱིའི་སྟོང་ཡུལ་

ཅན་ཡིན་ཏེ། དོན་སྟྲི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱ་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།

གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱ་ཤད་ཉིད་གསལ་བར་སྣང་བའི་

རྣམ་པ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་སྦྱི་སྣང་བའི་

རྣམ་པ་ཡང་ནི་བྱམ་པའི་རྫས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རང་

མཚན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱམ་སྦྱིའི་རྣམ་པ་

ཆོས་ཅན། རང་མཚན་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་སྐྱོན་ཡོད་པ་

མིན་ཏེ། རང་མཚན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གསལ་བར་མི་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་

གྱི་དོན་གྱི་ངོ་བོར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེད་

སྐྱིའང་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གསལ་བ་ཀུན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་

པར་རྟོས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་མ་ཡིན་གྱི་ལྟོག་པ་ལ་

བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱ་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་དོགས་དཔྱོད་

དེ་དག་ལ་རྩང་ཟད་དཔྱད་པ་ན་

@III-21 དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །བཀག་མེད། ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འཕེལ་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་སྟེ།

དང་པོར་སྐྱ་ཤད་བདེན་རྫུན་དཔྱད་ནས་བདེན་པར་མེད་

དོ་སྣམ་པའི་བློ་དེ་དག་གི་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཤད་བདེན་པར་

མེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་ལ་

བཀག་པ་མེད་དེ། དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་

ལ། རྒགས་ཀྱི་དེ་སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན་ལ་གོ་ས་མེད་པར་

བསྒྲབ་བྱའི་ཆོས་བདེན་མེད་ལ་གོ་དགོས་པ་གསལ། དེ་ལྟ་ན།

སྒྲ་ཤད་བདེན་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་རྟོག་གིས་སྒྲ་ཤད་དངོས་པོ་ཤེས་

བྱ་ཡིན་པ་མ་བཀག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དེས་སྒྲ་ཤད་ཡོད་པ་མ་བཀག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།

དེས་སྒྲ་ཤད་བདེན་བྱུབ་མ་བཀག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མེད་དགག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

སྐྱ་ཤད་བདེན་ཚུན་དཔྱད་ནས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་དགག

བྱ་སྐྱ་ཤད་ཚུན་པ་བཀག་སྟེ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ།

གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་

@III-22 པའི་བློ་དེས། དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བཀག

སྟེ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན། སྐྱ་ཤད་

བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། སྐུ་ཤད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཡོད་པར་མ་

བཀག་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་བཀོད་ན་བདེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་

བློས་བདག་གི་དོན་སྤྱི་བཀག་གམ་མ་བཀག་སོགས་དཔྱད་གཞིའོ། །

ཡང་ཞེས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དེ། སྐྱ་སྣང་

དབང་ཤེས་ལ་སྐྱ་ཤད་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་དབང་པོའི་ཤེས་

པའི་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར། རྣམ་

རིག་པའི་ལུགས་མིན་ཏེ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཆོས་རྣམས་

ཇུན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་དགོས།

དེ་ལྟ་ན། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། སྐྱ་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་

སྐྱ་ཤད་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེ་སྐྱ་ཤད་སྣང་བའི་ཤེས་པའི་ཇུས་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་

བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་

བྱ་མིན་ཀུང་གསལ་བར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མིན་ན། གསལ་བར་སྣང་བ་འགལ་

@III-23 ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི་སྐྲ་ཤད་ཉིད་ལ་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྲ་ཤད་ཆོས་

ཅན། གསལ་བར་སྣང་བའི་དབང་པོ་ཤེས་པའི་ཇ་ས་ཡིན་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྲ་ཤད་ཆོས་ཅན།

ཡོད་པར་ཐལ། དབང་པོ་ཤེས་པའི་ཇ་ས་ཡི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན་འགལ། མ་ཁྲོབ་ན། ཤེས་པའི་ཇ་ས་དང་མེད་

པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན། སྐྱ་ཤད་ལ་བྱེད་ན་ཤེས་པའི་ཇ་ས་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་

ཅིང་། སྐྱ་ཤད་སྣང་བ་ལ་བྱེད་ན། གོང་གི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་

བ་མེད་པས་དཔྱད་དཀའ། ཡང་སྐྱ་ཤད་གསལ་བར་སྣང་བའི་

རྣམ་པ་དེ། ཤེས་པའི་ཇ་ས་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་དགོས།

དེ་ཡིན་ན། སྐྱ་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡུལ་

རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན།

སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ལ་རང་གི་འཛུག་ཡུལ་རང་མཚན་གསལ་

བར་སྣང་བ་དགོས་ཀྱི། རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅམ་ལ་

@III-24 མི་བྱེད་ཟེར་ན། བློ་དེའི་འཛུག་ཡུལ་ཡིན་མིན་ཀྱི་དོན་

གང་ཡིན། སྒྲ་མ་རྟོགས་ཀྱང་སྒྲ་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་

པ་ཡོད་པས། སྐྱ་ཤད་སྣང་བའི་རྣམ་པ་མ་ངེས་ཀྱང་དེ་

ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་བཞག་ན་སྐྱོན་གང་ཡོད།

ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་

ཡིན་ན། གཟུང་དོན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པས།

རྫ་གཅིག་རྫ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་

མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེའི་དམིགས་རྒྱུན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། གཟུང་དོན་དང་དམིགས་རྒྱུན་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་རྒྱུན་ལས། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་

རྒྱུན་དང་གཟུང་དོན་གཅིག་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ངང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་

ལུགས་བཤད་པའི་ཐད་དུ། ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་

རྒྱ་གཅིག་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པས་དམིགས་

པ་མེད་པར་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རིགས་

རྒྱུན་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་

@III-25 ཡོད་ཀྱང་གཟུང་དོན་མེད། ཐོ་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ན་ཐོ་དེ་ལ་རང་འདྲའི་

རྣམ་པ་གཏོད་པ་དགོས་གསུངས། ཡང་། གལ་ཏེ་སྒྲིབ་ཤེས་

ངོ་བོའི། །དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་

སྐྱོན་ཡོད་མིན། །ཞེས་པའང་། གལ་ཏེ་སྐྲ་སོགས་གསལ་

བར་སྣང་བ་ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་སྤྱི་སྣང་

བའི་རྣམ་པ་ཡང་ནི་རྟོག་པའི་ཐུས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རང་

མཚན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་གསལ་བར་སྣང་བར་འགྱུར་ལ་ཞེ་ན།

བྱམ་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ནས་

སྐྱོན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རང་མཚན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པ་དེར། ཕྱོགས་སྔ་སྣུ་བ་ཡོ་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་

དབང་ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་རང་མཚན་ཡིན་ན་

རྟོག་པ་ལ་སྣང་བཞང་རང་མཚན་ཡིན་པར་འགྱུར་དགོས་

དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་

བ་རང་མཚན་ཡིན་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་

བ་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བའི་

ཕྱིར། བྱམ་སྤྲིའི་རྣམ་པ་རང་མཚན་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་

དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

@III-26 ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་སྤྱི་སྣང་བའི་རྣམ་

པ་རྟོག་པའི་ཤེས་སྤྲ་ཁས་ལེན་པར་འདྲུག་པས། བྱམ་འཛིན་

རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་བྱམ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཤེས་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་

བ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་

ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་སྣ། བྱམ་སྤྱིའི་རྣམ་པ་རང་མཚན་ཡིན་པ་དང་།

རྟོག་པའི་ཇུས་དང་། རང་གི་གསལ་བ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་

བྱམ་སྤྱིའི་རྣམ་པ་དེ་ངོས་འཛིན་དཀའ། ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས།

བྱམ་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ནི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དང་། རང་མཚན་དུ་འདོད།

བྱམ་འཛོམ་རྩོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་

པར་བྱམ་གསལ་ཀུན་ལ་རྟེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། བྱམ་པ་མ་ཡིན་

པ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས། རྟེན་བརྟེན་པའང་

ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་བྱེད། ཤིང་འཛོམ་རྩོག་པ་ལ་ཤིང་མ་

ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་འཛོམ་

@III-27 རྩོག་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་གསལ་ཀུན་ལ་རྟེས་

སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་པོའི་རྩ་བ་ལས། གང་གི་

རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྲིན་བྱེད་པ། །ཞེས་སོགས་

དང་མི་འགལ་ལམ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་

བ་དེ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་རྟེས་སུ་འཛིན་

བའི་སྤྱི་ཡིན་པར་རྟ་བ་དེའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །

རྟེས་དགེ་འདུན་གྱིས་མངོན་སུམ་ལེའུ་ཏྲིཾྶ་ལས། རྟོག་པའི་

གཟུང་རྣམ་དེ་རང་མཚན་དང་། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་བ་དེ།

བྱམ་གསལ་ལ་རྟེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དང་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་

ཡིན་པར་གསུངས་པས་ཤིན་ཏུ་གོ་བདེ་བས། རྩ་ཚིག་འདིའི་

སྐབས་སུ་ངེས་པར་དེར་གཟིགས་མཛོད། རྟོག་པའི་གཟུང་

རྣམ་དེ་རྟོག་པའི་རྩལ་དང་རང་མཚན་དང་། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་

བ་སྤྱི་མཚན་དུ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་�couple་པས་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་

ཟློང་ན་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྣང་བའི་རིགས་པ་

གསལ་བ་རང་

མཚན་དོན་དམ་པར་སྣའི་བརྡོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི།

བརྡོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །དབང་སོགས་འབྲས་བཅས་

ཉིད་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། གཟུགས་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་

@III-28 སྣའི་བརྡོད་བྱ་ཡིན་ཡང་། དོན་དམ་པར་སྣའི་བརྡོད་བྱ་མ་ཡིན་

ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་

ཞེས་པའོ། །གཟུགས་དེ་དོན་དམ་པར་སྣའི་བརྡོད་བྱ་ཡིན་ན་སྣ་

བརྡོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོག་པ་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བར་འགྱུར་ལ་

གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་

ལྟར་མིན་པར་དབང་པོ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།།

༄༅ དེ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་ནི།

མིང་སོགས་བརྗོད་ན་འཚད་པོ་

དང་། །ཉན་པོ་བརྗོད་བྱ་རྟེས་འབྲེལ་ཅན། །མིང་སོགས་འབྲེལ་

བ་མེད་པ་ཅན།

།ཞེས་པས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱིས།

གཟུགས་བརྙེད་པའི་སྐྱས་མིང་རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་

ལས་དོན་གཟུགས་ལ་འཇུག་པས་མིང་སོགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་

ལ་དབང་པོའི་ཚོགས་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར།

དེ་ཡང་མིང་སོགས་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །འོ་ན།

འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པོའི་བློ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བ་དང་།

བརྗོད་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་དང་།

གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན་མིང་སོགས་རང་མཚན་

དོན་དམ་པར་སྣང་འཛིན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འོག

@III-29 ནས་གནོད་པ་རིམ་པ་བཞིན་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

ཿ གནོད་པ་

དང་པོར།

དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་

ཏེ་དོན་ལ་ཆུལ་འདུ་ལས། །འཁྲུལ་འཇུག་འགྱུར་ན་དུས་

ཀུན་དང་། །ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མིན་ཞེས་པ་ལ། །མཚུངས་

མིན་རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཐྭོ། །སྐྱེ་ཕྱིར་གཞན་ལ་དེ་མེད་དེ། ।

ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ཡི། །ཐྭོ་ནི་ཁས་ལེན་མེད་ཕྱིར་རོ། ।

ཁས་ལེན་ན་ཡང་རྣམ་ཞེས་ལས། །ཐ་དད་པ་ན་ཚད་ཅན་མིན། ।

ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀུན་དོན་ལྡན་ཕྱིར་ཞེ་ན། ।

འཐད་མིན་རྨི་སོགས་རྣམ་གཞན་དུ། །མཐོང་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ལས་ཀྱང་མིན། ।

སྟོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་ཕྱིར་རོ། །ཐོགས་མེད་ཕྱིར་ན་སྟོ་སོགས་མིན། །

རྟང་ཡུལ་གནས་པས་མི་ཤེས་པ། །རང་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར་དེ་ཤེས་ཡིན།

།དེས་ནི་མིང་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན། །མིག་ལ་སོགས་པའི་བློ་འདོད་པ། །

དེ་ཉིད་དོན་ལྡན་གང་གིས་འདོད། །གལ་ཏེ་དོན་རྟགས་མཐོང་ཕྱིར་ན། །

གཞན་པ་དོན་མེད་ཅན་ཐོབ་འགྱུར།

།ཞེས་པས།

བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་དོན་བྱམ་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

སྒྲ་དེས་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་བློ་ཁོན་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་རང་

མཚན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མིང་གིས་དོན་གྱི་མཚན་མ་

@III-30 དེ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཚུལ་འདྲ་བ་ལས་འགྲུལ་ནས་དོན་

ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དུས་ཀུན་ཏུ་དོན་ཁོ་ན་

ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་རེས་འགའ་དོན་གྱི་མཚན་མ་ལ་

འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འདྲ་བས་འགྲུལ་པས་འཇུག

པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་

བྱམ་པའི་མིང་སོགས་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། བྱམ་པའི་མིང་སོགས་དེ་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་བློ་ཁོ་

ན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལའང་ཉེས་པ་དེ་མཚུངས་སོ་

ཞེ་ན། མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་བྱམ་

པའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་འདྲའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཞན་བྱེ་

བྱག་སྣ་བའི་ལུགས་ལ་བྱམ་འཛོན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་

བ་དེ་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྣང་བའི་བློ་

ནི་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁས་ལེན་མོ་ཞེན་ན་ཡང་།

མིང་སོགས་འཛོན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིང་སོགས་

ནི་རྣམ་ཤེས་དེའི་གཟུང་དོན་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཅན་མིན་པར་

མིང་སོགས་དང་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

མིང་སོགས་རྫས་གྲུབ་དེ་རྟོག་པ་དེའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན་

@III-31 རྟོག་པ་དེ་མིང་སོགས་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་

པ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཀུན་

གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མིང་སོགས་ལས་

གཞན་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་

ཏེ། རྟེ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་སོགས་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པ་ལས་

རྣམ་པ་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྟེ་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ཆོས་

ཅན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཟུང་དོན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་

མིན་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

སྟོན་པོ་སོགས་སྣང་བ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་ཞེས་

པ་ལ་སྣང་བ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོ་སོགས་མིན་པར་ཐལ།

ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སྟོ་སོགས་སྣང་བ་དེ་

ཚོས་ཅན། ཞེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རྟུང་བ་ན་

གནས་པས་མི་ཞེས་པར། རྨི་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བའི་ཚུལ་

གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ནི་མིང་སོགས་ཚོས་

ཅན། ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་

གོང་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། མིང་ལ་སོགས་པའི་བློ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་

གང་གི་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པ་འདོད་ཅེས་དྲིས་པས།

@III-32 གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། གཞན་མིང་སོགས་འཇིག་པའི་རྟེན་པ་ཚོས་ཅན།

གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

གཟུང་དོན་ཀྱི་ནུས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

༄༅ གཉིད་པ་གཉིས་པ་ནི།

འབྲེལ་མེད་ན་ཡང་འཇུག་མི་

འགྱུར། །གལ་ཏེ་དོན་དང་འབྲེལ་ལྡན་ན། །འདས་དང་མ་

འོངས་བརྟེན་བྱ་མིན། །དོན་དང་དེ་ནི་ཟད་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས་

འཚང་ཉན་བྱེད་པ་པོའི་བློ་དང་དོན་རང་མཚན་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་

མེད་ཀྱི་དོན་རང་མཚན་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་། དེ་ཡང་མི་

འཐད་དེ། སྒྲ་ལས་དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་

སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་

དང་ལྡན་པའི་མིང་རང་མཚན་བརྗོད་ནའང་། འདས་མ་འོངས་

ཀྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་རང་མཚན་སྣའི་བརྗོད་བྱ་མིན་པར་ཐལ།

དེ་དག་ནི་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་ཚེག་འདས་པ་ནི་

ཟད་ཅིང་མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར།

དབང་སོགས་དོན་མེད་དུ་མི་ཐལ་བའི་ལན་སོགས་

བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་དབང་སོགས་དོན་མེད་དུ་མི་ཐལ་བ་སོགས་ལན་ལྟ་དང་།

དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལྟ་བཤད་པ་ལ།

སྒྲ་ཡིས་

སྟོབ་ནི་བརྟེད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཐལ་བར་མི་འདོད་ན། །

དེ་མིན་སྟོབ་ནི་ཡན་གར་བ། །བརྟེད་མེད་ཕྱིར་རོ་བརྟེད་ན་ཡང་། །

@III-33 དེ་མཚུངས་མིན་དང་གསལ་བ་མིན། །དེས་ན་རྟག་ཏུ་དམིགས་

འགྲུང་ཀྱི། །རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རོ་གལ་ཏེ་ཡང་། །གསལ་ལས་མངོན་སུམ་

ལ་གསལ་ཡིན། །བདག་ལ་ཞེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ། །རྣམ་པ་གང་

དེ་རྣམ་ཉིད་ཡིན། །གལ་ཏེ་འགའ་ཚོ་རྣམ་མེད་ན། །དེ་ནི་ཀུན་

ཚོ་རྣམ་མེད་འགྱུར། །དེ་ཡི་རྣམ་པའང་རྣམ་མེད་པ། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གནས་པ། །རྟག་ཕྱིར་བཅོས་སུ་ཡོད་

མིན་ན། །དེ་ཟད་བྱ་ཕྱིར་རྒྱས་པ་གང་། །སྨྲི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་

དེ་དང་། །རྗེས་འབྲེལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི། །རྣམ་པའི་ཆ་ནི་རྣམ་

ངེས་གང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་གང་གིས་སྨྲལ། །གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་

ཤེས་དོན་ཉིད། །ཕྱིར་ན་དབང་པོ་དོན་མེད་མིན། །དེ་དངོས་

གཅིག་ཕྱིར་སྒྲ་སོགས་ལས། །ཐ་དད་སྣང་བློ་གང་ལས་ཡིན།

།

ཞེས་པས་གལ་ཏེ་དབང་སོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་མི་

འདོད་དེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བུམ་པ་སྤྱི་ཡན་གར་བ་བརྗོད་པའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཡན་གར་བ་བརྗོད་

པས་དབང་སོགས་དོན་མེད་པ་དེ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡན་

གང་བ་བརྟེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས།

བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ན་རེ། གལ་ཏེ་མིང་སོགས་དང་གཟུགས་

@III-34 སོགས་སྐྲ་དོན་མ་ཡིན་ཀྱང་སྐྲ་ཡིས་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་

ཀྱི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཡན་གང་བ་ནི་བརྟེད་པས་དེ་ཉིད་སྐྲ་དོན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་སྐྲ་དོན་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོ་དོན་མེད་

པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་མི་འདོད་དོ་ཞེན། དེ་ཡང་

འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་འཆྱལ། དེ་ནི་གོ་ཤེན་ཏུ་བདེ་

བས་གཟིགས་མངོད། སྤྲོ་ཡན་གང་བ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་།

སྤྲོ་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་ལ་མཚུངས་པ་མིན་པ་དང་

གསལ་བས་གསལ་བ་མིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

སྤྲོ་ཆོས་ཅན། རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

གསལ་བ་ལ་ལྷོས་མེད་ཀྱི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཡང་གསལ་བས་གསལ་བ་ལས། མངོན་སུམ་ལ་

གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན།

རང་འཛིན་ཤེས་པ་རྟག་ཏུ་སྐྱེད་ནུས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།

བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་དང་ལྡན་

པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་

ནུས་པ་མེད་ངོ་ཞེ་ན། སྒྲ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་གྱི་

ཚེ་ནུས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་

@III-35 ནུས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་

གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གནས་པའི་

སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཞེས་པ་སྐྱེད་པ་དེའི་ནུས་པའམ་

ནུས་པ་མེད་པ་དེ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ནུས་པ་གང་ཡང་

མེད་པར་ཐལ། ཇི་ཀྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་ཏ་ཀ་ཆེན་

ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ། སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཞེས་པ་དེ་དང་རྗེས་

སྐུ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་ཚ་ནི་རྣམ་པར་

ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་འཇོམ་གྱི་

བྱོ་དེ་ལ་སྒྲིབ་གིས་སྤྲུལ་ཅིང་སྐྱེད་དེ་མ་སྐྱེད་པར་ཐལ།

སྒྲིབ་འཇོམ་གྱི་བྱོས་སྒྲིབ་ཡན་གར་བ་འཇོམ་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གིས་སྒྲིབ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་སྒྲིབ་འཇོམ་ཞེས་

པའི་གཟུང་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་

དོན་ཡིན་ན་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པར་དགོས། རྟག་པ་ཡིན་

པས་སྤྲི་འཛིན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་གཏོད།

གཟུང་དོན་ཡིན་ན། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་རང་འདྲའི་

རྣམ་པ་གཏོད་པ་དགོས་པ་མ་ཁས་བླུབ་རྩེས་ཀྱང་བཞེད་དོ། ।

@III-36 གལ་ཏེ་དབང་པོ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་མེད་མིན་

ཏེ། གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་བུམ་འཛིན་

རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་སོགས་ལས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་

དད་དུ་སྣང་བ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་གཉིས་བྱམ་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར།

༄ སྒྲིབ་དེ་གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེས་དགག་པ་

ལ།

རིགས་ལྡན་རིགས་མིན་གང་གི་ཕྱིར། །གསལ་བའི་

ངོ་བོ་གཉན་རྟེན་མེད། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་གྱུར་ཅི་ན། །

ལྷོས་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྗོད། །རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །

འབྲས་བུ་རགཋ་ལས་མེད་པར་ཡང་། །རྟོག་པ་ཡིས་ནི་འབྱེལ་བར་བྱེད། །

འབྲས་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་ཅི་ཞིག །གཉན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་འབྱེལ་མེད། །

དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་གྱུར། །མེད་པའི་རིགས་སུ་ཐལ་མི་འགྱུར། །

དེ་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

།ཞེས་པས་རིགས་དེ་རིགས་ལྡན་

གསལ་བ་དང་རྩས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་

གསལ་བའི་ངོ་བོ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྤྲོ་གསལ་རྩས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་ན། སྤྲོ་ཚོས་

@III-37 ཅན། གསལ་བའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ།

དུ་བ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དུ་བ་

གྱུར་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་མེ་ལ་རགས་ལས་པ་མེད།

དེས་ན་མེ་དུ་གཉིས་རྟོག་པ་ཡིས་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་

འབྲེལ་བ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྨྲི་དོན་གཞན་

དང་གསལ་བའི་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་ཡང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག

ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པའི་

རྫས་ཐ་དད་གང་ཞིག །རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་རྫས་སུ་མ་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྨྲི་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དང་འབྲེལ་

མེད་དུ་ཐལ། གསལ་བ་ལ་ལྷོས་མེད་ཀྱི་ཇུས་གཞན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་པར་གྱུར་

སྟེ། གསལ་བ་རང་མཚན་དང་ཇུས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་

མ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར། རེ་བོང་རྭ་སོགས་མེད་པ་རིགས་སུ་

ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མེད་པ་གསལ་བ་ལ་ལྷོས་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར།

꠸ དེའི་གྲུབ་དོན།

དེ་ཕྱིར་ངོ་བོ་ལ་བརྟེན་ནས། ।

ངོ་བོ་མེད་པའི་རིགས་བརྒྱས་པ། །ཁྲུད་པར་དེ་ལ་འཇུག་དོན་

ཅན། །སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན། །དེ་ལ་ངོ་བོ་སྣང་བའམ། ।

@III-38 དོན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ། །གང་དེ་འཁྲུལ་པ་ཐོག་མེད་པའི། ।

དུས་ཅན་མཐོང་གོམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཡིན། །དོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྲོ་

གང་ཡིན། །གཞན་ལས་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྒྲ་

འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་རྩང་ཟད་མེད། ।

ངོ་བོ་མེད་ཅན་སྒྲིབ་བྱ་ལ། །སྒྲིབ་ཉིད་དུ་ནི་མཐོང་ཕྱིར་དང་། ।

དོན་ལ་འབྲེལ་པའམ་མེད་པ་ནི། །སྒྲིར་འདོད་དེ་ཡང་བསལ་

ཕྱིར་དང་། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དོན་དངོས་སུ། །མེད་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཅན་

མ་ཡིན། །ངོ་བོ་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་མིན།

།ཞེས་པས་

རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་རང་

མཚན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བརྟུད་ནས་བརྟེན་ནས་ཁྱད་པར་རང་མཚན་

ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་

བོ་མེད་པའི་སྤྱི་རིགས་སུ་བརྟགས་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དེ་

རབ་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དེ་ནི་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་གསལ་

བ་བྱམ་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་མེད་ཀྱང་། བྱམ་པ་ཞེས་

བརྟོད་པའི་སྒྲ་དེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་ཤིང་མ་

ཡིན་ལས་ལོག་པའི་ངོ་བོར་སྣང་བའམ་དོན་ཤིང་གསལ་

རྣམས་ལ་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཡིན་པ་

@III-39 དེ་ཚོས་ཅན། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱུ་

མཚན་ཡོད་དེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་ཤིང་གསལ་

རང་མཚན་མཐོང་བ་གོམས་པའི་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་

སྣུལ་པའི་ཕྱིར། དོན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་གཞན་

ཤེང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཤེང་ཞེས་པའི་

སྒྲ་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པའི་གཞན་སེལ་དེ་ཚོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གོང་དུ་སྐྱབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་ཤེང་གསལ་རིགས་གཅིག་པའི་

སྤྱི་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞིང་ཞེན་པའི་སྤྱི་བློའི་སྣང་བ་ཆོས་ཅན།

ངོ་བོ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་སྤྱིར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

དོན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་

བློའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བློ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།

གཟུང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བསླད་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ལ་སྣང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ན་དོན་རང་

མཚན་དུ་དངོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྣང་བ་དེ་རྫས་སུ་མ་

གྲུབ་པས་ངོ་བོ་མེད་པས། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་

བྱ་བ་མིན་ནོ།།

༄ བརྗོད་དུ་ཡོད་པའི་ལན་དགག་པ་ལ།

@III-40

གལ་ཏེ་བརྗོད་བྱ་འགའ་ཞིག་ལས། །དངོས་འདོད་དངོས་རྣམས་

ཇི་ལྟར་ཡང་། །བརྗོད་བྱ་མིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །ཉིར་ལེན་

ཐ་དད་ཕྱིར་གཞན་དུ། །བརྗོད་པར་བྱ་མིན་ཉིར་བརྟགས་ཕྱིར།།

འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་པའི། །དོན་ལའང་སྤྲི་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི། །མཉན་

པ་དག་ནི་འཇུག་འགྱུར་ན། །ཡོད་པ་མེད་ཚོས་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ।

གལ་ཏེ་ཉེར་བཏགས་ལས་དེ་འདོད། །གང་ཞེག་རྟམ་སོགས་ལ་མེད་

ལ། །དུ་ལྟ་ཡི་བྱམ་པ་ཡི། །དངོས་མེད་དང་ནི་ཉེ་བ་གང་། ।

སྐོ་ནི་འཕྲལ་པ་མེད་འཇུག་པ། །རྟག་ཏུ་དངོས་དང་སྐོ་འདོགས་ལ། ।

སེང་གེ་བྱམ་ཟེའི་ཁྲིའུ་ལ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པའང་འཇིག་རྟེན་

ཡོད། །དོན་མེད་ན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡིས། །གང་ལ་བྱགས་པས་

སྒྲ་བཀོད་པ། །དེ་ལ་དེ་དངོས་དེ་མཚུངས་ཕྱིར། །འཁྲུལ་རྟོག

ཅན་གཞན་ཐལ་བ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ནུས་མེད་

ལ། །མེད་ཅེའམ་རྟོག་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ནུས་ལའང་

གཅོ་ཐོ་ལ་སོགས་པའི། །མཉན་པ་སྐྱེ་བོས་བྱས་པ་ཡིན།

།

ཞེས་པས་གལ་ཏེ་བྱམ་སྟེ་དེ་བརྗོད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་

ཏེ། སྣམ་བུ་སོགས་བརྩོད་བྱ་འཐාའ་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་བརྩོད་པར་

བྱ་བའི་དངོས་པོར་འདོད་དོ་ཞེན། བྱམ་སྨྲི་ཆོས་ཅན།

@III-41 ཇི་ལྟར་ཡང་བྱམ་པ་ལས་ཇུས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་དུ་ཡང་

བརྩོད་བྱ་མིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྣམ་བུ་ལས་

ཇུས་གཞན་དུ་བརྩོད་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་

མེད་པའི་ཕྱིར། སྣམ་བུ་དང་བྱམ་སྨྲི་གཉིས་ཇུས་སུ་མེད་ཀྱང་

སོ་སོར་བརྗོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཉེར་ལེན་བྱམ་སྙམ་རྗས་

ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་དད་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དོན་ལའང་

སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་མཉན་པ་དག་འཇུག

པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་པའི་ཆོས་སུ་

ཇི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། རྗས་སུ་ཡོད་པ་ཁས་

ལེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྲུལ་དེ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཆོས་

སྣ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་སྐྲ་དེ་འཇུག་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྲ་ཆོས་ཅན། སྣམ་བུ་ལ་དངོས་མེད་དུ་འཇུག

པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྲུལ་དོན་གཞན་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་པས་འདས་མ་འོངས་

ཀྱི་བྱམ་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་གང་ཞེག །རྒྱུ་མཚན་དེས་

སྣམ་བུ་སོགས་ལ་མེད་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་བྱམ་པ་ཡི་དངོས་པོར་མེད་

@III-42 པའི་འདས་མ་འོངས་དང་ཉེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་

པའི་ཕྱིར། རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་པའི་མིང་

དངོས་མིང་དང་། བྱམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་དེ་ལྟར་བཏགས་མིང་དུ་

འཇིག་རྟེན་ན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མིང་གང་ལས་

ཐོ་འགྲེལ་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་མིང་དེ་དོན་དེའི་དངོས་མིང་

དང་། ཐོ་འགྲེལ་མེད་དུ་མི་འཇུག་པར་འདུ་འཛིལ་ལ་

སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་མིང་གི་ཡུལ་སྒོ་འདོགས་པའི་དོན་

འགའ་ཞིག་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཛུག་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་ཆོས་

དོན་གཞན་མེད་ན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡིས་ཐོག་མར་གང་ལ་བྱགས་

པས་མིང་གི་སྒྲ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་དངོས་མིང་དང་

དོན་དེ་དང་ཆོས་འགའ་ཞིག་མཚུངས་པས་འབྲེལ་ནས་དེའི་མིང་

དུ་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་དོན་གཞན་ལ་མིང་དེ་ཕལ་པ་ལ་བཏགས་

མིང་དུ་འཛུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཇི་ལྟར་དགྱ་

འདུལ་བའི་ནུས་མེད་ཀྱི་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བུ་མེད་ཅེས་པའི་བཏགས་

མིང་དང་གྲངས་ཅན་གྱི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་

དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོན་པོ་ལའང་གཙོ་བོ་ལ་

སོགས་པའི་མཉན་པ་སྐྱེ་བོས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@III-43

ཇས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དཔྱད་པ་

སྐབས་འདིར། སྤྱི་གསལ་རྩ་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་ཡུལ་གྱི་

ཕྱོགས་སྔ་གྲངས་ཅན་པ་དང་། རྩ་ཐ་དད་

འགོག་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་བྱེ་བྲག་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་

བྱམ་པའི་སྤྱི་རྩ་སྡུ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །སྐབས་འདིར་

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་པས་དེའི་ལུགས་ལ་རྩ་གཅིག

ཐ་དད་ཀྱི་དོན་ཡོངས་གྲགས་བྱེད་ན་བློ་མ་འབྲུལ་བའི་མདོན་སུམ་

ལ་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་རྩ་ཐ་དད་པའི་དོན་དང་སོ་སོར་མི་སྣང་བའི་དངོས་

པོ་དེ་ཇས་གཅིག་གི་དོན་ལ་བཞག །བྱ་རམ་ཀྱི་རོ་གཟུགས་

ལྟ་བུ་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྣང་དུ་ཁས་ལེན།

བྱ་རམ་དང་དེའི་རོ་གཉིས་ཆོས་ཅན་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་

པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་སྣང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ།

མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་ཤེས་

ལ་མི་སྣང་བ་གང་ཞེག །ལྟེ་ཤེས་ལའང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་

ན། འོ་ན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་ཆོས་ཅན།

མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་གཅིག

ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་ཤེས་ལའང་མི་སྣང་།

@III-44 ལྷོ་ཤེས་ལའང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇས་ཐ་དད་

མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །མངོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྣང་མི་དགོས་

ཀྱི་མངོན་སུམ་སོ་སོར་སྣང་བ་ལ་ཟེར་ན། བུམ་པ་དང་མི་

རྟག་པ་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་

སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་སོ་སོར་སྣང་བའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ལས་མི་རྟག

པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ལོག་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་སྟེ།

བྱམ་པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་སྣང་བའི་མངོན་

སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་

ཡིན་ན། བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་སྣང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

བྱམ་པ་དང་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་

གང་ལ་བལྟོས་ཏེ་གྲུབ་བའི་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

ན། འོ་ན་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་

བྱས་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན། རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།

མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། བྱས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྣང་བའི་

མངོན་སུམ་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་

@III-45 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་

པའི་གཟུགས་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། གཟུགས་དེའི་

མི་རྟག་པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། བྱས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་

བྱས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཅིག་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་

ཅིག་ཤོས་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།

ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་བལྟོས་ནས་བྱུབ་བདེ་རྩས་

གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་

གཟུགས་དེ་བྱས་པ་དང་རྩས་ཐ་དད་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་

དང་རྩས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན། བྱས་པའི་འབྲས་

བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྣང་བའི་མདོན་སུམ་ལ་མི་རྟག་པ་

སྣང་བས་མ་ཁྱབ་ཟེར་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་། བྱས་པའི་

འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྣང་ན། དེའི་མི་རྟག་པ་སྣང་

དགོས་སོ། །ཡང་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། རང་ཡུལ་

རང་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྟོག་པ་

ཡིན་ན། རང་ཡུལ་སྤྱི་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་

པ་ཚད་མི་གཞུང་གི་སྤྱི་སྣང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་

@III-46 རང་མཚན་ཀྱི་རྒྱུ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། རང་

མཚན་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་མཚན་གྱི་རྒྱུ་

དང་རང་མཚན་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཇས་ཐ་དད་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། རང་མཚན་གྱི་རྒྱུ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་

ན། རང་མཚན་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བུམ་པའི་རིགས་བྱ་དང་། བུམ་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན།

རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་སྣང་

བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་

ཡིན་ན། བུམ་པའི་རིགས་བྱ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་

པས་མ་ཁྱབ་ལ། བུམ་པའི་རིགས་བྱ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་

ཡིན་ན། བུམ་པ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། ཆོགས་པ་དང་

ཆོག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོག་པ་དང་

ཆོག་པ་ཅན་ཇས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཆོག་རྒྱུན་འཇོག་མི་ཤེས་

@III-47 པ་ཡིན་པར་རྣམ་ཌཱཀ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་ཆོས་

ཅན། འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་ཐལ། བུམ་པའི་རེག་བྱ་དེ་

བུམ་པ་དང་ཐ་དད་ཅིང་བུམ་པ་ཁེགས་ན་བུམ་པའི་རེག་བྱ་ཁེགས་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མ་ཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པའི་སྟེ་བདུན་རྒྱུན་ལས་འབྱེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་

ལྷར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་དེ།

བདག་གཅིག་ཏུའང་མ་འབྱེལ། དེ་བྱུང་དུའང་མ་འབྱེལ་བའི་

ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་བྱུང་གི་འབྱེལ་བ་གྲུབ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་དགོས་པ།

བལྟོས་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྗོད། །ཅེས་སོགས་རྟ་འཁྱེལ་

དང་། ཚད་མའི་གཞུང་ཀུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

དངོས་པོ་དང་རྟས་ཐ་དད་དངོས་པོ་དང་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཡང་།

དངོས་པོ་ལས་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པར་དཔྱད་གཞིའོ། །

འོན་ཀྱང་། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་དུ་བ་དང་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་

གསུངས་པ་ནི། ཚད་མ་རིགས་རྒྱུན་དང་མཐུན་ཏེ།

@III-48 དུ་བ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་

མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྒྱས་དེ་འབྱེལ་

ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་།

འབྱེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྒྱས་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་

འབྱེལ་ཡུལ་བཀག་པ་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་ཞེག་དགོས་པར་

སྤྲྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་

དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་ཚོས་ཅན། དུ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།

དུ་བ་དང་རྩས་ཐ་དད་གང་ཞེག །དུ་བ་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར།

མ་ཁྱབ་ན། ལེའུ་དང་པོའི་སྐབས་སུ། དོན་ཀྱི་ལྟོས་ས་

རྒྱུ་ཡིན་པས། ཆོས་གཉིས་ཆོས་གཅིག་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།

ཞེས་དང་། ལེའུ་གསུམ་པར། ལྟོས་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྗོད། ।

ཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་

དེ་ལ་དོན་གཞན་ཀྱི་བལྟོས་ན་ཆོས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་

དགོས་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། པཾ་ཆེན་བསོད་

བྱགས་ཀྱི་ལེའུ་དང་པོའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།

ཡུན་ཐུལའི་དྲི་ཡུན་ཐུལ་དང་རྩས་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟ་ན། རང་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་སོ་སོར་ཡོད་པ་

@III-49 ཙོམ་ལ་རྩས་ཐ་དད་དུ་མི་འཛོག་པས། རྩས་ཐ་དད་པའི་དོན་

གང་། མངོན་སུམ་ལ་རྩས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་དེ། རྩས་ཐ་

དད་པའི་དོན་ལ་འཛོག་ན། མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་

མཚོན་བྱ་དཔོག་མི་རྣམ་པས་མཚན་ཉིད་བཞག་པར་

དགོས་མེད་དུ་འགྱུར། ཡང་ལེའུ་གཉིས་པར།

སྣང་བ་ཐ་དད་ཅན་རྟོགས་པས། །

འབྱུང་སེམས་ཐ་དད་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་

ལྟེགཆེན་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚོ་ལས། འབྱུང་བ་དང་སེམས་

ཇས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་བ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་

ཡིན་པས་ལུས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན། སེམས་ནི་རང་ཉམས་

སྙུ་སྒྲོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ལྟ་ན། བྱམ་པའི་རིག་བྱ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་

རྩས་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ལྟ་ན། ཚོགས་

རྒྱུན་འཇོག་མ་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་བརྗོག་ཏུ་མེད་དོ། ।

སློབ་ལམ་ན་

རྣམ་མཁྱེན་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་མཁྱེན་སྣང་བའི་མདོན་སུམ་ཡིན་ན། རྒྱུན་མཐའི་

@III-50 བར་ཆད་མེད་ལམ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས། དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།

རྣམ་མཁྱེན་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། རྒྱུན་མཐའ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་

རྒྱུ་མཚན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་ལམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྣང་བའི་མངོན་

སུམ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་

ལ་རྣམ་མཁྱེན་སྣང་བའི་མདོན་སུམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་

མཁྱེན་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མདོན་སུམ་ཡོད་པར་

ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་སྣང་བའི་མདོན་

སུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་སྣང་ལ་མ་དེས་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །

རྣམ་པ་ཐམ་ཙད་དེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ནང་

ཕན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་

@III-51 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་

སངས་རྒྱས་ནང་ཕན་ཚུན་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་།

ལོངས་སྐུ་བྱང་འཕགས་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་

ཡུལ་དང་། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལས་དག

ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྣོད་ཡུལ་ཡིན་པར་

ཞར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་ཀར་བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་པའི་

འདོད་པ་འགོག་པ་མང་བས། བྱེ་བྲག་པས་སྤྱི་གསལ་ཇ་སྐ་

ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་ལ། གྲངས་ཅན་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་

སྨྲི་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་པར་འདོད་ཅིང་སྨྲི་གསལ་

ཡང་རྩས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། རང་ལུགས་ཀྱིས་མི་རྟག

པ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་རྩས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཚུལ་དང་མི་འདྲ།

དེས་ན། ཚད་མའི་གཞུང་ལ་སྟོང་འདོད་མཁན་རྣམས་

རྩས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་དོགས་པ་ཆོད་ན་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་ལ་

གོ་བ་ཆགས་པར་འགྱུར་བས་ཅུང་ཟད་སྟོས་པ་ཡིན།

꠸ འོ་ན། རང་གི་ཁས་ལེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

བློ་གྲོས་ནོར་བྱིས་ཕོངས་པའི་རིགས་ལམ་མིག་བུ་བཟལ་བ་

@III-52 བདག་ལ་མཐའ་ཆོད་པ་མེད་ཀྱང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་

བ་གྱུབ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་དགོས་པ་ནི། རྟ་འགྲེལ་ཀུན་

མཐུན་སྣང་དུ་གསུངས་པས། དུས་མཉམ་རྫས་ཐ་དད་ལ་འབྲེལ་

བ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་དགོས། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་དུ་བ་

དང་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཡང་། དུ་བ་ལས་བྱུང་མི་དགོས་པ་ནི་

ཐལ་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། རིགས་རྒྱུན་ཆེན་མོར། འབྲེལ་

རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞད་པའི་སྐབས་སུ་གསལ་ལ།

དེ་ལ་དོན་གཉན་གྱིས་ལྷོས་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པ་གཞུང་ཀུན་

ལས་བྱང་བས་དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་བ་ལ་དོན་གཉན་གྱིས་མ་ལྷོས་

པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་སྣམ་ཡང་དཔྱད་པར་བྱ།

བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་

མཚན་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་

སུམ་སོ་སོ་ལ་སྣང་བ་ལས་མ་འདས། དེ་ལྟ་ན།

བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས།

ཆོག་པ་དང་ཆོག་པ་ཅན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་

པར་འགྱུར། དེ་ནི་ལྷང་དང་འགལ་བས་མི་རིགས་སོ། །

དེས་ན། ཆོག་པ་དང་ཆོག་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་

@III-53 ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ནས་གཅིག་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་

ན་གཅིག་ཤོས་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་

པའི་སྤུ་ཡོད་ན། ཡུལ་དེ་གཉིས་ཕྱས་ཐ་དད་པའི་དོན་ཡིན།

ཕྱས་སུ་གྱུབ་པ་གང་ཞེག་ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་ནམ། ཚུར་མཐོང་

གི་མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་མི་སྣང་བ་དེ། ཕྱས་གཅིག་པའི་

དོན་ཡིན། དཔེར་ན། བུམ་པའི་རིག་བྱ་དང་། བུམ་པ་

གཉིས་ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་སོ་སོར་

སྣང་ཡང་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན། བྱམ་པའི་རིག་བྱ་དང་

བྱམ་པའི་གཟུགས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་

དང་ཚོགས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་མིག་ཤེས་དང་ལུས་ཤེས་

སོ་སོར་སྣང་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་དང་སེམས་གཉིས་

རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན།

ཡི་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་ཞིག་ཆེན་སྟོམ་ལམ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་

དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་

སྒོམ་ལམ་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།

དེ་གཉིས་ཀྱས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

@III-54 འདོད་ལན་བཏབ་ནའང་འགྲིག་སྟམ་ཡང་བློ་གསལ་རྣམས་

ཀྱིས་དཔྱད་དོ། །བྱས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་

དེ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་རང་རེའི་རྟགས་རིགས་ལས་

དོན་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད།

དེ་ལྟ་ན། བྱས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་

མི་རྟག་པ་སྣང་ན། མི་རྟག་པ་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་

ཟེར་ཞས་ལེན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་མི་

རྟག་པ་སྣང་ན་མི་རྟག་པ་སྣང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་

ཅི་ཡོད་སྨྲ་དགོས་སོ། །བྱས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་

ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པའང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་

འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།

བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྟགས་རིགས་དང་འགལ།

འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྐྱ། བྱས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་

མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་ལ། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་

@III-55 བྱས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལའང་

དེ་བཞིན། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པའི་གཟུགས་

དེ། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།

མི་རྟག་པ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཀྱི་ངོ་བོར་

མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། རང་ཉིད་འཇིག་པར་ཕྱི་བྱང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་དེ།

དངོས་པོ་ལྟོས་དང་བཅས་རྣམས་ནི། །དེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་

ཡོད་ཀྱང་། མི་རྟག་པའི་རྒྱུ་གྱུར་པའི་ཀ་བྱམ་སོགས་མེད་པར་ཁས་ལེན་

ན་བདེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ། རྒྱུ་དེ་

ལྷོག་ན། འབས་བུ་དེ་ལྷོག་དགོས་པ་ཚད་མའི་གཞུང་གི་སྤྱི་

སྐད་ཡིན་པས། མིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་

ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པར་རྣམ་མཁྱེན་

འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་

@III-56 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མེད་

ན། མིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་

རྣམ་མཁྱེན་འགྱུར་རྟང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་

ཆོས་སྐྱེ་འགྱུར་རྟང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱས་འགྱུར་

ཀྱི་རིགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། མདུན་

ཀྱི་ལན་འདེབས་པ་ཡོའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྒྱུ་བཞག

རྒྱུ་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་གྱའི་

རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཤའ་ཕྲོགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱང་

དེ་བཞིན་ནོ། །རྟེ་བཙུན་པའི་ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་

དཔྱོད་ལས། ཆོས་མཐུན་སྤྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ལ་བརྟེན་

ནས་སྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྟེས་དཔག་སྤྱི་ན། སྒྲུབ་ངག

དེ་རྟེས་དཔག་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟ་ན། སྒྲུབ་ངག

དེ་མེད་པར་རྟེས་དཔག་སྤྱི་བ་མེད་དགོས་པ་ལས་མི་འཐད་

དེ། ཆོས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་

ཀུང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

@III-57 ཞེས་གསུངས་པས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་ལ་བརྟེན་

ནས་སྡུག་མི་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།

ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞིང་ལ་མ་བརྟེན་པ་ཡང་སྡུག་སྐྱེ་བ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིའི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་སྐྱེ་བ་

མེད་པར་ཐལ། མིའི་མ་དེ་བྱའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་བ་སོགས་དཔྱད་རྒྱུ་མང་དོ།

༥ །རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག

དགོངས་མཁའ་དབྱིངས། །བྱིས་བློ་གཡོག་ཆག་འཇལ་མི་

རྟག །སོམ་ཉི་ལམ་ནོར་འཇིགས་པ་ལས། །གྲོལ་ཕྱིར་

རིགས་ལམ་དཔྱང་གཉེན་བཅོལ། །རྟོངས་བྲན་བློ་གྲོས་

རོར་ཀྱིས་ཕོངས། །ཉེས་ལྟུང་ཕྱུག་པས་གཞུང་ཆེའི་མཆོར། །

འཇུག་ལམ་གྱུ་བཟང་མ་རྣེད་ཀྱང་། །དམ་པའི་ཞལ་ཆེམས་

བརྗེད་ཐོར་བགོད། །རིགས་ལམ་ངར་ལྷགས་མདའ་གཞུ་སྡུ། །

རྟོངས་པའི་བྱིས་བློས་བཀང་མི་རྟུས། །འཕེན་ཀྱང་ཕྱོགས་སྡེའི་

ཁས་བླངས་འབེན། །གནད་དུ་མ་ཕོག་ངང་ཚུལ་སྐྱོ། །

དམྱས་ལོང་ལག་རྩེ་རིགས་ལམ་འཕྲུལ། །གཟིགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཁྱེན་

ཡངས་སྤྱན། །ལམ་དུ་བཞད་གད་ཁོ་ན་ལས། །མ་མཆིས་

རང་སྤྲུག་འགྱུར་རོ་སྣམ། །འོན་ཀྱང་བློ་གསར་བྱུང་བ་འགའ། །

@III-58 རོ་བརྒྱ་ལྷན་པའི་བཙུད་མ་རྣེད། །ངལ་དུབ་བཀྲིས་སྐོམ་སེལ་

བའི་སྣྲན། །ཆོམས་པའི་སྤྲང་རྩིར་འགྱུར་ལ་རེ།

།

ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཙད་པའོ། །

སྣང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་དགག་པ་

དཔེ་དཀྱུས་ལ་འཇུག་པ་བྱ་སྟེ།

ཞིག་ལ་སྐྲ་ལས་བློ་ཇི་འདྲ། །

སྣང་བ་དེ་འདྲ་མ་ཞིག་ལའང་། །རྣ་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པར་ཤེས། །

དོན་ཡོད་ཅན་ལ་དེ་དག་མེད། །སྨྲི་ཙམ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །

སེམས་གཉིས་དག་ནི་མཚུངས་པ་ཡིན། །དེ་འབའ་ཞིག་ནི་འཛིན་བྱེད་པ། །

སྟང་ནི་རྣམ་པར་བརྗོག་ཟེན་ཏོ།

།ཞེས་པས།

མ་ཞིག་པ་དང་ལྡན་

ཀྱི་བྱམ་པ་ལའང་རྟོག་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་དངོས་པོར་མེད་

དེ། སྒྲ་ལས་ཞིག་པ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་ལ་ཇི་འདྲར་སྣང་

བ་དེ་འདྲ་བར་སྣང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣ་བ་

ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ཅན་ལ། ཞིག

པ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་དང་སྣང་ཚུལ་མཚུངས་པ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་ཙམ་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་གཉིས་

པོ་དག་སྣང་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན།

སྤྱི་དེ་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པར་

@III-59 ཐལ། དེ་སྐར་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གང་དུ་ན། དེ་མཚུངས་མིན་དང་གསལ་བ་མིན། །ཞེས་

པའི་སྐབས་སུའོ། །དེ་དག་ནི། འདས་པའི་བྱམ་པ་ལ་རྟོག

པའི་བློ་ལ་གཟུང་དོན་དངོས་པོར་མེད་པ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་གྱི་བྱམ་

པ་ལ་རྟོག་པའི་བློ་ལའང་གཟུང་དོན་དངོས་པོར་མེད་པར་སྣང་།

ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་ནི། རྣ་བའི་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་དངོས་པོར་

ཡོད་པ་དང་། འདས་པ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས་སྣང་ཚུལ་མི་མཚུངས་

ཞིང་། འདས་དང་ལྡན་བྱི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་སྣང་ཚུལ་

མཚུངས་པའོ། །ཁ་ཅིག་གིས། སྒྲི་ཙམ་གཟུང་དོན་དུ་

བྱེད་པ་རྟོག་པ་གཉིས་མཚུངས་སོ་ཞེན། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་

སྒྲི་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་

པར། དེ་མཚུངས་མིན་དང་གསལ་བ་མིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་

བརྗོག་ཅིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།།

སྒོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་

པས་གསལ་བ་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ནི་

ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི། །ཁྱད་མེད་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་དངོས་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་པ་ཡིན། །དངོས་དེ་དེ་དག་ལས་གཞན་ཉིད། །

@III-60 དེ་དག་གི་ཞེས་འབྲེལ་མེད་འགྱུར། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་སྲུན་དབྱུང་མེད། །

དེ་ཕྱིར་མཚུངས་ཉིད་སྟེ་འདི་ལ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

།

ཞེས་པས། བྱངས་ཅན་ན་རེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟོག་པ་

དེ་གཉིས་ཀར་བྱམ་གསལ་རྣམས་ཁྱད་མེད་དུ་སྣང་བས་སྣང་ཚུལ་

མཚུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲའི་སྣང་ཡུལ་ཡང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་

ཡིན་ཞེ་ན། བྱམ་གསལ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་མེད་

ངོ་བོར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕན་ཚུན་

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐོར་ནས་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བྱམ་གསལ་རྣམས་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་

བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་

གྱི་ངོ་བོཉིད་གཉིས་ཡོད་པས་སྤྱོན་མེད་དོ་ཞེན་ཡང་།

བྱམ་གསལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་པོ་

གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ།

རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བུམ་གསལ་དེ་དག་ལ་

མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་དེ། གསལ་བ་དེ་དག་ལས་རྫས་

གཞན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་

བ་དེ་དག་གི་སྤྱི་ཞེས་པ་འབྱེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།

@III-61 གསལ་བ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་

ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། རྫས་གཅིག

དང་ཐ་དད་བརྒྱས་ནས་སྡུན་དབྱུང་དུ་མེད་དེ། དངོས་མེད་དུ་ཁས་

ལེན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ལ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་

འདི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་

ཏེ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

༄ འབྲས་བུ་ལ་

བརྒྱས་ལ་དགག་པ་ནི།

དེ་འབྲས་ཤེ་ན་དུ་མ་དང་། །

འཇིག་འཕྲུར་དེ་ཡང་འདོད་མ་ཡིན། །འཇིག་པ་དངོས་པོ་ཙམ་དང་ནི།

།རྟེས་འབྲེལ་ཕྱིར་ན་རྟག་ཉིད་མིན། །རིགས་རྣམས་འབྲས་བུ་མེད་ཕྱིར་ན། །

མ་འབྲེལ་བ་དང་དངོས་མེད་འགྲུབ།

།ཅེས་པས། སྒྲི་དེ་འབྲས་

བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཆ་དུ་མ་དང་འཇིག་པར་འགྲུར་བར་

ཐལ། འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

རྟག་པ་དང་གཅིག་པུར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན།

རྟག་པ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

འཇིག་པ་དངོས་པོ་ཙམ་དང་རྟེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དེ་འབྲས་

བུ་མ་ཡིན་ན། རིགས་རྣམས་ཚོས་ཅན། གསལ་བ་ལ་དོན་

དམ་པར་མ་འབྲེལ་བ་དང་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།

@III-62 འབྲས་བུ་མིན་པའི་ཕྱིར།

꠸ བརྡ་ལ་ལྷོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་

དགག་པ་ནི། རྩ་བར།

།དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་

གང་དེ་བརྡ་དག་ལ། ।ལྷོས་པ་མ་ཡིན་སྨྲི་ཡི་ནི། ।བྱོ་ལ་

དེ་ལྟར་སྣང་བ་མེད། ।དངོས་གཉེས་མཐོང་ལ་བྱོ་འགའ་ཞིག ।

བརྡ་མེད་ན་ཡང་ཐ་དད་མེད། ।རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་དེ། ।དོན་

ཉེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་རིགས་མེད་ཤེས་པ་ཡི།།

འབྲས་ཅན་མིག་སོགས་ཉེ་འདོད་བཞིན། །གང་གིས་རྣམ་པར་ཕྱེ་

བ་ཡིས། །རིགས་ཀྱང་རྟེས་སུ་བགྲོ་བ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

སྤྲི་འཇོག་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་མེད་དེ། བརྟ་ལ་

མི་ལྡོས་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མེད་པར་རང་ཡུལ་འཇོག་པ་བརྟ་

ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུང་དོན་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་

སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྟ་དག་ལ་ལྷོས་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ནག་སྐྱུར་དེ་དཀར་ཟལ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་

ཚོ་སྐྱེ་ལ། རྟ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་ཚོ་མི་སྐྱེ་བ་ནི།

ནག་སྐྱུར་དང་དཀར་ཟལ་དངོས་པོ་གཉིས་མཐོང་བ་ལ་རྟོག

མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྟ་ལ་ལྷོས་པ་མེད་ནའང་རིགས་ཐ་དད་མེད་པར་

འཛིན་པའི་རྟོག་ཚོ་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་

@III-63 སྤྱི་དོན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་ལ། བ་ལང་མ་ཡིན་

པ་ལས་ལོག་པར་མཐུངས་ཤིང་། བཞི་བཀལ་གྱི་དོན་བྱེད་པ་

ཉེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། མིག

གི་ཤེས་པ་ཡི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་མིག་སོགས་རིགས་དོན་གཞན་

མེད་ཀྱང་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །

སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་སྒྲ་

འཇུག་པའི་རྒྱུ་རིགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་

ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༄༅ ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་

མི་སྣང་བས་དགག་པ་ནི། རྟ་བར།

རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་

རྣམ་ཤེས་ལ། །དེ་དངོས་སྣང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཅན་

ཡིན་ཕྱིར་དབང་རྣམས་ལ། །གལ་ཏེ་ལྷ་བ་པོ་ཡོད་ན། །

དེ་ལུས་སྣང་འགྱུར་རིགས་རྣམས་ནི། །མ་ཡིན་ཡན་གར་མཐོང་

མིན་ཕྱིར། །གསལ་འཛིན་ཚོ་ནའང་དེ་སྐྱེ་དང་། །ངོ་བོ་ལས་

གཞན་སྣང་བ་མེད།

།ཅེས་པས། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་

དེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་རང་འཛིན་ཞེས་པ་ལ་ལྟོས་མེད་ཡན་

གར་བར་སྣང་དགོས་པ་ལ། རྣམ་པ་འགའ་ཡི་སྒོ་ནས་ཀྱང་

@III-64 རང་འཛིན་རྣམ་ཞེས་དེ་འདྲའི་དངོས་པོར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དབང་པོ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་སྟེ། གལ་ཏེ་ལྟ་བ་པོ་ཡོད་ན་

ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་གཟུགས་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དོན་གཞན་ནི་ལྟ་བ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་

ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་དེ། ནམ་ཡང་ཡན་གར་དུ་མཐོང་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་འཇོམ་པའི་ཚོ་ནའང་རིགས་ཡན་

གར་བ་མཐོང་བ་མེད་དེ། དེའི་ཚོ་ནའང་གསལ་བ་དེའི་སྐྱེ་དང་

ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་སྣང་བ་མེད་པའི་

ཕྱིར།

༥ དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྟ་བར།

དེ་ཕྱིར་

དེ་ནི་ཤེས་ཙམ་གྱི། །དོན་བྱེད་པར་ཡང་མི་རྟང་དོ། །དེ་མི་

རུང་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད། །དེ་ནི་དངོས་མེད་མཚན་ཉིད་ཡིན། ।

ཇི་སྐད་བཤད་ལས་བརྗོད་གཞང་ཡིན། །དེ་ནི་རང་གི་མཚན་

ཉིད་འདོད།

།ཅེས་པས། སྒྲི་དོན་གཞན་དེ་ནི། དོན་བྱེད་

པ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་

ཤེས་པ་བསྒྲིད་པ་ཙམ་གྱིའང་དོན་བྱེད་པར་མི་རྟང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་དེ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་

@III-65 འདོད་དེ། ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བརྗོད་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་སོགས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་

རྣ་བར།

དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །བརྟེན་ཕྱིར་སྤྲོ་དེའང་རྣམ་པ་གསུམ།

།

ཞེས་པས། སྤྲོ་མཚན་དེའང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།

དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་

གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༥ དེ་ལ་རྩོད་སྤང་ནི། རྩ་བར།

གལ་ཏེ་དངོས་རྟེན་དངོས་འབྲེལ་ཕྱིར། །དངོས་པོ་ཤེས་འགྱུར་

ཞེ་ན་མིན། །ལན་བཏབ་ཕྱིར་དང་འདས་སོགས་ལ། །རྣམ་

པ་གཞན་དུ་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་ཆོས་ཉིད་ཉམས་ན། །

དངོས་པོར་འཛིན་པ་སྤོན་འགྲོ་ཅན། །དེ་ཤེས་ཡིན་ཕྱིར་ཉེས་འདི་

མེད།

།ཅེས་པས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱམ་འཛིན་

རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་གཟུང་དོན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་

བར་ཐལ། དངོས་པོ་བྱམ་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་དེ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལན་

བཏབ་ནས་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། འདས་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་

བློ་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བྱམ་འཇོན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པར་སྣང་བ་ཚོས་ཅན།

@III-66 བྱམ་པའི་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།

དེ་འདྲ་བ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་

འདི་མེད་དེ། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་འཇོན་པའི་མངོན་སུམ་སྒྲོན་དུ་

འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་རྟོག་པས་བྱམ་པ་དེའི་ཚོས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།

རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་

རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོར་བཞག་པའི་དགོས་

པ་ནི། རྟ་བར།

རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། ।

ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱད་རྣམས་ཀྱི། །དོན་བྱ་དེ་ལས་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། །རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་

བཞེད། །ཇི་བཞིན་མངོན་ཞེན་མིན་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་འགྲུལ་

པ་ཡིན་པར་བཞེད། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་ནི། །རྟོགས་

ན་འགྲུལ་པ་ཚད་མ་མིན། །བསམ་པ་ལ་ནི་བསླུ་མེད་ཕྱིར། །

འགྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད། །རྣམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མཐོང་། །

ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་ལན་བཏབ་ཟིན། །ཞེར་བྱ་སྟོན་མེའི་འོད་དག་ལ། །

རོར་བྱའི་བློ་ཡིས་མངོན་རྒྱུག་པ། །འོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །

ཇི་ལྟར་དོན་བྱེད་ལ་ཁྱད་ཡོད། །དེ་ལྟར་ཇི་བཞིན་དོན་མེད་ནའང་། །

རྗེས་དཔག་དང་ནི་དེར་སྣང་དག །དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་བས། །

ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག

།ཅེས་པས།

@III-67 དོན་བྱེད་རྣས་པའི་གཞལ་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པུར་ངེས་ཏེ།

ཟླང་དོར་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་

གཉེར་བྱ་རང་མཚན་དེ་ཁོ་ན་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཞལ་བྱར་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞེད་དེ་

རང་མཚན་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་སྣང་ཡུལ་དང་།

རྗེས་དཔག་གིས་གཞན་སྤྱིའི་ངོ་བོ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་

པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་

ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། གཉིས་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ།

རང་ལ་སྣང་བ་སྨྲ་མི་རྟག་པ་ཇི་ལྟ་བ་མིན་པ་གང་ཞེག །

སྨྲ་མི་རྟག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

སྨྲ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་

མི་ཐོབ་པར་ཐལ། གཞན་སྤྲོ་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་

ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ནི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་

པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་འཇུག་ཡུལ་ལ་

ནི་གསར་དུ་བསྒྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་འཁྲུལ་བ་ལས་རྣམ་པ་

གཞན་འཁྲུལ་པས་ཀྱང་དོན་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་

@III-68 ན། འཁྲུལ་ན་འཇུག་ཡུལ་ལ་བསྒྲུབས་མ་ཁྲབ་བོ། །

འཁྲུལ་ན་མི་བསྒྲུབ་འགལ་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་ཇི་

བཞིན་མངོན་ཞེན་མིན། ཞེས་པའི་སྐབས་དེར་ལན་བཏབ་

ཟིན། ལྟེགཆེན་ལས། གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་

པ། །ཞེས་སོགས་སུ་ལན་བཏབ་ཟིན་ཏོ་ཞེས་བྱུང་།

འཁྲུལ་པ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཐོབ་ཏུ་མི་རུང་བས་མ་ཁྲབ་

པར་ཐལ། ནོར་བུའི་འོད་དང་སྟོན་མའི་འོད་དག་ལ་ནོར་བུར་

ཞེན་པའི་བློ་ཡིས་མངོན་པར་རྒྱུག་པའི་ཤེས་པ་ལོག་པའི་ཤེས་པར་

ཁྲད་པར་མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་ཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཁྲད་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། སྣ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག

དང་། དེར་སྣང་བའི་ཐོག་ལྟར་སྣང་དེ་ཇི་

ལྟར་ཞེན་པ་བཞིན་ཀྱི་དོན་མེད་པར་མཚུངས་ནའང་།

རྟེས་དཔག་དེ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་བཞག་སྟེ། དེ་དོན་བྱེད་

པ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་གསར་དུ་རྟེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་

པས་སོ། །འབྲུལ་པ་འདྲ་ཡང་དོན་ཐོབ་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་

པའི་དཔེར་ནོར་འོད་དང་སྒྲོན་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་ནོར་བུ་ཐོབ་མ་

ཐོབ་བརྒྱང་ནས། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྟེས་དཔག

@III-69 དང་། སྒྲ་རྟག་འཇོམ་རྟོག་པ་གཉིས་འཁྲུལ་པར་འདྲ་ཡང་

དོན་རང་མཚན་འཛིག་ཡུལ་ལ་མི་སྣུ་བ་མི་མཚུངས་

ཞེས་གསུངས་པའོ།།

ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་དངོས་ཀཊདཔ་

དཀི་གཞལ་བྱར་

མངོན་ལྷོག་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཚད་མར་གཉིས་སུ་བྱངས་

ངེས་སྒྲུབ་པ་ལ། རྩ་བར།

གང་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་

པ་ལས། །རྗེས་འགྲོ་ལྷོག་པ་ཅན་གྱི་བློ། །དེ་ལ་འཇོག་

པ་རང་དབང་ཅན། །དེ་ལས་གཞན་དངོས་དབང་པོ་འདས། །

མ་མཐོང་བདག་ཉིད་ངོ་བོ་དེ། །རྟོག་པའི་རྗེན་ནི་དོན་གཞན་

ཡིན། །གལ་ཏེ་དེ་རྣེན་དང་འབྲེལ་ཅན། །ཡིན་ན་དེ་ཚོ་

གོ་བྱེད་ཀིད། །དེ་ཚོ་གོ་བྱེད་རྩེས་འགྲོ་བ། །སྤྲི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་

རྟོགས། །དེས་ན་ལྷོག་གྱུར་དོན་ཐམས་ཅད། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་

རྟོགས་མི་འགྱུར། །འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཚོས་ལས་ནི། །

ཚོས་ཅན་ལ་རྟོགས་སྐྱེ་བ་གང་། །དེས་ན་རྩེས་དཔག་ལྷོག་གྱུར་

གྱི། །སྣུབ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

གང་ལ་གཟུང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལས། རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག

བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་འཛིན་མདོན་སུམ་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན།

མདོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་དེ་ལ་འཛིན་པ་རང་དབང་

@III-70 ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པའི་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འཛིན་པ་རང་དབང་ཅན་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་

ཅན། དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ལས་འདས་པའི་ལྷོག་བྱུར་ཡིན་ཏེ།

ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྟེན་ནི་དོན་གཉན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྒྱས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་མྱོང་བའི་སྟོབས་

ཀྱིས་མ་མཐོང་བར་རྒྱས་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་

གང་ཞེག་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་སྣ་ལ་ལ་མེ་སྣུབ་

པ་དེའི་ཚེ་གོ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་སྣུབ་ཀྱི་རྟེན་

ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་རྣལ་

མར་དེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་གོ་བྱེད་དུ་བཅོས་ཅན།

མེའི་ཁྱད་པར་ལྷོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་དུ་ནི་རྟོགས་པར་

མི་འགྱུར་ཏེ། ལ་ལ་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་མི་ཙམ་ཉིད་

དུ་རྟོགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལྷོག་གྱུར་

གྱི་སྐྱབ་བྱེད་རྩེས་དཔག་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་

ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་

ནི། ཆོས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གསར་དུ་

སྒེ་བའི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་དེས་པའི་ཕྱིར་

@III-71

༄ གཞལ་བྱར་གཉིས་སུ་དེས་པས་ཚད་མར་གཉིས་སུ་དེས་པར་

སྣང་བའི་འཇུག་བསྡུ་བ་ལ། རྟ་བར།

མངོན་སུམ་ལྟོག་ཏུ་

གྱུར་པ་ལས། །གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་

གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས། །ཚད་མ་གཉིས་སྒྲུབཞེད་པ་དང་། །

གཞལ་བྱ་གཉིས་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །གསུམ་གཅིག་བྱངས་ནི་

བསལ་བ་ཡིན།

།ཞེས་པས། གཞལ་བྱར་གཉིས་སྤྱི་ངེས་པ་

ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མར་གཉིས་སྒྲུབཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་དྲུག་བྱུར་པ་དང་།

ལྷོག་ཏུ་བྱུར་པ་ལས་གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་

མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སོགས་དང་གཅིག

ཏུ་གྱུར་ངེས་པ་ནི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་

ངེས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

༄ རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་པ་ལ་

གནོད་པ་བསྟན་པ་ནི། རྟ་བར།

མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་

ཡིན་ཕྱིར། །གཅིག་ཉིད་ཅི་ན་ཁོ་བོའང་འདོད། །མེད་པའང་ངེས་ཕྱིར་

གཞལ་བྱ་ནི། །མིན་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དམ། །དེ་ངེས་ཚད་མ་

གཉིས་པ་ཉིད། །མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་བློ་མིན་ཏེ། །དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་

སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། །དོན་གྱི་ནུས་ལ་ལྟོས་མེད་ན། །བར་ཆོད་ལ་སོགས་

ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་སྐྱེས་བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་མངོན་

@III-72 སུམ་ཉིད་ལྟོག་ལས། །མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །འགལ་

བའམ་དེ་ཉིད་ལྟོག་པ་དང་། །རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ།

།

ཞེས་པས། ཚུ་རོལ་མཇོས་པ་བ་ན་རེ། དངོས་པོར་མེད་པས་

སྤྲོ་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་མཚན་གཅིག་པུ་

གཞལ་བྱར་ངེས་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གཅིག་པུ་ཉིད་དུ་ངེས་

སོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་གཞལ་བྱ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རང་

མཚན་གཅིག་པུར་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ནོའང་

འདོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པའི་རྒཱས་ཀྱིས་སྤྱི་མཚན་གཞལ་

བྱ་ནི་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་

ཁྱེད་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་དེ་ཚད་མས་ངེས་པས་

ཚད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཉིད་གྲུབ་བོ། །མཇོས་པ་བས་

དངོས་མེད་ཀྱང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན།

དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དངོས་མེད་ལ་

དངོས་སུ་འཇལ་བྱེད་མིན་ཏེ། གཟུང་དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་

པའི་ཕྱིར། གཟུང་དོན་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་དང་བར་

ཆོད་ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།

@III-73 གཟུང་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མདོན་སུམ་ཉིད་འཇལ་བྱེད་དུ་ལྟོག་པ་ལས། སྤྱི་སོགས་མེད་པར་

ངེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན། མདོན་སུམ་འཇལ་

བྱེད་དུ་འོག་ཙམ་དེས་སྨྱོ་སོགས་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནམ།

མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་འོག་པའི་རྟགས་ལས་སྨྱོ་སོགས་མེད་པར་

ངེས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་

འོག་ཙམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྱོ་སོགས་མེད་པར་ངེས་པ་

འགལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞིས་པ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གཞིས་

ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་འོག

པ་དེ་ཉིད། སྤྱི་སོགས་མེད་པར་སྣང་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་།

ལྷོག་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྗེས་དཔག་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ནི། རྩ་བར།

གཞན་སེམས་དག་ནི་རྟོགས་ཕྱིར་ཡང་། །ཚད་མ་གཉིས་ནི་གྲུབ་པ་

ཡིན། །སྣྲ་སོགས་ལ་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་ངེས་པར་གྲུབ། །

བསྟུ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཚད་མ་ཉིད། །གལ་ཏེ་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི། །འགྲུལ་ཕྱིར་

ཡིད་བརྟན་མེད་ཅེ་ན། །རྟགས་ལོག་མཐོང་ཕྱིར་དེ་དེ་འདྲ། །གང་ལས་

@III-74 འབའ་ཚེ་དངོས་འགའ་ལ། །དེ་ཡི་རྟོགས་པ་གྲུབ་གྱུར་པ། །

དེ་ན་དེ་ལས་སྐྱེས་པའམ། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་གདོན་མི་ཟ། །རང་

གི་རྒྱུ་འམ་ངོ་བོ་དག །མེད་པར་དོན་ནི་སྲིད་མིན་པ། །དེ་དག

རང་བཞིན་མཐོང་གང་ཡིན། །དེ་ཉིད་གཞན་དུའང་མཚན་ཉིད་ཡིན། །

ལྷ་རྩང་རང་གི་ངོ་བོའམ། །རང་རྒྱུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་གཞན་དག །ཡོད་

པར་སྣང་བ་མེད་ན་ནི། །དེ་དང་ལྡན་པའང་ཅི་ལྟར་ཡོད།

།

ཅེས་པས། གཞན་སེམས་དག་ནི་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་ཡང་། ཚད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་

ནོ། །གཞན་སེམས་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། ཚ་རོལ་པོ་དེ་ཆོས་

ཅན། སེམས་དེའི་ངོ་བོ་ངེས་པར་གྱུར་སྟེ། ངག་སྨྲ་བ་སོགས་ལ་

ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ལས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་བློ་དེ་ཆོས་

ཅན། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་བསྒྲུབ་མེད་པ་ཅན་གྱི་

ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དེ།

ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟགས་

ལོག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་གཞན་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་

གྱི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲེལ་བ་འཐུལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

ཇི་ལྟར་མི་འཐུལ་ཞེ་ན། རྟགས་གང་ལས་འགའ་ཞིག་གི་

@III-75 ཚོ་ལའི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་མེ་དེའི་རྟོགས་པ་གྲུབ་པར་གྱུར་བའི་

དུ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་མི་མེད་པར་དོན་ཁྱོད་ནི་སྲིད་

པ་མིན་ཏེ། མི་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་གདོན་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་མེད་པར་ཁྱོད་

སྲིད་པ་མིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དེའི་ངོ་བོར་གདོན་མི་ཟ་བའི་

ཕྱིར། དུ་བ་དང་བྲས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་རང་གི་

རྟགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་

ལ་མི་འཐྲུལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་

བའི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དགག་རྟགས་ལའང་།

བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དེ་དང་ལྡན་པའང་ཇི་

ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། བལྟར་རྲུང་བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་

མཐོང་བའི་རྒྱུ་གཞན་དག་ཡོད་པར་བྱམ་པ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

མཚན་མོའི་རྒྱུ་མཆོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དེ་དང་ལྡན་པའང་མེད་

དེ། བལྟར་རུང་དུ་བར་གི་རྒྱུ་མེ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་གཞན་དག

ཡོད་པར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

༄༅ རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་མི་ལེན་

ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་བསྟན་པ་ནི། རྩ་བར།

སྤྲུལ་ཡི་ཐུགོ

ནི་ཚད་མིན་ན། །མེད་པ་ཐོབ་འགྱུར་ཞ་རོལ་གྱི། །

@III-76 དངོས་གཞི་གལ་ཏེ་དབང་རྣམས་ཀྱིས། །དུས་གཞན་དུ་ནི་རྟོགས་

ཤེ་ན། །དེ་མིན་དབང་དང་ནུས་སོགས་ལ། །དབང་པོ་བློ་ནི་མི་

སྲིད་ཕྱིར། །མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི། །བློ་དང་སྐྱེ་བ་

རྒྱུ་མེད་འགྱུར། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །རང་གི་མཚན་

ཉིད་ལ་མངོན་སུམ། །རྣམ་རྟོག་མེད་པར་སྤྲོ་འཛིན་མིག །དེ་ཕྱིར་

དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཉིད།

།ཅེས་པས། སྤྲོ་འཛིན་པ་ཡི་བློ་ནི་

ཚད་མ་མིན་པས་ཁྱབ་ན། རང་ལ་སྣོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་རྣམས་མེད་

པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་

བའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་ཁ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དལ་མ་

མཐོང་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་གཞན་དང་དུས་གཞན་

དུ་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་

ཅན་པ་དང་རྒྱས་འབྲས་བུ་བསྟེད་པའི་ནུས་པ་ཕྱ་བ་སོགས་ཐམས་

ཅད་ལ་དབང་པོའི་བློ་འཛལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

དབང་པོ་དང་རྒྱས་འབྲས་བུ་བསྟེད་པ་སོགས་མེད་པར་རྟོགས་

པ་ཡིན་ན་ནི། དབང་པོ་བློ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་

འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི་སྟེ།

@III-77 འཇོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་དང་མ་

འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྟེ་འཇོན་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་

དཔག་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་སྟེ་འཇོན་ཚད་མ་མེད་

པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རྟུང་ཕེན་པས་ལྷོག་གྱུར་

གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་

ཚད་དེ་བཀག་པའི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་དང་། ལེའུ་

གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་སོགས་ལ་

མཁོ་བས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།

ཚད་མ་གྲངས་མང་བ་དགག་པ་

ཚད་མ་གྲངས་མང་བར་

འདོད་པ་དགག་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི་རྩ་བར།

གཞལ་བྱ་ངེས་ན་ཁ་

དོགས་ནི། །མི་རྟག་ཉིད་དུ་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དེ་ཐོབ་ཚད་མ་

གཞན་འགྱུར་ཏེ། །རྟགས་མེད་པར་ནི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞུད་པར་

མཐོང་ལ་རྟགས་དང་ནི། །འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

དེ་ནི་ཚད་མ་གཞན་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱ་མང་ཕྱིར་ཚད་

མ་རྣམས། །མང་པོ་ཉིད་དམ་གཅིག་ལ་ཡང་། །དུ་མ་ཉིད་ནི་

འཇུག་ཕྱིར་ཏེ། །གཅིག་གསུམ་གྱངས་ཀྱང་སེལ་མི་འགྱུར། །

དཔེར་ན་ཁྲུད་པར་མཐོང་བ་བཞིན། །ཡུལ་ངེས་པ་ནི་མེད་ཕྱིར་

དང་། །གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས།

@III-78 གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་ན། ཁ་དོག་ནི་

མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྟོགས་

ན་དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེ་བློ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་སྤྱི་འཛིན་པས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན།

རྟགས་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པར་ཡོད་པས་རྗེས་དཔག་མིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་དེ་ནི་ཚད་མ་

གཞན་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་མཐོང་བས་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་།

སྤྱི་འཛིན་པས་མངོན་སུམ་མིན། རྟགས་དུ་བ་དང་ནི་

སྔར་བྱི་མེ་ལ་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་མེད་པས་རྗེས་དཔག

མིན་པའི་ཕྱིར། དོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཞེས་པ་ནི། སྔོན་

ཁང་ནང་དུ་ཙོན་དན་གྱི་མེ་མཐོང་ནས། ཕྱིས་དུ་བའི་རྟགས་

ལས་སྔོན་གྱི་མེ་དེའོ་སྣམ་པའི་བློ་དེ་ལ་ཟེར།

ཚད་མ་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ། གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་

ལས་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་གཅིག་ལའང་ཚད་མ་

དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པའི་བློ་དེ་

བཞེན་ནོ། །ཚད་མ་གཅིག་དང་གསུམ་གྱི་གྲངས་ཀྱང་སེལ་བར་

མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་རྟོས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་

@III-79 ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སྤྱི་གཉིས་ལས་གཞན་གཞལ་

བྱ་རྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལན་ལ། རང་སྤྱི་འདྲེས་

པའི་ཚད་མ་ཕྱང་གསུམ་དགག་པ་ནི། རྩ་བར།

སྒྲོན་འདིར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཁ་དོག་སྤྱི་ལ་སྒྲོར་

ཕྱིར་རོ། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་མིན་དེ་ཉིད། །དེ་ལྟར་གྱུར་པས་

བསྟུབ་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལས་གཞན་གྱུར་མིན་ཞེ་ན། །

མིན་ཏེ་དེ་ཉིད་གྱུར་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། བྱས་པའི་རྒྱས་

ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་དོག་མི་རྒྱ་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་

ཅན། ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་འདིར་ཐལ་བར་མི་

འགྲུང་ཀེ། ཁ་དོག་གི་དོན་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་

སྤྱར་ནས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱི་འཛིན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་

ངོ་བོར་འགྲུར་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་རྗེས་དཔག་དེའི་རྟེན་

ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་པའི་

རྣམ་པར་སྣང་བར་གྱུར་པས་ཚོགས་དོན་རང་མཚན་པ་སྤྲུབ་

ཅིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་གནས་

ལུགས་ལ་གཞན་སྤྱི་མཚན་གྱུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ན།

@III-80 སྤྱི་གཟུང་བས་གཞན་རྟོགས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་

དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། སྤྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྐོར་ནས་ཁ་དོག

མི་རུགས་པ་དེ་ཉིད་གྱུབ་ཅིང་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

སྒྲུབ་རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་ཚུལ་

སྒྲིབ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་བའི་

ཚུལ་བཞིད་པ་ལ། རྩ་བར།

དངོས་གང་ཅི་ལྟ་བུར་

གྱུར་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྣམས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་

དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལ་དེས་བསྟེད་རྣམས་ཅན་ཟོ། ।

དེ་ལྟར་རྣམས་དང་རྣམས་ཅན་ཟོ། །བརྒྱད་པ་ཡིས་ནི་དངོས་

པོ་ལ། །འབྲེལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་བ་ཡིས་ནི། །སྟོང་ཡང་

སྣུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་དེ་དག །

དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། །དེ་དངོས་སྣུ་བྱེད་ཉིད་མིན་ཡང་། །

འཁྲུལ་པར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྟོགས་

བྱ་ལ། །ཁྱབ་བྱེད་དེ་ཡི་ངོ་བོ་འམ། །རྒྱུ་དག་ཁྱབ་པར་བྱ་

སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་དེ་བློའི་ཡིན།

།ཞེས་པས།

མེའི་དངོས་པོ་གང་དུ་བསྒྲེད་པའི་ནུས་པ་ཅི་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་མེ་

དེ་ཚོས་ཅན། དུ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ལ་ཞན་འདོགས་བྱེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་ཀ་ཆེན་ལས། རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་

@III-81 ཚུལ་གསུམ་དུན་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། དེ་རྟགས་ཅན་

རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པར་འཆད། རྟགས་འཛིན་སེམས་དེ་

ལས་མེ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་

ཅན་གྱི་བློ་རྩེས་དཔག་སྒྲེལ་ལ། རྩེས་དཔག་དེ་དངོས་པོ་རང་

མཚན་དེར་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིས་སྟོང་ཡང་། རང་མཚན་

ལ་བསླུ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟགས་འཇོག་

སེམས་དང་རྟགས་ཅན་རྩེས་དཔག་བློ་དེ་བརྒྱུད་པ་ཡིས་རྩེས་དཔག

དེའི་གཞལ་བྱ་ལ་མེའི་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཅན་རྩེས་དཔག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་རང་མཚན་

དངོས་པོ་ལ་བསླུ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མིན་ཡང་འཁྲུལ་པར་རྣམ་

གཞག་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱུབ་པ་དེ་ཡི་

ངོ་བོས་སྟོང་ཡང་རང་མཚན་དེའི་ངོ་བོར་ཞེན་པ་ལྟར་མི་བསླུ་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེས་དཔག་དེ་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བར་

སྣུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་

བྱས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་འམ་བྱས་པ་ནི། རང་འབྲས་

རྟགས་འཇིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་

འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་འཛོན་སེམས་དེ་ཡང་

@III-82 ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རྒྱས་ཅན་གྱི་བློ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་

ཏེ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འམ་གྱི་སྐྱས་

འབྲས་རྒྱས་ལ་སྣང་རོ།།

རྒྱས་འཛོན་སེམས་ཀྱི་དོགས་དཔྱོད་

བར་སྐབས་འདིར་

རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་དོགས་པ་ཆུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ་

སྐབས་འདིར། རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག

གཉིས་རང་ཡུལ་སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་དོན་གྱི་རང་

མཚན་ལ་བསླུ་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་

རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དེ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ།

རྟགས་འཛིན་སེམས་རྟགས་ལ་འབྲེལ། རྟགས་བསླུབ་བྱ་རང་

མཚན་ལ་འབྲེལ་བས། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བློ་གཉིས་

བསྒྲུབ་བྱ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་

ཡང་སྒྲ་འཇོན་ཉན་ཞེས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་

ཤིང་། དེ་ལས་སྒྲ་བྱས་པར་ཞེས་པའི་བློ་སྐྱེས་དེ་ལས་སྒྲ་

མི་རྟག་པར་ཞེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བའང་ཡོད། རྟགས་འཇོན་

ཤེམས་ལ་དོས་འཇོན་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་ན་

སྟོང་དཔོན་ལྷག་བློ་དང་། རྒྱན་མཁན་པོ། ཆོས་མཆོག

གསུམ་མི་འདྲ་བ་ཡཁད། བོད་དུའང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་།

@III-83 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟགས་འཇོག་སེམས་ལ་ཚད་མ་

དང་། ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཉིས་ཡོད་པར་ཡཁད། །མཁས་གྲུབ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱུན་སེལ་ལས་

རྟགས་འཇོག་སེམས་ཡིན་ན་དྲན་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་

ཡཁད་དེ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུ་དང་ཚུལ་གསུམ་

ཅིག་ཅར་དུ་དན་པའི་དན་ཤེས་ཁོ་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་

འཇོག །རྗེ་དགེ་འདུན་གྱུབ་ཀྱིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་

གསུམ་གང་རུང་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་བློ་གང་ཞེག །རང་འབྲས་རྟགས་

ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དེ། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་

མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཚད་མ་དང་། བཅད་

ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ལ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་

ཡོད་པར་བཞེད། དེ་ལ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་

མཉེན་པས། རྟགས་འཇོག་སེམས་དང་མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་

ཡོད་ན། རྟགས་འཇོག་སེམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་སྲོལ་དཔོན་

གཉིས་ཀས་བཞག་པ་དང་འགལ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ཡང་

ཀུན་བཏུས་ལས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་བདུན། ཞེས་

པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམ་

@III-84 པ་བཞི། །ཞེས་པ་གཉིས་ཀས། རྟགས་འཇོག་སེམས་མངོན་

སྡུམ་ལྟར་སྣང་དུ་སྐྱེབ་པར་བཤད། རྣམ་བཤད་རྗེས་འབྲང་དང་

བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྟགས་འཇོག་སེམས་སུ་ཐུང་པའི་རྩོག

པ་དེ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པར་བཞེད། རྣམ་བཤད་ལས་

རྟགས་འཇོག་སེམས་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གཞུང་གང་ལས་

ཀྱང་མ་བཤད་གསུངས་པར་བརྟེན། རྟགས་འཇོག་སེམས་ལ་

ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བསྟན། རྟགས་འཇོག་

སེམས་ལ་བཅད་ཤེས་ཁོ་ན་ངེས་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་

རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་

ཚོས་ཅན། དྲན་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་འཛིན་

སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག

ལས་བྱུང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་

དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །མ་གྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག

ལས་བྱུང་། །ཞེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། བཅད་ཤེས་ཡིན་

@III-85 དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་འཇིན་སེམས་ཡིན་ན་རྟགས་

ཅན་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་ཁེགས་སོ། །

འདོད་ན་སྟེ། སྒྲོར་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འཇིན་སེམས་ཡོད་ན།

སྒྲོར་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འཇིན་སེམས་ཡོད་ན། སྒྲོར་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་

རྒྱས་ཅན་རྩེས་དཔག་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་

འཛོན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

མིག་ཤེས་གཟུང་བྱའི་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྒ་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་

ཡང་དག་དང་། ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པའི་རྒྱས་

ཀྱིས་སྒྲ་རྒ་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ།

དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་འཛོན་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

དང་པོར། ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་ལ། གཉིས་པར།

འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་གང་ཞེག་དེ་གཉིས་རྟགས་འཇོམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།

དེས་ན་རྟགས་རྩོད་གཞི་ལ་འཇོམ་པ་ཉིད་རྟགས་འཇོམ་

@III-86 གྲྭ་གཅོ་བོ་དང་། འབྲེལ་བ་འཇོམ་པ་ཕལ་པའི་ཚུལ་དུ་

གནས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐོར་ལ།

པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཡིག་ཆར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་

དེར་གཟིགས་པར་མཛོད།།

༄༅ མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ།

ཚད་མ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འཛིན་

སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་འདོད་

པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་

འཛོམ་སེམས་ཡིན་ལ། ཚད་མ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་

པའི་རྟགས་འཛོམ་སེམས་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དེ་ཡིད་ལ་

འཆར་དཀའ་བར་སྣང་ངོ།།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག

༥ དེ་ནི་དཀྱུས་ལ་འཇུག

པར་བྱ་སྟེ། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག །

རྩ་བར།

དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་དམིགས་

པ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན། །ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྣང་རྣམས་ཀྱི། །

དོན་གྱི་བརྗོད་པ་ཉིད་ལས་ཡིན། །དགག་ལ་དེ་འམ་དེ་རྒྱུ་དང་། །

@III-87 འགལ་བར་བརྗོད་པ་མཐོང་གང་ཡིན། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་

ཚད་མ་ཉིད། །མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །གཞན་དུ་དངོས་

གཅིག་ཡོད་བརྗོད་པས། །གཞན་མེད་དེ་ནི་གང་ལས་རྟོགས། །

འགལ་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །ཅེས་འགྲུབ་ལྟན་ཚིག་མི་

གནས་ཕྱིར། །ཞེ་ན་དེ་ཡང་གང་ལས་འདོད། །སྣང་བ་མཐོང་

མེད་ཕྱིར་ཞེ་ན། །དེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་རང་

སྒྲས་བརྗོད་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་མེད་པའི་སྒྲབ་བྱེད་ཡིན། །གང་ལ་

དེ་ནི་ཚད་མིན་དེས། །དགག་པ་རྣམ་ཀུན་བརྗོད་བྱ་མིན། །

དེས་ན་དེ་དང་འགལ་དོན་ཀྱི། །འབྲས་བུ་བརྗོད་པ་ཉཱད་པ་ཡིན། །

ཀུན་ལ་སྟོང་བ་ཐ་དད་ཉིད། །ཡིན་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད།

།

ཅེས་པས། དགག་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི་

དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་བྱ་མི་དམིགས་པ་ལས་

འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་གྲུབ་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་སྣང་བ་

རྣམས་ཀྱིས་དོན་གྱི་བརྗོད་པ་ཉིད་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དགག་པ་འགྲུབ་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་གྲང་རེག་དེ་དང་འགལ་བཉམ་

@III-88 གྲང་འབྲས་སྤྱི་ལོང་བྱེད་དེའི་རྒྱུ་གྲང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེ་

བརྗོད་པ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་

གྲང་རེག་དེ་དམིགས་པ་ཡི་ཚད་མ་ཉིད་མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་

ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གཞི་དེར་དངོས་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་

བརྗོད་པས་གཞན་མེད་པ་དེ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་

ཕྱིར། ཚ་གྲང་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། འགལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གང་ལས་འགྱུབ། མེ་ཉེ་

བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བཞིན་པའི་གྲང་རེག་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། དམིགས་རྟེན་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་དགག་པ་འགྱུབ་

པའི་ཚད་མཉམ་ཐབས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་འགྱུབ་

པ་ལ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཞི་དེར་དགག་མི་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མི་འདོད་པ་འཕེན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་

གྲང་རེག་མེད་པར་འགྱུབ་པ་ལ་མེ་རང་ཉིད་སྣུས་ཟིན་པ་རྟགས་

སྡུ་བརྩོད་ན་ཡང་དོན་གྱི་གྲང་རེག་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་

གྲང་རེག་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱ་

@III-89 དེ་མེད་པར་སྣུབ་པ་གང་ལ་དགག་བྱ་དེ་མ་དམིགས་པ་དེ་

ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་མིན་པར་སྣུ་བ་དེས་ནི་དགག་པ་རྣམ་པ་ཀུན་

ཏུ་བརྩོད་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་

བཀག་པས། དགག་པ་འགྱུབ་དགོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

དེས་ན། གྲང་རེག་དེ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་དུ་བ་

རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་། དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་

པ་འཕེན་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་དམིགས་ཀུན་

ལ་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་འཕེན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀུན་ལ་དགག་པ་འགྲུབ་

པའི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱི་འབྲེལ་རྩྭ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་

དམིགས་ཀྱི་སྣོང་བ་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

༄ གཞན་སྟེས་

བཀོད་པ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ་ནི། རྟ་བར།

འགལ་

དང་དེ་ནི་ཐབས་བཅས་པ། །གྲུབ་དང་བཀག་པ་མེད་པར་ནི། །

དགག་ལ་ཚད་སྣུ་གང་ཡིན་དེ། །རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཅན་མིན་དེ། །

སྣ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་མཁྱེན་དང་། །འཇིག་རྟེན་གཞན་སོགས་མེད་སྣང་བཞིན། །

@III-90 དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་རྣམས་དང་། །འགལ་བ་གྱུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་སྣ་པོ་རིག་ཡིན་ན། །གཅིག་བྱ་གཅིག་བྱེད་ངོ་བོ་གང་། །

དེ་འདྲ་མི་དམིགས་ཕྱིར་ཞེན། །དེ་ཉིད་སྣང་བྱེད་ཡིན་པར་བརྗོད། །

མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ། །དེས་བྱེད་མེད་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །

དེ་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་ལ། །ཡོད་མེད་དེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། དགག་པ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་ཡོད་པར་སྣྲ་བ་གང་

ཡིན་པ་དེ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཞི་

དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ནི་ཐབས་དང་

བཅས་པ་བཀག་པ་མེད་པར་དགག་པ་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། །དེའིར་ན་གཞན་སྟེས། ངག་སྣྲ་བ་ལ་སོགས་པས།

སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་བསྟུབ་པ་དང་། འཇིག

རྟེན་གཞན་སོགས་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ངག་སྨྲ་བ་དེ་

དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཀུན་མཐུན་སོགས་དང་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་

གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་གཅོད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་

ངོ་བོ་གང་ཡང་མིན་པར། གལ་ཏེ་སྨྲ་བ་པོ་ཡང་ཡིན། ཞེས་བྱ་

@III-91 ཀུན་རིག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ངག་སྨྲ་བ་

ལ་ཀུན་མཐུན་མེད་དེ། དེ་འདྲ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ངག་སྨྲ་བ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་མེད་པའི་

སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐོག་མར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱབ་འདོད་ལ་གོང་གི་རྟགས་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་བརྗོད་ན་ཡང་རྟགས་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། མི་

དམིགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་མེད་པ་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད་

ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་ཕན་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་མེད་གང་དུའང་

ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་དེ་རྒྱང་ཕན་ལ་

ཞེན་ཏུ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར།

༄ འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཡུལ་

བསྟན་པ་ལ། རྩ་བར།

འགལ་དེ་ཚོས་ནི་ཐ་དད་དམ། །ཐ་དད་མེད་ལ་རབ་སྦྱོར་ཏེ། །

ཁ་བ་མེད་པར་སྣང་བ་ལ། །མེ་དང་སྐྱེ་ལ་ཡོད་གནོད་བཞིན།

།

ཞེས་པས། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་

གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་དང་ཐུས་ཐ་དད་དམ་

@III-92 ཐུས་ཐ་དད་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བའི་ཚུལ་

གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཞི་དེར་ཁ་བ་རྒྱུན་

ཆགས་སུ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་མེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་རྟགས་

སྙ་བཀོད་པ་དང་། བྱངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད།

སྨྲ་གུ་ཆོས་ཅན། སྒར་ཡང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་

བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་ཟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སྙ་བཀོད་པ་

བཞིན་ནོ།།

སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་འབྲེལ་ཚུལ་

སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡུལ་དང་འབྲེལ་

བའི་ཚུལ་ལ། རྣ་བར།

ཇི་ལྟར་དངོས་ཀྱིད་སྒྲུབ་པ་ལ། །

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འདོད། །དེ་བཞིན་དངོས་ཀྱིད་རང་ལྡོག

ན། །དངོས་རྣམས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །དེ་ནི་རྟོག་པས་སྒྲུར་

བའི་ཚོས། །ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས། །

གང་རྟང་ཀྱིད་སོགས་བསལ་ཡིན་ཏེ། །ཅི་ཡང་རྟང་ལ་སྲིད་ཕྱིར་

རོ།

།ཞེས་པས། ཇི་ལྟར་མེའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་

དུ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེའི་དངོས་

པོ་ཉིད་རང་ལྟོག་ན་དུ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

@III-93 དུ་བ་མེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ནི་འབྲེལ་བ་

དངོས་པོར་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ། རྟོག་པས་སྒྲུར་བའི་ཚོས་སྐྲ་ཚོས་

ཅན། ཁྱོད་རྣག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣག་པ་སྨུབ་པའི་ཕྱོགས་བཏགས་

པ་བ་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་གང་རུང་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་སོགས་རྣགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསལ་བ་

ཡིན་ཏེ། རྣགས་དེའི་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ཡིན་

པ་ནི་རྣག་མི་རྣག་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གསལ་

བར་བརྗོད་ན། རྣགས་དེའི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་

ལྡོག་གི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་པས། ཕྱོགས་ཆོས་

རྒྱང་པ་ཅན་དང་། ཁྲབ་པ་རྒྱང་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་རྣམས་རྟགས་

ཡང་དག་ཡིན་པ་བསལ་བར་བསྟན་པའོ། །

དགག་རྟགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་ཚུལ་

རྩ་བར།

དེ་ལའང་ཁྲབ་པར་བྱེད་པའི་ཚེས། །ཁྲབ་བྱ་ལྡོག

པའི་གོ་བྱེད་འདོད། །གལ་ཏེ་རང་གི་ལྷོག་པ་ནི། །རྣམ་འགར་

ཡོངས་སུ་བཅད་ནའོ། །མེད་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི། །ཚད་མེད་

@III-94 རྟགས་སུ་བརྗོད་གང་ཡིན། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྩོངས་དོན་ཏེ། །

གནག་རྫོ་མོ་བར་གྱགས་ཕྱིར་རོ། །མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་

ཙམ་ཞིག །མེད་ལ་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན། །དེ་ཡང་སྣང་

བར་འདོད་པ་ཡི། །རྒྱུ་འམ་རང་བཞིན་སྣང་མེད་ཉིད།

།

ཅེས་པས། འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་དེ་ལའང་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་

བྱེད་པའི་ཚོས་ལོག་པ་དེ། གཞི་དེར། འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་

བྱ་ལྟོག་པའི་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་

ལྟོག་པ་རྣམ་པ་འགར་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གཉིས་ལ་དོན་སྣུབ་འཐད་ལ།

བྱམ་པ་མེད་པར་བསྣུབ་པ་ལ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་

ལས་དེ་ཉིད་དམིགས་བྲེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་རྣམས་སུ་བརྗོད་

པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོལ་བ་ཤེན་ཏུ་རྟོངས་པའི་དོན་ཅན་

ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གནག་རྫི་མོའི་བར་ལ་བྱགས་

ཤེང་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྣམས་

ཀྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་ཞིག་མེད་པ་ལ་ངེས་པའི་

@III-95 འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བར་

འདོད་པ་ཡི་རྒྱུལམ་རང་བཞིན་དང་ཁྱབ་བྱེད་སྣང་བ་མེད་པ་

ཉིད་དུ་དེས་པ་དེའི་ཚེ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཿ དོན་བསྡུ་

བ་ནི། རྟ་བར།

།རྗེས་སུ་དཔག་པས་མི་རྟག་སོགས། ।

འཇོན་པ་ལ་ནི་ཚུལ་འདིར་འདོད།

།ཅེས་པས། རྗེས་སུ་དཔག

པས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཇོན་པ་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་དུ་

ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ཁ་དོག་མི་

རྟག་པའི་སྒྲུབ་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རང་མཚན་

རྟོགས་པའི་ཚུལ་འདིར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་

འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན་

མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྟན་པ་ནི། རྟ་བར།

གཞན་དུ་གཟུང་བ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་

ཡིན། །དངོས་ལས་མི་རྟག་གཞན་དུ་མེད། །དེ་ཡང་དབང་

པོ་ལས་སྐྱེ་གྲུབ། །དུ་མེ་དངོས་དེ་བརྗོད་བྱ་མིན། །རྟོག་པས་

བསྐྱེད་ཚེས་བརྩེད་བྱ་ཡིན། །སྤྱི་ཡི་རྟེན་ནི་གྱུབ་པ་ན། ।

སྤྱི་དེ་ཉིད་ནི་གྱུབ་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས། རྩེས་དཔག་ལས་

@III-96 གཞན་དུ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་དྲན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་

ཕུང་གསུམ་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་སྟ་མས་

གཟུང་ཟིན་པའི་དོན་དེ་འཛིན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག

འགག་ཅ་མའི་དངོས་པོ་ལས་དེའི་མི་རྟག་པ་གྱུབ་སྟེ་གཞན་

དུ་མེད་པར་དངོས་པོ་དེ་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་དབང་པོའི་མངོན་

སུམ་གཅིག་གི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་སྟར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་

པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་རྣགས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅ་དོག་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་རྗེས་དུ་མའི་དངོས་པོ་དེ་ཅ་དོག་གི་མི་

རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐ་

དང་ཀྱི་ཆ་རྐོག་པས་བསྒྲིད་ཅིང་བཏགས་པའི་ཚོས་སུ་བྱས་

ནས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིའི་རྟེན་

ཁ་དོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གྲུབ་པ་ན་

སྒྲི་ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༥ འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་ན་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་ནི། རྟ་བར།

དེ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་དེ། །རབ་ཏུ་གྲུབ་ཕྱིར་རྩེས་དཔོག་ཡིན། །

འདུ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ལ་ལར་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཏེ། །

འཁྲུལ་ཕྱིར་གོང་གི་ཐ་དད་བཞིན། །ཐ་དད་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལྟར་རྟགས་མེད་བྱེས་པར་གྱི། །སྐྱེ་བོས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་དང་ནི། །

འབྲེལ་མེད་མར་མི་ལ་སོགས་ཀྱི། །འཇིག་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་

གཅོད་ཉིད། །རྒྱས་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ། །གྱུར་ཀྱང་དེ་མ་ཐག

མེད་པས། །འབྲས་བུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟོག་གྱུར་ངེས་གསལ་

མེད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་བརྒྱ་པའི་ཆེད་དུ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྗོད་པ་ཡིན། །

བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད།

།

ཅེས་པས། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་

རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་

དེ་ལྟར་རྟགས་ལས་རབ་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་ལ་ལར་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་སྣང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱི་

ནང་གི་འབྲེལ་རྒྱུ་འདྲ་བ་གཉན་འབྱུང་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

འདྲ་བ་གཉན་འབྱུང་ནི། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་དུ་མཐོང་ཡང་

@III-98 མཐོང་བ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་ངེས་མི་རྟག་པ་དེ་ཡིན།

དཔེར་ན་མིག་འབྲེལ་མཁན་གྱིས་སྣོང་གི་ཐ་དད་མཐོང་ཡང་

མ་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། སྣོང་གི་ཐ་དད་ཅེས་པ་སྣོང་ཐ་དད་པ་ལ་ཟེར།

།འབྲེལ་རྒྱུ་མེད་ན་མར་མེ་ལ་སོགས་

པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་གཅོད་

ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན་རྟགས་ལ་ལྟོས་

མེད་གྱིས་བྱིས་པའི་བར་གྱི་སྐྱེ་བོས་མར་མེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་

འབྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར།

སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བ་ནི། ས་བོན་གྱིས་

སྨྲ་བ་བསྟེད་པའི་ནུས་པ་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་

པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་ནུས་མེད་དུ་རྟོངས་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་

ཡོད་དེ། མཐོང་ཡང་དེས་ཤེས་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་གསལ་བ་དེ་

མེད་པས་རྟོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་འདྲ་བར་འབྱས་

བུ་དེ་མ་ཐག་མེད་པས་འབྱས་བུ་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བར་མཐོང་

བ་མེད་པས་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་བོན་ལ་སྐྱུ་གུ་

བསྒྲིད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་རྟེས་སུ་དཔག་པ་བརྟེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

@III-99 དེ་འདྲའི་རྟོངས་པ་དེ་བརྟེགས་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་གྲོས་

ཆེན་པོ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་རྟགས་ཀྱིས་སྨྲབ་མི་

དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་དེའི་མི་རྟག་པའང་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཐུབ་བའི་མི་

རྟག་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཤ་ཆེན་ལས་ནི། བློ་གྲོས་ཆེན་

པོ་ཞེས་པ་དེ། རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་

སྐྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་རྟོག་པའི་མཁས་པ་ལ་འཇོག་གོ །

ད་དུང་ཡང་གསལ་བར་བཙོང་ན། ཁ་དོག་གི་རགས་པའི་མི་

རྟག་པ་དེ། འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་སུམ་བྱིས་བློ། འགའ་

ཞིག་གིས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ།

འབྲེལ་རྒྱུ་སྐད་ཅིག་སྟ་ཕྱི་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཚད་པར་བྱུང་བས་

སྟ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ཏེ། དཔེར་ན། ས་བོན་མཐོང་

ཙམ་ཉིད་ནས་ས་བོན་བྱི་རང་བཞིན་སྨྱ་ཀུ་བསྒྲིད་པའི་རྒྱས་པ་མཐོང་

ཡང་ས་བོན་ལ་སྨྱ་ཀུ་བསྒྲིད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་སྤྲོ་འདོགས་

པར་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན། དེ་ལ། ས་བོན་ལ་སྐྱུ་གུ་བསྒྲེད་

@III-100 པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་སྐྲག་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །

བྱས་མི་རྟག་ཇོས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་སྐྲ་ཐ་དད་དུ་འཇུག་ཚུལ་

རྟ་བར།

ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ལྷོག་པ་ཡིས། །ཐ་དད་མེད་

དོན་དེ་ལ་ནི། །ལྷོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཟོར་དང་། །རྗེ་ལྟར་

བརྡར་བཏགས་པ་ཡི་སྒྲ། །ཐ་དད་རྟེན་ཅན་བཞིན་འཇུག

འགྱུར། །འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན་དེ་ཡིས་ནི། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་

དང་ནི། །རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཟློ་སྐྱེད་བྱེད།

།ཅེས་པས།

རྫས་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་རང་མཚན་དེ་ལ་ནི། རིགས་མཐུན་

མི་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པར་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་འཁྲུལ་

རྒྱུ་དུ་མས་ཟིན་པས། བྱམ་སྙམ་སོགས་རྟོག་ཐ་དད་པའི་རྟེན་ཅན་

གྱི་སྒྲ་རྟོག་བཞིན་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ཀུན་ལས་ལྡོག་པའི་

རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་བློ་རྟོག་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བརྟ་བརྟགས་པའི་

སྒྲ་དུ་མ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའོ། །འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན་དེ་དག

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཁནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་རྟེས་

སུ་མཐུན་པ་རྟོགས་པའི་བློ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །གསལ་བར་བཤད་ན།

@III-101 བྱས་མི་རྟག་སོགས་དོན་ལ་རྫས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་། སྒྲ་རྟོག

གིས་རྫས་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་དང་འབྲེ་བར་འཇུག་པར་འགྱུར་

ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་ནི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་

སྟོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་བློ་དང་བརྗོད་བཏགས་པ་དོན་ཐ་དད་

པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་བཞིན་ནོ། །ལེའུ་དང་པོར་སྒྲ་རྟོག་སེལ་

འཇུག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་བྱན་པར་གྱིས་ཤིག །

꠸ ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་རྟེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པ་

ལ། རྩ་བར།

ཡང་ན་འདིར་ནི་མི་དམིགས་པའི། །

རྟགས་ལས་འཇིག་པ་གྱུབ་པ་ཡིན། །སྒྲ་བྱུང་དངོས་པོ་མེད་

གྱུར་པ། །མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

ཡང་ན་ཁ་དོག་སྣང་ཡོད་ཕྱིས་མི་དམིགས་པའི་རྒྱས་ལས་ཁ་

དོག་གི་འཇིག་པ་འགྱུབ་པའི་ཚད་མ་འདིར་ཚད་མ་

ཕུང་གསུམ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་སྟེ་བྱེ་བྲག་སྣ་བས་ཞིག་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ།

སྣང་བྱང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་

@III-102 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟགས་ལས་རྟོགས་

པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

རིག་པ་ཅན་པ་སོགས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་མི་རྟག་པ་དགག་པ་

གཞན་སྟེ་རིགས་

པ་ཅན་པ་སོགས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་མི་རྟག་པ་དགག་པ་ལ།

རྩ་བར།

གང་གི་མཐའ་གཉིས་ཆོད་ཡོད་པའམ། །འབྲེལ་བ་

བརྟོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན། །མི་རྟག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པ། །དེ་མཐའ་

དེ་དག་གང་ལ་བརྟོད། །གལ་ཏེ་སྟ་ཕྱིར་མེད་ཡིན་ན། །དེ་ཉིད་མི་

རྟག་ཅེས་མ་ཡིན། །བྱེད་པ་སོགས་སྒྲོར་མི་རུང་ཕྱིར། །ཞེས་

མཐའ་ལ་དེ་ཅི་ལྟར། །ཡོད་ཉིད་དང་འབྲེལ་རྟག་པའི་ཕྱིར། །

མཐའ་ཡིས་ཁྱད་པར་འགྱུར་བ་མིན། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་

ཡིན་ན། །ཁྱད་པར་མེད་པར་ཉིད་འགྱུར་ཏེ། །འབྲེལ་མེད་ཕྱིར་རོ་

དེ་ཡིས་ནི། །དངོས་པོ་སྟར་མེད་འདོད་མིན་པས། །དེ་ལ་དེ་

ཡི་ཁྱད་པར་ཅན། །བརྗོད་པ་དེ་ཡང་མི་འགྱུབ་ཕྱིར། །

ཡོད་པ་ཉིད་དང་རང་རྒྱུད། །འབྲེལ་བྱེད་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ཞེས་བྱག །

ཡོད་ཉིད་དེ་དང་འབྲེལ་དེ་ཡང་། །རྟག་ན་འོན་འདི་འབྲས་གང་། །

གང་ཞིག་མེད་པ་དེ་བྱེད་ནི། །དངོས་པོ་སྟར་མེད་ལྟན་མིན་ཏེ། །

@III-103 འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་མེད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱིར་རིལ་འདི་རྟག་པར་འགྱུར།

།

ཞེས་པས། རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པས།

དངོས་ལས་མི་རྟག་གཞན་དུ་མེད། །ཅེས་དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པ་

རྗས་གཞན་མིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ལྡོག

པ་ཡིས། །ཞེས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྒྲ་ཐ་དད་འཇུག

པར་སྒྲུབ་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་གང་གི་ལྟར་ན་

ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མཐའ་གཉིས་སུ་ཆོད་པའི་དབུས་ན་ཡོད་

པཉམ་དེ་ལ་འཕྲོ་འདུའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་

ཅན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེན།

དེའི་དོན་ནི། གཞན་སྟེས་དངོས་པོ་ཙམ་མི་རྟག་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའང་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །སྟར་ཡོད་ཕྱིས་

མེད་པའང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁོ་དོག་གི་མི་རྟག

པ་ཞེས་པའི་དྲུག་སྒྲ་སྒྲུར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡོད་

པ་ཉིད་དེ་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་མི་རྟག

པ་ཞེས་པའི་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེ་ནའོ། །འོ་ན་མཐའ་དེ་དག

@III-104 གང་ལ་བརྗོད་ཅེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱིར་མེད་པ་དེ་མཐའ་

ཡིན་ཞེ་ན། སྔ་ཕྱིར་མེད་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་ཅེས་མ་ཡིན་ཞེས་

དྲིས་པས། དེ་ཡིན་ན་དངོས་པོའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱུག

སྒྲ་སྒྲོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སོགས་སྒྲས་གནས་

གཞི་བརྗོད་པ་བསྡུས། འོ་ན་མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་ལའང་

མཐའ་གཉིས་ཆོད་པའི་ཡོད་པ་ཞེས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་མི་རུང་བར་ཐལ།

དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་མཐའ་ཞེས་བྱུག་སྟུ་མི་

རུང་བར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཉིད་དང་

འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། སྔ་ཕྱིར་མེད་པའི་མཐའི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་

བ་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་

མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔ་ན་མེད་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་དང་།

ཕྱིས་མེད་པ་ནི་ཞིག་པ་ལ་གཞན་སྟེས་འདོད། གཞན་སྟེས་

འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་རྟག་པར་འདོད་བཞིན་དུ། མཐའ་གཉིས་

ཆོད་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཕྲོ་འདུ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་

ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་འགལ་བ་བརྗོད་པའོ། །

@III-105 རྒྱུ་དེ་སྟ་མའི་མཐའ་དང་། འབྲས་བུ་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་།

རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་ཡོད་པ་དང་དེ་དང་འཕྲོ་

འདུ་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་

ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ།

དངོས་པོ་དང་སྟོན་མེད་པ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྟོལ་བ་འདི་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་སྟོང་མེད་འདོད་པ་མིན་ནོ། །

རྒྱུ་འབྲས་མེད་ན། དངོས་པོ་དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་

དུ་བྱས་པ་ཅན་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་མི་འགྱུབ་པར་འགྱུར་

རོ། །རྒྱུ་ནི་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རང་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བར་

བྱེད་པ་པོ་རྒྱུ་ཡིན། རྒྱུ་འབྲས་ཕྱད་པའི་ཚ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

བྱག་ན། དུ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་དང་མེ་དང་ལྡན་ཅིག་འཇོ་

འདུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་པར་ཁས་ལེན་

པས། འོ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡོད། འབྲས་བུ་

གང་ཞིག་སྟར་མེད་དེ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་སྟར་མེད་

ལྡན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པས་མི་འཐད་

@III-106 པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་ཅན་པས། དངོས་པོ་དང་སྟར་མེད་འབྲེལ་

བ་འདོད་པ་མིན་ནོ། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྟར་མེད་པ་དེ་སྐྱེད་

པར་བྱེད་ན་རྒྱུ་རིགས་པ་ཡིན་ནའང་། འཕྲོ་འདུ་ནི་འབྲེལ་བ་དངོས་

པོ་སྟར་མེད་འབྲས་བུར་ལྟན་པ་མིན་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་སྟར་མེད་གསར་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་རེལ་འདི་རྟག་པར་འགྱུར་བས་

དེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཡོད་པར་སྣང་བ་ཉམས་སོ། །

༄ རང་ལུགས་ཀྱི་འཇུག་བསྟུ་བ་ནི། རྩ་བར།

དེ་ཕྱིར་མེད་དོན་སྟོང་འདོགས་པ། །བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་ཅན་ཟློ་ནི།།

ཐ་དད་མེད་དོན་མངོན་འདོད་ཅན། །སྒྲ་ལ་འང་ལྟོག་པའི་རྟེན་ཡིན་

ནོ།།

།ཞེས་པས། དངོས་པོ་བུམ་པ་དང་དེའི་མི་རྟག་པ་དོན་

གཞན་དུ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲས་བརྗོད་པའི་ཚོ་

རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་དོན་དུ་མེད་པ་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་ཤིང་

བརྗོད་བྱ་བྱམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཐ་དད་པ་ཅན་དུ་སྣང་

བའི་བློ་ནི་ལོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན། དོན་ཐ་

@III-107 དད་མེད་པ་ལ་མངོན་འདོད་ཅན་གྱི་བྱམ་པ་དང་མི་རྟག་པ་

བརྗོད་པའི་སྒྲ་ལའང་དེ་གཉིས་ལོག་པ་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་

ནོ།།

꠸ དོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག་པ་

ནི། རྩ་བར།

སྐད་ཅིག་སོ་སོར་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཁྱད་པར་

དོ་ཤེས་མ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་དང་མཚུངས་པ་དེ་འཛིན་ཕྱིར། །

ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི། །

ཕྱིར་ན་སྤྱི་འཛིན་མིན་ཞེན། །དེ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་གྱུབ་དེ་ལ། །

ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །གལ་ཏེ་བརྗོད་ཕྱིར་སྨྲོན་མེད་ན། །

དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་མཐོང་ལ་དེ་དངོས་ནི། །

ཚད་མས་བྱུབ་ན་དངོས་གཞན་ལ། །དེ་ཉིད་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིན་ཅི་

ལོག །དེས་བྱུབ་ཚད་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན། །མངོན་སུམ་ཅིག་ཤོས་

གཅིག་ཡིན་ཕྱིར། །གཅིག་བྱུབ་པ་ན་གཉིས་ཀ་བྱུབ། །

གཞན་དང་མཚམས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡི། །ཞེན་པ་མ་ཁས་པས་དྲན་

པར་ཤེས། །གལ་ཏེ་དེ་རྟགས་ལ་བལྟོས་ཕྱིར། །དྲན་མིན་

མ་ཡིན་འབྲལ་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། དེ་ནི་

@III-108 གོང་དུ་གཞན་སྟེས་རང་སྤྱི་འདྲེས་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་ཕྱང་

གསུམ་ཡོད་པས། གཉིས་སུ་བྱངས་མ་ངེས་པའི་དཔེར་ཁྱད་པར་

མཐོང་བའི་ཚད་མ་འཇོག་པར། ཁྱད་པར་མཐོང་ལ་རྟགས་

དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་པའི་ལན་ལ་སྤྲོར་རྒྱུ་ཡིན་

ནོ། །ཁྱད་པར་དོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། མེ་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་

པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན་པར་

ཐལ། སྔར་མཐོང་བའི་མེ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མེ་མཚུངས་པར་དེ་

འཛིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔར་གྱི་མེ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཀྱི་མེ་

འཇལ་བའི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྔ་ཕྱིའི་མེའི་སྤྱི་འཛིན་པ་

མིན་ཞེ་ན། འོ་ན། སྔར་གྱི་མེ་དེ་ཕྱིས་ཀྱི་མེ་འཇལ་

བའི་ཚོ་གླུབ་ཟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་དཔེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གླུབ་ཟེན་ན། ཁྱོད་འཇལ་བར་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་

ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཕྱིས་མེ་འཇལ་བའི་ཚོ་

བརྗེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ཅེན། འོན། དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

@III-109 བརྗེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔར་མཐོང་བའི་མེ་

དེ་ལ་དེའི་དངོས་པོ་ནི་འགའ་ཞིག་ཕྱིས་ཀྱི་ཚད་མས་གླུབ་

པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། མེ་དེ་གཉིས་དང་ས་

པོ་གཉན་ཡིན་པ་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་མེ་དེ་ཉིད་སྔར་གྱི་མེ་

རུ་སྤྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས། ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་

དེས་གྲུབ་པ་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ।

དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྔར་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་

མེ་དང་། ཕྱིས་རྗགས་ལས་རྟོགས་པའི་མེ་ཅིག་ཤོས་གཉིས་

ཆོས་ཅན། གཅིག་གྲུབ་པ་ན་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པར་ཐལ།

གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་དེ་ཆོས་ཅན་

མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དྲན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། མེ་ཕྱི་མ་

དེ་མེ་སྟ་མ་གཞན་དང་གཅིག་ཏུ་མཚམས་ནི་སྦྱོར་བའི་

ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་ལ་ལྷོས་པའི་

ཕྱིར་དྲན་པ་མིན་ཞེ་ན། ཁྱབ་པ་འབྲལ་

པའི་ཕྱིར། ལན་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་དེ་དག་གི་ཐད་

@III-110 ཀྱི་ཏྲི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར་དྲི་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་

ནས་བཀག་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས་ན་ཤིན་ཏུ་གོ་བདེ་

བར་ཡོད།

མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་

མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་རྟོག

དགག་པ་ལས། མངོན་སུམ་རྟོག་བཟལ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།

རྣ་བར།

མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བར་ནི། །མངོན་སུམ་

ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཀུན་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་མིང་རྟེན་ཅན། །

སོ་སོ་རང་གིས་རིག་བྱ་ཡིན། །ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་བསྡུས་ནས། །

ནང་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་པར། །གནས་ནའང་མིག་གིས་གཟུགས་དག་ནི། །

མཐོང་བའི་བློ་དེ་དབང་སྐྱེས་ཡིན། །སྣར་ཡང་ཅུང་ཟད་རྣམ་རྟོག་ན། །

ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་འདི་འདྲར་གྱུར། །ཅེས་རིག་སྔར་བཤད་གནས་སྐབས་ཀྱི། །

དབང་པོ་རྟོགས་པ་ལ་མེད་དོ།

།ཞེས་པས། གྲུབ་མཐས་མ་

བསྟད་པའི་མཁས་པ་ལ་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་ནི་མངོན་

སུམ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་ཀྱི་རྣམ་

རྟོག་དོན་སྤྱི་དང་མིང་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

@III-111 སྐྱེ་བ་ཅན་གང་ཟག་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤེམས་ཕྱིར་འཕྲོ་

བ་བསྟུས་ནས་ནང་གི་བདག་ཉིད་རྟོག་པའི་རླུང་གིས་གཡོ་བ་མེད་

པར་གནས་པ་ནའང་མིག་གིས་གཟུགས་དག་མཐོང་བའི་ཐོག་

ངེ་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་

མི་འཕྲོ་བའི་ཚོ་དབང་ཤེས་ཡོད་དོ། །དེའི་ཚོ་རྟོག་པ་མེད་དེ།

ཡོད་ན་སྟར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟར་ཀྱང་ཅེས་སྨོར་ཡང་རྗེས་ཐོབ་

ཀུ་ཆུང་ཟད་རྣམ་པར་རྟོག་ན་སྣང་ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་འདི་འདྲར་

གྱུར། ཅེས་རིག་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

སྣང་བཞད་པའི་རྟོག་པ་མི་འཕྲོ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་

དབང་པོའི་རྟོགས་པ་སྟེ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རྟོག་མེད་ཡིན་ནོ།།

༥ སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་

མིག་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་ལ་རྟོག་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་

ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་འཛོག་དཀའ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་

མེད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་བརྗོད་ན།

དེ་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་དཔྱད་དོ། །

འདིར་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་འཕྲོས་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་སོ་སྐྱེ་བཞག་ན་འགྲིག་སྟམ། །

@III-112

དབང་ཤེས་རྟོག་བཟལ་དུ་སྐྱབ་པ་

རྣ་བར།

གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། །གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་མི་

འགྱུར། །དེ་ལས་སྤྱི་གཞན་ཐ་དད་པ། །ཡོད་མིན་ཐ་དད་བྱོ་མེད་ཕྱིར། །

དེ་ཕྱིར་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་བྱོ། །ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །

ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་སྣང་དག་ནི། །འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །

ཁྱད་པར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ན། །བརྡ་འཇུག་པ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་ཡང་གང་དེ་ཉིད། ।དེ་རྣམས་ཉིད་ནི་སྤྲོར་བར་བྱེད། ।

དེའི་འདི་ཞེས་ནི་འབྲེལ་བ་ལ། ।དོན་སྣང་བ་ཞི་གང་ཡིན་

པ། ।དེ་དག་ཉིད་ནི་འབྲེལ་ཡིན་ན། ।དེ་ནི་དབང་པོའི་

སྤྲོར་ཡུལ་མིན། ।དེ་ཚོ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡི། ।དོན་སྣང་

བ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། ।ཤེས་སྣང་ཐ་དད་པ་ཡི་ནི། ।

དོན་རྣམས་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ।མིག་ལ་དོན་སྣང་བ་ན་ཡང་། ।

འདི་ཞེས་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་གང་། །དེ་ཉིད་སྒྲ་ཡིས་སྟོང་

བྱེད་ཀྱི། །དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་བྱ་བ་

མེད་པ་ལ། །གཞན་ངག་ཙམ་གྱིས་སྟང་མེད་ཕྱིར། །

@III-113 འབྲེལ་བ་མ་བྱས་ཅན་མིན་ཏེ། །རང་ཉིད་ཤེས་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ།

།

ཞེས་པས། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་

ཁྱད་པར་གཟུགས་སོགས་ནི་ཡུལ་དུས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་

མཐོང་བ་མི་འཐུང་ལ། ཁྱད་པར་དེ་ལས་སྤྲི་དོན་གཞན་གསལ་

བ་ལས་ཇུས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མིན་པས་དེ་སྣང་བའི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་རང་མཚན་

ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་ན་

ཁྱད་པར་རང་མཚན་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་སྤྲ་སྒྲོར་དགོས་ནའང་

དེ་འདྲ་སྤྲ་དག་ནི་འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག

ལ་བརྟ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་བྱམ་གསལ་སོགས་ཕན་

ཚུན་རྟེས་འགྲོ་མེད་པས་ན། བྱམ་སོགས་ལ་བརྟ་སྦྱོར་བའི་རྟོག

པ་འཁྲུལ་ཞེས་སོ། །སྒྲ་རྟམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་སྟེ་སྒྲ་དོན་

གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དེ་རྟམས་ཉིད་ནི་བརྟ་

སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་དོན་དེའི་མིང་འདི་ཞེས་ནི་འབྱེལ་བ་བྱེད་པའི་

རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་དོན་སྣང་བ་ནི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་

@III-114 རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་འབྱེལ་བས་ཁྱབ་ལ། དེ་ནི་དབང་པོའི་

ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ། །སྒྲ་དོན་སྣང་ཡུལ་

དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་གསལ་བར་སྣང་བའི་དོན་སྣང་བ་མེད་པས་ཁྱབ་

པའི་ཕྱིར། རང་འཛིན་ཤེས་པའི་སྣང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཡིས་ནི་

དོན་རྣམས་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །མིག་ཤེས་ལ་དོན་

གཟུགས་སོགས་སྣང་བ་ན་ཡང་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་སྤྱོད་

བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་རྟོག་པའི་སྣང་

ཡུལ་དེ་ཉིད་སྐྱ་ཡིས་དངོས་སུ་སྟོན་བར་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོའི་ཤེས་

པའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའང་དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་

ལའང་གཞན་གྱི་ངག་ཙམ་གྱིས་སྣང་བ་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་

མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་ལྗིར་བ་རང་གི་མིང་དང་འབྲེལ་བ་མ་བྱས་

པ་ཅན་གྱི་གོང་ནས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། བརྟ་ལ་མ་

ལྷོས་པར་རང་ཉིད་བྱམ་པའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

꠸ བོང་གི་གཞུང་དེ་དག

@III-115 མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་

བར་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པར་

རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་དོན་ཡིན།

དེ་ཡང་། རྟོག་པ་ཡིན་ན་མིང་བརྗོད་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ།

དབང་པོས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །ཐམས་ཅད་ལས་

ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཡུལ་ལ་འཛོལ་བའི་རྟོག་པ་རྣམས་ནང་

དུ་བསྡུས་པའི་ཚེ་དབང་ཤེས་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་མིན་པ་

བསྟན། གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། །ཤེས་སོགས་ཀྱིས་

དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་ནི་

ཡུལ་དུས་རེས་འགའ་མཐོང་ལ་ཀུན་ཏུ་མི་མཐོང་ཞིང་།

དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པར་འཇུར་རོ། །

དེ་མ་ཟད་དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ལ་བརྟེན་སྟོར་

དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་

ཕྱིར། སྒྲ་རྟགས་ཡུལ་ཡང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྒྲ་དོན་

སྣང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་

@III-116 སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ནི་རང་མཚན་གསལ་

བར་སྣང་ལ་སྒྲ་དོན་སྣང་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་སྣང་ཐ་དད་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། རང་འཛིན་ཤེས་པའི་སྣང་

ཚུལ་ཐ་དད་པས་དོན་རྣམས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་དོན་

སྣང་བ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མིག་ཤེས་ལ་དོན་གཟུགས་

སོགས་སྣང་བ་ན་བརྟེན་ཐ་མིན་ལ། འདི་གཟུགས་སོ་

ཞེས་བརྗོད་ནི་སྐྱོན་ལ་སྦྱོར་བའོ། །དབང་པོ་བྱ་བ་མེད་པ།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་ནའང་གཞན་ཀྱི་ངག

ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པ་སྐྱེའོ། །འབྲེལ་བ་མ་

བྱས་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། བརྗོད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྟོ་ལྷིར་བ་

ལ་བྱམ་པའོ་སྣམ་པའི་བློ་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་ཏོ། ।

གཞུང་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ། ཡིད་ནང་དུ་བསྟུས་པའི་ཚེ་རྟོག

པ་མེད་ཅེས་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ལ་རང་མཚན་

གྱིས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པས། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་

གཟུང་དོན་མེད་པ་གོང་དུ་གསུངས་ཟིན་པས་ཇི་ལྟར་འགལ་

@III-117 བ་སྤྲོང་དགོས། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀུན་ལ་སྣང་ཡུལ་

རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས་སོ།།

མཐོང་རྟོགས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཚུལ་

མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་

ཞེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྩོད་སྤང་བཅས་ལ། རྣ་བར།

རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ། ।

འཇུག་པ་སྡུར་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། ।

གལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅད་པས། །མཐོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར་ཞེ་ན། ।

གཞན་གྱིའང་རིགས་ནི་ཐ་དད་པའི། །རྣམ་པར་རྟོག་ཚོ་ཇི་ལྟར་མིན། ।

གལ་ཏེ་མགལ་མེ་མཐོང་བ་བཞིན། །དངོས་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་འདོད་ན། ।

དེ་ནི་གཞན་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན། །ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར། ।

འདིར་དོན་ཀུན་དང་ཅིག་ཅར་དུ། །འདུས་ཅན་དབང་རྣམས་ཡོད་པ་ན། ।

སྔ་ཕོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་ན་ཡང་། །ཆོད་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱོ། ।

གང་དེ་མིང་གི་མཐར་ཐུག་པའི། །ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་འདྲེས་ཕྱིར། །

ཆོད་པར་སྣང་བ་དེ་ངོ་མཚར། །དེ་ཕྱིར་བློ་ནི་ཅིག་ཅར་འགྱུར། །

@III-118 སྣང་བ་ལ་ཡང་ཁྱད་མེད་ན། །བར་བཅས་བར་མེད་ཇི་ལྟར་ཡིན། །

ཡིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་འབའ་ཞིག་ལའང་། །རིམ་དུ་འཇོམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ལ་ལར་ཀུན་ཏུ་ཆགས་སེམས་ཅན། །དོན་ཉེ་བ་ལའང་འཇོམ་མེད་གང་། །

ཆགས་པས་གཞན་སྐྱེས་ནུས་ཉམས་ཕྱིར། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྟོད་འདི་ཡོད། །

མཁལ་མེ་ལ་སོགས་སྡུར་འཇུག་པའི། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་གནོད་པ་ཅན། ।

མིག་ལས་འཁོར་ལོར་འཐུལ་སྐྱེ་ཡི། ।དེ་མཐོང་མཚམས་སྦྱོར་ལས་མ་ཡིན།

।

ཞེས་པས། རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་དེ་

དག་ལ་བླུན་པོ་དག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ནི། དེ་གཉིས་

དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པས་འཇུག་པ་སྡུར་བས་གཅིག

ཏུ་ཞེན་པའོ། །འཇུག་པ་སྣང་བ་དེ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པའི་རྒྱུར་

འདོད་པས། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ཀླེ་ཀ་ཆེན་དང་མཐུན་མིན་དཔྱད།

གལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་གིས་བར་བཅད་པས། མཐོང་བ་དབང་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་

ཅིང་ཆད་ཅིང་འཇུག་པར་ངེས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཞན་

ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ནའང་ཡུལ་སྣང་དང་གཟུགས་རིགས་ཐ་དད་པའི་སྣ་ལ་

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཚོ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་བར་ཆད་ཅིང་

@III-119 འཇུག་པ་ཇི་ལྟར་མིན་ཏེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀ་དལ་མཚུངས་

པར་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་མགལ་མེ་སྦྱ་ཕྱི་བར་ཆོད་ཀྱང་འཇུག་པ་སྣུར་བས་འཛོར་

ལོའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་འཇོག་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་

ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་རྟོག་པས་བར་ཆོད་ཀྱང་ངེས་རྟུས་པ་

མིན་ཞེས་འདོད་ན། གཞན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལའང་དེ་ནི་

མཚུངས་པ་ཡིན་པས། དབང་ཤེས་བར་མ་ཆད་དང་བཅས་པར་ངེས་

པར་ཐལ་བསྒྲིལ་མེད་དོ། །འཇུག་པ་སྣང་བས་མཁལ་མེ་

འཁོར་ལོར་མཐོང་ན། ཡི་གེ་ས་རྣ་ འང་

ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐོས་པ་ཆེས་སྣང་བའི་

ཕྱིར། ཀླུ་ཀ་ཆེན་ལས། འཇུག་པ་སྣང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་

གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་རྒྱུར་སྣ་བ་འགོག་གི། གཅིག་ཏུ་འགྲུལ་

པའི་རྒྱུར་སྣ་བ་འགོག་པ་མིན་གསུངས། བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་

མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུགས་འདིར་གཟུགས་

སོགས་དོན་ཀུན་དང་ཅིག་ཅར་དུ་འདུས་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་

@III-120 རྣམས་ཡོད་པ་ན་གཟུགས་འཇིག་དབང་ཤེས་ལྟ་བུས་རང་ཡུལ་བར་

མ་ཚད་དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་འཇོག་སོགས་

གཞན་ལྟ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གོང་དུ།

གལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅད་པས། །མཐོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར་ཞེ་ན། །

ཞེས་སྨྲ་བ་དེའི་མགོ་མཚུངས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆོད་ནའང་

ཆོད་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བློ་

འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། མིང་གི་སྒྲང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་

ཡི་གེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་སྟ་ཕྱི་འདྲེས་པ་སྟེ་མ་ཆོད་

ཀྱང་བར་ཆོད་པར་སྣང་བར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ངོ་མཚར་ཏེ་ཡ་

མཚན་པའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་

སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དབང་ཤེས་ལ་བར་བཅས་དང་བར་མེད་

ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་བར་མ་ཆད་དུ་སྣང་བ་

ལ་ཡང་ཁྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ལའང་

རང་ཡུལ་རིམ་ཅན་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐུབ་ཀེ། འཇུག་པ་

སྐྱེ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཆོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཡང་

@III-121 སྣབས་ལ་ལར་ཡིད་གཟུགས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་སེམས་

ཅན་དོན་སྒྲུབ་ཏེ་བ་ལའང་སྒྲ་འཇོག་ཉན་ཚེས་སྐྱེ་བ་མེད་

པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་གཞན་ལ་ཆགས་པས་སྒྲ་འཇོག

གཞན་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པས་སོ།།

༄ ཆོད་པ་དེ་ནི་ཟློ་

གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀ་ལའང་

སེལ་དགོས་པའོ། །མཁལ་མེ་ལ་སོགས་སྡུར་དུ་འཇུག

པའི་རྟེས་སུ་འགྲོ་བས། གནོད་པ་ཅན་གྱི་མིག་ལས་

འཁོར་ལོར་འཕྲུལ་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས།

མཁལ་མི་དེ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་མཁལ་མེའི་མི་སྣ་སྟ་

ཕྱི་མཚམས་སྟོར་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན། དེ་ནི་མཁལ་

མེ་སྡུར་བའི་དབང་གིས་མིན་པར། མིག་བསྣད་པའི་དབང་གིས་

འཁོར་ལོར་འཕྲུལ་ཞེས་པའོ། །མཁལ་མེ་ཞེས་པ་ཤེང་དུམ་མེར་བསྲེགས་པའི་མེ་ལ་ཟེར།

རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཇུས་ཐ་དད་ལ་དཔྱད་པ་

སྐབས་འདིར་ཆུང་ཟད་དཔྱད་ན། ༥ འཇུག་པ་སྡུར་བ་

ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུལ་བའི་རྒྱུར་འདོད་པ་ལ། འཇུག་པའི་ཏེ་གལ་

ཆེན་ལས། རང་རིག་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་

@III-122 འཇུག་པ་སྤྱར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཀག

ཅེས་གསུངས། གང་དུ་བཀག་ན། ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་

ཐོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་འདྲ། འཇུག་པ་

སྤྱར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུལ་བའི་རྒྱུ་མིན་ན། འཇུག་པ་

སྒྲུབ་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། ।

ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བ་མ་ཟད། མགལ་མེ་ལ་

སོགས་སྒྲུབ་འཇུག་པའི། ।རྟེས་སུ་འབྲེལ་བས་གནོད་པ་ཅན། ।

ཞེས་པའང་འགལ་བར་འགྱུར། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཀ་ཆེན་

ལས་གསུངས་པ་ལྟར། འཇུག་པ་སྒྲུབ་བ་མདོན་སུམ་གྱི་གཅིག་ཏུ་

འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཀག་ཅེས་པ་འགྲིག་ཀྱང་།

འཇུག་པ་སྒྲུབ་བ་ཙམ་ཅིག་ཅར་འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ན།

ཡི་གེ་ས་རྣ། དང་། ར་སྣ། ལའང་འཇུག་པ་སྐྱེར་

བ་ཡོད་པས་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཕེན་ན་

ཚོག །འགྲེལ་རྒྱུ་ནང་གི་དབང་པོ་ལའང་ཡོད་ཅིང་འཇུག

པ་སྐྱེར་བ་ཙམ་མིན་ནོ། །འཇུག་པའི་ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས་

@III-123 གསུངས་པ་དེ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ཞེག་འདུག་པས་དཔྱད་ཡང་

དཔྱད་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་གཞན་སྟེས།

གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་

སྐྱེ་བར་འདོད་པས། གཟུགས་འཇིག་དབང་མངོན་དང་གཟུགས་

འཇིན་རྟོག་པ་གཟུགས་ལ་འཛུག་པའི་ཚེ་རྟོག་པ་གཅིག

ཁོ་ན་སྐྱེ་བས་གཟུགས་འཇིན་དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འདོད།

སངས་རྒྱས་པས་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་

དབང་ཤེས་རྟོག་མིན་དུ་འདོད།

ཧཱུྃ འོན་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་

འདས་ཀྱི་གསུང་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུད་རེ་རེ་བ་ཁོ་ནའོ། །

ཞེས་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཐུས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག

ཅར་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས། རིགས་མཐུན་

པའི་དོན་ཡང་། མིག་ཤེས་ནས་ཡིད་ཤེས་བར་རང་རང་

རིགས་མཐུན་པ་ལ་འཇོག །མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྡེ་བདུན་

ལས། ལྷོག་པ་རིགས་མཐུན་ཐུས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཤེས་

དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གསུངས།

@III-124 དེ་ལ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

ཤེས་ཇུས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་

གོང་གི་ལྟང་དོན་དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་།

རང་རེའི་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་དང་། དབུ་མ་སྤྱི་དོན་

གཉིས་ལས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་

སྣང་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་

དང་། འདས་ལམ་དུ་བྱུང་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་མེད་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་

པ་གང་ཞིག །འདས་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་དེར་

ཐལ། སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྣང་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་

མི་ལྡན་པ་དང་། འཕགས་ལམ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་

@III-125 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་མི་མཇོས་

སོ། །ཡང་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས། རྣམ་ཤེས་

རིགས་མཐུན་ཇུས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ།

རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཕྱས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མངོན་འགྱུར་

དུ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མེད་གསུངས། དེ་ནི་རྣམ་རྟོ

དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཚེན་དང་། སྟེ་བདུན།

དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཛོད་འགྲེལ་མངོན་

པའི་རྒྱན། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་སོགས་མཐའ་དག་དང་

འགལ་ཞིང་། གཞན་སྟེས་དབང་ཤེས་རྟོག་པར་

འདོད་པ་ལ། གཟུགས་སོ་སྐྱམ་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་

པའོ་སྨོམ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ།

དེ་ལྟར་ན། རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་

དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་དགག་པ་བརྗོད་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ།

གཟུགས་སོ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་པའོ་

@III-126 སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་

སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་མངོན་

འགྱུར་བ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་

དུ་སྐྱེ་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོ་ཡིན་ན་ཐོ་མངོན་འགྱུར་

བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་མ་ཟད། བྱེ་སྨའི་

ལུགས་ལ། གཅོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཡང་

རྫས་ཐ་དད་དང་། སེམས་བྱུང་ནང་ཕན་ཚུན་ཡང་རྫས་ཐ་

དད་ཡིན་པས། རྟོག་པ་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་

ཅིག་ཅར་སྐྱེ་དགོས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་ཚོག །

བློ་ཡིན་ན་བློ་མངོན་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་

ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལའང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་

ཚད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་།

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ཟུབ་པ་

ཡིན་པས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་

ཀུང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ཞིང་། རྟེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་

@III-127 སུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྦར་སྐྱེས་པའི་ཚེ། མཚན་

གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པཉམ། ཐེག་ཆེན་

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་གང་རུང་ལས་མ་འདས།

དང་པོ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་

གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་

ཐལ། ནུས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་

དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་སོང་བ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་

གྱི་ངོ་བོར་སོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་

དེ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་

ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ།

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་

ཡོད་མེད་ཀྱང་དཔྱད་ཚོག །དེ་བཞིན་དུ་བར་ཆད་

མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་བག་ཆགས་སྤོ་གཞི་མེད་ན།

@III-128 གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་ལ་

དགོས་པ་མེད་ཅིང་། ཡོད་ན། མཚན་གཞི་ཡིད་

ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཟག་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་འཕངས་

ན། ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས། ཟག་མེད་ཡིན་ཡང་

བག་ཚགས་སྒོ་གཞིར་བཞག་ཆོག་ན། སེམས་ཙམ་

པས། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམས་ལ་

སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་འཕགས་པ་མཉམ་

གཞག་པའི་རྒྱུད་ལ་བག་ཚགས་སྒོ་གཞི་མིད་པར་ཐལ་

ཞེས་འཕེན་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལན་དོན་

མཐུན་ཐེབས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྟུས་ཏེ་

སྟོང་ཐུན་དང་འགལ་ལ། གཞུང་གཞན་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་སྣུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཅོ་

བོ་དེ་ཡིན་ཞིང་གཞན་གྱི་ལན་ཐེབས་པ་དཀའ་བ་ཡིན།

མདོར་ན་ཆོ་ཡིན་ན་ཆོ་མངོན་འགྱུར་བ་

ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཆོ་ཡིན་ན་

@III-129 ཆོ་མངོན་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་

ལུགས་གཉིས་ཀར་ཡང་གནོད་བྱེད་ཐུན་ཙམ་སྣང་།

རྣམ་ཤེས་ཇུས་ཐ་དད་པ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་

དཔྱད་པ་འདིར། རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཏོ་ན་ཁས་ལེན་པའི་

གྲུབ་མཐའི་འདོད་པ་དེའང་དྲན་པར་བགྱི། དཔེར་ན།

དཀར་ཁྱང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་གང་ཟག་གཅིག

གིས་དཀར་ཁྱང་ཁོ་ཁོ་ནས་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་གཅིག

ལས་མེད་ཀྱང་། དབང་པོའི་སྐྱོ་ཁོ་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་

དང་སྐྱ་ཉན་པ་སོགས་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །

དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣག་དགག་པ་

དེ་ནི་དཀྱུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣག་དགག་པ་ནི།

རྩ་བར།

ལ་ལ་དབང་སྐྱེས་ལ་སོགས་ཕྱིར། །བྱེས་པའི་བློ་བཞིན་རྟོག

མེད་དང་། །བྱེས་པའི་རྟོག་མེད་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ། །བརྟ་ཉམས་པ་ཉིད་

ཡིན་སྟེ་བ། །དེ་དག་གི་ནི་རྟོག་མེད་ཕྱིར། །བྱེས་པའི་མངོན་

སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །བཙ་ཡི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །

@III-130 དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བཙ་ལ་མ་བྱང་

བའི། །ཡིད་ཡོད་དེས་ན་དེ་འདོད་ན། །དེ་བཞིན་དབང་སྐྱེས་ལ་ཡང་

འགྱུར། །འདི་འདྲ་འདི་ཡང་ལྷག་ལྡན་ཡིན། །བྱིས་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་

གང་ཡིན། །དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་བརྗོད་བྱ་སྟེ། །དབང་པོ་བློ་ནི་

མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྒྲོང་སོགས་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས།

ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད། སྲིད་པའི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ་

ན་ཏེ། ཆུན་པོའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ཏེ།

དབང་སྐྱེས་དང་ཉམས་སུ་ཚོང་བ་དང་། ཡིད་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་

ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱིས་པའི་བློ་བཞིན་ནོ། ।

བྱིས་པའི་དབང་བློ་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་བརྗ་ཉམས་

པ་ཉིད་ཡིན་པར་སྣང་བོ། ।རྣོལ་བ་དེ་དག་གི་ནི་ལུགས་ལ།

བྱིས་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་སྟེ་ཡུལ་གསལ་

བར་སྣང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱིས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་ཀྱང་

བརྟ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བརྟའི་རྒྱུ་རྟོག་པ་དང་

@III-131 བྲལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔྱ་བརྟ་ལ་མ་བྱང་བའི་ཡིད་

དེ་ཉིད་དོན་ལ་དཔྱོད་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དེས་ན་དེ་ཕྱིས་བརྟ་འཛིན་

པར་འདོད་ཅེ་ན། འོ་ན་བྱིས་པའི་ཡིད་ད་ལྟ་རྟོག་མེད་

ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་ནར་སོན་པ་ན་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་

དུ་བྱིས་པའི་དབང་སྐྱེས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མཚུངས་སོ། །

དབང་སྐྱེས་འདི་འདྲ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། ཚན་པོའི་དབང་ཤེས་

རྟོག་བཟལ་དུ་སྣུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་སྣུབ་ཀྱི་ལྟག་ལྟན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱིས་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་བཟལ་དུ་སྣུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་

རྟོག་པ་དང་བཟལ་རྩང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཚན་པོའི་དབང་ཤེས་

རྟོག་བཟལ་དུ་སྣུབ་པ་འདིར་ཡང་རྒྱས་སུ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།

བྱིས་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་བཟལ་དུ་སྣུབ་པའི་རྒྱས་གང་ཞིག

དབང་པོའི་བློ་དེ་གཉིས་རྟོག་བཟལ་དུ་སྣུབ་དཀའ་སྟེ་མཚུངས་པའི་

ཕྱིར། འདི་འདྲ་འདི་ཡང་སྣོག་སྡུན་ཡིན་ཞེས་པ་འདིས་ནི།

སྐྱོང་བས་འཇུག་པ་སོགས་རྒྱས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད་

@III-132 པ་ཡིན་ནོ།།

དབང་ཤེས་དོན་སྒྲོར་རྟོག་པ་དགག་པ་

དབང་ཤེས་དོན་སྒྲོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་

དགག་པ་ལ། རྫ་བར།

ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་

གཞི། །འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ནི། །བརྒྱང་ནས་

དེ་དག་སྟོན་བྱས་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། ।

དཔེར་དབྱུག་ཅན་བཞིན་རིགས་སོགས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟན་སྨྲོར་བ་ཡོད་མིན་པ། །དེས་ན་དེ་ལ་རྟོག་པཉང་

མེད། །རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གང་། །དེ་ཡང་སྐྲ་དང་གསལ་

བར་སྣང་། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ཡིག་རྣམ་པ་ཡིས། །སྟོང་པ་བ་ལང་ཉིད་

དུ་བརྗོད། །དེ་ཉིད་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། །མིག་གི་ཡུལ་

ལ་མཐོང་མེད་དེ། །སྣང་བ་གཉིས་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །བློ་ཐ་

དད་པའང་རྣེད་པར་དཀའ། །དབང་པོ་འཕྲོ་འདུ་འཛིན་མེད་ཕྱིར། །

འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས། །སྨྲལ་མ་འདི་ལ་སྨྲམ་

བྱ་ཞེས། །སྨྲ་འདི་དག་ཀྱང་རང་གིས་བྱས། །བ་ལང་ལ་རྟ་

ཞེས་འཇིག་རྟེན། རྟ་ལ་བ་ལང་འཇིག་རྟེན་མིན། །བ་ལང་

ཞེས་བྱ་ཡན་ལག་ནི། །ལྟག་མ་རྣམ་བཅད་དམིགས་མེད་ཕྱིར། །

@III-133 སྨྲལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྨྲམ་བྱ། །འདི་ཞེས་སྨྲལ་མ་འདུས་བྱས་

ལས། །ཕྱིས་འབྱུང་འབྲས་བུར་བརྟེད་ཡིན་ཀྱི། །ཇི་ལྟ་

བྱང་ཡང་དུས་གཅིག་མིན། །འགའ་ཡིས་རྒྱུ་སྐྱོ་བཏགས་

པ་འམ། །སྐྱེ་ཡི་རྟེན་ནི་སྟོན་པ་ན། །སྣ་ལ་མ་གཅིག

ནི་བཀར་བྱས་ལ། །འབྲས་ལ་སྣ་མ་ཞེས་འཇུག་འགྱུར། ।

ཕན་གདགས་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དམ། །རྣམ་པར་ཚད་མེད་སྣང་

བ་ཉིད། །འཁྲུལ་མེད་ཅན་ཤེས་དང་པོ་ཡི། །བརྟ་ལ་སྤྱོད་ཡུལ་

གང་ཡིན་དངོས། །དངོས་པོ་ལས་ནི་ཐ་དད་ཅན། །རིགས་

སོགས་ལ་ནི་རྟེས་དཔག་མེད། །དབྱུག་པ་ཅན་སོགས་ཐམས་ཅད་

ལའང་། །ཀུན་རྟོག་པ་ལས་ཐ་སྙད་འདོགས། །དངོས་པོ་ཁང་བཟང་འཕྲོང་

སོགས་ཀྱི། །སྒྲ་ཡང་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མིན། །གལ་ཏེ་ཁང་པ་ལྟན་ཡིན་ན། །དེ་འཕྲོང་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན། །གལ་ཏེ་རིགས་

ཡིན་ཁང་གཅིག་ཀྱང་། །ཤིང་བཞིན་འཕྲོང་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར། །

འཕྲོང་མང་པོ་ལ་དེ་ཡི་སྒྲ། །ཅི་ལྟར་རིགས་ལ་རིགས་མེད་ཕྱིར། །

འཕྲོང་སོགས་ལ་ནི་ཆེན་པོ་སོགས། །ཉིར་བཏགས་ལས་འདོད་གང་ཡིན་པ། །

@III-134 དངོས་དང་ཁྱད་མེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །གཟུང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་ཉིར་བཏགས་མིན། །

དངོས་སུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ལའང་། །རྒྱུ་གཞན་མིན་པ་ཉིད་དེ་མཚུངས། །

དྲུག་རྣམས་ལ་ནི་ཚོག་དོན་སྦྱ། །རྒྱུ་གཞན་གང་ལ་ལྟོས་པར་མཐོང་། །

ཇི་ལྟར་བྱགས་ལས་གྱུབ་གང་ཡིན། །དངོས་དང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །

གང་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་ཕལ་པ། །དངོས་ལ་དངོས་མེད་བཏགས་ཕྱིར་རོ། །

བྱགས་པ་བརྟ་ཡི་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །

ཐ་སྙད་དོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། །སྟེབ་སྦྱོར་མིང་དང་སྦྲ་ཆ་བཞིན།

།

ཞེས་པས། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཚེས་དཀར་པོ་དང་ཁྱད་པར་བྱས་གཞི་

བ་ལང་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་

གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་རྣམས་གཞན་དུ་སོ་སོར་འཇོག་

མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བསྟོམས་ནས་འདི་བ་ལང་དཀར་པོའོ་སྙམ་

དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དང་པོར་སོ་སོར་གཟུང་ནས་ཕྱིས་དེ་

དག་སྟོམ་པར་བྱས་ཏེ་འདི་བ་ལང་དཀར་པོའོ་སྙམ་པ་དེ་ལྟར་

རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་བཞིན་

ནོ། །སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་པ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་

@III-135 ཀྱི་ཆ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཡིན། སོ་སོར་བརྟེད་བ་ལས་

གཞན་དུ་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་

ནོ། །དབང་ཤེས་དེས་རིགས་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་

མེད་པས་རིགས་དང་རིགས་དེ་ལྡན་སྤྱོད་བ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་དབང་ཤེས་འདི་ལ་རྟོག་པའང་མེད་དོ། །

དབང་ཤེས་དོན་སྤྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་འདི་དབྱུག

པ་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་དོན་སྤྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་

དུ་དབང་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་

ཞེས་པའོ། །བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་

བ་ཅན་གྱི་སྤྱི་འཛིན་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་ཆོས་ཅན།

སྤྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། སྤྲ་སྤྱི་དོན་སྤྱི་དང་

རྟོག་མེད་ལ་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁ་དོག་དབྱིབས་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་ཡིས་སྟོང་

པ་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་

སུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་གསལ་བ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ཉིད་ཡིན་པས་

@III-136 དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་། རྟོག་པ་

ལ་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་

ལ་མཐོང་བ་མེད་དེ། མིག་ཤེས་ལ་རང་ཡུལ་གསལ་བར་

སྣང་བ་དང་། མི་གསལ་བར་སྣང་བ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། བློ་ཐ་དད་པའང་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་འཇོག་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་མི་གསལ་བར་

སྣང་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ཐ་དད་འཇོག་མི་རྣམ་པའི་ཕྱིར།

འཕྲོ་འདུའི་འབྲེལ་བ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་མེད་པར་

རིགས་པ་ཅན་པས་ཁས་བླངས་པས། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་

གྱིས་འཕྲོ་འདུའི་འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས་སོ། །

རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་ཀྱིས། འཕྲོ་འདུའི་འབྲེལ་བ་

རྟས་སུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་སྣ་མ་དག་ལ་ཡན་

ལག་ཅན་སྣམ་བུའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། བ་ལང་ལ་རྟ་ཡོད་

ཅེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་འཕྲོ་འདུའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་

པས་ཡིན་ཞེས་པའོ། །སྣ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་པའི་

@III-137 སྒྲ་འདི་དག་ཀྱང་རིགས་པ་ཅན་པ་རང་གིས་བྱས་ཀྱི་

དངོས་པོའི་དབང་གིས་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བ་ལང་ལ་

རྟ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའང་དངོས་དབང་གིས་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན།

རྟ་ལ་བ་ལང་ཡོད་ཅེས་པའང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་

ལས། བ་ལང་ལ་རྟ་ཡོད་ཅེས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཀྱི་

རྟ་ལ་བ་ལང་ཡོད་ཅེས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

འཕྲོ་འདུའི་འབྲེལ་བ་རྫས་སུ་གྱུར་ན། རྟ་ལ་བ་ལང་བརྗོད་པ་

ལའང་སྐྱོན་མེད་པར་གནས་དགོས་སོ། །བ་ལང་ལ་རྟ་ཡོད་

ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། བ་ལང་ཞེས་བྱ་བའི་ཡན་ལག

ནི་མགོ་ལ་སོགས་པ་ལྟག་མ་རྣམས་དང་སྟེང་གི་རྭ་བར་རྣམ་པར་

ཆད་པ་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་བར་མ་ཆད་དུ་དམིགས་པ་ན། དེ་

ཙམ་ལ་ཐ་སྙད་སྦྱར་བའོ། །ཡན་ལག་གཞན་དང་།

རྭ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མ་བཅད་པར་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཞེས་པའོ། །

སྣལ་མ་ལ་སྣམ་བུའི་སྦྲ་སྦྱོར་བ་འཕྲོ་འདྲུའི་འབྲེལ་བའི་དབང་

གིས་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན།

@III-138 སྒྲ་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་ནི། སྣ་ལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྣམ་བུ་

འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲོར་བའི་ཚེ་ནི། སྣ་ལ་མ་ཆུན་གྱིས་འདུས་

བྱས་པ་ལས་སྣམ་བུ་དེ་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུར་བརྗོད་པ་

ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་གཅིག་པའི་སྣམ་བུ་དང་སྣ་ལ་

མ་བརྗོད་པ་མིན་པས་འཕྲོ་འདུའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ནོ། །

འཕྲོ་འདུ་ནི་དུས་མཉམ་ལ་ཡོད་པར་སྣ་ས་སོ། །སྟར་གྱི་

སྨལ་མ་དེ་གང་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། སྨལ་མའི་སྤྲུ་

ཡི་རྟེན་ནི་སྟོན་པ་ན། འགའ་ཡིས་རྒྱུ་སྨལ་མ་ལ་

འབྲས་བུ་སྨམ་བུར་སྐྱོ་བཏགས་པའམ་ཡང་དེའི་ཚེ། སྨམ་བུ་

ལས་སྨལ་མ་གཅིག་ནི་བཀར་བར་བྱས་ནས་སྟར་གྱི་

སྨལ་མ་དེ་འདིའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ནི། འབྲས་དུས་

ཀྱི་སྨལ་མ་ལ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་སྨལ་མ་ཞེས་སྐྱོ་བཏགས་

ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་འཕྲོ་འདུའི་འབྲེལ་བའི་

དབང་གིས་མིན། སྣལ་མ་བཏགས་ཟིན་པའི་ཚེ་འདི་

སྣམ་བུའོ་ཞེས་སྨྲོར་བ་ནི་སྣལ་མ་ཐག་པ་སོགས་ཀྱིས་འདུས་

@III-139 བྱས་པ་སྟ་མ་དང་ཕྱི་མ་ཕན་གདགས་བྱ་དང་ཕན་འདོགས་བྱེད་

ཉིད་དམ་དུས་མཉམ་པའི་སྣལ་མ་ཕན་ཚུན་བྲོགས་བྲོགས་ཅན་

བྱི་སྤྲོ་ནས་བཏགས་ཀྱི། སྣལ་མ་རྣམས་བར་རྣམ་པར་

ཆད་པ་མེད་པར་ལོང་཮ོ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ཉིད་ལ་དེ་ཙམ་

གྱིས་བརྡ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚེ་ཡང་། དང་པོའི་

གནས་སྐབས་སུ་དོན་དེ་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་པའི་མིང་འདོད་པས་བརྡ་སྦྱར་

བ་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པའི་སྐོར་མིང་དེ་ལས་དོན་དེ་

འབྲེལ་མེད་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་

ཡིན་ཡང་དངོས་དབང་གིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ཅི།

གསལ་བ་དངོས་པོ་ལས་ཇུས་ཐ་དད་པའི་རིགས་སོགས་ཡོད་པས།

གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བ་ལང་ངོ་སྣམ་པའི་བློ་ཐུན་མོང་བ་འཇུག་པར་

འདོད་དོ། །གསལ་བ་དངོས་པོ་ལས་ནི་ཇུས་ཐ་དད་པའི་རིགས་

སོགས་ཡོད་པ་ལ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟེས་དཔག་མེད་དེ། མཐུན་

དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་དབྱུག་པ་ཅན་ཡང་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ།

དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་སྐྱེས་བུ་དང་དབྱུག་པའི་འབྲེལ་

@III-140 བ་ཀུན་རྟོག་ལས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མ་

ལ་སྐྱབ་བྱེད་མོང་བ་འཇུག་པ་ལ་ཇུས་གཞན་ལ་ལྷོས་དགོས་

པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོག་གི་དོན་དྲུག་ལ་དངོས་པོ་ཞེས་

པའི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པ་དང་། ཁང་བཟང་ཇ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་

ཚར་དུ་དངར་བ་ལ་ཕྱེང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པ་ཡང་

ཇ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་ལ་ལྷོས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁང་བཟང་

ལས་ཇ་ཐ་དད་པའི་ཕྱེང་བ་ཁང་བཟང་ལ་བརྟེན་ན་ཕྱེང་བ་ནི་

ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ཇ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁང་བཟང་

རྩལ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། ཁང་བཟང་ནི་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་

རྩལ་ཀྱིས་བརྩམས་ཤིང་། རིགས་མི་མཐུན་ཀྱིས་རྩལ་རྩོམ་

པ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁང་པ་རྫུལ་རིགས་

མི་མཐུན་ཕྲད་པའི་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁང་བཟང་དེའི་

ཕྱེང་བ་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁང་བཟང་གི་རིགས་

ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁང་བཟང་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན།

ཁང་བཟང་གི་ཕྱེང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

@III-141 དེའི་ཕྱིང་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

ཙོན་དན་ལ་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁང་བཟང་གི་ཕྱིང་

བ་མང་པོ་ལ་དེ་ཡི་སྒྲ་ཇི་ལྟར་འཇུག་སྟེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ།

ཁང་བཟང་གི་ཕྱིང་བ་རིགས་ཡིན་པ་གང་ཞེག །རིགས་ལ་

རིགས་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁང་བཟང་དང་དེའི་ཕྱིང་བ་སོགས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནི་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་པར་

ཐལ། ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཆེན་པོ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཆེན་པོའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་འཇུག་པར་འདོད་པ་

གང་ཡིན་པའོ་ཞེན། ཆེན་པོ་དངོས་དང་ཁྱད་མེད་དུ་རྣམ་ཤེས་

ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཉིད་ཡིན་པས། ཁང་པ་དང་ཁང་བཟང་གི་སྒྲ་ཉེ་བར་

བཏགས་པ་མིན་ནོ། །མིང་དངོས་སུ་འཇུག་པར་མངོན་པར་འདོད་པ་

ལའང་། རྒྱུ་ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་དེ་མཚུངས་

པས། དོན་གཞན་ཡོད་པ་བརྗོད་པ་དངོས་མིང་དང་། མེད་པ་བརྗོད་པ་

བཀགས་མིང་དུ་མི་འཐད། ཆོག་གི་དོན་དུག་རྣམས་ལ་ནི་

ཆོག་གི་དོན་དུག་ཅེས་པའི་སྒྲ་འཇུག་པ་རྒྱུ་གཞན་གང་ལ་

@III-142 ལྷོས་པར་མཐོང་སྟེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་ལྟར་བྱགས་པ་

ལས་བྱུབ་པའི་མིང་གང་ཡིན་པ་དེ་དངོས་མིང་དང་། དོན་དེ་དང་མཚུངས་

པའི་ཕྱིར། གང་ལ་དངོས་མིང་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ། རྗེས་

བྱུབ་ཀུ་འཇུག་པ་དེ་ཕལ་པ་བཀགས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་

བླེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱ་མེད་ཅེས་དངོས་མེད་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

བག་ཡ་དངོས་དབང་གིས་མི་འཇུག་སྟེ། བག་ཡ་བརྟའི་རྟེས་སུ་

འབྱོ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། བརྟ་དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟེས་སུ་འབྱོ་བ་

ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་དོན་གཉན་མེད་ནའང་། ཐ་སྙད་

ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

སྲེབ་སྦྱོར་གྱི་མིང་ལ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་འཛིན་དང་སྒྲའི་ཆ་

ཤས་ལ་རང་བཞིན་དང་རྒྱུན་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་སྐབས་སུ། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་གསལ་པོར་ཤེས་ན་

ཁྱད་ཆེ་ཡང་། ཚོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་བཞག །

མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཀ་ཆེན་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དེར་གཟིགས་

པར་མཛོད་ཅིག །

༥ ངྲ་མ་ལ་སྦྲ་གཅིག་འཇུག་པའི་

@III-143 རྒྱུ་མཚན་མདོར་བསྡུན་པ་ནི། རྩ་བར།

ཐ་དད་ཀྱང་

གང་དངོས་ཚོས་ཀྱིས། །དེ་འདྲའི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ཡི་ནི། །དོན་དེ་དག

ལ་ཤེས་པ་དེས། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཐ་དད་

ཐ་དད་མིན་པར་ནི། །རྟོགས་ལ་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཕྱིར་དེ་འབྲས་མེད་བྱལ་བ། །རྟེས་འགྲོ་དངོས་གཅིག

ཡོད་མ་ཡིན། །དངོས་རྣམས་ལ་ཡོད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དངོས་ལ་

མཉན་པ་དེ་མཐའ་ཅན།

།ཞེས་པས། ཤིང་གསལ་རྣམས་

རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་། གང་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་གཅིག

ཏུ་འཛིན་པ་དེ་འདྲའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡི་ནི་དོན་ཡིན་པས།

ཤེས་པ་དེ་ཤིང་གསལ་རྣམས་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་

འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཤིང་འཛིན་དབང་ཤེས་དུ་མའང་ཚོས་

ཅན། ཤིང་གསལ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་

ཏེ། རྩལ་ཐ་དད་ཀྱང་ཐ་དད་མིན་པར་ནི་རྟོགས་པ་སྟེ་སྣང་

བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྟེས་སུ་འགྲོ་

བའི་སྤྱི་རྟག་དངོས་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཤིང་དེ་

@III-144 རང་གི་འབྲས་བུ་མེད་ཅམ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་

ཤིང་རྣམས་ཀུན་ལ་རྟེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཤིང་གི་དངོས་པོ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་མཉན་པ་ཆོས་ཅན།

ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།

ཤིང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་གཉན་སེལ་གོ་བྱེད་དུ་བརྟ་

སྣུར་བ་དེའི་ཕྱིར།

༥ དེ་ལ་རྩོད་སྤང་ནི།

རྩ་བར།

ཕྱི་རོལ་ནུས་པ་རྣམ་གཅོད་ལ། །རིག་པ་མེད་

ཀུང་སྐྱ་དེ་ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། །

དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་རྣམས་དང་འབྲེལ། །དེས་ན་གཞན་སེལ་

མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད་པར་བརྗོད།

།

ཅེས་པས། གཞན་སྟོས་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱས་ཤིང་གི་

དངོས་པོ་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་ཐལ། དེས་ཤིང་གི་མཐར་ཐུག་པ་

ཅན་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གོང་དུ་སྨྲ་དོན་བརྗོད་

པར་ཟཁའ་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་བྱེད་ནུས་

པ་ཤིང་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་རེག་པ་མེད་ཀྱང་

@III-145 ཤིང་སྨྲ་དེ་ནི་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་

ཡིན་ཏེ། ཤིང་སྨྲ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་འཇོན་རྣམ་

པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། ཤིང་དེའི་མཐར་ཐུག་པ་

རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་དེས་ནའོ། །ཤིང་གི་སྨྲ་དེ། ཤིང་གི་གཞན་

སེལ་གོ་བར་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་མཉན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ་

རྫ་བར།

ལྟོག་པ་

བཞིན་དུ་སྣང་དག་ལས། །ཤེས་ལ་གཞན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་

སྣང་། །གང་དེའང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན། །དེ་འཁྲུལ་བག

ཆགས་ལས་བྱུང་ཡིན། །དེ་ནི་མཉན་པས་བརྗོད་པ་ན། །

དོན་གྱི་ཆ་གང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །དེ་མ་རྟོགས་ན་དེ་དོན་ཅན། །

བརྗ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། །སྨྲས་དོན་ཆ་ནི་ཅི་བརྗོད་ཅེས། །

དེ་ལ་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བྱ། །རྣམ་པ་དེ་ཡང་དོན་ལ་མེད། །

དེ་བརྗོད་ཅི་ལྟར་དོན་རྟེན་ཡིན། །རྗེས་འགྲོ་ཅན་སྨྲས་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །

དོན་གྱི་འབྲས་ཡིན་མཐོང་གོམས་པས། །སྒྲུལ་དེའང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཅན། །

བློ་ལས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། གལ་ཏེ་

@III-146 ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་ཡིན་པས་

ཤིང་སྐྱས་ཤིང་གི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་བརྗོད་དོ་ཞེན།

ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དག་ལས་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཤིང་མིན་ལས་

ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་གཞན་ཤིང་གི་གཟུགས་བརྟན་སྣང་བ་

གང་ཡིན་པ་དེའང་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་

ཏེ། འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་

དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཤིང་ཞེས་པའི་མཉན་པ་ཆོས་

ཅན། དོན་གྱི་ཚ་ཤིང་གང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་

བར་ཐལ། རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ནི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི། ཤིང་གི་སྒྲས་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་བརྗོད་བྱར་

བྱེད་ན། ཤིང་མ་བརྗོད་དགོས། དེ་ལྟ་ན། སྒྲ་དེ་ལས་

ཤིང་མ་གོ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །སྒྲ་དེ་ལས་ཤིང་མ་རྟོགས་

ན། ཤིང་རྟོགས་པ་དེའི་དོན་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་ནི་དོན་མེད་

@III-147 དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཤིང་སྒྲས་དོན་གྱི་ཚ་ནི་ཅི་བརྗོད་

ཅེས་འདྲི་བ་དེ་ལ་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

ཤིང་གི་གཞན་སེལ་གོ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཤིང་འཇོམ་རྟོག

པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བརྗོད་པས་ཇི་ལྟར་

དོན་ཤིང་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱོད་ཤིང་གི་དོན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གསལ་ལ་རྗེས་སུ་

འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཤིང་སྒྲས་བརྗོད་པའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཤིང་འཇོམ་

རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམས་དེ། ཤིང་གསལ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་

ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤིང་མཐོང་བ་གོམས་པས་སྤྱལ་

པའི་ཤིང་འཛིམ་རྩོག་པའི་གཟུང་རྣམས་དེའང་། ཤིང་གསལ་ལ་རྟེས་

སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།

ཤིང་འཛིམ་རྩོག་བློ་ལས་གྱུབ་བདེ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར།

༼ ངང་ལུགས་ལ། རྟ་བར།

དེ་དངོས་སྨྲོ་བཏགས་རྟོགས་

པ་ཡིས། །གཞན་ལས་བརྗོག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་ཡང་། །

སྒྲ་དོན་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད། །

@III-148 ཤེས་པ་སྒྲ་ཡིས་ངེས་སྤྲུལ་པ། །དེ་དག་ལོག་པར་སྣང་བ་ཉིད། །

དོན་གྱི་ཚ་ལ་འདི་རྟེས་འགྲོ། །དེ་ལྟར་མཉན་པ་གཞན་སེལ་

བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བརྗ་ཡི་དུས་ན་ཡང་། །རང་ཉིད་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཅན། །

བསྟན་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

།ཞེས་པས། ཤིང་སྒྲའི་དོན་གང་

ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་

པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། སྒྲ་དེ་ལས་ཤིང་དེའི་དངོས་པོར་སྒྲོ་བཏགས་

པ་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་རྟོགས་པ་ཡིས། གཞན་

ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་སྒྲ་ཡིས་ངེས་པར་

སྣུལ་པའི་ཤིང་པ་དེ་དག་ལ་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་

ཉིད་ཆོས་ཅན། ཤིང་གསལ་བྱེ་སྨྲ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གསལ་

བྱེ་དོན་བྱེ་ཆ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ཞེས་

པའི་མཉན་པ་ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་གཞན་སེལ་བྱེ་རྫོད་བྱེད་ཡིན་

ཏེ། དེའི་གོ་བྱེད་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་

ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དང་འབྲེལ་ཏེ། བརྗའི་དུས་ན་ཡང་ཤིང་རང་

ཉིད་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་སྟར་བསྟན་པའི་དོན་བྱེ་གཞན་སེལ་

@III-149 དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ངག་དོན་བདེ་བར་བརྗོད་

ན། ཤིང་གི་སྒྲས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་དེ་ཉིད་

བརྟོད་དེ། སྒྲ་དེའི་རྟེས་སུ་འབྱངས་པའི་ཏོག་པས། ཤིང་མ་ཡིན་

ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་སྒྲ་དོན་དངོས་སུ་སྣང་བའི་སྐོར་ནས་ཤིང་

མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཏོག་ས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་

ལོག་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤིང་གི་སྤྱི་ཡིན་པ་དང་ཤིང་གི་སྒྲ་དོན་

ཡིན་པ་མི་འཐལ་ཡང་། སྒྲ་དོན་སྤྱི་ཡིན་མི་དགོས།

ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་གོ་བ་བསྟན་ནོ།།

꠸ སྒྲས་གཞན་སེལ་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ།

རྟ་བར།

གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བར་འཇུག །

གཞན་དུ་མ་མཐོང་ལ་ལྷོས་དང་། །ལ་ལར་དེ་མཐོང་ལ་ལྷོས་ཕྱིར། །

གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་འཇུར་གྱི། །དེ་ནི་དངོས་ལ་མི་རྟད་དོ།

།

ཞེས་པས། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཤིང་གི་གཞན་སེལ་དང་བརྗོད་བྱ་

རྫོད་བྱེད་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་གྱི་སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་ལ་རྫོད་

བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྒྲ་དེ་ལས་ཤིང་གི་དོན་གོ་བ་ཤིང་ལས་

@III-150 གཞན་དུ་བརྟགས་བ་མ་མཐོང་ཞིང་དེ་ཉིད་ངེས་པ་ལ་ལྟོས།

ཤིང་གསལ་ལ་ལར་ཤིང་གི་བརྟགས་བ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པའི་

ཕྱིར། ངག་དོན། གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་དེ་ནི་

བརྗོད་བྱ་གཞན་སེལ་དང་བརྗོད་བྱ་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་

ཅེས་པའོ། །ལེའུ་དང་པོར། སྒྲ་རྟམས་དངོས་དང་ལྡན་ཅིག

ཏུ། །ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་བར་བསམ་དགོས་པ་ཞིག་གོ ། །

ཿ དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ལ། རྫ་བར།

དེ་ཕྱིར་རིགས་སོགས་དེ་ལྟན་ནི། །ཡོད་མིན་དོན་དང་དེ་དག་ལ། །

མཉན་པ་འབྲེལ་མིན་གཞན་ལས་ནི། །ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་

ཕྱིར།

།ཞེས་པས། རིགས་སོགས་དོན་གཞན་དེ་དང་ལྡན་

པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གོང་དུ་བཀག་ཟིན་

པ་དེའི་ཕྱིར། རིགས་སོགས་དོན་གཞན་དེ་དང་ལྡན་པའི་དོན་

ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇས་དང་དེ་དག་ལ་ཁིང་ཞེས་པའི་མཉན་

པ་བརྗ་འབྲེལ་བྱེད་རིགས་པ་མིན་གྱི། སྒྲ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་

ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར།

@III-151

དབང་ཤེས་སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་

དབང་ཤེས་སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། རྫ་བར།

བརྡ་དོན་པ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི། །མཐོང་བ་སྤེ་བྱེད་བདག་ཉིད་ཅན། །སྟ་ཕྱི་

འཛིན་པས་སྟོང་པ་ཡི། །མིག་ཤེས་ལ་ནི་དེ་ཅི་ལྟར། །གཞན་ལ་འཇུག

སེམས་ཅན་གྱི་ཡང་། །མིག་གིས་གཟུགས་དག་མཐོང་བྱུང་བ། །དེར་ནི་གསལ་

བར་དེ་ཡི་བརྗ། །མི་འཛིན་དེས་བསྟེད་ཅོག་པའང་མེད། །གང་ལ་སྦྱ

ནི་ངེས་འགོད་པ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་སྟེ་བར་འགྱུར། །དཔེ་ན་དབང་སྟེས་འདོད་

པ་ཡིས། །འཇུག་འགྱུར་ཕྱི་རོལ་མཐོང་མི་འགྱུར།

།ཞེས་པས།

མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་ནི་བརྟ་དྲན་པ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཕྱིས་མཐོང་བའི་

དོན་དང་། སྔར་གྱི་མིང་གཞིས་གཅིག་ཏུ་སྦེ་བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་

ཅན་ཇར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱིས་འཛིན་པའི་སྟོང་

པའི་ཕྱིར།

༥ ངག་དོན་ནི། མིང་སྟོར་རྟོག་པ་ཡིན་ན། བརྟ་

དྲས་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དྲས་སྔ་ཕྱིས་འཛིན་པས་ཁྱབ་པ་ལས་མིག་ཤེས་ལ་

དེ་ལྟར་མེད་པས་རྟོག་པ་མིན་ནོ། །དོན་སྒྲ་གཉན་ལ་འཇུག

པའི་སེམས་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་དག་མཐོང་བར་

གྱུར་པ་དེར་ནི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བརྟག་བསྒྲིད་པའི་རྟོག་པའང་

@III-152 མེད་དེ། ཡུལ་གསལ་བར་དེའི་བརྟ་མི་འཛིན་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

མིང་སྒྲོར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་དོན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པས་

དབང་ཤེས་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་དོན་མཐོང་བར་མི་

འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ཡིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྒྲ་དོན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞུབ་སྟེ།

གང་ལ་སྒྲ་ནི་འཁ་པར་འགོད་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མིང་སྦྱོར་

རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེས་ནའོ།

ཅ ।མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པ་ལ་

གཞོད་བྱེད་ལས་གཟུགས་འཛིན་སྒྲོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི།

རྣ་བར།

གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་མཐོང་བ་ན། །དེ་བློ་

ཞེས་ནི་ཇི་ལྟར་མཐོང་། །དེ་ཡི་ཉམས་སུ་ལྡོང་བའང་ཡོད། །དེ་ནི་

རྟོག་མེད་ཅི་ལྟར་ཡིན། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡོང་ཡིན་ན་ནི། །རྟོག་གཉིས་

ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད། །དེས་ནི་དུས་མཚུངས་རྣམ་པར་ཤེས། །གཞན་གྱིས་

ལྡོང་བ་བསྟན་པ་ཡིན། །འདས་པ་ལ་ནི་དྲན་པར་འགྱུར། །ལྡོང་བ་མེད་ལ་དེ་

ཅི་ལྟར། །རང་བློའི་བློ་དང་གཞན་གྱི་བློ། །ཡོངས་གཅོད་ངོ་བོ་གཅིག་པར་

འགྲུར།

།ཞེས་པས། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་མཐོང་

@III-153 བ་ན་དེ་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། འདིའོ་ཞེས་ནི་དྲན་པ་ཇི་

ལྟར་མཐོང་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། མྱོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བཞང་ཡོད་དེ། དེའི་དྲན་པ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། མྱོང་བྱེད་ཡོད་ན་དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཇི་ལྟར་ཡིན་

ཉེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་འཇིན་པའི་བློ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྫོང་བ་ཡིན་

ན་ནི་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་གཉིས་ཀིག་ཅར་དུ་མཐོང་དགོས་

པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེས་ནི། དུས་མཚུངས་པའི་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ཀྱིས་རྫོང་བ་ལ་འང་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ། །ཕྱིས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཇིན་རྫོང་

བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་དེ་ལ་འདས་པ་ལ་ནི་དམིགས་

པའི་དྲན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྔར་གྱི་གཟུགས་འཛིན་ལ་དེ་

དྲན་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷས་བྱིན་གྱི་བློ་དེ་རང་བློའི་འཇལ་ཚུལ་དང་གཞན་གྱི་བློ་ཡོངས་

སུ་གཅོད་ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་

@III-154 ལྷོག་བྱུང་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཇལ་བའི་ཕྱིར།

༄ ངག་དོན་ནི།

དབང་ཤེས་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་

གྱི་རྗེས་སུ་གཟུགས་དྲན་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་དུས་

སུ་སྣོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། སྣོང་བྱེད་ཡོད་ན། རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་

པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པས། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་འཛིན་

དང་དེ་སྣོང་བྱེད་ཀྱི་བློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པས་རྟོག་གཉིས་

ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དུས་མཉམ་པའི་སྣོང་བྱེད་ཡོད་ན་འང་དེས་གནོད། ཕྱིས་བྱུང་གི་

བློ་ཞིག་གིས་རྒྱང་ན་ནི་བློ་དེ་དན་པར་འགྱུར་རོ། ।

བློ་སྟ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དན་པའི་བློ་མེད་པར་ཐལ།

ཁྱོད་རྒྱང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱང་བྱེད་མེད་ན།

རང་གི་བློ་རང་ལ་སྐྱེག་གྱུར་ཏོ་ན་ལས་མ་འདས་པས།

རང་བློ་དང་གཞན་བློ་འཇལ་རུལ་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འགྱུར་

ཞེས་པའོ། །གཞུང་དེ་དག་གིས་རང་རིག་སྒྲུབ་རུལ་གྱི་རིགས་པ་གཅོ་བོ་ཞེག་བསྟན་ནོ། ।

꠸ དས་པ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ལ། རྩ་བར།

དོན་རིག་འདས་པ་དཔེ་དག་དང་། །བྱལ་ཞིང་རྒྱས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །

ཅིས་བྱུབ་གང་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི། །མངོན་སུམ་མ་ཡིན་རྟགས་ཅན་མིན། །གལ་ཏེ་

དེ་ཡི་ངོ་བོར་ནི། །སྣང་ཙན་དེ་མ་ཐག་པའི་བློས། །གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་

འཛིན་འཇུར་ན། །སྔ་བློ་དེ་ནི་འཛིན་མི་འཇུར། །ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡུལ་ཅན་

གྱི། །རྣམ་ཤེས་ཉམས་སྐྱོང་དེ་རྟོག་མེད། །དེ་བཞིན་བརྟུ་མི་རྒྱས་པ། །

གཞན་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར།

།ཞེས་པས། འདས་པའི་དོན་

རིག་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཅིས་གྲུབ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།

གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་

རྗགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱབ་

པ་ལ་མཐུན་དེའི་དག་དང་བྲལ་ཞིང་། རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་གྱུར་

པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་ཡོར་གཞན་སྟེས་

ཁས་ལེན། གལ་ཏེ་གཟུགས་དེའི་ངོ་བོར་ནི་སྣང་བ་ཅན་

གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་བློས་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པ་བཞིན་དུ།

གཟུགས་འཛིན་པའི་བློ་དེ་མ་ཐག་པའི་བློས་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་

@III-156 ཞེ་ན། དོན་དུ་མ་འཛིན་པའི་རྟེས་སུ་སྐྱེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན།

སྔ་བློ་དེ་ནི་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེའི་བར་

དུས་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་གཟུགས་རང་གི་ཡུལ་

ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་

མེད་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་བརྟག་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་དབང་ཤེས་གཞན་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པར་

འགྱུར་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་བརྟག་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

༄ དེ་དག་གི་ངག་དོན་ནི། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མྱོང་བྱེད་ཐམས་

ཅད་རང་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བས་ཁྱབ་ན། དཔལ་འདས་པའི་དོན་རིག

སྔར་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བྱུང་བ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།

མངོན་སུམ་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མེད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་རིག་འདས་པ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་མ་མྱོང་ན་

མཐུན་དཔེ་མི་རྟེན་པས་རྟགས་མེད་དོ། །གཟུགས་སོགས་ཀྱི་

དེ་མ་ཐག་པར་བྱུང་བའི་བློས་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་

གཟུགས་འཛིན་ཡང་དེ་མ་ཐག་པར་བྱུང་བ་བློས་འཛིན་ཞེ་ན།

@III-157 འོ་ན། དབང་ཤེས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ། སྐད་ཅིག

ཐ་མ་ཁོ་ན་སྐྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་

སྐྱོང་བ་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཡང་། ཇས་གཞན་གྱི་ཤེས་

པ་སྐྱོང་བའི་བློ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།

དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྐྲ་དོན་མིན་པའི་རང་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་

པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

꠸ སྐབས་འདིར་ཆུང་ཟད་དཔྱད་ན་

དོན་རིག་འདས་པ་ཞེས་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་མིང་དུ་མདོ་སྡེ་པས་

འདོད། དེ་ཡང་རང་དུས་ན་འདས་པའི་ཡུལ་མཐོང་ཡང་

རང་གི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་ན་འདས་ཟིན་པའི་ཡུལ་མ་མཐོང་བས་དེ་ལྟར་

བརྗོད། སྡོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

སྡོན་པོ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། རང་གི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་ན་

འདས་པའི་ཡུལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྡོན་པོ་དེ་

སྟོན་འཛིན་སྐད་ཅིག་དང་བོའི་དུས་ན་འདས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྟོན་འཛིན་སྐད་ཅིག་དང་བོའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོན་འཛིན་སྐད་ཅིག

@III-158 དང་བོའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་

ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞེག །མཆུངས་པའི་ཕྱིར་

དཔྱད་རྒྱུ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་ཞོག །

རང་མཚན་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་

རང་མཚན་མཐོང་བའི་བློ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ལ།

རྟ་བར།

སྤྲི་བཙོད་ངང་ཚུལ་ཅན་སྦྱར་དང་། །རྟོག་པའང་དེ་དང་

དོན་གཅིག་ན། །རྟོག་པ་མེད་པ་མེད་ན་ནི། །ཁྱད་པར་གང་གིས་རྟོགས་

པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་རྟོག་མེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་། །ཡོད་ན་དེ་དང་མཚུངས་རྒྱུ་

ཅན། །ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་འབྲས་བདག་ཉིད། །ཐ་དད་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་ཡིན། །

ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྷོས་མེད་པར། །བརྟ་དྲན་པ་ལས་སྦྱོང་བ་ཡིན། །དེ་བཞིན་

བརྟ་ལ་ལྷོས་མེད་པར། །དངོས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མིག་བློང་འགྱུར། །གལ་ཏེ་གཟུགས་

ནི་བརྟ་དྲན་ལ། །ལྷོས་ནས་དབང་པོའི་བློ་དག་ལ། །རྒྱས་འགྱུར་ལྷོས་མེད་མ་

ཡིན་ན། །རྟགས་བཞིན་དྲན་པ་ཉིད་ལ་འགྱུར། །དེ་ནི་དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །

དྲན་ལས་དབང་བློ་འགྱུར་བཅམ་མིན། །དེ་ལས་དུས་གཞན་དུའང་འགྱུར། །ལ་ལར་རྣམ་

གཡེང་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་གཉིས་རྒྱུ་ཡིན། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་སྟོང་

ཉིད་འགྱུར། །དབང་པོའི་ཐོག་རྒྱུ་གཞན་ཡིན་ན། །དེ་ལ་དྲན་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །

@III-159 བརྟན་དྲན་ཇི་ལྟར་བརྟན་བཏགས་པ། །གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་། །ཁྱད་པར་བརྟ་

བཏགས་མེད་འཇིན་ན། །དེ་ལ་དྲན་པ་དོན་ཅི་ཡོད། །སྤྲོ་ཚམ་འཇིན་པ་ཡིན་ན་

ནི། །ཁྱད་པར་ལ་ལྷོས་མི་རྟང་དོ།

།ཞེས་པས། སྤྲོ་མཚན་

བརྩོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཡུལ་ལ་འཇུག

ཚུལ་དོན་གཅིག་པས། རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་མེད་ན་ནི་

ཁྱད་པར་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། གང་གིས་རྟོགས་

པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།།

༥ ངག་དོན་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་

རྟོག་པར་འདོད་པ་ལ། རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་

རྟོགས་པའི་བློ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཇུག

ཚུལ་མཚུངས་པའོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པ་མེད་པའི་དབང་ཤེས་འགའ་

ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཅེ་ན། དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོག་མེད་དེ་

བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་རྗེས་གསུམ་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་ཅན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་བདག་ཉིད་ཐ་དད་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་

སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་གཅིག་ཡོད་ན།

ཤེས་པ་ཀུན་རྟོག་པར་ཁས་ལེན་པ་འགལ་ལོ། །

@III-160 ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བརྟུན་པ་ལས་མིང་སྦྱོར་

རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། མིག་ཟློ་ནི་དེ་བཞིན་

དུ་བརྟ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། མིང་སྦྱོར་རྟོག་པ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་

ནི་བརྟུན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དབང་ཟློ་དག་ལ་ཕན་ནུས་པར་འགྱུར་

ཀྱི་ལྟོས་མེད་མ་ཡིན་ན། འོན། རྟགས་ལས་རྟགས་

འཛིན་སེམས་དང་དེ་ལས་རྣག་ཅན་རྩེས་དཔག་སྒེ་བ་བཞིན་དུ་

གཟུགས་དེ་དབུན་པ་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པར་འགྱུར་ཏེ།

གཟུགས་དེ་ནི་བརྟ་དབུན་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟོས་

ནས་དབང་བློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དབང་བློ་ཆོས་ཅན། དབུན་པ་ལས་དངོས་

སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བཅམ་གཟུགས་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ།

བརྟ་དབུན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དབང་བློ་ཆོས་

ཅན། རྒྱུན་གསུམ་ཚང་བ་དེ་ལས་དུས་གཞན་དུའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་

བར་ཐལ། དེའི་ཚེའང་བརྟུན་པ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རྒྱུན་

གསུམ་ཚང་བའི་དུས་ནའང་མི་སྐྱེ་བ་སྤྲིད་པར་ཐལ། སྐབས་ལ་ལར་ཡིད་

@III-161 རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་དེ་རིམ་གྱིས་

དན་པ་དང་དབང་བློ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུའི་གཟུགས་གཉིས་

ཆིས་ཅན། སྔར་ཉིད་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།

དན་པ་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག །སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར།

དབང་བློའི་རྒྱུ་གཟུགས་གཞན་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་དན་པ་རྒྱུར་དོན་ཅི་ཡོད་དེ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།

བརྟན་གྱི་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་དོན་དུ་བརྟན་

ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་པ་གང་ཞེག །བརྟགས་པ་མེད་པའི་ཁྱད་

པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་ཙམ་འཇོག་ན། དབང་ཤེས་ཁྱད་པར་གྱི་

གཟུང་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མི་རྟུང་བར་ཐལ་ལོ།

༥ །དོན་བསྡུ་བ་ལ་

རྣ་བར།

དེ་ཕྱིར་མིག་དང་གཟུགས་དག་ལ། །བརྟེན་ནས་

མིག་ཐོག་སྐྱེ་བར་འགྱུར།

།ཞེས་པས། མིག་དང་གཟུགས་ལ་

སོགས་པའི་རྒྱུན་གསུམ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག

གི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

དབང་ཤེས་རྣོག་བལ་དུ་སྣང་བའི་རིགས་པ་དེ་དག ।ཐར་པ་

@III-162 དང་ཐམས་མཉེན་པ་སྣང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སོང་ཚུལ་ཤེས་ན་

རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པར་འགྱུར་བས་

འབད་བརྩོན་བྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། ।

དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པ་སྟང་པ་

༄༅ མཚན་གཞི་དབྱེ་བ་ལས་དབང་པོའི་

མདོན་སུམ་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་

འཐད་པ་སྣང་བ་ལ། རྟ་བར།

གལ་ཏེ་མདོན་སུམ་ཤེས་

བསྒྲིད་ལ། །དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་རྟུས་ཡིན། །འོན་ཅི་ཕྱིར་གཉིས་

རབ་ལས། །སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དཔེ་མི་བརྗོད། །གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས། །

ཐ་སྐད་དེས་པར་སྨྲར་བ་ཡིན། །དབང་པོའི་ཐ་སྐད་ལ་དེ་ཡོད། །སྨྲར་བ་བྱ་

བའང་དེ་ཚོས་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཐ་སྐད་འདི་ལ་ནི། །སྨྲར་བྱ་རང་བཞིན་རྟགས་

ཡིན་ཏེ། །ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི། །འོག་པའི་ཕྱིར་ནི་ལྟོག་པར་

འགྱུར།

།ཞེས་པས། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་བསྟེད་

པ་ལ་དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཡང་རྣམ་པ་ཡོད་པས་ཡུལ་དབང་གཉིས་

ལ་རབ་ལས་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་ཡུལ་ཤེས་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་དབང་

ཤེས་ཀྱི་སྣང་བརྗོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་ཤེས་མ་བརྗོད་པར་

@III-163 མིག་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲིའོ། །ཐུབ་མོང་མ་ཡིན་

པར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས། དབང་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྙད་ངེས་

པར་སྨྲར་བ་ཡིན། གཟུགས་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ན་མི་གོ་ལ།

མིག་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ན་གོ་བའོ། །དེ་ཐུབ་མོང་མ་ཡིན་པར་

གོ་ནུས་ཚོས་ཅན། སྨོ་ལྡའི་ཤེས་པ་འདི་ལ་ནི། དབང་

ཞེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུར་བར་བྱ་འོས་པར་སྣང་བའི་རང་བཞིན་

གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་

རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེག །བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དེ་དང་རང་བཞིན་གཅིག

པའི་ཚོས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ལ།

དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་རྟོག་དེར་ཡོད་པས། སྒོ་ལྟའི་

ཞེས་པ་ལ་བརྡ་སྒྲུར་བར་བྱ་བའང་འོས་པའོ། །ཡུལ་ཞེས་ཀྱི་

ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། སྒོ་ལྟའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟག་སྤྱར་བར་འོས་

པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་

གོ་ནུས་ནི་ལོག་པའི་ཕྱིར། བདག་ཏུན་མིག་དབང་

གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་

@III-164 ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྤྱར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ།

དབང་ཤེས་ཞེས་པའི་ངག་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་ནུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། རྫའི་སྐུ་བཞིན། ཞེས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་

རྟགས་ཡིན་ནོ།

༄༅ །མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ།

རྩ་བར།

བསགས་པ་དག་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན། །དེ་སྤྱི་

དེ་ལ་དབང་པོའི་བློ། །སྤྱི་བློ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་། །རྣམ་པར་རྟོགས་དང་

རྗེས་སུ་འབྲེལ། །དོན་གཞན་དང་ནི་མངོན་འབྲེལ་ཕྱིར། །རྟུལ་ཕྲན་གཞན་གང་

སྐྱེ་འཕྲུང་པ། །དེ་དག་བསགས་བཞད་དེ་དག་ནི། །ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་

ཡིན།

།ཞེས་པས། དབང་པོའི་ཐོབ་ཆོས་ཅན།

རྟོག་པར་ཐལ། བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསགས་པ་དག་ནི་ཆོགས་པ་ཡིན་ལ།

ཆོགས་པ་དེ་སྨྲི་ཡིན་ཞིང་། སྨྲི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྨྲི་བྱེད་ནི་

གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་

བའི་ཕྱིར། མདོ་ལུང་དེ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་

བསགས་པ་དོན་གཉན་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

@III-165 དོན་གཉན་རྟུལ་ཕྱན་སྟ་མ་དང་ནི་མངོན་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

དབང་ཤེས་སྐྱེད་ནུས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྱན་གཉན་གང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་

བ་དེ་དག་བསགས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་

སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

꠸ དེ་དག་གི་ངག་དོན་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། མདོ་ལས།

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ནི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ནོ་

ཞེས་གསུངས་པས། བསགས་པ་ནི་ཚོགས་པ་དང་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ལ་དབང་བློ་འཇུག་པས་དབང་བློ་ནི་སྤྱི་བློ་ཡིན་དགོས།

སྤྱི་བློ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན་

དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འདོད་དོ།།

༥ རང་ལུགས་ཀྱིས། སྒོམ་མེད་

དེ། རྟུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པ་ནི།

བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱེ་ཡང་།

རེ་རེ་བ་ཁོ་ན་ནི་བསགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་འཛིན་བྱེད་

དུ་དབང་ཤེས་མི་འཇུག །དབང་ཤེས་རྣམས་རྟུལ་དུ་མ་ཚོགས་

པའི་སྤྱིའི་སྒོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་མཚན་འཛིན་པ་

@III-166 མིན་པས་སྤྱི་བློ་དུ་མི་འཛུང་ཞེས་པའོ།

༄ །སྒོབ་དཔོན་དབྱིག

གཉེན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྣང་བ་ལ། རྩ་བར།

རྟུལ་ཕྲན་གཞན་དག་མེད་པར་ནི། །རྟུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་དེ་ཡང་

མེད། །ཤེས་དེ་གཅིག་ལ་ངེས་མིན་ཕྱིར། །སྤྱི་ཡི་སྒྲོང་ཡུལ་ཅན་དུ་

བཤད།

།ཞེས་པས། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས།

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་

ལྟ་འདོད་ཀྱི། ཇ་ས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རིགས་མཐུན་པའི་

རྟལ་ཕྲན་གཞན་དག་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་

ནུས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་ཞུད་པར་ཅན་དེ་ཡང་མེད་དེ། རེ་རེ་བ་

ཁོ་ནས་དབང་ཤེས་སྐྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོགས་

སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

ཤེས་པ་དེ་རྟུལ་ཕྲན་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་

ངེས་པ་མིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

༥ ངག་དོན་ནི།

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གསུང་དང་མི་འགལ་ཏེ།

@III-167 ཇི་ས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་

པ་ནི། རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་གྱིས། དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་

པ་གཏོད་མི་རུས། དུ་མ་འདུས་ནས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་

དགོས་པས། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་

ཅན་ཞེས་པའོ།།

༄༅ རིལ་སོ་གས་སྣང་བས་མ་དེས་པ་ལ།

རྩ་བར།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཡིན་ཡང་། །ཅིག་ཅར་

དུ་མ་འཛིན་མ་ཡིན། །རིལ་སོ་གས་ཐ་དད་ལ་ཇི་ལྟར། །ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་

སྣང་བ་ཡིན། །འདི་ལ་མཐོ་གས་པ་ཡཁད་ཟིན་ཏོ། །རིམ་བཞིན་འབབ་པ་དེ་

ཉིད་ལ། །ཇི་ལྟར་རིམ་མིན་འཛིན་མི་འགྱུར། །ཁྲོ་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་། །དུས་མཚུངས་ཅི་ལྟར་དེ་དག་ལ། །འགའ་ཞིག་རིམ་མིན་སྣང་བ་

དང་། །གཞན་ནི་རིམ་ལྡན་སྣང་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་དོན་ཀུན་འཇོམ་པ་ལ། །

འདི་ནི་རིམ་མིན་ཐལ་བར་འགྱུར།

།ཞེས་པས། གལ་ཏེ་བསགས་

པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཞན་མེད་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་

དོན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་མཚན་གཅིག་ཡིན་ཡང་། རྟུལ་ཕྲན་དུ་མ་

ཡོད་པས། དབང་ཤེས་ལ་ཅིག་ཅར་སྣང་བར་ཐལ་བ་ལས་

@III-168 བློ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅར་དོན་དུ་མ་འཛིན་སྲིད་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ནི། བྱམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་བྱམ་པ་སྣང་བའི་

ཚེ། བྱམ་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྟུལ་ཕྲན་རེ་རེ་བ་མི་སྣང་ལ་

རྟུལ་ཕྲན་ཚོགས་པ་སྣང་དགོས་ན། རྟུལ་ཕྲན་ལས་དོན་གཞན་

པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་དགོས། དེ་མེད་ན་རྟུལ་ཕྲན་

དུ་མ་ཤེས་པ་དེས་ཅིག་ཅར་སྣང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །

꠸ ངང་ལུགས་ཀྱིས། དེ་འདྲ་ཡིན་ན། རིལ་དང་། ཁྲ་བོ། ནོག་སོགས་

ཐ་དད་དུ་མའི་ཕུང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་སྣང་བ་

ཡིན། འདི་ལ་འཇུག་པ་མཚོགས་པས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་སྣང་བ་

ཡིན་པ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པ་བཞད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་།

འཇུག་པ་སྐྱར་བས་ཅིག་ཅར་འཛིན་ན་འབྲལ་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་པར་

རིམ་བཞིན་འབབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བློ་ཡང་།

ཇི་ལྟར་རིམ་མིན་དུ་འཇོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་ཐལ།

སྒྱུ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དེ་དག་ལ་འགའ་ཞིག་རིམ་མིན་

སྣང་བ་དང་། གཞན་ནི་རིམ་ལྟན་སྣང་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་

@III-169 མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་སྒྱུ་

བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ཀུན་འཇོག་པའི་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་དོན་འདི་ནི་རིམ་མིན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།

དོན་ཀུན་སྒྱུ་བར་འཇོག་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་འདི་ནི་

དོན་ཀུན་འཛོད་པ་ལ་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་དུ་ཞེན་པར་ཐལ་བར་

འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་འཛོད་པ་ཆེས་མྱུར་བའི་ཕྱིར།

༥ ངག་དོན་ནི།

བློ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛོན་མི་སྲིད་ན། རིལ་དང་།

ཁྲ་བོ་སོགས་འཛོན་པའི་བློ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འཇུག་པ་མྱུར་

བས་ཅིག་ཅར་འཛོན་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བཀག་ཟིན་

ལ། འཇུག་པ་སྒྲུབ་བ་ཙམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇོམ་ན།

རིལ་སོ་གས་རིམ་བཞིན་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འབབ་པ་དང་། བྱག་མཐོན་པོར་

ཆུ་རིམ་བཞིན་འབབ་པ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འབབ་པ་འཇོམ་པར་

འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། བློ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་འཇོམ་

པ་སྒྲུབ་བས། ཡུལ་འགའ་ཞིག་རིམ་ལྟར་དང་། འགའ་ཞིག

རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་སྣང་བ་མི་འཐད་པར་གྱུར་ཏེ། ।

@III-170 དོན་ཀུན་འཇོམ་པའི་ཤེས་པ་དེས། དོན་རྣམས་རིམ་མིན་ཅིག

ཅར་འཛོམ་པར་འགྱུར་རོ།

༄༅ །བྲྀ་བོའི་སྣང་བས་མ་ངེས་པ་ལ།

རྩ་བར།

ཕྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་ལ་སོགས་གཟུགས། །དུ་མའང་ཆི་

ཡང་སྣང་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་སྣ་ཚོགས་དེ་གཅིག་ན། །

དེ་བས་ཆོས་འདི་ངོ་མཚར་ཆེ།

།ཞེས་པས། ཕྱི་མ་ལེབ་དང་

རྣ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་ལ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། བློ་ལ་

ཇི་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡན་ལག

ཅན་གྱི་ཇུས་མེད་པའི་དུ་མའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྣ

ཚོགས་པ་དེ་དག་ཆ་མེད་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པས་ཅིག་ཅར

སྣང་ཞེན། ཕྱི་མ་ལེབ་ཀྱི་ཁྲ་བོ་དེ་བས་དེའི་སྟོ་སེར

སོགས་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ། འགལ་བ་

དུ་མ་གཞི་མཐུན་དུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༄ །དོན་སྣ་ཚོགས་

པ་ཡིན་པས་རགས་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དགག

པ་ལ། རྩ་བར།

སྣ་ཚོགས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་མིན། །

དཔེར་ན་ནོར་བུའི་གཟུགས་དེ་བཞིན། །སྟོོན་སོགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། །སྣམ་

@III-171 ཁྲ་ལ་སོགས་དག་ལའང་མཚུངས། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡན་

ལག་གཟུགས། །འབའ་ཞིག་དེ་ལྟར་མཐོང་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་སྟོོན་སོགས་

སྣང་པ་ཡི། །ཁྲ་བོ་གཞན་མཐོང་ངོ་མཚར་རོ། །དུས་དང་དོན་གྱི་

རྣམ་པ་ནི། །མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དག་ལས། །གཅིག་ནི་རིམ་ལྟན་

དོན་མང་དང་། །གཅིག་ནི་རིམ་མིན་དོན་གཅིག་གིས།

།ཞེས་པས།

ཕྱེ་མ་ལེབ་སོགས་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན། རགས་པའི་ཆ་

མེད་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མིན་ཏེ། དོན་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན། ནོར་བུའི་གཟུགས་དུ་མ་བཞིན་ནོ། །

སྟོ་སེར་སོགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བར་ཆད་པ་མེད་ཅིང་རེག་བྱའི་ཁྱད་

པར་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ནི་སྣམ་བུ་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལའང་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་སྟོ་སེར་སོགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་

ལོ། །འདོད་མི་རྟག་ཏུ། དེ་དག་ནི་རྒྱུ་ཆོགས་སོ་སོས་བསྟུབ་

དགོས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟ་བྱའི་

མདོངས་ཁྲ་དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་འབའ་ཞིག་དེ་ལྟར་མཐོང་

གི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་

@III-172 ཡན་ལག་གི་སྟོ་སོགས་སྣང་པ་ཡི། ཁྲ་བོ་གཞན་མཐོང་བ་

ངོ་མཚར་བ་སྟེ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བཅོས་མའི་སྣམ་བུའི་སྟོ་

སེར་སོགས་དང་། བཅོས་མ་མིན་པའི་རྣ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་སོགས་

སྣང་བའི་བློ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ནི་རིམ་ལྟར་དོན་མང་དང་།

གཞན་གཅིག་ནི་རིམ་མིན་དོན་གཅིག་གིས་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་

མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དང་དོན་ཡུལ་

ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་མཚུངས་པར་སྣང་བའི་སྐྱོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

༥ བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་

དགག་པ་ལ། རྫ་བར།

བློ་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོའི་ཕྱིར།

དོན་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་ཉིད། ཁལ་ཏེ་དེ་རྒྱུ་མིན་ཞེ་ན། ཐ་དད་བཞག

འདི་གང་གིས་འགྲུབ། རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་རྟོག་མེད་ཕྱིར། རི་མོ་སོགས་

བློ་སྣ་ཚོགས་མིན། ཁབྱགས་མེད་ཕྱིར་ལྡན་སྣ་ཚོགས་མིན། ཉེ་བར་

བཏགས་ལ་བརྟེན་པའང་མིན། རེ་རེ་སྣ་ཚོགས་མིན་ཕྱིར་དོ། རིམ་བཞིན་

དུ་ནི་བརྒྱང་བ་ལ། །སྣ་ཚོགས་བློ་ཡིས་བསྲེས་མིན་ཏེ། །གཅིག་གིས་དུ་མ་

མི་འཛིན་ཕྱིར། །དེ་ཕྱིར་གཅིག་དོན་དུ་མ་ཅན། །གང་ཕྱིར་དོན་གཅིག

@III-173 རྟོགས་པ་ནའང་། །གཞན་དག་མཐོང་བ་དེ་ཕྱིར་ཡང་། །རྟོག་པ་མེད་

པར་གྱུར་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས། དོན་རྣ་བྱའི་མདོར་བཏུ་རྣམས་

ཚོས་ཅན། སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བློ་མ་འཁྲུལ་

བ་རྣམས་ཀྱིས་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

བློ་མ་འཁྲུལ་བས་སྣ་ཚོགས་སུ་དམིགས་པ་དེ། ཇས་ཐ་དད་

དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མིན་ནོ་ཞེན། འོ་ན། ཇས་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་

བཞག་འདི་གང་གིས་འགྲུབ་པ་བརྗོད་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟེན་བྱའི་

མདོར་ཁྲོས་པགས་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇས་གཅིག་ཡོད་པས་

སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའོ་ཞེན། དེ་མོ་ཁྲོ་བོ་སོགས་ཆོས་ཅན།

བློ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་ཅན་

གྱི་རྫས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་རྫས་རྩོམ་

པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རི་མོ་ཁྲ་བོའི་ལྷན་པ་

དེ་བློ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

དེའི་ལྷན་པ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མིན་

པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྫས་དང་འཕྲོ་བ་འདྲ་

@III-174 བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྣ་ཚོགས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེན།

དེའི་ལྟན་པ་ཆོས་ཅན། སྣ་ཚོགས་སུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པའང་

མིན་པར་ཐལ། རྩས་འདུ་བའི་སྟོ་སེར་སོགས་རེ་རེ་བ་སྣ་ཚོགས་

ཁྲོད་འདུ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། རི་མོའི་ཁྲ་བོ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་

རིམ་བཞིན་དུ་ནི་བརྒྱང་བ་ལའང་། །སྣ་ཚོགས་པ་རྟོག་བླྗོ་ཡིས་

བསྒོས་པ་མིན་ཏེ། བློ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་མི་འཛིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། རང་ལུགས་ལྟར་ན། བློ་གཅིག

གིས་དོན་དུ་མ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་གྱུར་སྟེ། ཁྲ་འཛིན་དབང་

ཞེས་གླུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྲ་འཛོམ་དབང་ཞེས་རྟོག་མེད་དུ་

གླུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དོན་སྟོན་པོ་གཅིག་རྟོགས་

པ་ནའང་། གཞན་སེར་པོ་དག་གསལ་ལ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར།

༄ ངག་དོན། རྟ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་སོགས་ཆ་མེད་གཅིག་གི་

རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་

རོར་བུའི་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་འདྲའོ། །རྟ་བྱའི་མདོངས་

ཁྲ་སོགས་ཕན་ཚུན་སྦྱངས་པ་ཡིན་ཡང་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མིན་པའི་

@III-175 རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་གཅིག་ལ་འདུ་བར་ཁས་ལེན་ན།

དེ་ནི་སྣམ་བུ་ཁྲ་བོ་སོགས་ལའང་མཚུངས་པས་དེ་དག་གཅིག

ཏུ་འགྱུར་དགོས་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། སྣམ་བུ་ལ་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་

འབའ་ཞིག་མཐོང་། རྡ་བྱའི་མདོངས་ཁྲ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་

གཉན་མཐོང་བའང་མི་འཐད་དེ། སྟོང་སེར་སོགས་མ་མཐོང་

བར་རྣ་བྱའི་ཁྲ་བོ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྣམ་ཁྲའི་སྟོ་སེར་

རིམ་ཅན་དུ་སྣང་། རྣ་བྱའི་མདོངས་ཁྲའི་སྟོ་སེར་ཅིག་ཅར་སྣང་

བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་དུས་

ཅིག་ཅར་དང་། དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་བློ་མ་

འཁྲུལ་བས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རང་འཛིན་བློ་མ་འཁྲུལ་

བས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་དེ་ཐ་དད་པའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །

རི་མོ་ཁྲ་བོ་སོགས་འཛིན་པའི་བློ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ།

ཁྲོད་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇ་ས་ཡིན་ཏེ། སྟོ་སེར་

@III-176 སོགས་རིགས་མི་མཐུན་གྱིས་རྟོམ་པས་རིགས་མི་མཐུན་

ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཇ་ས་རྟོམ་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་

ཕྱིར། སྟོ་སེར་སོགས་ཕྲད་པའི་ལྟན་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའང་

མ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་པ་དེ་ལ་གཟུགས་མེད་པས་དབང་ཤེས་ལ་

མི་སྣང་། ལྷན་པ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་བརྟེན་

པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་ལྷན་པ་དེ་ཁྲ་བོར་

ཉེ་བར་བཏགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་སེར་རེ་རེ་བ་དབང་

ཤེས་ལ་ཁྲ་བོར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། སྟོ་སེར་སོགས་ཕྲད་པའི་ ལྷན་པ་གཅིག་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའང་མ་ཡིན་ནོ། ।

བཅོས་མ་དང་བཅོས་མིན་ཀུན་ཁྲ་བོ་ཡིན་ཡང་། སྟོ་སེར་རེ་རེ་

ཁོ་ན་སྣང་གི་བསྟེས་ཏེ་སྣང་བ་མིན་རྟེས་ཀྱི་རྟོག

པས་དེ་དག་བསྡེས་ཏེ་སྣང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན།

རྩེས་ཀྱི་རྟོག་པས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་དགོས་པ་

ལ། བློ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པར་

ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར།

༄ དེའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་པར་

@III-177 སྟར་བཤད་དེ་དག་མི་འཐད་པའི་རྟོད་པ་སྣང་བ་ལ། རུ་བར།

སྣ་ཚོགས་སྣང་ཅན་དེན་རྣམས་ལ། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཉིད་མི་རིགས་

ན། །རེ་ཞིག་གཅིག་པུའི་བློ་དེ་ཉིད། །སྣ་ཚོགས་སུ་ནི་ཅི་

ལྟར་སྣང་།

།ཞེས་པས། སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་དོན་

རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་གཅིག་གི་ངང་བཞིན་ཉིད་མི་རིགས་ན།

རེ་ཞིག་ཁྲ་བོ་སྣང་བའི་དབང་བློ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སུ་

ཅི་ལྟར་སྣང་སྟེ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།།

༄༅ ངག་དོན།

སྟོ་སེར་སོགས་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་

པ་འགལ་ན། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་བློ་གཅིག་གི་

བདག་ཉིད་ཡིན་པའང་འགལ་ཞེས་རྩོད་པའོ། །

༄༅ ཕྱི་དོན་ཁས་མ་བླངས་པས་ལན་གདབ་པ་ལ། རྩ་བར།

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམ་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་བྱལ་ཞེས། །

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་འོངས་

པ་ཡིན།།

།ཞེས་པས།

@III-178 དོན་ཁྲི་བོའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་མི་བདེན་

ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་བདེན་ཞེས་བསམས་པ་ན། སྣང་

བ་ལྟར་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་

བྱལ་ཞེས་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི།

དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༼ མདོའི་དོན་

བཞད་པ་ལས། སྣང་བ་ལྟར་བདེན་ན་དགག་མི་རུས་པ་

ལ། རྒྱ་བར།

གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་དེ་ཅི་འགྱུར། །

ཐོག་དེ་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་རྣམས་བདག་ཉིད་

འདིར། །འདོད་ན་དེ་ལ་ངས་ཅི་བྱ།

།ཞེས་པས།

ཤེས་པ་གཅིག་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་

དེ། སྣང་བ་ལྟར་བདེན་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེན། བློ་གཅིག

ལ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་

མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བདེན་ན་ཕྱི་དོན་ཡོད་དགོས་

པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དོན་རྣམས་སྣང་བ་ལྟར་

གྱུབ་པའི་བདག་ཉིད་འདིར་འདོད་ན། དེ་ལ་ངས་དགག

@III-179 པ་ཅི་ཡང་བྱ་མི་རིགས་ཏེ། ཚད་མས་གྱུབ་པའི་དོན་དགག

མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཨོ་སྣང་བ་ལྷར་མི་བདེན་པའི་

རིགས་པ་ནི། རྩ་བར།

དེ་ཕྱིར་དོན་དང་ཤེས་

པ་ལ། །རབས་སྣང་ཡོད་མིན་དེ་བདག་ཉིད། །གཅིག

ལ་བཀག་པ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །མང་པོ་ལ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་དེའི་

བདག་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་མེད་དེ།

སྣང་བ་ལྟར་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དོན་གཅིག་ལ་བཀག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རྟྭ་

མང་པོ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

꠸ ངག་དོན་ནི།

སྟོ་སེང་སོགས་སྣ་ཚོགས་ཡན་ལག་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་

ཡིན་པ་འགལ་ན། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་བློ་གཅིག་གི་

བདག་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ཞེས་རྩོད། ལན་ནི།

དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྟོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་དེ།

ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བསམ་པ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་དང་

@III-180 བྲལ་ཞིང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་ལོ་

ཐ་མའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི། དངོས་སྨོན་ཚད་

མས་བྱུབ་པའི་རིས་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

ཕྱི་དོན་མེད་ན། བློ་ལ་སྣོ་སེར་སྣ་ཚོགས་རྒྱངས་ཆད་

དུ་སྣང་བ་རྟེ་ཡིན་ཞེ་ན། བློ་དེ་ལ་དོན་དུ་སྣང་བ་རྣམས་

བློ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུབ་པ་ལ་དགག་པ་མི་བྱ་སྟེ།

ཚད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །བློ་དེ་རང་གི་

སྣང་བ་ལ་ལྷོས་ཏེ་མ་འཁྲུལ་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །

ཁྱོ་བོ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོ་སེར་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་ཀྱི་

རབས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཐུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུའང་

མ་གྲུབ་སྟེ། སྣ་ཚོགས་དེ་དག་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་

བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་མང་པོ་ལ་ཡང་ཡན་ལག

ཅན་གྱི་ཐུས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཇུས་གཞན་དགག་ཚུལ་

༥ ཕྱི་དོན་ལ་ལྟོས་

པའི་ཇུས་གཞན་བཀག་ནས། ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་

ཇུས་གཞན་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

@III-181

ཡོངས་གཅོད་ནང་ཡིན་ཕྱི་རོལ་ལྟར། །གནས་པ་

འདི་ནི་ཆ་གཞན་ཡིན། །ཐ་དད་མེད་ཅན་ཤེས་པ་ཡི། །ཐ་དད་

སྣང་བ་བསལ་པ་ཉིད། །དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །

གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

དོན་ལ་མེད་ན་འང་། ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་ནོ་ཞེ་ན།

དེ་མི་འཐད་དེ། རང་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ནི་འཇིག་

རྣམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཆ་གཞན་ཕྱི་རོལ་ལྟར་གནས་

པ་འདི་ནི་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ལ་རྫས་

ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་བསལ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་

ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་དེ་ལ་གཟུང་བ་རྫས་གཞན་

ནི་མེད་པས་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀའང་རྣམ་

པར་འཇྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཿ ངག་དོན་ནི། ནང་གི་

ཤེས་པ་རྣོང་བ་ནི་འཛིན་རྣམ་རང་རིག་ཡིན། ཕྱི་རོལ་དོན་

སྣང་བ་ནི་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན། དབང་ཤེས་ནི་རྫས་ཐ་དད་

སྣང་བའི་བློ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་རྒྱངས་ཆད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར།

@III-182 ཕྱི་རོལ་དོན་ཤེས་པ་དང་རྫས་གཞན་མེད་པ་ལྟར།

ནང་གི་ཤེས་པའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དང་རྫས་གཞན་མེད་

དོ།།

༄༅ བཀྲིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་པ་ནི།

རྣ་བར།

དེ་ཕྱིར་བཀྲིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ནི་དེ་ཡིའང་དེ་ཉིད་ཡིན།

།ཞེས་པས། བཟུགས་འཇོག་རྣམ་ཐ་དད་

གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།

གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་ཟད་གཉིས་སྣང་དེ་ཡིའང་དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་

བཟོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་ལ་ལྟས་ན།

ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་དགོས་

པར་སྣང་ཡང་། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་དང་མི་འགྲིག །

༄༅ བཀྲིས་སྡང་འབྲུལ་པར་སྣུབ་པ་ལ། རྩ་བར།

དངོས་རྟམས་ཐ་དད་གནས་པ་འདི། ।དེ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་

ཡིན། ।དེ་ནི་བསྟད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ।དེ་དག་ཐ་དད་

ཀྱང་བསྟད་འགྱུར།

।ཞེས་པས། བཟུང་འཛིན་རྣམ་ཐ་དད་

@III-183 དུ་སྣང་བའི་ཞེས་པ་དེ་ནི་བསླད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གཟུང་

འཛིན་དེ་དག་གི་ཐ་དད་ཀྱང་བསླད་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་

རྣམས་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་འདི་ཚོ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༄༅ ངག་དོན་ནི། དབུ་མ་པས།

ཞེས་པ་བདེན་པར་གྱུབ་ན། འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་འགལ་

ལོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྲས་མཚན་མཚོན་བསྟེད་བྱ་སྟེད་བྱེད་

ཕྱེ་བ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་མིན་པ། རྟོག་པས་

བཞག་པ་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པ་དེ་འང་འགྲུལ་པ་ཡིན་པས་

རྣམ་གཞག་དེ་དག་འགྲུལ་པས་བསླད་པའོ། །

༄ མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་རྩ་བར།

གཟུང་དང་འཛིན་

པའི་རྣམ་པ་ལས། །མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །

དེས་ན་མཚན་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་པར་

རབ་ཏུ་བཤད།

།ཅེས་པས། གཞན་དབང་ཚོས་ཅན།

ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད་དེ།

མཚན་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་བ་དང་

@III-184 འཛིན་པ་ལས་མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་

གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེས་ན་འོ།།

ཿ ངག་དོན་

ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་རྟོག་པས་བཞག

པའི་གཉིས་སྣང་གི་ཆོས་ཀུན་སྤྲོ་བཏགས་ཡིན་ཞིང་རྣམ་གཞག

དེ་རྣམས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། མདོ་ལས།

རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

༥ ཕྱི་དོན་ཁས་

བླངས་ནས་ལན་གདབ་པ་ལ། རྩ་བར།

ཕུང་པོ་ལ་

སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡི། །

ཁྱད་པར་ཅན་དེའང་དེ་ཉིད་མིན། །དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཚན་

ཉིད་བལ།

།ཞེས་པས། ཕྱང་པོ་དེ་དག་མཚན་ཉིད་བདེན་

པ་དང་བལ་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་

མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཆོག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་

ཅན་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར།

༄ དག་དོན། མཚན་ཉིད་དང་མཆོག་བྱ། བྱེད་པ་དང་བྲ་

བའི་ཆ་བདེན་པར་གྱུར་ན། མཚན་མཆོག་བདེན་

@III-185 པའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་མ་གྱུར་ལ།

དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་སོགས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་

ན་མདོ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པས།

ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་ནས་ལན་གདབ་བོ།།

འཁྲུལ་སྣང་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤོང་ཚུལ་

འབྲེལ་སྦྱང་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྟོང་བ་ལ།

རྩ་བར།

མ་རིག་གིས་བསྒྲུབ་བདག་ཉིད་ལ། །

ཇི་ལྟ་བུ་རང་ཀྱེན་ལ་ལྟོས་ནས། །རྣམ་རིག་དེ་བཞིན་

མིན་རྣམ་པ། །སྐྱེ་འཇུག་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན།

།

ཞེས་པས། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དེ་སྣང་གི་བློ་སྐྱེ་བ་འཐད་

དེ། མ་རིག་པ་དག་གིས་རྒྱུད་བསླད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་

ཐ་མལ་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་དོན་མེད་ནའང་ཁྱོད་ལ་

གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པ་མིན་

པའི་གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་རིག་སྐྱེ་བར་

འགྱུར་ཏེ། བག་ཆགས་དེ་རང་འཛིན་བྱེད་ཇི་ལྟ་བའི་

@III-186 རང་གི་སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ལྷོས་ནས་རྣམ་རིག་དེ་འདྲ་

སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་

ཤད་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་བཞིན་ནོ།།

༄༅ ངག་དོན་ནི།

མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་རྒྱུད་བསླད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན།

གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་

ཏེ། བག་ཚགས་དེའི་རྒྱུན་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་

ཇས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེཡིར་ན། སྐྱ་ཤད་སྣང་

བའི་བློ་བཞིན་ནོ།།

༷ དོན་དམ་བདེན་པ་སོ་སྐྱེས་ཀྱི་མངོན་

སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ། རྟ་བར།

ཕ་རོལ་མཐོང་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །དེ་ཉིད་དེ་ནི་རིག

མ་ཡིན། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་བསལ་པ་དག །མེད་ན་

དེ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། ཕ་རོལ་མཐོང་བ་

མིན་པའི་སོ་སྐྱེ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་

ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་བསྣད་པ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར།

@III-187

ཿ དག་དོན། ཚུར་མཐོང་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མི་ནུས་ཏེ།

གཟུང་འཛིན་རྩས་གཉན་དུ་སྐྲོ་འདོགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།

꠸ ཐུབ་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གསུང་བར་མི་

རིགས་པར་ཐལ་བ་སྨྲང་བ་ལ། རྟ་བར།

དེས་དེ་ཉིད་

དོན་བཏང་སྙོམས་ཅན། །ཁྱོང་ཆེན་གཟིགས་སྣང་ཉིད་

མཛད་ནས། །འཇིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། །ཕྱི་

རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད།

།ཅེས་པས། ཕྱི་རོལ་

གྱི་དོན་མེད་ན་དེའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་

ཅེ་ན་གཉིས་སྣང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་

ལ་བཏང་སྙོམས་མཛད་པ་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་དེས། གླང་

ཆེན་གྱི་གཟེགས་སྣངས་ཉིད་ལྟར་གཟེགས་ནས། འཇིག་རྟེན་

དང་མཐུན་པའི་ཐུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། ཕྱི་

རོལ་དམྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། །དོན་ཡོད་དེ།

རིལ་པོ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བརྒྱོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@III-188

ཿ ངག་དོན་ནི། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན།

ཕྱི་དོན་མེད་པར་མ་གཟིགས་པ་ལྟར་མཛད་པ་ལ་དགོས་

པ་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་དང་ཐུགས་མཐུན་པའི་ཕྱི་རོལ་

དཔྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།།

༄༅ རྣམ་པ་བདེན་

པར་འདོད་པའི་ལན་ལ། །རྩ་བར།

ཤེས་པ་སྟོོ་སོགས་

སྣ་ཚོགས་པ། །ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་རྟེན་མེད། །མཐོང་ནུས་མ་ཡིན་

དེ་ཡི་ཚེ། །རྣམ་དབྱེ་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཤེས་གང་ཇི་ལྟར་སྣང་

བ་དེ། །དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་སྒྲོོང་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། །

སྣ་ཚོགས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར། །རས་སོགས་གཟུགས་ནི་གཅིག་ཡིན་ན།

དེ་བཞིན་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར། །ཐ་དད་ཅན་ནི་རྣམ་བསལ་བ། །ཐ་དད་

མེད་པ་གཞན་མཐོང་མེད།

ཅིས་པས། ཤེས་པ་སྟོན་པོ་

སོགས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། །ཤེས་པའི་ཁྱད་

པར་ལས་ཇུས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མེད་དེ། །ཤེས་པ་ལས་སོ་སོར་མཐོང་ནུས་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དེ་ལ་འདི་སྐྱོན་ཡོད། །

འདི་སེར་ཡོད་ཞེས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་

@III-189 ཚོ་རྣམ་དབྱེ་ཕྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་གང་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེ་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་

རྟོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་སྣ་ཚོགས་

སུ་སྣང་བ་དེ་བློ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་

ཁྱབ་བྱེད་རྣམ་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། རས་ཁྱབ་སོགས་

ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། རས་ཁྲ་

སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྲ་བོའི་རྣམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་དབྱེ་མེད་

པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་བ་ནི་ཡན་ལག་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཡན་ལག་ཅན་ལ་

མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ཡན་ལག་ཐ་དད་པ་ཅན་

ནི་རྣམ་པར་བསལ་བའི་ཡན་ལག་ཅན་ཀྱི་ཐ་དད་པ་མེད་

པ་གཞན་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

༄༅ ངག་དོན་ནི།

དབང་ཤེས་ལ་སྟོ་སེར་སོགས་སྣང་བའི་ཚེ་ཤེས་པ་དེའི་ཚ་ཤས་

རྣམས་དེ་ལས་རྫས་གཞན་མེད་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་

དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

@III-190 ཤེས་པ་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་རང་རིག་མངོན་

སུམ་གྱིས་རྒྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྟེས་སུ་

རྟོག་པས་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པ་དེ། སྒྲ་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཙམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་ནའང་། རས་ཁྲ་

སོགས་མཐོང་ཚེ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ།

སྟོ་སེར་སོགས་དབང་ཤེས་ལ་སོ་སོར་སྣང་བའི་ཕྱིར།

དབང་ཤེས་ལ་སྟོ་སེར་སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་ན་ཡན་ལག

ཅན་གྱི་རྫས་ཡིན་ཞིང་། ཡན་ལག་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཡོད་ལ་

ཡན་ལག་ཅན་ལ་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ།

ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཚོད་མས་

མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

༄ ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྣང་བ་ལ།

རྟ་བར།

གལ་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །ཁྱད་པར་སྐྱེས་

བྱུར་མང་པོ་དག །ཅིག་ཅར་བློ་ཡི་རྒྱུར་འབྱུར་ཡང་། །འགལ་བ་དག་ནི་

རྣ་ཞིག་ཡོད། །རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་

@III-191 གཞན་ཅིའང་མེད། །དེ་ལ་བློ་ནི་གང་དུ་སྣང་། །དེ་ནི་དེ་ཡི་

གཟུང་བར་བརྗོད།

།ཅེས་པས། ཡན་ལག་ཅན་དོན་

གཞན་མེད་ན། བློ་གཅིག་གིས་རྟོག་ཕྱན་དུ་མ་ཅིག

ཅར་འཛོམ་དགོས་པས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་

དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གསུམ་བྱིས་དབང་ཤེས་གཅིག་སྐྱེད་

པ་དང་དབང་པོ་དང་བདག་ཡིད་ཕྲད་པ་ལས་ཤེས་པ་གཅིག

སྐྱེ་བར་འདོད་པ་བཞིན། ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་

པའི་རྟུལ་ཕྲན་མང་པོ་དག་ཅིག་ཅར་རང་འཛོམ་དབང་

ཐོག་ཡི་རྒྱུར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་

འགྱུར་ཡང་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྟུལ་ཕུན་དུ་མ་དེ་ནི་

ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་པོའི་བློ་དེ་ཡི་གཟུང་བར་བརྗོད་

པ་འགལ་བ་མེད་དེ། རང་འཛིན་བློ་ནི་གང་གི་

རྣམ་ཕྲན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་དེའི་ལགཏ་རྟེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་

ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་

@III-192 དངོས་སུ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ་གཟུང་

དོན་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

༄༅ ངག་དོན་ནི། གཞན་སྲེས་ཡན་ལག་ཅན་

རྫས་གཞན་མེད་ན། ཡན་ལག་རྫས་ཐ་དད་དུ་མས་

ཟློ་གཅིག་ཏེ་ལྟར་བསྟེད་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་པ་ཁྲོད་ཀྱིས་

དབང་དོན་བདག་ཡིད་རྣམས་ཕྲད་པས་དབང་ཤེས་

གཅིག་སྟེད་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། རྟུལ་ཕྲན་ཚན་ཚུན་

འདབ་འབྱར་དུ་ཕྱད་པའི་ཁྱད་པར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་རྟུལ་

ཕན་མང་པོ་དབང་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟུལ་ཕན་དག་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་བློའི་གཟུང་

དོན་ཡིན། རང་འཛིན་དབང་བློ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་

བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ བློ་གཅིག་གིས་ཡུལ་དུ་མ་

མི་འཛིན་ན། བ་ལང་དེ་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་ལྡན་

པར་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ་ལ། རྩ་བར།

ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡན་ལག་བཅས། །ཅིག་ཅར་ཡན་ལག

@III-193 ཅན་བརྒྱང་ཡིན། །ལྷོག་ཤལ་སོགས་མཐོང་མེད་པར་ནི། །བ་གླང་ཤེས་

པ་མཐོང་བ་མེད། །གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་གཅོ་བོ་དག །ཅིག་ཅར་རྟོགས་

པར་འདོད་ན་ཡང་། །ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་རྫོགས་འཛིན་མིན། །ཡོན་

ཏན་ལ་སོགས་ལྷན་པའང་མིན། །ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །བརྗོད་པར་

འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར། །ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཉིར་བརྟད་གང་། །

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་འཛིན་འགྱུར།

།

ཞེས་པས། ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡན་ལག་དང་བཅས་

པའི་ཡན་ལག་ཅན་བ་ལང་། ཆོ་གཅིག་གིས་ཅིག

ཅར་དུ་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། བློ་གཅིག་གིས་

དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྟག་

ཏེ། ལྷོག་ཤལ་སོགས་མཐོང་བ་མེད་པར་ནི་བ་ལང་ཤེས་པ་

@III-194 མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་

དང་བ་ལང་གཅོ་བོ་དག་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་

པས་བློ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

འོ་ན། བ་ལང་དེ་ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་རྫོགས་

པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པ་དང་གཡོ་

འགྱེལ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའང་འཛིན་

པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་མ་གཏོགས་

ཟླ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་གཞི་

ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་རྫས་སུ་གྱུར་སྟེ། ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་

ཅན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཙམ་གྱིས་བཞག

པའི་ཕྱིར། དོན་དུ་མ་འཛིན་ན་ཁྲུད་གཞི་ཁྲུད་ཚོས་

སུ་བྱས་ནས་འཛིན་དགོས་ན། ཁྲུད་ཚོས་ཀྱི་ཡན་ལག

ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གཟུང་བ་གང་ཡིན་ཁྲུད་ཚོས་གཅིག་ཏུ་དེ་

ཉིད་ཀྱིས་ཁྲུད་གཞི་དེ་ཁྲུད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་

འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།།

༄༅ ངག་དོན་ནི།

@III-195 བ་ལང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་

ཁྱོད་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

བློ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་རུས་ཏེ། བ་ལང་གི་ཡན་ལག་མ་མཐོང་

བར་བ་ལང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ།

ཡོན་ཏན་དང་ཇ་ས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན།

དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང་མི་རིགས་

ཏེ། ཡན་ལག་འགའ་ཞིག་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མར་

གྱུར་པ་ཡོད་པས། ཡན་ལག་རྫོགས་པར་རྟོག་ཅར་

འཇོན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྲོ་བ་ལང་དང་

ཡོན་ཏན་རྣ་བ་སྟོན་པོ་སོགས་ལྡན་པ་རྟོག་ཅར་འཇོན་

པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་གྱུར་

པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣ་དང་བ་ལང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་

ཆོས་བརྟེད་པ་ཡང་བརྟེད་འདོད་ཀྱི་གཞན་དབང་ཙམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཡན་ལག་ཀུ་བརྟེད་འདོད་ཀྱིས་ཉེ་བར་གཟུང་

@III-196 བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་

དུ་བྱས་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།

༄ དངོས་པོ་རྫས་གཞན་མཐོང་ཡང་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་

ཅན་ཁོ་ནར་ཐལ་བ་ལ། རྫ་བར།

རང་གིས་དངོས་

པོ་གཞན་དག་ལས། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་སོགས། །

ཐ་དད་བྱེད་པའང་མ་བརྟུང་ཕྱིར། །གཞན་གཞན་མཐོང་ཡང་

ཆོ་གཅིག་འགྱུར། །ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་ནི། །

གཟུང་ཕྱིར་དུ་མ་རྟོགས་འགྱུར་ན། །འགྱུར་མེད་དེ་ལྟ་ཡིན་

ན་ཡང་། །འདི་དག་གི་འབྲེལ་འཆོལ་བར་འགྱུར།

།ཞེས་པས།

བྱམ་སྙམ་སོགས་གཞན་དང་གཞན་མཐོང་ཡང་བློ་རྣམ་པ་

གཅིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་རང་གི་དངོས་པོ་

གཞན་དག་ལས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་

ཡོན་ཏན་སོགས་བློ་གཅིག་གིས་མ་བརྙང་བའི་ཕྱིར།

སྐར་ཚས་བརྙང་ནས་ཕྱིས་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་ནི་

བརྙང་ནས། དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་

@III-197 མོད། ཡིན་ནའང་། ཇས་དང་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་

འབྲེལ་བ་འཆོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇས་དང་ཡོན་ཏན་

ལྷན་གཅིག་འཇོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

༄ ངག་དོན་ནི།

བྱམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་དུ་མཐོང་ཡང་། བློ་ལ་ཐ་དད་དུ་མི་

ཕྱེད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་སོགས་རང་གི་དངོས་པོ་གཞན་ལས་

ཐ་དད་དུ་གོ་བར་བྱེད་མི་ནུས། བྱམ་པ་མཐོང་བའི་བློ་

དེས། བྱམ་པ་གཞན་ལས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་ཚེས་གང་ཡང་མ་བརྙད་

བའི་ཕྱིར། སྔར་ཇུས་རྟོགས་ནས་ཕྱིས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་

དུ་མ་རྟོགས་ན་ཡང་། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་

ལྷན་ཅིག་ཏུ་བརྙད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར། འདི་དག་གི་

འབྲེལ་བ་འཚེལ་ནས་འདི་ཡི་ཁྱད་པར་རོ་ཞེས་གང་གིས་ཀྱང་

མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

།ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པ་

གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་པ་ལ། རྩ་བར།

སྒྲ་སོགས་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར། །ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་

པར་གྲུབ། ।བཀོད་པ་ཅན་ནི་མ་བརྟེན་བར། ।བཀོད་པ་འཛིན་

@III-198 པ་མི་རྟོང་ཕྱིར།

།ཞེས་པས། བྱང་ས་ཅན་གྱི་ལུགས་

ལ་ཡང་། ཐོ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅར་དོན་དུ་མ་འཛིན་

པ་བྱེད་སྟེ། སྒྲ་སོགས་ལྟ་པོ་དེ་དུ་མ་ཉིད་ཀྱི་བཀོད་པ་

ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་གསུམ་མ་གཟུང་བར་དེ་ཙམ་

ལྟ་འཛིན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། བཀོད་པ་ཅན་ཡོན་ཏན་

གསུམ་མ་བཟུང་བར་དེའི་བཀོད་པ་དེ་ཙམ་ལྟ་འཛིན་པར་མི་

དྲང་བའི་ཕྱིར།

༄ ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་ལྡོག་པ་དུ་མ་

མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ། རྟ་བར།

ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པ། །གང་དང་གང་ལས་ལོག

དེ་ལས། །ཐ་དད་བརྟགས་པའི་ཐ་དད་ཅན། །དེ་ནི་དུ་མའི་ངོ་བོ་

ཉིད། །བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ། །སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་

དེ་དག་ནི། །རྟོག་པ་མེད་སེམས་སྣ་ཚོགས་མིན། །རིས་འགའ་

བ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན།

།ཞེས་པས། དབང་ཤེས་ཆོས་

ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། ལྟོག་པ་དུ་མ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེ་ནི་ལྟོག་པ་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་

@III-199 དང་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ལས་བློག་པའི་ཕྱིར། ལོག་ས་གང་

དང་གང་ལས་བློག་པའི་ལོག་པ་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཚ་དེ་

རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཐ་དད་ཅན་

ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་གང་ཞེག །རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་སྣང་

བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་མེད་པའི་སེམས་ལ་སྣ་

ཚོགས་སུ་སྣང་བ་མིན་ཏེ། གཟུང་དོན་ལས་རིས་འགའ་

སྐྱེ་བ་ཡི་དབང་མངོན་གྱི་སྤྲུལ་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ངག་དོན་ནི། གཞན་སྟེས། དབང་ཤེས་རྟོག་པ་མ་ཡིན་

ན། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུའི་ལྟོག་པ་དུ་མ་ཇི་ལྟར་འཇོན་

ཞེས་རྟོད་པ་ལ། འོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལྟོག་པའི་སྒྲའི་སྟེང་

གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དེ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་།

རྟགས་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒེན་དུ་རྟོག་པས་བཞག་པའོ། །

དེས་ན། རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ལྡོག་པ་སྣ་ཚོགས་དེ་དག

@III-200 ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་མིན་

ཏེ། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་གྱིས་ཆོས་ཅན་འཛིན་ནའང་རྟོག་པར་མི་

འགྱུར་ཏེ། ལྡོག་པ་དེ་མི་སྣང་བར་རང་མཚན་གཟུང་དོན་

དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒོ་དོན་གཞན་མངོན་སུམ་གྱི་བརྒྱང་དོན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་

༄ །སྒོ་དོན་གཞན་མངོན་སུམ་

གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལ། རྟ་བར།

གལ་ཏེ་དཀར་སོགས་ཡོད་བྱུར་ཀྱང་། །དབང་པོའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅི་

འདུ་བ། །དེ་ནི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད་མིན་ཏེ། །ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཕྱིར། །

བློ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་། །རྟེན་སྣ་ཚོགས་པས་དེར་འགྱུར་ན། །

དེ་ནི་རྣ་བ་ལ་སོགས་སེམས། །ཐ་དད་དོན་ཅན་དེ་གང་ལས། །སེམས་

ཀྱི་རྟེན་ནི་གཞན་དང་གཞན། །སྐྱེས་སུ་ཆུག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །དངོས་དེ་

རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་སུ། །སྣང་བ་དེ་ནི་གང་ལས་ཡིན། །མཐོང་བ་རྟོགས་

པ་མེད་པར་ནི། །བརྗོད་དང་རྣམ་རྟོག་འདྲུག་པའི་ཕྱིར། །མཐོང་ལས་

བ་གླང་ལ་སོགས་པའི། །ངོ་ཤེས་པ་ནི་བརྗོག་པ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། དབང་ཤེས་ཀྱིས་དཀར་པོ་སོགས་སྤྱི་འཇོག་ནོ་

@III-201 ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཡོད་པར་བྱུང་ཀྱང་།

དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ནི་སྐྱ་ཡིས་བརྟེད་པ་མིན་ཏེ།

དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་སྣང་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པའི་བློ་རྣམས་གཟུང་དོན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་

ཡང་། རྒྱན་སྣ་ཚོགས་པས་གསལ་མི་གསལ་དེར་འགྱུར་

བཞང་མིན། དེ་ནི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཏེ་

རྣ་ཤེས་དེ་ཐ་དད་པའི་གཟུང་དོན་ཅན་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཡང་། བདག

རྒྱུན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སེམས་

གཉིས་རྒྱན་གཞན་དང་གཞན་ལས་སྐྱེས་སུ་རུང་ངོ་།

གསལ་མི་གསལ་བྱེ་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་དེ་

ནི་རྒྱུ་གང་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་གཅིག

ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་

གྱིས་མཐོང་བའི་གཟུང་དོན་ལས་བ་ལང་ངོ་སྐྱམ་པ་ལ་སོགས་

པའི་བློ་ནི་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་

@III-202 བ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ནི་རྟོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་འདོད་པ་

ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཕྱོ་བག་དོན་ནི། དབང་ཤེས་

ལ་དཀར་པོ་སོགས་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྐྲ་དོན་མིན་ཏེ།

བྱམ་པ་དཀར་པོར་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་བྱམ་པ་དང་དཀར་པོ་

ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་

ཕྱིར། དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་གཟུང་དོན་གཅིག་ཀྱང་

རྣེན་དབང་པོ་གཉིས་ཐ་དད་པས་རིགས་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དེ་ལྟར་ན་རྣ་བ་སོགས་སེམས་དྲུག་པོ་གཟུང་དོན་ཐ་དད་པ་

མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། སེམས་དེ་གཉིས་

རྟེན་སོ་སོར་ཡང་། གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་ན། སྣང་ཚུལ་

ཡང་གཅིག་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་གཉིས་སྣང་ཚུལ་

མི་འདྲ་ཡང་གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ།

མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དོན་རང་མཚན་མ་རྟོགས་ཀྱང་

སྐྱ་དང་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

꠸ དེབས་ཅན་གཞན་

ཡང་ཞེགས་པ་ལ། རྫ་བར།

བ་ལང་ལ་སོགས་

@III-203 མཐོང་བ་ལ། །དེབས་སོགས་བརྗོད་དང་རྣམ་རྟོག་དག །

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལས་རྗེས་དཔོག་གང་། ཀེ་ཡང་འདི་ཡིས་སུན་ཕྱུང་ངོ། །

མཐོང་བ་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་ཡང་། །ངོ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །རྣམ་

རྟོག་གཅིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཟེན་ཏོ།

།

ཞེས་པས། བ་ལང་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ལ་

བརྗོད་པ་དང་རྣམ་རྟོག་དག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལས།

རིགས་རྒྱ་དངོས་སོགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་

རིགས་པ་འདི་ཡིས་སུན་ཕྱུང་སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་

རྣམས་རྫས་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་ཡང་། རིགས་གཅིག་ཏུ་ངོས་པ་

ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་རྟོག་གཅིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་

བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དག་དོན་ནི། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་མངོན་

སུམ་ལ་སྣང་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དེ་ཚོས་ཅན།

བ་ལང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ། སྒྲ་རྟོག་འགྲོ་བའི་རྒྱུས་

ལས་རིགས་དོན་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་དེ་ཡང་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟོག་གི་དངོས་ཡུལ་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་

@III-204 བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་དང་

རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་འགལ་ཡང་། བག་ཚགས་སད་པའི་

རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟར་ཀྱི་བ་ལང་དེ་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པ་

ཡོད་དོ། །

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཞཱད་པ་

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཞཱད་པ་ལ་རྟོད་པ་ནི།

རྒྱ་བར།

སྔར་མྱོང་པ་ནི་འཛིན་པ་ན། །

ཡིད་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །མ་མཐོང་འཛིན་ན་ལོང་བ་ལ། །

སོགས་པ་ཡིས་ཀྱང་དོན་མཐོང་འབྱུར།

།ཞེས་པས།

མུ་སྟེགས་རྣ་བ་མ་ཕུག་པ་ན་རེ། ཁྱོད་འདོད་པའི་ཡིད་

ནི་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྟར་དབང་

མངོན་གྱིས་མྱོང་བ་ནི་འཇིན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྟར་མ་མཐོང་བའི་ཡུལ་འཇིན་ན། ལོང་བ་ལ་སོགས་པ་

ཡིས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་ངང་མཚན་

མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་མངོན་

ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དབང་མངོན་གྱིས་

@III-205 མ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད།

ཨོ་དེའི་ལན་ལ། རྒྱ་བར།

སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་

འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །སྐད་ཅིག

མིན་ན་མཚན་ཉིད་ནི། །ཁྱད་པར་བཅས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར། ।

བྱ་བ་བསྒྲུབས་ཅན་ལས་ལ་ནི། །ཁྱད་པར་རྩང་ཟད་མི་བྱེད་ལ། ।

དབང་པོ་ཅན་ནམ་གཞན་དག་ནི། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འདོད། ।

དངོས་པོ་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་བློ་འང་། །ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱ་མིན་ན། །དེ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། ཡིད་མངོན་ཚོས་ཅན། རང་གི་དངོས་རྒྱུའི་

དུས་ན་འདས་པའི་གཟུགས་དེ། གཟུང་དོན་དུ་མཐོང་བ་ཡོད་པ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དེ་སྐད་ཅིག་མ་

ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཡིད་མངོན་ཚོས་ཅན།

སྐད་ཅིག་མ་མིན་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ།

འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དབང་མངོན་བཟུང་ཟིན་འཛིན་

པ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །

@III-206 དབང་མངོན་ཅན་གྱི་ཕྱི་མའམ་གཞན་ཡིད་མངོན་དག་ནི་ཚོས་

ཅན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མར་ཇི་ལྟར་འདོད་དེ་

མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་སྟོ་མས་བྱ་བ་བསྒྲུབས་པ་

ཅན་གྱི་ལས་ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཆུང་ཟད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཡིད་མངོན་དང་དབང་བློ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། ཅིག་ཅར་

འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་དངོས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་

ཕྱིར། དེའི་གཟུང་དོན་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་ལ་ལྡོས་པ་འགལ་

ཏེ། རྒྱུ་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱར་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

༥ དེ་དག་གི་ངག་དོན་ནི། ཡིད་མངོན་ཚོས་ཅན།

དབང་མངོན་གྱིས་བརྒྱང་བ་མིན་པའི་ཡུལ་འཛིན་ནའང་ལོང་བས་

གཟུགས་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་མ་ཐག་ཏུན་དབང་

མངོན་ལས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཡིད་མངོན་གྱིས་

བསྒལ་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡང་འཛིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་

གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་

རིགས་གཞན་གྱི་ཡུལ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དབང་མངོན་གྱི་

@III-207 ཡུལ་ལས་ཇུས་གཞན་འཛིན་པའོ། །ཡིད་མངོན་སྤྲ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་པའི་དབང་བློ་ནི་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག

ཆུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོད་པ་དང་བསྐལ་པ་སོགས་མི་

འཛིན་ནོ། །མ་ཁས་བླང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། རྫོད་པ་

དེ་ལ། མདོ་སེམས་གཉིས་ལུགས་སོ་སོར་ཕྱེས་ནས་ལན་

འདེབས་ཚུལ་ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ། ཐར་ལམ་

གསལ་བྱེད་ལས། སྒོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་ཀྱི་

རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སོ་སྐྱེའི་ཆུང་ཀྱི་ཡིད་མངོན་ཤིན་ལྷོག

ཀུ་འདོད་ཅིང་། ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་ཡང་ཞིན་ལྷོག་ཀུ་འདོད།

དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཅིག་ཀུ་བཞེད་དོ། ।

སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྐུན་སེལ་ལས། ཡིད་མངོན་ཞིན་

ལྷོག་མིན་པར་བཤད་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།

༥ ལན་དངོས་ལ། རྟ་བར།

དེ་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཞེས། ।

དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལས་བྱུང་ངམ། །ཡིད་ནི་ཡུལ་

གཞན་ཉིད་འཇོག་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་ལོང་བས་མཐོང་བ་མིན།

།

@III-208 ཞེས་པས། ཡིད་མངོན་ནི་ཆོས་ངན། དབང་པོའི་རྣམ་

པར་ཤེས་པ་ལས་གཟུང་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཇོག་པར་

བྱེད་དེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལས་བྱུང་བ་ངམ་ཅི་དོན་

རིག་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་མ་ཐག

རྒྱུན་གྱི་གཟུང་དོན་འཛིན་པ་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཟུང་དོན་རིགས་མཚུངས་པའི་དབང་མངོན་ལས་ཡིད་མངོན་

སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། ལོང་བས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ་བ་མིན།

༥ ཡིད་མངོན་ཡུལ་ངེས་མེད་འཛིན་པར་ཐལ་བ་སྤྱང་

བ་ལ། རྫ་བར།

རང་དོན་རྫོས་འགྲོའི་དོན་ལྷོས་ཅན། །

དབང་སྐྱེས་བློ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་འདི་གཞན་འཛོམ་ན་ཡང་། །

ངེས་པ་འཛོམ་པར་འདོད་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས། ཡིད་མངོན་འདི་ནི་

ཚོས་ཅན། དབང་མངོན་ལས་གཟུང་ཡུལ་གཞན་

འཛོམ་ན་ཡང་། གཟུང་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཞིག་འཛོམ་

པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་མངོན་རང་གི་གཟུང་དོན་

གྱི་རྟེས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་སྣང་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་པ་

@III-209 ཅན་གྱི་དབང་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་

རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྣང་

ཅིག་ཐ་མ་དེ་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་

ནོ།

꠸ བཀྲང་ཡུལ་དབང་མངོན་དང་ལྡན་ཅིག་ཚོགས་ནས་

རྒྱན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྨང་བ་ལ། རྩ་བར།

དེ་དང་བྱེད་དུས་མཚུངས་མེད་ཅན། །རང་ཤེས་དུས་ཅན་དོན་དགག་ནི། །

ཅི་ལྟར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡི། །ལྡན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །མེད་

པ་སྟར་ནུས་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཕྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་སྤྱོར་ཕྱིར། །རྒྱུ་རྣམས་

ཐམས་ཅད་སྟར་ཡོད་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་རང་བློ་བཅས་དོན་མིན།

།

ཞེས་པས། ཅི་ལྟར་ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་དབང་པོའི་ཤེས་

པ་དང་ཚོགས་ནས་ཡིད་མངོན་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་

མི་འཐད་དེ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་བྱ་བྱེད་དུས་

མཚུངས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་ཤེས་

པའི་ཡིད་མངོན་དང་དུས་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་རང་བློ་བཅས་ཡིད་

@III-210 མངོན་དང་དུས་མཉམ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་རྟམས་ཐམས་ཅད་འབྲས་

ཀྱི་སྟར་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུའི་སྟར་མེད་པས།

འབྲས་བུ་ལ་ཕན་པའི་རྟས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ཀྱང་

ཕན་པ་ཉེ་བར་མི་སྟོར་བའི་ཕྱིར།

༄༅ གཟུང་འཛིན་མི་འཐད་

པ་སྒང་བ་ལ། རྩ་བར།

དུས་ཐ་དད་པས་ཇི་ལྟར་འཛིན། ।

ཞེ་ན་རིགས་པ་ཤེས་པ་ཡིས། །ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འཇོག་ནུས་པའི། ।

རྒྱུ་ཉིད་ལ་ནི་གཟུང་བ་ཤེས། །རྒྱུ་དུ་མ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་། ।

འབྲས་བུ་རྗེས་བྱེད་སྐྱེ་བ་གང་། །དེ་ནི་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དེ། ।

བཞག་དང་གཟུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

གལ་ཏེ་ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིད་མངོན་གྱིས་འཛིན་

པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

རིགས་པ་ཤེས་པ་ཡིས། ཤེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་འཛིག

རྟུས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དེའི་གཟུང་བར་བྱ་བའི་

དོན་གྱི་འཛིག་བྱེད་དུ་ཤེས་པས། ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་

དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་འཛིག་རྟུས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །

@III-211 ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུ་དུ་མ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཡིད་

མངོན་རྟོས་སུ་བྱེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་དེའི་ངོ་བོའི་

ལག་རྟོས་འཛོག་བྱེད་དེ་ལ་གཟུང་དོན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ།

གཟུགས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་གཟུགས་འཇིག་ཡིད་མངོན་གྱི་

གཟུང་དོན་དུ་གཞག་པའོ།

ཡིད་མངོན་ལ་དཔྱད་པ་

སྐབས་འདིར། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་བླང་གིས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་

སུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། རང་སྟེ་གནས་མ་བྱ་པས་

ཡིད་མངོན་དེས། དབང་མངོན་གྱིས་བརྒྱང་ཟིན་པའི་ཡུལ་

འཛིན་ནམ། དབང་མངོན་གྱིས་མ་འཛིན་པའི་དོན་འཛིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལྟར་

ན། ལོང་བས་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྩོད།

ལན་འདེབས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཡོད་ཀྱང་། ཐར་ལམ་

གསལ་བྱེད་ལས་ནི། དབང་མངོན་གྱིས་མ་འཛིན་པའི་

ཡུལ་འཛིན་ཡང་ལོང་བས་གཟུགས་མཐོང་བར་མི་

འགྱུར་ཏེ། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུན་དབང་མངོན་

@III-212 ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཡིད་མངོན་ནི།

དབང་མངོན་གྱི་རྗེས་སུ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་

གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བས་ཤིན་ཏུ་ཉོག་ཐུབ་དང་དེའི་ཏུན་

གསུམ་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད།

༄ དེ་ལ་གཟུགས་འཇོམ་

དབང་མདོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་སྟེང་གི་གཟུགས་འཇོམ་

ཡིད་མདོན་རང་དབང་དུ་བསྒྲིད་པའི་ཆ་དེ་ཆོས་ཅན།

གཟུགས་འཇོམ་ཡིད་མདོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ།

གཟུགས་འཇོམ་ཡིད་མདོན་རང་དབང་དུ་སྒྲིད་བྱེད་

ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ཚུལ་

གསུམ་གྱུབ་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས།

དེས་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ལས་མ་འདས་པས།

གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་ཤིན་ཏུ་

སྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །རྟགས་ཡང་དག

མ་ཡིན་ན། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཀྱི་

བདག་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཇོག །དེ་བཞིན་དུ་

@III-213 དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུན་དང་། དམིགས་ཏུན་ལའང་དཔྱད་ཀྱུ་

ཡོད། གཞན་ཡང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་

ཡིན་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཏེགས་ན། དུས་མཐའི་

སྐད་ཅིག་མ་ཏེགས་དགོས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་

ཏེགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏེགས་དགོས་པར་

གསུངས་པས། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་

ཕེམས་ས་བདུན་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་

ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་གཞི་

མཐུན་ཚེས་ཅན། རང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་

སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རང་རིག

ཚེས་ཅན། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པར་ཐལ།

དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་

ཐལ་ལོ། ।

@III-214 སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན། གཟུགས་འཇིག་

ཚད་མ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན།

རང་སྟོང་རང་རིག་གིས་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་

དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གོང་དུ་

མ་བྱས་ན། ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་གང་ཟག་གི་བདག

མེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་རྟོགས་ན། འཕགས་

པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་གིས་སྨྲ་བ། དཔྱད་རྒྱུ་མང་ཡང་

རེ་ཞིག་བཞག །ཏྲི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚོར།

རྙོད་པ་དེ་ལ། མདོ་སེམས་སོ་སོ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལན་

འདེབས་ཚུལ་གསལ་བ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བབང་

མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཚད་མར་

འདོད། འོན་ཀྱང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་དེ་མ་

ཐག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་ཡིད་མངོན་གྱིས་གཟུགས་

མཐོང་ཡང་ལོང་བས་གཟུགས་མཐོང་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་གསུངས།

@III-215 ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མྱུན་སེལ་ལས། ཡིད་མངོན་ཤེན་ལྷོག

འདོད་པ་ལ་འདི་ལྟར་འགོག་སྟེ། རང་ཐོ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྤྲིད་

པ་ཙམ་ཡང་སྣོད་དཔེན་གྱིས་ལན་དུ་མར་བཀག་ན། རང་ཐོ་རང་

ལ་ཤིན་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྤྲིད་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཐ་ཆད་དོ། །

བྱེ་བྲག་པ་ལ་བདེ་སོགས་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་

གྱི། བདེ་སོགས་ལྷོག་གྱུར་མ་ཡིན་པར་གསུངས། དེས་ན་སོ་

སྐྱེའི་ཡིད་མངོན་རྒྱུན་ལྡན་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་

འདོད། འོན་ཀྱང་། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་རང་རིག་མངོན་

སུམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་ལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་

ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཐུང་བ་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་མེད་ན་

གཞུང་འདི་ཉིད་དང་འགལ་ལ། ཡོད་ན། དེ་རང་རིག

མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། མི་རྟག་པ་ཞེ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚུར་

མཐོང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས།

ཚད་མ་འབྱོས་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་མྱུན་སེལ་དུ་

གསལ་བར་ཡོད་དོ། །

@III-216

རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་མཚན་ཉིད་བསྟུབ་པ་

རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་མཚན་ཉིད་བསྟུབ་

པ་ནི། རྩ་བར།

བདེ་སོགས་བདག་ཉིད་གཞན་མི་

བརྟེན། །བརྟག་པར་ནི་ནུས་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག

རང་རིགས་ནི། །བརྗོད་དང་རྟོས་འབྲེལ་ཅན་མ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

བརྟ་དུས་ཀྱི་བདེ་སྟུག་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཞན་ཐ་སྙད་

ཀྱི་དུས་སུ་རྟོས་འགྲོ་བྱེད་པ་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། སྐད་ཅིག

སྤྱི་ཕྱི་ཡན་ཆུན་རྣེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདེ་སོགས་

རང་མཚན་དེ་ལ་རང་རིག་གིས་བརྟེན་བྱེད་པར་ནི་རྟུས་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་བརྟ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྣེས་

འགྲོ་བྱེད་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རང་རིག་མངོན་སུམ་

ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་པ་སྤྲ་དང་རྣེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་

དུ་ཡུལ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟ་ལ་མི་ལྟོས་པར་

བདེ་སོགས་རང་མཚན་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི།

བདེ་སོགས་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་བདེ་སོགས་ལ་རྟོག་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། བརྗོད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། བརྗོད་དུས་

@III-217 ཀྱི་བདེ་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར།

※ བདེ་སོགས་ནང་གི་བེམ་པོར་འདོད་པ་

དགག་པ་ལ། རྫ་བར།

གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་

མིན་དེ་དག །རང་གི་ངོ་བོ་ཅི་ལྟར་རིག །དོན་གཅིག

ལ་བརྟེན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །རིག་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག

ཟེར།

།ཞེས་པས། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་ཀྱིས་

བདེ་སོགས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཅི་ལྟར་རིག་སྟེ་མི་རིག་པར་ཐལ།

རང་རིག་མིན་ན་གཞན་རིག་དེ་དག་གཞན་ཡང་རིག་པར་

བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འོན། བདེ་སོགས་རིག་པར་

ཚོར་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེན། བདེ་སྡུག་དེ་དང་བདག་གི་དོན་

གཅིག་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྱུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

ཤེས་ཀྱིས་བདེ་སྡུག་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ། དེ་དག

ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་ཚོར་བ་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར།

དེ་ནི། རིགས་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པས། བདེ་སོགས་

ནི་ནང་གི་བེམ་པོ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ཡུལ་

@III-218 གཞན་མི་རིག །རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་བདེ་

སོགས་མི་རིག །བདེ་སོགས་དང་བདག་རྟག་པ་

དོན་གཅིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་འཕྲོ་བ་འདུ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་

རིག་ཅེས་འདོད་དོ།

འདི་དགག་པ་ལ། བདེ་སོགས་

ཞེས་པར་སྣང་བ་མེ། རྩ་བར།

དེ་དང་དེ་མིན་

རང་བཞིན་ཅན། །དེ་དང་དེ་མིག་དངོས་རྒྱུས་བསྟེད། ।

རྣམ་ཞེས་རྒྱུ་ལས་གཞན་མིན་སྟེས། ।བདེ་སོགས་དེ་ཅིས་ཞེས་

མ་ཡིན། ।དོན་བཅས་དབང་པོ་རྟེན་བ་དང་། ।བདག་ཉིད་ཇི་ལྟའི་

སེམས་ཡོད་ན། ।བདེ་བ་ལ་སོགས་སྟེ་བར་མཐོང་། ।ཡིད་ཀྱང་

དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །དེ་དག་མེད་དང་ཡོད་པ་ན། །འགའ་ལ་

བདེ་ལ་སོགས་དང་བྲེ། །སྐྱེད་དང་མི་སྐྱེ་མཐོང་དེའི་ཕྱིར། །དེ་ལས་

དེ་སྐྱེ་གཞན་ལས་མིན། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས། །བདེ་

སྡུག་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཡིན། །དེའང་ན་བྲོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི། །

གསལ་དང་མི་གསལ་ཐེ་ཚོམ་བཞིན།

། ཞེས་པས།

བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཚན་ཅིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་

@III-219 ཏེ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱུ་ལས་

གཞན་མིན་པ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

འབྲས་བུ་འདྲ་བ་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ་

འབྲས་བུ་ནི་དངོས་རྒྱུ་འདྲ་བ་དེ་དང་། འདྲ་བ་དེ་མིན་པའི་དངོས་རྒྱུས་

བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། བདེ་སོགས་ཆོས་

ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཏེ་རྣམ་

ཞེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་རྫས་རིགས་

འདྲ་མི་འདྲ་རྣམས་དངོས་རྒྱུ་འདྲ་མི་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེས་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་། གཟུང་དོན་དང་

བཅས་པའི་བདག་རྒྱན་དབང་པོ་རྣང་བ་དང་། ཡུལ་ཡིད་ཁོང་ལ་

སེམས་གཏོད་པའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་དེ་མ་ཐག་པའི་སེམས་

ཡོད་ན། འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་ལ།

གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་གྱི་ཡིད་ཀྱང་། དེ་དང་རྒྱན་གསུམ་མཚུངས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་གསུམ་དེ་དག་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་

ན། རྒྱུད་འགའ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བར་མཐོང་གི།

@III-220 བདག་གི་ཡོན་ཏན་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱེ་

བར་མ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། དབང་ཐྭོང་འཁོར་བདེ་སོགས།

རྒྱན་གསུམ་དེ་ལས་སྐྱེ་ཡི་གཞན་བདག་གི་ཡོན་

ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །རྒྱན་གསུམ་དེ་དག

ཉིད་ཀྱི་ཁྲད་པར་ལས། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་

སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆོ་དེ་ཉིད་

ཀྱི་ནི་ཁྲད་པར་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་

ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །རྟང་བ་ཞེས་པ་ནི།

དབང་པོར་ནད་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱས་མཐུ་ཡོད་པ་དང་

བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་གནས་པའི་སེམས་ནི། རྒྱ་ངན་དང་

གདོན་སོགས་ཀྱིས་མ་དཀྲུགས་པའི་སེམས་ལ་ཟེར།

ཡང་ན། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་པ་

མ་ཟད་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བསྟན་ནོ། །

ཕྱོགས་སྡུ་ཡིས། བདེ་སྡུག་འབད་རྩོལ་གྱིས་བསགས་

པའི་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ལས་སྐྱེ། དབང་ཤེས་ཀྱིན་

@III-221 གསུམ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད། སངས་རྒྱས་པས། དབང་མངོན་

དང་བདེ་སྡུག་སོགས་ཀྱིན་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་མཚུངས་

པར་འདོད་དོ། །དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་ཡིད་འོང་དང་ཡིད་མི་འོང་

ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྡུག་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་བདག་ཡིད་ཕྱད་པ་

འདྲ་ཡང་། ཡིད་ཤེས་རང་ཡུལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་

ཐེ་ཚོམ་གསུམ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཁས་བླངས་དཔེར་བཀོད་

པའོ།།

༄ དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་རྟོང་

བ་མི་འཐད་པ་ནི། རྩ་བར།

དོན་གང་ཉེ་བས་ཆོ་

དང་ནི། །བདེ་སོགས་དེ་དག་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་བོར་ནས་ནི་བདེ་སོགས་

ཉིད། །དེས་ནི་ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར།

།ཞེས་པས།

གཟུང་དོན་གང་ཉེ་བས་རང་འཛིན་དབང་པོའི་ཆོ་དང་། བདེ་

སོགས་དེ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། གཟུང་དོན་དེ་

བོར་ནས་ནི་དབང་མངོན་གྱིས། འཛིན་གྱི་བདེ་སོགས་

ཉིད་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་རྟོགས་སོ། །

༄༅ ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཤེས་པ་རྣོང་བ་མི་འཐད་པ་ནི་

@III-222 རྣ་བར།

རིམ་གྱིས་འཇོག་ན་དེ་སྐྱོང་བ། །རྣམ་ཚད་

མེད་པར་སྣང་མི་འགྱུར། །མཐོག་ཕྱིར་ཞེན་དེ་མཆུངས་

ཕྱིར། །སྒྲོང་བ་མེད་པ་ཅིས་མ་ཡིན།

།ཞེས་པས། དབང་མངོན་དང་

ཡིད་མངོན་གྱིས་དོན་དང་བདེ་སོགས་རིམ་གྱིས་འཇོན་ནོ་ཞེ་

ན། བདེ་སོགས་སྒྲོང་བར་རྟམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་

སྣང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་སྒྲོང་བ་བར་དུ་

དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མཐོ་གས་པའི་ཕྱིར་བར་མ་

ཚད་དུ་སྣང་ངོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་

སྐྱོང་བ་མེད་པར་ཁྱོད་ལ་གཟུགས་སྣང་བ་ཅིས་མ་ཡིན་ཏེ་

ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཇོག་པ་སྐྱུར་བ་དེ་མཚུངས་པའི་

ཕྱིར། དེ་ནི། དབང་ཡིད་གཉིས་ཡུལ་རིམ་གྱིས་

འཇོག་ན། གཟུགས་མཇོས་པ་མཐོང་བ་ན། མིག་ཤེས་

འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་དེ་བར་མ་ཆད་པར་སྣང་བ་མི་འཐད་པར་

འབྲུང་ཀ། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་གཅིག་སྐྱེས། དེའི་མཇུག

ཏུ་ཆོར་བདེ་སྐྱོང་བའི་ཡིད་ཤེས་སྐྱེས། དེ་ནས་མིག་ཤེས་གཅིག

@III-223 སྐྱེ་བ་སོགས་འདོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་མགྱོགས་པས་

བར་མ་ཆད་དུ་སྣང་ན། མིག་ཤེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག

སྔ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་དུ་སྣང་བར་ཐལ། འཇུག་པ་མགྱོགས་

པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱ དབང་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དང་བདེ་བ་གཉིས་

ཀ་རིམ་གྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རྩ་བར།

གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །དབང་པོའི་སེམས་

ནི་རེས་ཕྱིར་དང་། །བདེ་སོགས་མེད་ཀྱང་དོན་དག་ལས། །

སྐྱེ་ཕྱིར་དེ་ནུས་བློད་མེད་ཕྱིར། །གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོ་སོ་

སོར་ཡང་། །ནུས་པ་ཡིན་ན་སྟོ་སོགས་བཞིན། །བདེ་སོགས་

འབའ་ཞིག་འཛིན་པར་བྱུར། །དེ་རྒྱུའི་དོན་ནི་མ་བརྟེང་བར། །

དེ་སྐྱོང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ།

།ཞེས་པས། གཟུགས་འཛིན་

དབང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། གཟུགས་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཀ

ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་དེས་པའི

ཕྱིར་དང་། བདེ་སོགས་དེས་ཕན་པའི་རྒྱས་པ་བྱུབ་པ་མེད་པའི

ཕྱིར་ཏེ། བདེ་སོགས་མེད་ཀྱང་དོན་དག་ལས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

@III-224 སྟོང་སེར་སོ་སོ་ནས་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་སྒྲུ་བ་བཞིན་དུ།

གཟུགས་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོ་སོ་སོར་ཡང་དབང་ཤེས་སྒྲིད་ནུས་

པ་ཡིན་ནོ། །དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེ་སོགས་འབའ་

ཞིག་འཛིན་སྤྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེ་སོགས་དེའི་རྒྱུའི་དོན་ནི་མ་བཟུང་བར་

བདེ་སོགས་དེ་སྟོང་བ་མི་རིགས་སོ།།

དབང་ཞེས་སོ་སོའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དཔྱད་པ་

དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་

ཆུང་ཟད་དཔྱད་པ། མིག་ཞེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ལ་གཟུགས་

ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ནས། ལུས་ཞེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་

ཡིན་ན་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན།

དེ་ལྟར་ན། ལེའུ་གཉིས་པར། མཚུངས་བདག་ལས་བྱུང་བ་

ལང་ཚན། །ཞེས་སོགས་ཇི་ལྟར་འབྱེལ། བ་ལང་

གི་གཟུགས་མཐོང་བས་བ་ལང་མཐོང་བར་མི་འཛེག་ན།

རང་གི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་ཕ་མ་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་

ཏེ། མདོན་སུམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་མཐོང་བས་

ཕ་མ་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱད་དགོས་པར་འགྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་

@III-225 ཐ་ཆད་དོ། །སྟོང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མི་སྤྱག

པ་མཐོང་བའི་ཚེ། མིག་ཤེས་དེའི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་

སྣང་བསྟལ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་འདྲའི་ཆོར་བ་དེས་སྣང་བསྟལ་

མྱོང་བར་ཐལ། ཆོར་བ་སྣང་བསྟལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། མིག་ཤེས་དེས་སྣང་བསྟལ་མྱོང་བར་ཐལ།

མིག་ཤེས་དེ་དང་ཆོར་བ་དེ་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྣང་བསྟལ་དེ་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ།

མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

སྣུག་བསྟལ་ཡིན་ན། ཆོོར་བ་སྣུག་བསྟལ་ཡིན་པས་

ཁྱབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཤིང་

མ་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་ལན་བཏབ་

པར་ངེས། རང་རེའི་ཚར་ཕྱིན་བདེན་བཞིའི་མཐའ་དཔྱོད་

ལས། སྣུག་བསྟལ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་

ཁྱབ་པའི་སྐུ་ལ། ཁྱི་རྐན་རྒྱ་བོའི་སྟོ་འཛིན་མིག

ཞེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སྟུག་བསྔལ་གྱི་སྡུང་བྱར་

@III-225B གྱུར་པའི་སྟུག་བསྔལ་དེ་བཞག་འདུག །ཁྱི་ཤོན་རྒྱ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་

སྔོ་འཛིན་མིག་ཞེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སྟུག་བསྔལ་

དང་དེ་འདྲའི་སྔོ་འཛིན་མིག་ཞེས་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་མིག་ཞེས་དང་།

དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་ལྡན་

ཡིན་པར་ཐལ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་མིག

ཤེས་དེ་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་། ཆོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་

ཀ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ་

བློ་སྐ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་

ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དེའི་རྒྱང་བྱུར་གྱུར་པའི་

སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་ཁྱབ

པར་བསྟན་འདུག་པས། དེའི་རྒྱང་བྱ་དང་དེའི་གཟུང་དོན་

གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ན། དེ་ལྟ་ན། མིག་ཤེས་དེས་ཆོར་བ་

སྟུག་བསྔལ་མ་སྐྱོང་བ་དང་། ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་སྐྱོང་བའི་མིག

ཤེས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས། མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱོང་བྱར་གྱུར་པའི་

བྱམ་པ་དང་། སྟུག་བསྔལ་ཡང་བཞག་དགོས་པར་འདུག་པས་འོག་ཏུ་དሄད་དོ། ।

དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ।དམིགས་སྐྱོང་དག་ནི་ཐ་དད་དོ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་

@III-226

꠸ དོན་དང་བདེ་སོགས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་མི་འཐད་པ་

ནི། རྟ་བར།

དོན་དང་ལྡན་ཅིག་ཉིད་

འཛིན་ན། །བདེ་སོགས་ཀྱི་ནི་རྟག་པ་ཅི། །གང་ཕྱིར་

དེས་བསྒྲིད་བློ་མི་འདོད།

།ཅིས་པས། དོན་དང་བདེ་སོགས་

གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་དབང་མངོན་གྱིས་འཛིན་ན་

དབང་མངོན་བསྐྱེད་པའི་བདེ་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཅི་

ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གིས་ཕྱིར་ན། བདེ་སོགས་

དེས་བསྐྱེད་པའི་དབང་བློ་ཁྲོད་ཀྱིས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཁྲོད་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཁས་

བླངས་པས་སོ།།

꠸ བདེ་བ་རྒྱང་པ་འཛོན་པ་མི་འཐད་

པ་ནི། རྩ་བར།

དོན་མེད་པར་ནི་བདེ་ལ་སོགས། །

མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་རྟོང་ན་ནི། །གཟུགས་སོགས་བྱད་མེད་སོགས་

ཁྱད་པར། །ཤམ་ཡང་མིག་གིས་འཛོན་མི་འགྱུར། །ཤང་གི་ཡན་

ལག་ནུས་པའི་དོན། །ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་མཐོང་མི་འགྱུར།

།ཞེས་པས་

གཟུང་དོན་མེད་པར་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་མིག་སོགས་རྣམས་

@III-227 ཀྱིས་སྒྲོང་ན་ནི་གཟུགས་སོགས་དང་བྱད་མེད་སོགས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་ནམ་ཡང་མིག་གིས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།

ནང་གི་ཡན་ལག་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་

གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ངག་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡོད་ན་

ནང་གི་བདེ་བ་སོགས་མི་འཛིན། ནང་གི་ཡན་ལག

ཕན་འདོགས་རྒྱས་པའི་གཟུང་དོན་ཡོད་ན། ཁ་ནང་ཁོ་

ན་ལ་ཕྱོགས་དགོས་པས་ཕྱི་རོལ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

བདེ་སོགས་མིག་སོགས་ཀྱིས་རྟོང་ན། ནང་གི་

གཟུང་དོན་ཡོད་དགོས། དེ་ལྟ་ན། བྱད་མེད་དང་གཟུགས་

སོགས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །

꠸ དོན་གཅིག་ཁོ་ན་འཇོམ་ན་བདེ་བ་འཇོམ་པར་འགལ་

བ་ནི། རྟ་བར།

དོན་འཇོམ་ན་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས། ।

བདེ་བ་ལ་སོགས་སྡུང་མི་འགྱུར།

།ཞེས་པས། དབང་

མདོན་ཚོས་ཅན། བདེ་བ་ལ་སོགས་གཟུང་དོན་བྱས་ནས་

@III-228 སྒོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་རྒྱང་པ་གཟུང་དོན་དུ་

བྱས་ནས་འཛིན་ན་ནི་དེ་གཟུང་དོན་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་

ཕྱིར།

༄༅ ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ལ།

རྟ་བར།

ཡུལ་དེ་དང་ནི་དེ་ཡོད་ལས། །ཟློ་ནི་ཅིག

ཅར་སྒྲེ་ན་ནི། །ཅིག་ཅར་དོན་ནི་ཡོད་པ་ན། ।

བདེ་སྟུག་དག་ནི་རིག་པར་འགྱུར།

།ཞེས་པས།

ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དེ་དང་། བདེ་སོགས་དེ་དུས་གཅིག་ཏུ་

ཡོད་ན། དེ་ལས་དེ་སྐྱོང་གི་བློ་ཇས་ཐ་དད་ཅིག་ཅར་སྒྲེའོ་

ཞེ་ན། དུས་ཅིག་ཅར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་དོན་ཡོད་པ་

ན། དེ་འཛིན་པའི་བདེ་སྨྱག་དག་ནི་ཅིག་ཅར་རིག་པར་

འབྱུར།

ཿ དེའི་ལན་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

ནང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ཡང་། །ཡོད་ན་སྨྱག་བསྟལ་ལ་སོགས་

འབྱུང་། །གཅིག་པོ་དེ་ནི་འགལ་བ་ཡི། །ཉེར་ལེན་མིན་པར་འདོད་ཅེ་ན།

།གང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་རྒྱུ། །བདག་པོ་

ཉིད་དུ་འགྱུར་ཡིན་ན། །དེ་ནི་འགལ་བ་དག་ལའང་མཐོང་། །དེས་ན་

@III-229 སྣང་གཅིག་མཚན་རྒྱུ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་དག་ །

གཟུགས་མཐོང་པ་དང་མི་མཐུན་དང་། །མཐུན་པ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་བཞིན།

།

ཞེས་པས། གཞན་སྟེས། བདེ་སྡུག་སྐྱེ་བར་ནང་གི་

ཉེར་ལེན་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་པ་ལ་ཡང་ལྡོག་ལ། བདེ་སྐྱབ།

གཏི་ཉེར་ལེན་ཡིད་ཞེས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་སྐྱབ་བསྟལ་

ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ཡང་། ཡིད་ཞེས་གཅིག་པོ་དེ་

ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་འགལ་བ་ཡི་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཉེར་ལེན་

མིན་པར་འདོད་ཅེ་ན། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

པར་ཞེས་པ་དེ་ནི། མི་ཞེས་པ་བེམ་པོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་

རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་

ཞེས་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་འགོག་པའི་རིགས་

པའོ། །བདག་པོའི་རྒྱུན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

བདག་རྒྱུན་དེ་ནི་བདག་འབྲས་འགལ་བ་དག་ལའང་

དུས་གཅིག་ཏུ་ཕན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན། བདེ་སྡུག་དུས་

གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་མིན་ནོ། །

@III-230 དཔེར་ན། སྣང་བ་ཉི་འོད་གཅིག་པུས་མཚན་མོ་

རྒྱུ་བ་ཞུག་པར། གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་

པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་མི་ཡི་མིག་གི་དབང་པོ་

དག་ལ་གཟུགས་མཐོང་བ་མཐུན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཅིག་ཅར་

བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།།

༄༅ དབང་མངོན་འཕོང་

གྱི་བདེ་སོགས་དོན་རིག་ཏུ་སྣང་པ་ནི། རྟ་བར།

དེ་ཕྱིར་བདེ་སོགས་རང་ཉིད་ལ། །འཕོས་པའི་དོན་ནི་སྣང་

བ་དང་། །དེ་རྣོང་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདོགས། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་

སུ་མིན། །རང་བདག་རིག་བྱེད་འདི་དག་ནི། །དོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཙམ་དུ་

ཟད། །དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་དག་གི །རང་གི་བདག་ཀྱང་དེས་རྣོང་

ཡིན། །དེས་ན་དོན་རྣོང་བར་ཟཱཊ་དེ། །དམིགས་པ་ཉིད་ནི་དེར་སྣང་

བའོ།

།ཞེས་པས། གཟུགས་འཇོམ་མིག་ཤེས་ཀྱི་

འཁོར་དུ་བྱང་བའི་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་རིག་ཡིན་ཏེ།

རང་ཉིད་ལ་འཕོས་ཤིང་གཏད་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་

བའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་དོན་

@III-231ཤེས་པས་དངོས་སུ་མྱོང་བ་མིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་

མྱོང་བའི་ཕྱིར་ན། དེ་ལ་དོན་མྱོང་བར་འཇིག་རྟེན་

ན་ཐ་སྐྱེད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་

རིག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཅན།

དོན་མ་མྱོང་ན་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་

ཏེ། དོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར།

འཇིག་རྟེན་ན་ངས་དོན་མྱོང་ཞེས་དོན་མྱོང་བར་བཏགས་

ནས་ཚའང་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་རྣམ་

པའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་

བྱང་བའི་འཛིན་རྣམ་དེས་རྒྱོང་བ་ལ་བཏགས་ནས་དོན་

རྒྱོང་བར་ཚའོད་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དོན་དམིགས་

པ་ཉིད་དུ་འཇོག་སྟེ། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་དེར་རྣམ་པ་

སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་ལ་སྒོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

ངག་དོན་ནི། བདེ་སོགས་ལ་རྒྱོང་བྱེད་ཡོད་

ལ་རྟས་གཞན་གྱིས་རྒྱོང་བ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་

@III-232 བདེ་སོགས་སྒོང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་གྱུར།

དེ་ཡང་། བདེ་སོགས་རང་ལ་འཕོས་པ་སྟེ་ཤར་བའི་དོན་

སྣང་བ་ནི་གཉན་རིག་ཡིན། རང་གི་བདག་ཉིད་

རིག་བྱེད་ནི་དོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི།

གཟུགས་སོགས་དོན་མི་སྣང་། དེས་ན་

གཟུང་རྣམ་ཀྱི་ཆ་སྒོང་བྱ་དང་། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འཛིན་

རྣམ་དེ་སྒོང་བྱེད་ཡིན། བདེ་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་

རྟོགས་ཀྱང་མ་སྐྱོང་། འཛིན་རྣམ་དེས་བདེ་སོགས་སྐྱོང་

བ་དང་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་དེ་དག

ཏུ་རང་རིག་སྣང་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཟབ་ཤོས་ཤིག

བསྟན་པར་སྣང་དོ།

བདེ་སོགས་ཕྱི་དོན་དགག་པ་

བདེ་སོགས་ཕྱི་དོན་དགག

པ་ལ། རྩ་བར།

འགའ་ཞིག་བདེ་སོགས་ཕྱི་

རོལ་ན། ། གནས་ཉིད་དང་ནི་སེམས་མེད་དང་། ། གཟུང་བར་སྣང་སྟེ་

དེ་ཡི་ཡང་། ། ཅིག་ཅར་གཉིས་འཛིན་མི་རིགས་སོ། ། སྟོང་སོགས་

རང་བཞིན་བདེ་སོགས་དང་། ། གཅིག་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་འཛིན་ཞེ་ན། །

@III-233 ཐ་དད་སྣང་ཅན་སེམས་ཀྱིས་ནི། །གཟུང་དེ་ཅི་ལྟར་ཐ་མི་དད། ।

ཕྱི་དེར་ཁྱད་པར་ཡོད་མིན་ཡང་། །གོམས་པ་ཡི་ནི་ཁྱད་པར་ལས། ।

བློ་ལ་དགའ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། ।

གལ་ཏེ་བློ་ཡང་བདེ་སོགས་ཀྱི། །བདག་ཉིད་ཡིན་པས་མི་འགལ་

ན། །དེ་ནི་ཕྱི་དེ་བདེ་སོགས་ཀྱི། །བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཅི་ལྟར་

རྟོགས། །གལ་ཏེ་རིགས་ནི་ཐ་དད་དག །གཟུང་འཛིན་མིན་ན་

སྐྱེས་བུ་ནི། །ཀུན་ཀྱི་འཛིན་བྱེད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེས་ན་ཟ་བ་

པོ་ཉིད་ཉམས། །འདིས་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བསལ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་

མ་ཡིན་ཏེ། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཡོད་ན་དེ་ནི་

གཉན་ལའང་འགྱུར།

།ཞེས་པས། བྱངས་ཅན་པ་

འགའ་ཞིག །བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ན་དེ་ཙམ་ལྟའི་བདག་ཉིད་

དུ་གནས་པ་ཉིད་དང་། སེམས་མེད་བེམ་པོ་དང་། ཤེས་པ་གཉན་

གྱི་གཟུང་བྱའོ་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། བྱངས་ཅན་དེའི་ལུགས་ལ་ཡང་

དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་དང་བདེ་སོགས་ཅིག་ཅར་དུ་གཉིས་

ཀ་འཛིན་པ་མི་རིགས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ।

@III-234 ཡང་སྔོ་སོགས་རྣམ་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་

གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། བདེ་སོགས་དང་

སྔོ་སོགས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཅིག་གིས་

ཅིག་ཅར་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔོ་སོགས་དང་བདེ་སོགས་ཚོས་

ཅན། ཅི་ལྟར་ཡང་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཅན་ཀྱི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེམས་

ཀྱིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། བདེ་སྟུག

བེམ་པོ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཐྲོ་གཅིག

ལ་སྤར་སིམ་ཞིང་དགའ་བར་སྣང་བ་གོམས་པ་ཡི་

ཁྲད་པར་ལས་ཕྱིས་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་ཁྲད་པར་དུ་སྣང་བར་

མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིའི་ཡུལ་གཅིག་པུ་དེར་དམིགས་

པར་ཁྱད་པར་ཡོད་མིན་ཡང་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སོམ་

གདུང་སོ་སོར་སྣང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློའམ་ཆེན་པོ་ཡང་

བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་གོམས་པས་ཁྱད་པར་

@III-235 དུ་འགྱུར་བ་བློའི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་ལྟའི་བདག

ཉིད་ཀྱི་བདེ་སོགས་མ་ཡིན་པས་གོམས་པས་ཁྱད་པར་དུ་

འབྲུར་བ་མཐོང་བས། དེ་ཙམ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་

ཁེགས་ཀྱང་། ཤེས་པར་མི་བྱའ་པས་མི་འགལ་ཞེ་ན།

དཀི་ཕྱི་རོལ་དེ་ཙམ་ལྟ་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་

ཞེས་ཅི་ལྟར་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། གོམས་པས་

ཁྱད་པར་འབྲུར་བའི་དེ་ཙམ་ལྟ་བློའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་

གཞན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རིགས་ཐ་

དད་དག་གཟུང་འཛིན་མ་ཡིན་པས། བདེ་སོགས་དང་དེ་ཙམ་

གཟུང་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གཅིག་པའོ་ཞེ་ན།

ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྟ་པོ་ཀུན་གྱི་འཛིན་

བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་དང་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་དག་གི་ཟ་བ་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་

རོ། །རིགས་ཐ་དད་ལ་གཟུང་འཛིན་མི་རྟུང་བ་འགོག

པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་རིགས་ཐ་དད་ལ་

@III-236 རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མི་རྟུང་བ་ཡང་བསལ་ལོ། །

ཐོ་དང་དེ་ཙམ་ལྡ་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་

མཚན་གྱིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་

འཛིན་པ་ཉིད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་ཀ་བེམ་པོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གཟུང་འཛིན་དུ་ཡོད་ལ་

རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྐྱེས་བུ་དང་དེ་ཙམ་

ལྷ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཙམ་ལྷ་འཛིན་པ་

དེ་ནི་གཞན་སྐྱེས་བུ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་

ངག་དོན་ནི། གྲངས་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས། བདེ་སོགས་

དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་འདོད། དེ་ལ། དབང་པོའི་སེམས་

ནི་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་འགོག །ཡང་

བདེ་སོགས་དང་སྡུག་སོགས་རང་བཞིན་གཅིག་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་

བརྗོད། འོན། དེ་གཉིས་བློ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་

སོ་སོར་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །བདེ་སོགས་བློ་གོམས་

པས་དགའ་གདུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ལ། ཞེམ་པོ་དེ་དག

@III-237 དུ་མི་འགྱུར། གལ་ཏེ་བློ་དང་བདེ་སོགས་རང་

བཞིན་གཅིག་པས། བློ་གོམས་པས་ཁྱད་པར་གྱུར་པ་

ན་བདེ་སོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། བདེ་

སོགས་ཕྱི་རོལ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འགལ། གལ་

ཏེ་བདེ་སོགས་ཤེས་པ་ཡིན་ན། སྟོང་སོགས་དང་རིགས་

ཐ་དད་པས། དེ་གཉིས་གཟུང་འཛིན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་

ཞེ་ན། འོ་ན། སྐྱེས་བུ་ཡང་བདེ་སོགས་ཀྱི་འཛིན་བྱེད་

མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། བདེ་

སོགས་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ཐ་

བ་པོ་ཡང་ཉམས་སོ། །ཟློ་སྒྲ་གཟུང་འཛིན་ཡིན་པས་

རྒྱུ་འབྲས་སྣ་ཚང་བས་ལ་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དང་སྒྲ་ཡང་

རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ཞིང་གཟུང་འཛིན་ཡང་ཡིན་པར་འདོད་

པའི་ཕྱིར། བདེ་སོགས་དང་དེ་ཙམ་གཉིས་ཀ་བེམ་པོར་

འདོད་པས། གཟུང་འཛིན་མིན། དེས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་

མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་ཐོག་སྐྲ་གཟུང་འཛིན་ཡིན་པས་

@III-238 རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་ན། བདེ་སོགས་དང་སྡུག་སོགས་ཀྱང་

རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རོ།

꠸ བདེ་སོགས་སེམས་སུ་

གྱུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྩ་བར།

དེ་ཕྱིར་

དེ་ནི་ནང་ཉིད་དང་། །སྣོང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་སེམས་ཡིན་

ནོ། །གང་གི་ངང་བཞིན་སྣོང་མ་ཡིན། །དེ་ནི་དེ་ཡི་

སྣོང་མ་ཡིན།

།ཞེས་པས། བདེ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།

ནང་གི་བདག་ཉིད་དང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདེ་སོགས་གཟུགས་སོགས་དང་། དེ་སྐྱེས་བུས་རྒྱང་ན།

ཞེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། བདེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་

ཙམ་ལྟ་རྒྱང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཙམ་ལྟ་ཡོ་གང་གི་

རྣམ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱང་ཞིང་ཤར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་སོགས་ནང་གི་

བདག་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན། གང་གི་རང་བཞིན་

ཞེས་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས། ཁྱབ་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ।

@III-239

བློ་སྐྱོང་ཇས་ཐ་དད་དགག་པ་

ཅ བློ་སྐྱོང་ཇས་ཐ་དད་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

གལ་ཏེ་དེ་རང་བཞིན་མིན་པ། །རྒྱུང་བས་བླངས་གནས་

དེ་རིགས། །མངོན་སུམ་དུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། །

རྒྱུང་བ་མ་གཏོགས་འདི་བློ་གང་། །དེ་དང་དེ་དོན་ལ་བརྟེན་

ནས། །བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་རྒྱུང་བ། །གཅིག

ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་མཐོང་གི། །བར་དུ་གཞན་ནི་མ་མཐོང་

དོ།

།ཞེས་པས། གལ་ཏེ་བདེ་སོགས་དེའི་རང་

བཞིན་མིན་པའི་རྒྱུང་བས། བློ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པ་དེ་

རིགས་གོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དང་དྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་

རྒྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་དབང་བར་འདིར་བློ་འམ་ཆེན་

པོ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དོན་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་

བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་རྟོང་བ་གཅིག་ཉིད་འབྱུང་བར་

འགྱུར་བ་མཐོང་གི། ཡུལ་དབང་བར་དུ་བློའམ་ཆེན་པོ་

གཞན་ནི་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་དང་དེ་ཞེས་པ།

ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་ཟེར། དན་པ་ནི་རང་

@III-240 རྟོང་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དན་པའོ།

ཿ རྗེས་ཐ་དད་འདྲེས་

པས་མ་ཕྱེད་པའི་ལན་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

ལྷགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ། །འདྲེས་པས་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅེ་ན། །

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་ཀུན་ལ། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་བཞག་ཉམས། །ཐ་དད་

མེད་མྱོང་གཅིག་ཡིན་ན། །དེ་ལྟར་གང་མིན་དེ་ཐ་དད། །ཅན་གྱུབ་འདི་

སྐྱབ་བྱེད་མིན་ན། །ཐ་དད་སྐྱབ་བྱེད་འགྱུབ་མ་ཡིན། །སྒྲུག་བསྔལ་དཀར་

སོགས་ཐ་དད་སྣང་། །ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏྲོ་མྱོང་ནི། །ཐ་དད་མེད་སྣང་ཐ་དད་

ན། །ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་རྟེན་ཅི།

།ཞེས་པས། བློ་མྱོང་

རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་། ལྷག་ས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ་འདྲེས་

པས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར་སྣང་ངོ་ཞེན། འོན།

དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རྫས་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་པའི་རྣམ་གཞག

ཉམས་པར་ཐལ། བློ་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་། བློ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་

དབྱེར་མེད་དུ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐ་དད་

མེད་པར་རྩོང་བ་དེ་གཅིག་གི་སྣྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་

གང་མིན་པར་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་དེ་ཐ་དད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ།

@III-241 གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་འདི་གཅིག་གི་སྣྲུབ་བྱེད་མིན་

ན། ཐ་དད་ཀྱི་སྣྲུབ་བྱེད་ཀྱང་འགྱུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཇ་ས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟེན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ།

སྟུག་བསྔལ་དང་དཀར་པོ་སོགས་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་ཐ་དད་མིན།

བློ་སྐྱོང་ནི་ཐ་དད་མེད་པར་སྣང་ཡང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།

※ སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་ལ་མཚུངས་པ་སྟེ་བ་

ལ། རྟ་བར།

གཅིག་ཆོ་གས་ལ་བས་བསྒྲིབས་ན་ཡང་། །

སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྟུན་དག་ལ། །ཐ་དད་པར་ནི་མཐོང་བའི་

ཕྱིར། །ཐ་དད་རྣམ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

ཀུན་འགྱོ་ལྟ་བ་དད་དུ་མ་མཐོང་ཡང་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལྟར།

ཟོལ་སྐྱོང་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་

ཏེ། དུས་གཅིག་གི་ཚེ་ཆོར་བ་གསལ་བས་གཞན་

རྣམས་བསྒྲིབས་ན་ཡང་། སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱུན་དག་ལ་

ཀུན་འགྲོ་ལྷ་ཐ་དད་པར་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པའི་རྣམ་

གཞག་གྱུབ་པ་ཡིན་ལ། བློ་སྙོང་ནམ་ཡང་ཐ་དད་དུ་མ་

@III-242 མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཉི་འོད་ཤར་བ་ན་སྐྱར་མ་ཡོད་

ཀྱང་མ་མཐོང་བ་དང་འདྲའོ། །

རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་དཔྱད་པ་

རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཆུང་

ཟད་དཤྲད་པ། རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྟེ་དེ་དག་གིས་

རང་རིག་གི་སྣང་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཤེས་པ་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་པར་

སྣང་བ་ན། རང་གཞན་གཉིས་སུ་ཚོན་ཆོད་ལ།

གཞན་མྱོང་རིགས་པས་ཁེགས་པས་རང་མྱོང་དུ་རིས། དེ་ལ་རང་

རིག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་པའི་

ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་ཕྱོགས་པའི་འཛིན་རྣམ་ཞིག་ལ་འཇོག །

མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཤེས་པ་ཀུན་རང་རྒྱུད་རང་

རིག་མདོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་པར་བཞེད། རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་

ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་རང་རིག་གིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་

འདོད། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་རྒྱན་ལས། གཞི་དེ་

མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་གཞི་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་འདོགས་པ་

ཡོད་པའི་དཔེར། རྒྱང་ཕན་གྱིས་རང་གི་ཕ་མདོན་སུམ་དུ་

@III-243 རྟོགས་ཀྱང་ཕ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་འཇོག་གོ །

དེ་ལ་ཞིབ་ཀུ་བསམ་དགོས་པ་འདུག་སྟེ། དེང་སྐབས།

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དུ་མ་ཞིག

སྣང་ངོ། །དེ་ལ་ཕ་མེད་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་འདོགས་དང་།

ཕ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་དངོས་སུ་གཙོད་བྱ་གཙོད་བྱེད་ཡིན་

མིན་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་།

རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པར་འཇིན་པའི་སྒོ་འདོགས་གཉིས་གཙོད་བྱ་

གཞོད་བྱེད་ཡིན་མིན་དཔྱད། དེ་བཞིན་དུ་དབྱ་མ་ཐལ་

འགྱུར་བས། ཚད་མ་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། རྟོགས་ན།

གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དང་ཚད་མ་གཉིས་མིང་དོན་གྱི་

འབྲེལ་བ་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྟོགས་ལ་མ་མྱོང་བ་

དང་། མྱོང་ལ་མ་རྟོགས་པ་སོགས་མྱ་བཞི་འཇོག་པར་

སྣང་སྟེ། མྱོང་བའི་དོན་གང་ཡིན། རང་རིག་གིས་

མྱོང་ཚུལ་དང་། ཆོར་བས་མྱོང་ཚུལ་གཉིས་མི་འདྲ་བར་

གསུངས་པས། ཆོར་བས་མྱོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་དོ། །

@III-244

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་འཆད་པ་ནི།

རྫ་བར།

རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྟང་བཞད་པ། །དེ་དག་གི་

དེ་བསྒོམས་བྱུང་ཡིན།

།ཞེས་པས། སྟང་ལེའུ་གཉིས་

པར་བཞད་པའི་བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་

པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།

ཡང་དག་པའི་དོན་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་

མ་འབྲེལ་བའི་རྟོག་བྱལ་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་

ཉིད་ལ། རྩ་བར།

རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་བས། །

གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡིན། །འདོད་འཇིགས་སྐྱ་ངན་གྱིས་བརླམས་

དང་། །རྒྱུན་ཡོ་རྨི་སོགས་ཀྱིས་བསྣད་པས། །མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་

དུ་ནི། །ཡང་དག་མིན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར། །རྣམ་པར་རྟོག་དང་

རྗེས་འབྲེལ་ནི། །དོན་གསལ་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན། །རྨི་ལམ་ན་

ཡང་དྲན་པ་དེ། །དེ་འདྲའི་དོན་ལྡན་མིན་པར་དྲན། །མི་གཙང་ཟད་པར་

ས་ལ་སོགས། །ཡང་དག་མིན་པའང་བསྟོམས་པ་ཡི། །སྟོབས་ཀྱིས་སྣུལ་

པ་རྟོག་མེད་དང་། །གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་དུ་མཐོང་། །

།

@III-245 ཞེས་པས། བོང་གི་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་དྲ་

བ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་

རང་ཡུལ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

འདོད་ཆགས་དང་འཇིགས་པ་དང་སྡུང་ཤི་བྱེད་བརྟམས་པ་དང་ཀུན་

པོ་རྟེ་སོགས་ཀྱིས་བསླད་པས། མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་

དུ་ནི་ཡང་དག་པ་མིན་པ་མཐོང་བ་འཁྲུར་བ་བཞིན་ནོ། །

ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི།

དོན་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྟེ་ལམ་ན་ཡང་དྲན་པ་དེ་འདྲའི་དོན་ལྟན་མིན་པར་དྲན་

པའི་ཕྱིར། མི་གཙང་ཟད་པ་ས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག

པ་མིན་པའང་། བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་རྟོག

མེད་དང་། གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་དུ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར།

༄ དོན་བསྡུ་བ་ནི། རྟ་བར།

དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་

དག་མིན། །གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྟོམས་བྱུང་པ། །

@III-246 སྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་བློ་འབྲས་

ཅན། །དེ་ལ་སྟར་བཞག་དངོས་པོ་བཞིན། །བསྟུ་བ་མེད་ཅན་གང་

ཡིན་དེ། །བསྟོམས་བྱུང་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད། །ལྟག་མ་ཉི་

བར་བསྟད་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས། བཀོམས་པའི་བློ་རྣམས་

བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་ཡུལ་དེ་གསལ་ལ་

མི་རྟོག་པའི་བློ་འབྲས་བུར་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ།

ཡང་དག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མེད་པ་རྣམས།

གང་དང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྒོམ་པར་གྱུར་པ་ན་གསལ་སྣང་

འབྱུང་དུ་ཡོད། ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཀིང་རུས་

བསྒོམ་པའི་ཏིང་ངེས་འཛིན་སོགས་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་གསལ་སྣང་

འབྱུང་བར་བསྟན། དེའི་ཕྱིར་སྟར་ལེའུ་གཉིས་པར་

བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མངོན་

སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མངོན་

སུམ་ཚད་མར་འདོད་དེ། ཡང་དག་པའི་དོན་བསྟོམས་པ་ལས་

བྱུང་བའི་དོན་དེ་ལ་གསར་དུ་བསྒྲུབ་མེད་པ་ཅན་ཀྱི་ཤེས་

@III-247 པ་རྣོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྐྱུག་པ་

སྒོམ་པ་སོ་གས་ལྷག་མ་རྣམས་ཉེ་བར་བསྟད་ཅིང་བསྟུ་བ་

ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མིན་ནོ། །དེ་ནི།

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་བསྒོམས་པ་ལས་གོམས་བྱའི་དོན་

ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མིན་

པར་བསྟན།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་དཔྱད་པ་

འདོད་ཆགས་དང་འཇིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་

རྒྱུ་ཡོད་ན། དེ་དག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་རུང་

དུ་ཐལ། གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས། འདོད་ཆགས་སོགས་

ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་དགོས་

པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་འགྲོ་ལ། འདིར་ཡོད་པ་དང་

མེད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་མེད་གསལ་

སྣང་ཅན་དུ་འགྱུར་རུང་བར་གསུངས་པས། འདོད་ཆགས་སོགས་རྟོག

@III-248 མེད་དུ་འགྱུར་སྲིད་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་དུ་ཡང་

འགྱུར་རུང་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དམ་སྣམ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་

ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉོན་ཡིད་མཉམ་

ཉིད་ཡི་ཤེས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལ་ཡང་དཔྱད་གཞི་ཡོད་དེ།

ཉོན་ཡིད་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བས།

བདག་འཛིན་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་སྲིད་པར་འགྱུར།

ཀུན་གཞི་རྩ་བར། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ངོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཉིང་

ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་པས།

དེ་ནས་རྒྱུན་ཆད་པར་བསྟན། དེ་ལྟར་ན། མེ་ལོང་ཡི་ཤེས་

སྣ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཡང་ན། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྤང་

བྱ་ཡིན་ཡང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་ཡིད་སྤང་བྱ་

མིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས། བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་

ཡུལ་སྣན་ཕྱུང་བ་ན། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་

ཀུན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྣན་ཕྱུང་དགོས་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་

@III-249 ཤེས་པ་དེ་དག་འཛིན་སྐྱངས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

བློ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སྣན་ཕྱུང་བ་ལས་ལོག་ས་སྤོང་ཚུལ་མེད་

པའི་ཕྱིར། བློ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྤྱོད་

ལྷན་ཡོད་ཀྱང་། ཆོ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགྱུར་ན།

ཐར་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་ཡང་དག་ཇི་ལྟར་འཇོག །

རང་གི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྷན་

ཡོད་ན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུན་ཟད་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་

དེ། ཐར་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པས། བདག་འཛིན་དང་

མཚུངས་ལྷན་དུ་སོང་ན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱུན་

ཟད་པ་ཡོད་དགོས་པ་སྟོས་ཅི་དགོས། དེ་བཞིན་དུ།

སྔགས་ལྷགས་ལ། མ་དག་པའི་རྒྱུ་ལུས་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་

ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ན་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆད་པར་གསུངས་

པས། རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་ཞེས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་པར་དཔྱད་དགོས་སོ། །

@III-250

༄༅ རྟོག་པ་དོས་གཟུང་བ་ལ། རྩ་བར།

ཞེས་གང་གང་ལ་སྣང་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་

ཞེས་པ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཞེས་པ་

གང་ཡུལ་གང་ལ་ལྡོས་ནས་དེའི་སྣང་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་

གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་དེ་ལ་རྟོག་

པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

༥ རྟོག་བཟལ་གྱི་དོན་ལ།

རྫ་བར།

རང་གི་ངོ་བོ་སྣང་དོན་མིན། ཞེ་ཕྱིར་དེ་

ལ་ཀུན་མངོན་སུམ།

ཞེས་པས། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་

བོ་འཛོམ་རྣམ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མིན་

ཏེ། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛོམ་

པའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཞེས་པ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའོ། །

ཚོགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་ཡུལ་དང་གཟུང་དོན་མི་

འདྲ་བ་གོ་དགོས། ཞེས་པ་རྣམས་རང་རིག་གི་གཟུང་ཡུལ་

ཡིན་ཡང་། གཟུང་དོན་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ་ལ། རྟ་བར།

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་བཞི། །རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གསུམ་

དང་། །རྟེན་བསྣད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན། །རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་

ནོ།

།ཞེས་པས། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་བླང་གིས།

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་བདུན་ཏེ། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་

པའི་རྟོག་པ་དང་། རིགས་རྒྱུན་འཛིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ཞེས་པ།

རྟགས་འཛིན་པའི་རྗེས་དཔག །རྟགས་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་དང་།

འདས་པའི་དོན་དྲན་པ། མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་པར་འདོད་པ་

ནི་རྟོག་པ་དང་། རབ་རིབ་སོགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ནི་

རྟོག་མེད་ཤེས་པའོ། །རྣམ་འགྲེལ་མཛོད་པས། མངོན་སུམ་

ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་བཞིར་ཡཁད་དེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་

གསུམ་དང་། རྟེན་དབང་པོ་བསླད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་རྟོག་པ་

མེད་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཿ རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་

སྣང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལ། རྟ་

བར།

དབང་སྐྱེས་མིན་པར་གྱུར་དོན་དུ། །གཉིས་ཀའང་

@III-252 འབྲེལ་པ་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་སོགས་གྱུར་བརྗོད་

པ་ནི། །སྔ་མ་གཉིས་ཉིད་བསྟུབ་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས།

སྒོག་རྒྱུར་ཆུར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་བ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཉིས་

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བཞད་པས། དེ་གཉིས་དབང་ཤེས་སུ་

འཁྲུལ་པ་མཐོང་བ་དང་། དབང་སྒྲེལ་མིན་པར་གྱུབ་པའི་དོན་

ཡིན་ནོ། །རྗེས་དཔག་སོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་གྱུབ་པ་བརྗོད་

པ་ནི། འཁྲུལ་བ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟ་མ་གཉིས་

ཉིད་དབང་ཤེས་མིན་པར་བསྟུབ་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །མདོར་ན།

སྟ་མ་གཉིས་རྟོད་གཞི་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་མཐུན་དཔེར་

བཟུང་བའོ།

ཨོཾ ཆུས་བཤད་ལ། རྩ་བར།

བདུ་རྩེན་

ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ། སྒོ་འདོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག །

མངོན་སུམ་ཉིར་འཛུག་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །འགའ་ཚོ་འཁྲུལ་པའི་ཆུ་ཡིན་

ནོ། །ཇི་ལྟར་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་དོན་ཅན། །དེན་པ་ལ་སོགས་

རྟོག་པ་འདི། །བརྡ་ལ་ལྟོས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན། །མངོན་སུམ་དོན་

ལ་འཛིན་མི་བྱེད། །དེ་ལྟར་ཉམས་སྐྱོང་དྲན་མེད་པར། །བྱམ་པ་ལ་

@III-253 སོགས་པ་དག་ལ། །ཤེས་ཡོད་མིན་པས་དེ་ཡང་ནི། །

མངོན་སུམ་ལས་ནི་ཡོངས་ཉམས་འགྱུར།

།ཞེས་པས། བརྡ་རྟེན་

ཅན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྐྲོ་འདོགས་

པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྱུལ་པའི་ཞེས་པ་དག་ནི། མངོན་སུམ་

དང་ཡུལ་ཉེ་བར་འཇུག་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས། འགའ་ཞིག

གི་ཚོ་མངོན་སུམ་དུ་འབྱུལ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བརྟེན་

ཅན་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་གཉིས་ནི་

བྱམ་པ་དང་། སྨིག་རྒྱུའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་ཡུལ་

ཉེ་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་ལྟར་ཡུལ་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན།

བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྟོག་པའི་ཞེས་པ་དེ་ཡང་

ནི་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་

ཏེ། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པ་མེད་པར་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་

པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་དྲན་

པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི། བརྟ་ལ་ལྟོས་པའི་ངང་ཚུལ་

ཅན་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ལ་འཇོག་པ་

@III-254 མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་རོ། །བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་

འདི་བྱམ་པའོ་ཞེས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པས། ཞེས་འགྲེལ་ན་

བླ་ཀ་ཆེན་དང་མཐུན།

ཨ་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཀར་

བའི་དགོས་པ་ལས་འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་ལ། རྩ་བར།

འདིར་ནི་བཞི་པ་དམིགས་བསལ་ཏེ། །དེར་ནི་ཉེར་གནོད་ལས་སྐྱེས་

བརྟོད། །དེ་ལ་རབ་རིབ་འབབ་ཞིག་ནི། །ཉིར་གཅེད་མཆོག་པར་

བྱེད་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་

རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འདིར་ནི་བཞི་པ་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་

ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་

སྨྲིར་བཏང་ནས་དེ་ནི་དམིགས་བསལ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ནི་དབང་པོར་ཉེ་བར་གནོད་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་

ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་ཡིན་ཡང་། རབ་རིབ་ཅན་ཞེས་གསུངས་

པ་དེ་ལ་རབ་རིབ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པ་ནི། དབང་པོ་ལ་

ཉེ་བར་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༄༅ དེ་ལ་ལོག་པའི་དཔེར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ།

@III-255 རྫོ་བར།

དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་ཁ་ཅིག །སྟོང་དང་

རྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་བློའི། །དབང་པོའང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི། །

གཞུང་འདི་དང་ནི་དེ་དག་འགལ། །གལ་ཏེ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་

ན། །དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དག །དཔྱད་པ་འདི་ལ་ཡིད་

ཀྱི་ནི། །སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

རྒྱ་གཉིས་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ ཡིན་པས། རང་རིབ་ཅན་ཞེས་པ་དམིགས་བསལ་མིན་ནོ།

ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར། མིག་གི་དབང་པོའང་སྟོན་པོ་རྒྱ་གཉིས་ལ་

སོགས་པ་སྣང་བའི་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་གླང་གི་

གཞུང་འདི་དང་ནི། དེ་རྟོག་པར་འདོད་པ་དེ་དག་འགལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་མིག་དབང་བརྒྱུད་པས་རྟོག་པའི་རྒྱུར་

བཞད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དབང་པོའི་ཤེས་

པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དག་ལ་དཔྱད་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པས་

དམིགས་རྒྱུན་དུ་འདོད་པ་འདི་ལ་མིག་དབང་བརྒྱད་རྒྱུ་ཡིན་པས།

ཡིད་ཀྱི་ནི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་ཐལ་བ་འཕེན་པ་སྐབས་སུ་བབ་

@III-256 པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་ནི། དབང་པོ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱད་རྒྱུར་བསྟན་ན།

དབང་པོ་དེ་རྣ་གཉིས་སྣང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པའི་དམིགས་

པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བརྒྱད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

འཕངས་པ་དེ་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་

རང་སྡེ་དགག་པ་ཡིན་ནོ།

༄ ལུང་དང་མ་སྦྱར་བའི་རིགས་

པས་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

དབང་རྟེན་གང་ཡིན་

གལ་ཏེ་གང་། །དབང་པོ་ཡོད་མེད་རྟོས་འཇུག་ཅན། །དེ་མཚུངས་

གལ་ཏེ་འགྲུར་ལྡན་ན། །དེ་འདི་ཉིད་ན་ཅི་ཕྱིར་འགོག །

འདིར་ཡང་སྣུལ་སོགས་འཕྲུལ་པ་བཞིན། །དབང་པོའི་འགྲུར་བ་

ཡོད་ན་ཡང་། །ལྟོག་འགྱུར་དབང་པོའི་བསྣད་པ་ནི། །ལོག་ཀྱང་

ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ནི། །

བརྗོད་པ་དག་གིས་འགའ་ཚེ་འཇོག །མཐོང་བ་དྲན་ལ་ལྟོས་འགྱུར་ཞིང་། །

ཡོངས་སུ་གསལ་བར་སྣང་མི་འགྱུར།

།ཞེས་པས། རྒྱ་གཉིས་

གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དབང་ཤེས་མིན་ན།

@III-257 དབང་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་འཇོག་བྱེད་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་

གང་དབང་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྟེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན།

རྒྱ་གཉིས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་

སུ་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

དབང་པོ་འབྱུང་ལྔ་དང་འདྲས་འབྱུང་ལྔ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེ་ན།

གོང་གི་འདི་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཅིའི་ཕྱིར་འགོག

སྟེ་མི་རིགས་སོ། ཡང་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། ཐག

ཁྲ་ལ་སྣུལ་སོགས་སུ་འཁྲུལ་པ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་འཇུར་བ་ཡོད་

ན་ཡང་ཁྱོད་ལྟོག་པར་འཇུར་བ་དང་། དབང་པོའི་བསླད་པ་ནི་

ལོག་ཀྱང་ཁྱོད་ལྟོག་པར་མི་འཇུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་

གྱི་རྒྱུད་ལ་ནི་བརྗོད་པ་དག་གིས་འགའ་ཞིག་གི་འཛིག་པ་དང་།

ཡུལ་མཐོང་བ་དྲན་པ་ལ་ལྷོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡོངས་སུ་གསལ་

བར་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་རྟོག་པར་འདོད་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་

ལྟ་འཕངས། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་དེ། ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས།

@III-258 ཐག་ཁྲ་སྟུལ་དུ་འཁྱུལ་པའི་གང་ཟག་གིས། འདི་སྟུལ་ལོ་

ཞེས་བརྗོད་ན། གཞན་ལ་སྟུལ་འཛིན་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་

ཞེས་སྨྲར་བ་དེ་གོ་བདེའོ།

༄ །གསལ་སྣང་ཅན་ཀྱི་

ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་

དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། རྫ་བར།

གཉིད་ལོག

པའམ་སད་པ་ན། །གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་ཟློ་གང་། །དེ་ནི་

རྟོག་མེད་གཉིས་ཀར་ཡང་། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན། ।

དེ་ཕྱིར་དེ་རྟོག་མེད་ན་ཡང་། །ཚད་མ་ཉིད་ནི་བཀག་པ་སྟེ། །

བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དོན་དུ་འང་། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་

བཤད།།

།ཅེས་པས། གཉིད་ལོག་པའམ་གཉིད་སད་པའི་ཚོ་ན་

གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་ཀྱི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་མེད་ཡིན།

སད་ལོག་གཉིས་ཀར་ཡང་དེ་ལྟ་མིན་པར་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་

བ་མིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་

དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་མེད་ཡིན་ན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་ནི་བཀག

པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལ་བསླུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བསྟུ་བ་

@III-259 མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་བཞད་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་

དེ། རྟོག་བཟལ་ཡིན་ཡང་འབྲེལ་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་

བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

꠸ དོགས་པ། སྨིག་རྒྱུའི་ཁ་དོག

སྣང་བའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པས། སྨིག་རྒྱུ་མཐོང་བའི་

ཤེས་པ་དང་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན།

སྨིག་རྒྱུ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས། དེ་བཞིན་

དུ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་

ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་

ཡིན་ན། སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་

པས། སྨིག་རྒྱུ་དང་། གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་

ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྱུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྨིག་རྒྱུ་དང་གཟུགས་

བརྙན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་

@III-260 གཞི་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་

ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་འོག

པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་མཚན་ཉིད་

འཇོག་ཚུལ། བདེན་གཉིས་རང་འབྱེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་

འཇོག་སྟེ། བྱང་བཞིན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། བྱང་བཞིན་

ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་འོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་འཇོག་པས།

བྱང་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཆོས་ཅན། འོག་པའི་ཀུན་

རྫོབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་

བློ་ལ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་ཁྲབས་ན། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

གང་། མ་གྱུར་ན། དེར་ཐལ། རང་སྣང་བའི་མིག

ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དཔྱད་དོ། ।

@III-261

ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས། བྱ་བྱེད་སྟྲིའི་

རྣམ་གཞག་ནི། རྩ་བར།

བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། ।

ལས་ཀྱི་ཀྱི་ནི་སྣྲུབ་བྱེད་དག །ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་གང་ལས་འབྲས། །

གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་སྣྲུབ་བྱེད།

།ཅེས་པས། དབང་པོ་

ཚད་མ་མ་ཡིན་ནམ། དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྣྲུབ་བྱེད་གང་ཡིན་

ཞེ་ན། སྒྲིང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ནི། བྱེད་པ་དེས་བྱ་བ་

འགའ་ཞིག་སྣྲུབ་པར་བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་བྱེད་

པ་དེ་ལས་ཀུན་གྱི་ནི་བྱ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་

མིན། ལས་གཅིག་ལ་ཡང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་

འགྱུར་བ་མ་ཡིན། བྱེད་པ་གང་གི་མཐུ་ལས་འབྲས་བུའམ་

བྱ་བ་གང་རྣམ་པར་འཇོག་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་དེ་ནི་བྱེད་

པ་དེས་བསྒྲུབས་པའམ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་ན།

སྟོང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་གང་གིས། དོན་སྟོན་པོ་རྟོགས་

པ་འཇོག་རྒྱས་ཀྱི། གང་ར་སྟོན་པོར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེས་

དོན་སྟོན་པོ་རྟོགས་པར་འཇོག་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །

@III-262 ཇི་བྱམ་གྱིབ་པ་ལ། ཆུ་མེ་སོགས་ཀྱང་བྱ་བ་འགའ་ཞིག

བྱས་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཇི་བྱམ་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་བྱེད་

ཅེས་བརྗོད་མི་ནུས་སོ།།

༄༅ ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། རྩ་བར།

དེ་ལ་ཉམས་སྡུང་

ཙམ་དུ་ནི། །འདུ་བའི་བདག་ཅན་ཤེས་པ་ནི། །གང་གི་ལས་ནི་སོ་སོ་

ལ། །རྣམ་འབྱེད་དེ་བདག་འགྱུར་བ་ཡིན། །བདག་ཉིད་འགྱུར་

མིན་རྒྱུ་དག་ལ། །ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་ཐ་དད་ཀྱང་། །ལས་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་

འདི། །ཐ་དད་པར་ནི་ངེས་བྱེད་མིན། །དེ་ཕྱིར་འདི་བདག་ཐ་དད་པ། །

གང་ལས་འདི་འདིའི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱེད་པ་ཡི་ནི་ལས་ངེས་ཏེ། །དེ་

ཡི་སྒྲབ་བྱེད་ཅན་དུ་གྱུར།

།ཞེས་པས། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་

དེ་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཙམ་དུ་ནི་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོང་

ལྟའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གང་གི་ལས་ནི་སོ་སོ་ལ་

དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་

དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པར་འཛོག

བྱེད་ཅིག་ཡོད། ཁྱོད་ལས་ཇ་ཐ་དད་པས་དོན་རྙོགས་

@III-263 པར་འཇོག་མི་རྣམ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དག

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་

ཐ་དད་ཀྱི་ལས་ལ་མྱོང་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པ་འདི།

དོན་རྙོགས་ཐ་དད་པར་ནི་ངེས་བྱེད་མིན་ཏེ། དོན་སྣང་

ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། དོན་

འདིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་ཐ་དད་པ་དེའི་སྣྲུབ་བྱེད་ཅན་

དུ་གྱུར་སྟེ། ཁྱོད་ལས་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་འདིའི་རྟོགས་

པ་ཞེས་བྱེད་པ་ཡི་ནི་ལས་ངེས་པ་སྟེ་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་

འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་ནི།

དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཞེས་པ་དེ། དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་

པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཚད་མ་དེའི་བདག་ཉིད་

དུ་བྱུར་པའི་ཤེས་པས་འཇོག་དགོས་ཀྱི། དེ་མིན་པའི་

ཤེས་པས་དོན་རྟོགས་འཇོག་མི་རུས། དེ་ཡང་།

འདི་སྟོན་པོའོ་འདི་རྟོགས་པ་པོའོ་ཞེས་འཇོག་པ་དེ་ཡིན་

@III-264 སྐོ་ལྔའི་ཤེས་པས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་

བྱེད་པ་དེ་དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། ।

꠸ རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བཞག་པ་ལ། རྩ་བར།

རྣམ་འགས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནི། །ཐ་དད་པར་ནི་བྱེད་ན་

ཡང་། །འདི་ནི་དོན་དང་འབྲེལ་བྱེད་པ། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་

མིན། །དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །སྒྲུབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་

རང་བཞིན་ཉིད། །སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཡིན་ན་དེ་ནི། །དེ་ལས་དང་

འབྲེལ་མི་འབྱུབ་བོ། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་

འབྲས་བུ་དོན་གཞན་མེད། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་འཇོམ་པ་དེ། །དོན་

རྟོགས་པ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །བྱེད་པས་རང་གི་ལས་ལ་ནི། །བྱེད་

དང་བཅས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་། བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །དེ་

ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་ཕྱིར། །དཔེར་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི། །

བདག་ཉིད་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །བྱ་བ་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་། །

འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་གཟུགས་འཇོམ་ཞེས་བརྗོད།

།

ཅེས་པས། དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་རྒྱས་པ་དེ་

@III-265 དོན་རྟོགས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ན། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན།

དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགས་ཤེས་

པའི་རང་བཞིན་ནི་གསལ་མི་གསལ་སོགས་ཐ་དད་པར་བྱེད་

ན་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་མི་རྒྱས།

སྟོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སོ་སོར་དབྱེ་རྒྱས་པའི་

གཞན་རིག་མངོན་སུམ་འདི་ནི་དོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་

དུ་འབྲེལ་བ་འཛོག་པ་བྱེད་པ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་

ཇི་ལྟ་བ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན།

དེའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་སྟོང་སེར་སོགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡི་

སྒྲུབ་བྱེད་དམ་འཛོག་བྱེད་ནི་གཞལ་བྱ་དེའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་

དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེས་པའི་གཟུང་རྣམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་

བྱེད་གཟུང་རྣམ་དེ་ཡང་ཚད་མ་དེ་དང་རྗེས་གཞན་

ཡིན་ན། ཚད་མ་དེ་ནི་གཟུང་རྣམ་དེ་སྟོན་པོ་དང་

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྱེལ་བ་མི་འགྲུབ།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན་ཚད་

@III-266 མ་དང་འབྲས་བུ་དོན་གཉན་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པོ་

དེའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་

པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པོ་འཇིག་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ཚོས་ཅན།

ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་སྟོན་པོ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་རྗས་གཉན་མེད་

ཀུང་། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པོ་རྟོགས་པར་འཛོག་སྟེ། དོན་སྟོན་

པོ་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཁྱོད་རང་གི་བདག་ཉིད་གཟུང་རྣམ་

གྱི་བྱེད་པས། རང་གི་ལས་སྟོན་པོ་ལ་ནི་རྟོགས་པའི་

བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུར་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་

ཚད་མ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས། བདག་ཉིད་བྱ་བ་རྣས་

གཞན་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མིན་ན་ཡང་། སྟོན་པོ་ཇི་

ལྷ་བའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་དེའི་དབང་གིས་སྡོན་པོ་རྟོགས་

པ་དེར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་བྱང་ནི་

དོན་དམ་པར་བྱ་བྱེད་མེད་པར་སྟོན། དཔེར་ན།

བུས་ཕའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་དང་

ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ན་བུས་ཕའི་གཟུགས་

@III-267 འཛིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་

བདག་ཉིད་འབྲ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

꠸ གཞན་ལུགས་དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལ།

རྩ་བར།

དེ་ཕྱིར་མཐོང་དང་དབང་འབྱེལ་དང་། །ཁྱད་པར་

གྱི་ནི་བློ་དེ་དག །བྱ་བ་ལ་ནི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་

འདོད་དོ། །བྱ་བ་ལ་ནི་བྱེད་པ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྟོོན་ན་ཡང་། །

ཐ་མའི་ཐ་དད་བྱེད་གང་དེ། །དེ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད་དམ་པར་འདོད།

།

ཅེས་པས། དོན་འདྲ་བ་ལས་གཞན་གྱིས་དོན་རྟོགས་འཇོག

མི་རྣམ་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོར་ཡུལ་མཐོང་བ་ཙམ་དང་

དབང་དོན་འབྲེལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ནི་ཟློ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།

དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། ཁྱོད་དང་

བྱ་བ་དོན་རྟོགས་ལ་ནི་བྱེད་པ་དོན་འདྲ་བས་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

བྱ་བ་དོན་རྟོགས་ལ་ནི་བྱེད་པ་དབང་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་

དུ་ཕན་པ་ཉེ་བར་སྤྱོད་ན་ཡང་། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་

ཤར་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། དོན་རྟོགས་

@III-268 ཐ་དད་པ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དམ་པར་འདོད་དེ། ཐ་མའི་དོན་

རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་

དཔྱོད་པ་ན་དང་། བྱེ་བྲག་པ། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་

ཀྱི་ཚད་འབྲས་འདོད་ཚུལ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་ཀྱིས་

ཚད་འབྲས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྣུབ། དེ་ཡང་ཚད་མ་

དེའི་ཡུལ་རྟོགས་པ་ནི། ཡུལ་དེ་དང་འདྲ་བར་རྣམ་པར་

ཤར་ནས་སྐྱེས་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ལ་དེ་དང་ཚད་མ་

ངོ་བོ་གཅིག་གོ ।སྐབས་འདིར། ལེའུ་གཉིས་པར་

བཤད་པའི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཆོད་པ་ལས་ལོག་ས་སུ་

མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པས། རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་

པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །

༄༅ རྒྱས་བཤད་ལ། རྩ་བར།

ཀུན་གྱི་མཚུངས་རྒྱུ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། །འདི་འདྲ་དབང་པོ་ལ་ཡོད་མིན། །དེ་ཐ་དད་ཀྱང་ཐ་དད་མེད། །

འདི་འདི་ཞེས་བྱ་དེ་གང་ལས། །འདིས་ནི་ལྷག་མ་བཤད་པ་ཡིན། །དེ་དངོས་

མེད་ན་ཁྱད་པར་གྱི། །ཆོས་ཐམས་མེད་འགྱུར་ཏེ། །ཆོ་གཞན་དག

@III-269 ཀུང་དེ་བཞིན་ནོ། །བྱ་བ་དང་ནི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས། །ཡུལ་ཐ་དད་པའང་

མི་འདོད་དོ། །དོན་གཅིག་ཡིན་ན་གཉིས་དོན་མེད། །རིམ་བཞིན་འབྱུང་

བ་མེད་པར་འགྱུར། །ཆོས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་འགྱུར་ན། །བསྐྱབ་བྱ་

སྐྱབ་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར། །དེ་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཚ་དག

བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཞན། །བདག་ཉིད་ཀུན་ཀྱིས་འབྲེལ་ན་ཡང་། །ཆོས་

འགའ་ཞིག་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བའི། །དེས་པ་དེར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། །འབྲེལ་

པ་བྱེ་བག་མེད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཐ་དད་མེད་ཀུང་གང་ལ། །ཐ་དད་དེ་

འདིའི་ཚད་མ་ཉིད། །འདྲུས་བྱས་ལས་ནི་མིན་དེའི་དངོས། །མེད་ན་དེ་ཡང་

བཞག་མེད་ཕྱིར།

།ཞེས་པས། དབང་པོ་ཆོས་ཅན།

དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འཇོག་རྒྱས་འདི་འདྲ་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།

དབང་ཤེས་ཀུན་གྱི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་དབང་ཤེས་གསལ་

མི་གསལ་དེ་ཐ་དད་ཀྱང་། དོན་སྣང་ཞེས་པས་དོན་འདི་

དང་འདི་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འཇོག་བྱེད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཤར་བ་མེད་

@III-270 པའི་ཕྱིར། དེ་ཐ་དད་ཀྱང་ཐ་དད་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་བྱེ་སྨྲ་འགོག་པའི་རིགས་པ་

འདིས་ནི། ལྷག་མ་དཔྱོད་པ་བ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཚད་མ་

དག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཟཱཊ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཤར་

བ་མེད་ན་དོན་ལ་ལྟ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གྱི་

བློ་ཡང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་དང་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།

རིགས་པ་ཅན་པས། སྤྱི་སོགས་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་བློ་ཚད་

མ། ཁྱད་པར་ཅན་རྟེས་འཇིན་འབྲས་བུར་འདོད་པ་དེ་དག

ལ་ཟེར། དེ་ལས་བློ་གཞན་དག་ཀྱང་ཐ་དད་མེད་

པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་གོང་དང་འདྲ་

བར་བསྟན། ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་གཉིས་ཚོས་ཅན།

ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མི་འདོད་དེ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ནི་སྣུབ་

བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་ན། ཁྱད་པར་

གྱི་བློའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་

ཐོ་དེ་ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་དུ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་གྱི་

ཐོ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཐོ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན།

@III-271 རིམ་བཞིན་འབྱུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོ་དེ་གཉིས་ནི་ཅིག

ཅར་དུ་འབྱུང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་

བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་འདྲ་བ་

དང་དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཚ་དག་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་

བྱེད་དུ་བཞག་སྟེ། ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་དེའི་རྣམ་གཞག་ལ་

བརྟེན་ནས་ནི། དེ་ལྟར་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། བྱམ་གཟུགས་

འཇིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ནི་འབྱེལ་བ་

ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་དེ། བྱམ་པའི་

གཟུགས་དྲི་སོགས་དང་བདག་ཉིད་ཀུན་གྱི་འབྲེལ་ན་ཡང་།

བྱམ་གཟུགས་རྟོགས་ལ་དྲི་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་

དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ནི་རྟོགས་པར་

འགྱུར་བའི་ངེས་པ་དེ་ནི་མི་འགྱུར་བར་བྱམ་པའི་དྲི་

རོ་སོགས་ཀྱང་རྟོགས་པར་ཐལ། བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་

དེ་བྱམ་པའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་བྱེ་བྲག

@III-272 མེད་པའི་ཕྱིར། མིག་དབང་གིས་གཟུགས་རྟོགས་ན།

བྱམ་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དེ་རེ་སོགས་ཀྱང་རྟོགས་དགོས་

ཏེ། མིག་དབང་དེ་ཚོགས་པ་དེའི་གཟུགས་དྲི་

རེ་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་

པ་ཤར་བ་མི་དགོས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པས་སོ། ।

མིག་དབང་དེ་བྱམ་པའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཐ་དད་

མེད་ཀྱང་སྟེ་ལྷུད་པར་མེད་ཀྱང་། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཞར་

བའི་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་ཐ་དད་པ་འདིའི་ཚད་

མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གང་ལས་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་

འཇོག་རྟུས་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་

ལས་ནི། དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་རྟུས་པ་མིན་

པར་ཐལ། དོན་དེའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཞར་བ་མེད་ན་

བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་དེ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་

བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས། དབང་པོ་དང་། དབང་དོན་

འཕྲད་པ་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་པར་བཀག་ནས། ཡུལ་གྱི་

@III-273 རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

འཇོག་དགོས་པར་བསྟན་ནོ།།

༈ །རྩོད་སྤྱང་ལ།

རྩ་བར།

གལ་ཏེ་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པར། །འགལ་

འོ་ཞེན་མི་བདེན་ཏེ། །ཆོས་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་ཕྱིར། །དངོས་

སུ་ཐ་དད་མེད་པར་འདོད། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དག །ཐམས་

ཅད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གནས། །ཐ་དད་འདོད་པའི་དངོས་རྣམས་ལ། །

སྒྲོ་འདོགས་པས་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། གལ་ཏེ་

དོན་འདྲ་བ་དང་དོན་རྟོགས་ཐུབ་ཐ་དད་དུ་ཐལ། བྱ་བྱེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བྱེད་ཐུབ་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་

ལོ་ཞེ་ན། མི་བདེན་ཏེ། ཐུབ་གཅིག་ཀྱང་ལྷོག་ཆོས་

ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་གཅིག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་

དངོས་སུ་ཐ་དད་མེད་པར། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ཙམ་དུ་

འདོད་དོ། །བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དག་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཐ་

དད་མེད་ཅིང་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་

གནས་སོ། །སྟེ་རེས་ཤིང་གཅོད་པ་སོགས་

@III-274 བྱ་བྱེད་རྩས་ཐ་དད་དུ་མཐོང་བ་དང་འགལ་ཞེན། དེ་ལྟ་བུའི་

བྱ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བྱ་བྱེད་རྩས་ཐ་

དད་དུ་འགྱུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་སྒྲོ་འདོགས་པས་

བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

༄ ཚད་འབྲས་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་ནི། སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྟོན་པོའི་

རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐོར་ནས་སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྣུ་བའི་

ཤེས་པ་ཚད་མ། སྟོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུའོ། །

ཚད་འབྲས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས།

འབྲས་བུ་ཞེས་པ། རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་ཟེར།

བློ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་

འཇོག་གོ ། །འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་

གཞག་གཉན་ལ་འབེབས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་

མོ་མ་བསྟན་ཀྱང་། འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་

@III-275 པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་

ཁས་ལེན་ཏེ། སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་

ཤར་ནས་སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྣུ་བའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ།

སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་དབང་མངོན་ཚད་མ་འབྱས་

བྱའོ་ཞེས་པའི་ཚད་འབྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་སེམས་གཉིས་

ཀས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་

པོ་གཞལ་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚད་འབྱས་མི་རིགས་པ་ནི་

གཞུང་ཀུན་ལས་གསུངས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ།

སྟོན་པོ་ཡིན་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུབ་པའི་སྟོན་པོ་ཡིན་

དགོས། སྟོན་པོ་རྟོགས་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུབ་པའི་སྟོན་

པོ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཙམ་པ་ཚོས་

ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོན་པོ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ།

དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། དེ་ཚོས་ཅན།

མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་ཐལ། རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་

ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་། མ་ཁྱབ། གྲུབ་མཐའི་དབང་

གིས་ཡིན་ནོ། །

꠸ ངང་རིག་གི་ཚད་འབྲས།

ཕྱི་རོལ་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་དངོས་ལ། རྩ་བར།

དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོར་རིག །མངོན་སུམ་གང་ཡིན་འདི་

ཉིད་དོ། །དེ་ནི་གང་གིས་དོན་རིག་ཡིན། །དེ་འབྲ་ལས་ཡིན་

འཐུལ་པར་འགྱུར། །འོན་ཏེ་འདི་རྩོང་དེ་གང་ལས། །འདི་ནི་དེ་

ཉིད་རྣམ་དཔྱོད་ཡིན། །རྟུལ་ཕྲན་དེ་དག་གང་གིས་ན། །རགས་

པར་སྣང་བ་དེ་འདྲར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དོན་དངོས་མིན། །ཡིན་

ཡང་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པས། །དེ་རྣོང་བ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །སྣུབ་

བར་བྱེད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །དེ་འདྲ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང་། །གཡ་ཏེ་རྣོང་

བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དོན་མཚུངས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཚུངས་

པ་དེ་མ་ཐག་རྣོང་འགྱུར། །འདི་མཐོང་འདི་ཐོས་ཞེས་བྱ་བར། །གང་ལ་

བློ་ནི་ངེས་པ་དེ། །དེས་རྣོང་ཡིན་ན་གང་གིས་དེ། །དེ་ཡི་སྣུབ་བྱེད་

ཡིན་འདོད་པ། །སྣང་དང་མཐོང་བ་དེ་དག་གི། །ཉེ་བ་དེ་ཉིད་དཔྱད་

བྱ་ཡིན། །དེ་དག་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ལྟ་བ་ཐོ་ཡི་ངེས་

དེ་ཡིན།

།ཞེས་པས། མདོ་སྡེ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་

@III-277 དོན་རིག་དེ་གང་ཡིན་དྲིས་པས། གཟུགས་སྣ་སོགས་སོ་སོར་

རིག་པའི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དོ། །མངོན་སུམ་དེ་ནི་

གང་གི་དོན་རིག་ཀུ་འཇུག་པ་ཡིན་དེས་པས། དོན་དེ་དང་འདྲ་

བ་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དང་

འདྲ་བ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་འཇོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་ལ་འཕྲུལ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ཕྱི་

དོན་མ་རིག་ན་ཕྱི་དོན་འདི་རྣམ་བར་སྣང་བ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་

གང་ལས་ཞེ་ན། དོན་སྣང་ཤེས་པས་དོན་རྣོང་བར་སྣང་བའི་

སྐྱབ་བྱེད་འདི་ནི། མདོ་སྡེ་པ་དེ་ཉིད་ལ་དྲིས་ནས་རྣམ་པར་

དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་སྣང་དབང་ཞེས་

དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏད་པ་མིན་

པར་ཐལ། རཀས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་གང་ཞིག །

རཀས་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། རྟག་ཕྱན་དེ་དག་གང་

གིས་ན། རཀས་པར་སྣང་བ་དེ་འདྲར་བྱེད་མི་རུས་པའི་

ཕྱིར། དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དོན་དང་འདྲ་བ་ཆོས་

@III-278 ཅན། དོན་དེ་སྐྱོང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟུབ་པར་བྱེད་

པའི་རྣས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྒྱས་མདོ་སྡེ་པས་ཁས་མི་ལེན།

དོན་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་དོན་དེ་ལས་བྱུང་བ་དེ། གལ་ཏེ་

དོན་སྐྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟོ་འཛིན་

དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། མཚུངས་པ་དེ་མ་

ཐག་པའི་སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་སྟ་མ་དེ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བར་

ཐལ། དེ་ལས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་སྡོན་པོའི་རྣམ་པར་

མཚུངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ འདྲ་བ་ཞེས་པ་སྡོན་པོའི་

རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདྲ་བ་ལ་བྱེད། མདོ་སྡེ་པས་ཡུལ་དང་

ཡུལ་ཅན་འདྲ་བར་ཁས་ལེན་པས། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞོད་

བྱེད་དུ་འགྱོ། སྐབས་འདི་དང་། གོང་དུ། དབང་པོའི་

སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་མི་འཐལ་བ་དཔྱད།

གལ་ཏེ་འདི་མཐོང་འདི་ཐོས་ཞེས་བྱ་བར་གང་ལས་བློ་

ནི་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དེ། དོན་སྣང་ཤེས་པ་དེས་དོན་རྟོང་

@III-279 བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན་

གང་གིས་དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་དེ། དོན་རྟོགས་པ་

དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ།

སྣང་བ་ཡུལ་དང་དེ་མཐོང་བ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་

གྱི་ཉེ་བ་དེ་ཉིད་དཔྱད་པར་བྱས་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་

ནས་ལྟ་བ་པོའི་ངེས་ཤེས་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི། མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་

ཡིན་མིན་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། མཐོང་ཐོས་ཤེས་པའི་

ཡུལ་ཕྱི་དོན་སྣུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་།

ཕྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་དགག་པ་

ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་

ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམ་ཐ་དད་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

དེ་ཡི་རྒྱུང་དེ་བདག་ཉིད་དེ། །དེ་ཡང་གཞན་འགའ་

ཞིག་གི་མིན། །མདོར་སྡུམ་སོ་སོར་རིག་བྱ་ཡིན། །དེ་ཡི་

དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཡིན།

།ཞེས་བས།

@III-280 དོན་སྣང་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་ལས་རྫས་གཞན་འགའ་ཞིག

གི་སྐྱོང་བྱེད་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་དེའི་སྐྱོང་བྱ་དེ་ཤེས་པ་

དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྣ་སོགས་མངོན་

སུམ་སོ་སོར་རིག་བྱ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།

ཉམས་སུ་ལྡོང་བ་ཇ་ཁ་གཞན་དུ་མེད་དེ།

དོན་སྣང་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ནའོ། །

སྟོན་པོ་སྟོ་འཛིན་དང་ཇ་ཁ་གཞན་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དོན་སྣང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལའང་ལྡོང་བ་ཇ་ཁ་

གཞན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ལྡོང་བྱེད་ཇ་ཁ་གཞན་འདོད་པ་དེར་

ཡང་བརྟག་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་འཛིན་མངོན་

སུམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་གི་ཇ་ཁ་ཟུང་ཡུལ་

དུ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་རྫས་ཐ་

དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟ་བར།

དེ་ན་ཉམས་སྲོང་བྱ་འགའ་

མེད། །དེ་ལའང་སྲོང་བ་གཞན་ཡོད་མིན། དེར་ཡང་བརྟག་

པ་མཚུངས་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ནི་རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན།

།

@III-281 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཿ དེ་ལ་འགལ་བ་སྟང་

བ་ལ། རྩ་བར།

དེ་ཡི་དངོས་དེ་སྟོ་སོགས་ཕྱིར། །

རང་བཞིན་ཉམས་སུ་ལྡོང་བའང་དེ། །རང་གི་ངོ་བོ་ལྡོང་བྱུར་ཀྱང་། །

སྟོ་སོགས་ལྡོང་བར་སྟང་བ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །

གསལ་བྱེད་རབ་ཀྱ་གསལ་བ་ན། །རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་འདོད། །

དེ་ལྟར་ཐོབ་བདག་རིག་ཅན་ཡིན། །དེ་ཡི་རིག་བྱ་དོན་གཞན་ན། །ཚོར་

བྱ་ཚོར་བྱེད་འཐད་པར་དཀའ།

།ཞེས་པས། སྔོན་པོ་

མྱོང་ཞེས་བཀས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྔོ་

འཛིན་མདོན་སུམ་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བར་གྱུར་ཀྱང་། སྔོ་

སོགས་རྣོང་བར་གྱུགས་ཤིང་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་འགལ་བ་མེད།

སྟོང་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་ཡི་དངོས་པོ་རང་གི་གཟུང་བྱར་སྣང་བ་

དེ་སྟོང་སོགས་ཀྱང་ཡིན་ལ་དེ་རང་གི་རང་བཞིན་ཉམས་སུ་རྣོང་

བཞང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་སྟོན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་

གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་

ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་དེ། གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་

@III-282 མེད་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་གསལ་

བ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེ་དེ་ལྟར། སྟོང་འཛིན་གྱི་བློ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་

པའི་གཟུང་བྱ་རིག་ཅིང་གསལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་

གཉན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྟོན་པ་དངོས་སུམ་དུ་གསལ་བའི་བློ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་འཛིན་དང་དེ་ཡི་རིག་བྱ་སྟོན་པོ་དོན་

གཉན་དུ་གྱུབ་ན། དངོས་སུ་རྟོང་བྱ་རྟོང་བྱེད་ཀྱི་ཚོར་བྱ་ཚོར་

བྱེད་དུ་འཐད་པར་དཀའ་ཞིང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །

༥ དེར་སྣང་འཕྲུལ་ཞེས་སུ་བསྟན་པ་ལ། རྩ་བར།

རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། སྐྲ་སོགས་ཞེས་པའི་ཐ་དད་བཞིན། །

གང་ཚེ་གཟུང་འཛིན་རྣམ་པྱེ་བའི། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བསྟད་པ་ཅན། །

ཇི་ལྟར་འཕྲུལ་པས་མཐོང་བྱུར་པ། །དེ་ལྟར་འདི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ། །

དེ་ཚོ་གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཡིན། །མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བརྟད་བྱ་མིན།

།

@III-283 ཞེས་པས། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་མེད་ན། བསྟོན་མི་

རུས་པར་སྣང་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་

པ་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། སྐྲ་ཤད་སོགས་སྣང་བའི་ཤེས་པའི་གཟུང་

བྱ་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་སྣང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་སྟེ་

གང་གི་ཚོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་

པར་ཕྱེ་ཞིང་། རྣམ་པར་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོས་

ཀྱི་བདག་འཛིན་དེས་རྣམ་པར་བསླད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་སྟོན་པོ་གཟུང་བྱ་དང་། སྟོན་པོ་མྱོང་བའི་

ཐྲོ་འཛིན་པ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལ་བརྟད་ཅིང་དགག

པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་གཟུང་འཛིན་ཐྲོ་འཁྲུལ་

པས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་

ཐ་དད་པ་འདིའི་རྣམ་གཞག་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ནི། ཐ་དད་ཙམ་དགག་པ་མིན་གྱི། ཇས་ཐ་དད་བཀག

ཅེས་པའོ།

གཟུང་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་ལ་འདུ་བ་འགོག་ཚུལ་

དེ་དག་གི་སྐབས་སུ། ཀླུ་ཀ་ཆེན་

@III-284 དེགས་པའི་རྒྱུ་མཚོན་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ནས། མདོ་སྡེ་པའི་

འདོད་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་དགག་པ་བརྗོད་ནས་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་གཉན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཤེས་

པར་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་

དོན་སྣང་བྱེད་གཅོ་བོར། དེ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་

ཞེས་བཀོད་ནས། དོན་དེ་ལས་སྐྱེས་ན་དོན་དེ་དང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་

དགོས་ཤིང་། སྟོང་འཇིན་དབང་ཤེས་སྟོན་པོ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ན།

སྟོན་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འབད་མེད་དུ་གྱུབ་སྟམ་པའོ། །

དེ་དག་ག་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པའི་རྗེས་སུ་

འབྲངས་ནས། གཞུང་མང་ཆེ་བར། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་

སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་

ཅིག་དང་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་ནས་རྟོགས་པར་ཐལ།

སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར།

འདུ་སྟེ་སྡོམ་པ་ཐེ་ཙོམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་བཀོད་དོ། །ལྟེགཆེན་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚོར་

@III-285 དེ་ནི། སྐབས་དོན་བོར། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་

ལན་བཏབ། རང་ལ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་

བརྗོད་དེ། དེ་དང་འདྲ་ཞེས་པ་དོན་གྱིས་རང་འཇོག་དབང་

མདོན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་པ་ལ་ཟེར་གྱི། ཡུལ་

གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་འདྲ་བ་ལ་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་ཁས་མི་

ལེན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྟོང་འཛིན་དབང་

ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་དབང་ཤེས་དེ་དྲན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། རང་དང་

དོན་དམ་ཡུལ་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་མཚུངས་

པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་སྟོང་དབང་ཤེས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པ་

རྟོགས་ཤིང་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོང་དབང་ཤེས་

དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དེའི་རྣམ་པ་

ཤར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད། གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན།

སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་དྲན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་

ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཆུང་བར་ཐལ། སྟོ་སྣང་དབང་

ཤེས་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

@III-286 སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་བཞིན་དུ་དྲན་ཤེས་

དེ་ལ་སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན།

རྣམ་རྟོག ངོན་མཚུངས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་པ་དང་

འགལ་འོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་དྲན་

པའི་བློ་ཡང་སྔོན་པོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དྲན་དགོས་པས་སྔོན་པོ་

ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲན་ཤེས་དེ་ལ་

སྔོན་པོ་དང་སྔོ་སྣང་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པར་གའི་ཕྱིར་

ཏེ། རྣམ་རྟོག འདི་ལྟར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡི། །ཤེས་པ་རྣམ་

གཅིག་ལྷག་པ་ཉིད། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་གཉིས་དང་། །

བདག་གི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ། །གཉིས་པ་དེ་ནི་གསུམ་པ་ཡི། །

ཤེས་པ་ཡིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་པས། སྔོན་པོ་ལས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་དང་། སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡིན་པར་སྣང་བའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་ཉིད་

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་སྐྱབས་བྱེད་ཡིན།

དབང་ཤེས་དྲན་པའི་བློས་དབང་ཤེས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མི་སྣང་

@III-287 བས། དེ་གཉིས་མི་འདྲའོ་ཞེན། དེ་ནི། སྔོན་པོ་དང་

སྔོ་འཛིན་དབང་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་གྱུབ་

པ་ལས། ཕྱི་རོལ་དོན་སྣང་གི་དེས་ཤེས་འདྲེན། དེས་ཤེས་

ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྱུབ་པ་ལས། སྟོ་

འཛིན་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བར་སྐྱབ་དགོས་པར་འདུག་པས།

གླང་པོ་ཆེའི་ཁྲུས་དང་འདྲའོ་ཞེས་པའོ། །རང་རིག་འབྲས་བུ་

ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་དེ། རྒྱལ་ཚབ་མཁས་གྲུབ་སོགས་མང་ཆེ་བས་

རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ལ་འཇོག་ཀྱང་། ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག

གིས། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རིག་པ་ལ་སྣང་།

བླ་མ་རྗེ་བཙུན་པ་ཆེན་པོས། སྐབས་འདིར་རྣམ་རིག་པའི་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་

བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ཀྱང་། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ན།

རྣམ་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་

གསུངས། པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་ཁྱབ་གསུངས།

གཉིས་ཀ་ཡང་། རྣམ་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་འབྲས་

བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཞུང་པར་སྣུར།

@III-288

※ རང་རིག་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་ལ། རྟ་བར།

དེ་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་

པར་འདོད།

།ཅེས་པས། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།

རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུར་འདོད་རིགས་ཏེ།

ཡུལ་རིག་ཅིང་ཇས་གཞན་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་དོན་

མེད་པ་དེས་ནའོ། །རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་

རིག་པའི་མིག་ཤེས་གཞལ་བྱ། དེ་ལ་གསར་དུ་སྐྲོ་འདོགས་

གཅོད་པའི་འཇོམ་རྣམ་ཚད་མ། ཉམས་ལྡོང་གི་རང་རིག

འབྲས་བུའོ། །ཞེས་པའི་ཚད་འབྲས་དེ་རྣམ་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན།

དེ་ལ་ཡང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ཤིན་

ཏུ་གོ་བདེ་བ་ཞིག་གསུངས་པ་སྟེ། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་

རྣམ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་འཛིན་

རྣམ་གྱི་སྣང་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་མིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་

@III-289 སྣང་བ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཐ་དད་ཀྱང་

དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་ལ། ཐ་དད་དུ་མི་བདེན་ཀྱང་།

རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་སྟེ།

སྐྱ་ཤད་འཛོག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྐྱ་ཤད་སྣང་བ་དང་འདྲའོ། །

བློ་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་གྱུབ་ཚུལ་མདོ་སྡེ་པས་

ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་གཏད་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་རྣམ་རིག་པས་བག་ཆགས་ཀྱི་

དབང་གིས་ཤར་བའི་གཟུང་རྣམ། དེ་མྱོང་བའི་འཛིན་རྣམ་ཞེས་སྨྲར་རོ།

ཕྱི་དོན་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་

ཕྱི་རོལ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་ལ། རྟ་བར།

གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་སྣོང་ཚུར་ན། །ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ཡང་མེད། །

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་སྣོང་ཚུར་པ། །འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཅི་བརྗོད་འཚུར། །གལ་ཏེ་

བློ་ནི་དེ་རྣམ་ཅན། །རྣམ་པ་རྣོས་ཞུགས་ཅན་དེ་ཡོད། །དེ་ནི་ཕྱི་

འམ་གཞན་ལས་ཞེས། །འདི་ནི་དཔྱད་པར་རིགས་པ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་དོན་སྣང་ཞེས་པས་ཕྱི་རོལ་རྫོང་བར་གྱུར་

ན། ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་མོད།

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་རྫོང་བར་གྱུར་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་

རྒྱུ་མཚན་ཅི་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཞེས་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་

@III-290 དོན་སྣང་གི་བློ་ཆོས་ཅན། དོན་རིག་སྟེ།

དོན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་

རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཅན་ཡོད་མོད། དེ་ཙམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་རིག་པར་

འཛིག་མི་རུས་པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི་ཕྱིའམ་

གཞན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་དཔྱད་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཡིན་

ལ། དཔྱད་ན་ཕྱི་རོལ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ལྟེགཆེན་ལས། དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་

སྐྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་

རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཅི་ཡང་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་འགྲེལ།

༄ ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་གནོད་པའི་རྒྱགས་

འགོད་པ་ལ། རྩ་བར།

མཐོང་བའི་ཁྲད་པར་དང་

བྱལ་བ། །མི་འཛོམ་དེ་འཛོམ་ན་འཛོམ་ཕྱིར། །

སྟོན་པོར་སྣང་བ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་

དོན་ཡོད་མིན།

།ཞེས་པས། སྟོན་པོར་སྣང་བའི་སྟོན་པོ་དེ་

རང་མཐོང་བའི་བློ་ལས་ཇུས་གཞན་ཡིན་པ་མི་འཐད།

@III-291 མཐོང་བ་བློ་ཡི་ཁྱད་པར་སྟོ་འཛིན་དང་བྱལ་བར་སྟོན་པོར་

སྟོ་འཛོོན་དེས་འཛོོན་པའི་ཚེ་ན། སྟོན་པོ་ཡང་དེས་པར་འཛོོན་

པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་བ་གཟུང་དོན་དུ་མིན་

ཏེ། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛོོན་ཇས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར།

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་དཔྱད་པ་

བླ་ཀ་ཆེན་ལས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྒྱགས་ཀྱིས་

སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་རྣམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས།

རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་དེ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་

ཀྱང་། དེ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་

དུ་དེ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཡོད་མི་དགོས་གསུངས།

ལྷང་སྐྱེའི་གསུང་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་།

ཚད་མ་རིགས་རྒྱུན་ལས། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལྟན་

ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་ཤེས་

པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་གསུངས་པ་དང་།

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྒྱུགས་ཀྱིས་ཇུས་གཞན་བཀག་ཀྱང་

@III-292 ཇུས་གཅིག་ཏུ་མི་སྣུབ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་པའི་སྣང་བ་

གཉིས་ཇུས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པཊ་ཆེན་ཡིག

ཆར། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་དབང་མངོན་གཉིས་ལྷན་ཅིག

དམིགས་ངེས་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་ན། སྟོན་པོ་དང་

སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་

པར་བསྟན་ཏེ། སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན།

སྟོན་པོ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་

པོ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན། སྟོ་འཛིན་དབང་མངོན་དང་རྗེས་གཅིག

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཡང་

གཟུགས་དང་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ།

གཟུགས་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། གཟུགས་འཇིན་དབང་

མངོན་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་

འཇིན་དབང་མངོན་དང་གཟུགས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་

ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཇིན་དབང་

@III-293 མངོན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིའི་ཕར་

ཕྱིན་སྐབས་ལྟ་པ་ལས། རྟོག་པ་དང་རྟོག་པའི་སྣང་བ་གཉིས་

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་གསུངས་པ། མ་ཁས་བླང་ན་ཀ

ཆེན་དང་ལྡང་སྐྱེའི་གསུང་དང་མི་མཐུན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་

ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཇུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། རིགས་རྒྱུན་ལས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ཏེ།

རིགས་རྒྱུན་ལས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཇུས་

གཞན་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཇུས་གཅིག་ཏུ་མི་སྐྱབ་སྟེ།

རྟོག་པ་དང་རྟོག་པའི་སྣང་བ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་ཚད་མ་གཉིས་ཇུས་གཅིག

ཡིན་པར་གསུངས། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་

དང་སྟོན་འཛིན་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པར་མི་སྣྲུབ། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་

དཔག་གིས། དེ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་པ་དངོས་ཀྱགས་གང་ལའང་

མི་རྟོགས་ཏེ། རྟགས་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྣྲབ་བྱ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་རགས་པ་ཡིན་གསུངས། ལྷང་སྐྱེའི་གསུང་

@III-294 ལས། རྟགས་དེའི་བསླབ་བྱ་མེད་དགག་མ་ཡིན་གསུངས།

ཡང་ལྷང་སྐྱེའི་གྲུབ་མཐའ་ལས། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་

འགྲེལ་བཤད་སྒོབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པ་ལས་དྲངས་

ཏེ། གང་ཟག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་

བ་གཅིག་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། ཡུལ་དེ་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་དང་

རྗས་གཅིག་ཡིན་མིན་སོགས་དཔྱད། ལྷན་ཅིག་དམིགས་

ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་རྗས་གཅིག་ཏུ་མི་སྣང་ན།

རྣམ་རིག་པས་གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་ཞེས་པ་དང་རྫས་ཐ་དད་བཀག

པ་ན་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་འཇུག་གམ་མི་འཇུག །མི་འཇུག་ན།

རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་འཇུག་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཞིག་ག་ལ་ཡོད།

འཇུག་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྫས་གཞན་

བཀག་པའི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་

རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་

བཀྲིས་ཇས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་

པའི་ཚད་མ་ཡིན་མིན་སོགས་དཔྱད་པ་མང་དོ། །

@III-295

༄ ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་བྱམ་འཛིན་རེ་འགང་

སྐྱེ་བར་སྣང་བ་ནི། རྟ་བར།

འདིར་འགའ་ཞིག་ནི་འགའ་ཞིག་གི། །

བག་ཚགས་རབ་ཏུ་སད་བྱེད་པ། །དེ་ཕྱིར་བློ་ནི་རྣམ་དེས་

ཀྱི། །ཕྱི་རོལ་དོན་ལྟོས་མ་ཡིན་ནོ།།

།ཞེས་པས།

རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་སྣང་བས་འདིར་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་

གྱི་གཟུང་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་གིས་བྱམ་འཛིན་རེས་འགའ་

སྐྱེ་བ་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་འཛིན་གྱི་བག

ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་བྱམ་འཛོན་གྱི་བློ་རིས་འགའ་

སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་དོན་སྣང་

གི་ཤེས་པ་སྟ་མ་འགའ་ཞིག་ཕྱི་མ་འགའ་ཞིག་གི་བག་ཆགས་

རབ་ཏུ་སད་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

༥ བྱུབ་དོན་ལ།

རྟ་བར།

དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །

གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྣོང་བ་དང་། །དྲན་པས་འདི་ཡི་རྣམ་པ་གཉིས། །

སྣོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །གང་ཚོ་རྣམ་རིག་རྒྱུ་ཡི་ཡུལ། །

གཞན་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ། །དེ་ཡི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ། །

དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྣོང་བ་ཡིན། །གང་ཚོ་ཤེས་ཆ་དོན་དུ་ནི། །

@III-296 གཞག་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡུལ་བཅས་པ། །དེ་ཚོ་བདག་ཉིད་ཉམས་

སྣོང་གང་། །དེ་ཉིད་དོན་དུ་རྣམ་པར་དེས། །གལ་ཏེ་འདི་བདག

འདོད་རྣམ་དང་། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྐྱོང་བྱེད་ན། །འདོད་པའམ་

མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། །དོན་རིག་པ་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་གཅིག་ཚོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འཛིན་

རྣམ་གྲོས་སྐྱོང་བ་དང་། རྗེས་ཀྱི་དྲན་པས་སོ། །གཟུང་འཛིན་འདིའི་

རྣམ་པ་གཉིས་ལས། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཇོམ་རྣམ་ཚད་མ།

སྒྲོང་བ་རང་རིག་ཉིད་ནི་འབྲས་བུའོ། །དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་

རིག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་རང་སྒྲོང་

བ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བ་གང་ཞེག །གང་གི་

ཚོ་རྒྱུའི་ཡུལ་གཞན་འདོད་པལམ་མི་འདོད་པ་དེའི་དངོས་པོར་

མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་

བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚོ་ཤེས་པའི་ཆ་དོན་ནམ་ཡུལ་

དུ་ནི་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རང་གི་བདག

@III-297 ཉིད་ཉམས་སུ་ལྡོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ། རྟེས་ཀྱི་ཤེས་

པས་དོན་དུ་རྟམ་པར་དེས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་འདིའི་བདག་ཉིད་

འདོད་པའི་རྟམ་པ་དང་མི་འདོད་པའི་རྟམ་པ་གཞན་དུ་ལྡོང་བར་གྱུར་

ན། འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་རྟམ་པ་དེས་ཀྱང་དོན་རིག་པར་ནི་

འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས། ཚུལ་

གཉིས་ཞེས་པ། བློ་གཅིག་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་

ཤར་བའི་གཟུང་རྣམ་དང་། དེ་སྐྱོང་བའི་འཛིན་རྣམ་གྱིས་ཚུལ་གཉིས་

ཞེས་འགྲེལ། གང་ཚེ་ཤེས་ཆ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་། འབྲས་

རྟོགས་གསུམ་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །མདོ་སྡེ་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་

ཁས་བླངས་པའི་གནད་ཀྱི་གཙོ་བོ། ཡུལ་རྣམ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་

ཤེས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཇ་བཏམ་ལྟ་བུ་དེ། རྟུལ་ཕྲན་

ཆ་མེད་བསགས་ནས་རགས་པར་གྱུར། དེ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་རང་འདྲའི་

རྣམ་པ་གཉིད་ཆིང་། རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་འདོད།

རྣམ་རིག་པས། དེ་ལྟ་ན། བསགས་བྱེད་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་

མེད་དེ། དྲུག་གིས་ཅིག་ཅར་བསྡོམ་བའི་ཚེ། ཤར་ལ་རིག

@III-298 པའི་ཆ་དེ་རྣབ་ལ་རིག་ན་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། ཇི་ཙམ་

བསགས་ཀྱང་རགས་པར་མི་འགྱུར། མ་རིག་ན། རིག་མི་རིག

གི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པས། ཆ་མེད་འགོག །དེ་ལས་རང་འཛིན་

ཞེས་པ་དང་རྫས་ཐ་དད་བཀག་གོ །འོན། རིགས་པ་དེ་རྣམ་རིག་པ་

རང་ལའང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྟུལ་ཕྲན་

ཆ་མེད་བསགས་ནས་རགས་པར་སོང་བ་མིན་པར། ནང་གི་བློའི་བག

ཆགས་སད་པ་ན་མིག་ཞེས་ལ་གཟུགས་སྣང་བས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་

དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ། གཟུགས་རྣམས་རང་འཛིན་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་

འདོད་པས། ཞེས་པའི་རྫས་ལ། ཤར་ནུབ་སོགས་ལ་རིགས་མ་རིག་སོགས་

དཔྱད་དུ་མེད། གཟུགས་ཀྱི་ཚུང་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་རང་འཛིན་ཞེས་པའི་

རྫས་ཡིན། ཤེས་པས་ཇི་ཙམ་ཕྱེ་ནུས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཕྱེ་ཆོག་གོ །

ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་

ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་ལ། རྫ་བར།

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཇི་ལྟར་ཤམས་སུ་ཆྱོང་ཉིད་དེ། །

ངེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྤྲོན་ཕྱིར། །

ཁས་བླངས་ན་ཡང་གཉིས་པོ་དག །ཐ་དད་པར་ནི་སྨོང་མི་འགྱུར། །

མ་མཐོང་སྨིག་ཕྱིར་མིན་ཞེ་ན། །དོན་གྱི་དབང་གིས་རྟོགས་མི་

@III-299 འགྱུར། །དུ་མའི་བདག་ཉིད་དངོས་དེ་ལ། །གཅིག་གི་བདག

ཏུ་མཐོང་བྱེད་པ། །མ་མཐོང་བ་དེ་ཅི་ལྟར་ན། །དོན་མཐོང་

བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །གལ་ཏེ་འདོད་དང་མི་འདོད་པར། །སྣང་བ་

རྟོག་ཡིན་དོན་བྱེ་མིན། །དེ་ལའང་འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་པར། །མཚམས་

སྒོར་མེད་སེམས་མཐོང་བ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །

རང་ཉིད་ཉམས་སྐྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདི་རང་

བཞིན། །དེ་ལྟར་དོན་ནི་རྣམ་པར་དེས།

།ཞེས་པས།

དོན་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་ཡོད་ན་

ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་

རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལྡོང་བ་ཉིད་དེའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟན་པའི་བདག

ཉིད་དུ་འཇོག་གི། དོན་རང་གི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་གཅད་པ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ལྟ་ན། གཅིག་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་

འོང་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་མར་ཁས་བླངས་ནའང་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

དབྱ་གཉེན་ཀྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་པོ་དག་ཆོས་ཅན།

@III-300 གཟུགས་གཅིག་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མིན་ཐ་དད་པར་ནི་

སྐྱོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་

གཉིས་སུ་སྣང་བར་ཐལ། ཡིད་དུ་འོང་མིན་གཉིས་ཡིན་

ལ་ཁྱོད་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་མཐོང་བའི་ལས་

ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་མེད་ཅེ་ན།

འོ་ན། ཁྱོད་གཟུང་དོན་གྱི་དབང་གིས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་

བར་ཐལ། གཉིས་ཡོད་པ་ལ། རེ་རེ་ཁོ་ན་སྣང་བའི་

ཕྱིར་རོ། །མ་མཐོང་བའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་

དོན་མཐོང་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ལ་གཅིག་གི་བདག་ཏུ་

མཐོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་

པར་མཐོང་བ་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་སྣང་དབང་ཤེས་མིན་

ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་དེ་ལའང་འཆི་ལྟས་ལ་

སོགས་པས་ཟིན་པའི་ཚེ་སྔར་སྣང་བར་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་

པའི་སེམས་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་སྣང་དབང་

@III-301 ཤེས་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། རང་གི་

བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ།

གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་འདི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་

པ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་དོན་ནི་རྣམ་པར་ངེས་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་

དོན་ཇི་ལྟ་བཞིན་རྣམ་པ་མི་རིག་པ་དེའི་ཕྱིར།

ལྟེ་ཀ་ཆེན་ལས། ཁས་བླངས་ན་ཡང་། ཞེས་སོགས། བྱེ་བྲག

པའི་འདོད་པ་བཀག ।དེ་དག་ནི། སེམས་ཙམ་པས་

མདོ་སྡེ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གཏེང་བ་ཚ་ཤེས་དེ་ཡིན་

ཏེ། དོན་སྣང་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་དོན་

དུ་གྱུབ་ན། དོན་གྱི་སྐྱོན་ནས་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཏད་པ་

དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། དོན་གཅིག་གིས་གང་ཟག

གཉིས་ལ་ཡིད་འོང་མི་འོང་སོ་སོར་རྣམ་པ་རང་དོས་ནས་གཏད་

པས། དོན་དེ་ཉིད་ཡིད་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀར་འགྱུར་

དགོས་སོ། །བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་ན་སྐྱོན་དེ་

སེལ་སླ་བ་ཡིན། ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན།

@III-302 དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་ཁས་ླབངས་པ་དེ།

མདོ་སྡེ་པ་དང་ཕེན་ཏུ་མི་འདྲ་ལ། བྱ་མདོས་འདོད་པའི་ཕྱི་

དོན་ནི་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་མི་ལེན་ནོ།།

འཇོམ་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བ་སྣང་བ་

།འཇོམ་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བ་སྣང་བ་ལ། རྟ་བར།

དེའི་ཆོ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི། །ཚད་ཡིན་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ནི། །

དོན་གཞན་མིན་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ལ། །འཇོམ་བདག་ལྷོས་པར་བྱ་བ་མིན། །

གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་བདག་དེ། །ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུར། །འདི་ནི་

དེ་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས། །དེས་བྱེད་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །དེ་

ཕྱིར་དེ་ཉིད་དོན་རིག་འདོད། །འདི་ལྟར་དོན་བདག་སྣང་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་

སྐྱབ་བྱེད་ཚོལ་ལ་ནི། །གནས་དོན་དེ་ཡི་བྱ་བ་དེ། །གང་ཕྱིར་ཇི་

ལྟར་དོན་དེ་ནི། །གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་རབ་གསལ་ལ།

།

ཞེས་པས། སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་དོན་སྟོན་པོ་སྣང་

བའི་གཟུང་རྣམ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འདི་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་གྱི།

འཇོན་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད། འཇོན་རྣམ་བདག་ཉིད་

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ལྷོས་པར་བྱ་བའི་ཚད་མ་མིན་ཏེ།

@III-303 འཇོན་རྣམ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་གཉིས་སྣང་

རྟག་པའི་ཚུལ་གྱི་སྣང་གི་དོན་གཞན་ལྟར་སྣང་བ་མིན་པའི་

ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་

གྱུར་པ་དེ། ཤེས་པ་ལ་འདོད་མི་འདོད་དུ་སྣང་ཞིང་གནས་པ་དེ་

ལྷ་བྱར། དོན་འདི་ནི་འདོད་མི་འདོད་དེ་ལྷར་གནས་སོ་ཞེས་

ངེས་པར་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པས། ཤེས་པ་

རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རིག་པ་ཡིན། མངོན་སུམ་

ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དངོས་སུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།

འདི་ལྷར་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རིག་པ་དེ་ཉིད། དོན་རིག

ཏུ་འདོད་ཅིང་ཞེན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། དོན་སྣང་

བའི་བློ་དེ་ལ་གནས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ལ་

དེའི་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་

པ་དེ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་དེ་ནི་བློ་དེ་

ལ་སྣང་ཞིང་གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྟོགས་

པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བློ་ཅིཡང་ལས། དོན་བཞག་པར་

@III-304 བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་

ཞེས་འབྱུང་།

ཚད་འབྲས་ཡུལ་སོ་སོར་ཐལ་བ་སྣང་བ་

※ ཚད་འབྲས་ཡུལ་སོ་སོར་ཐལ་བ་སྣང་བ་

ལ། རྟ་བར།

དོན་འཇོག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །

རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །དེ་ཕྱིར་ཡུལ་ཐ་དད་པའང་

མིན།

།ཞེས་པས། མངོན་སུམ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་

པའི་དོན་རིག་པ་ཡིན་ཡང་། རྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་

རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པར་འདོད་ཅིང་ཞེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་

ནི། རྟོག་པ་དེ་ཕྱི་དོན་དུ་འཛོག་པའི་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དེའི་

བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་འབྲས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་

ངེས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་

རིག་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཀླུ་ཀ་ཆེན་ལས།

སྟོང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཟེར་

བ་དང་། སྟོན་པོ་དང་མིག་ཤེས་ཀྱི་བར་གཟུང་རྣམ་ཞེས་པ་ཞེག

ཡོད་ན། མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྟོན་པོ་སྐྱོག་གྱུར་ཡིན་དགོས་

པ་སོགས་རྒྱས་པར་འཆད་འདུག་པས་དེ་ལ་གཟིགས་པར་

@III-305 མངོད་ཅིག །སྒྲིབ་ཀླུ་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར་

གཟིགས་ན་གོ་བ་རྣེད་སླ་བ་མ་ཟད། ཤེམས་ཙམ་པའི་

ལྟ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་

པ་འདི་ཉིད་གོ་བ་བསྟེར་ཚུལ་ཁྲད་པར་བ་ཞིག་སྣང་།

꠸ རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་དོན་ཡཁད་པ་ལ། རྫ་བར།

རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཡཁད།

།དོན་རིག་དེ་བདག་ཉིད་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། དོན་གྱི་

རང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ལས་ཇས་གཞན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ན།

ཇས་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་པས། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་

པའི་དོན་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཟཁད་པ་ཡིན་གྱི།

མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཇས་གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་སྟོབས་

ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པོ་དེ་དོན་རིག

དུ་འདོད་པའི་སྟོ་འཛིན་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟས་

གཞན་མ་ཡིན། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་དོན་

དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་པོ་རྟོགས་ཀྱང་། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་

@III-306 དུ་མ་གྲུབ་པར་མ་རྟོགས་པར་གསལ་བར་སྣང་བས།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཡིག་ཆ་དང་མི་འགྲིག །

ཡིག་ཆ་དེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་མཐུན་ནོ།།

꠸ གཞལ་བྱ་ལ་དཔྱད་པ་ལ། རྩ་བར།

དེ་དང་འདྲ་བའམ་གཞན་འདྲའང་རུང་། །ཤེས་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན། །

རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །

ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར། །དོན་དངོས་མེད་པར་སྣང་ངན་དེ། །

ཇི་ལྟར་དོན་འཛིན་ཞེན་བདེན། །དེ་འདྲ་ངེས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ།

།

ཞེས་པས། དོན་སྣང་ཤེས་པས་ཕྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་

རིག་ན། ཇི་ལྟར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དེ་

དང་འདྲ་བའམ་གཞན་མི་འདྲའང་རུང་། དོན་སྣང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།

རྣམ་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན།

དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། དོན་དང་སྐྱེས་བ་

འདྲ་བའི་སྐོར་ནས་དོན་གཞལ་བྱ་འཛོག་པ་གང་ཞིག །

ཕྱི་རོལ་དང་འདྲ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་སྣང་ཤེས་པ་

@III-307 ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་གཟུང་དོན་འཛིན་ཏེ་མི་འཛིན་པར་ཐལ།

ཇི་ལྟར་སྐྱབས་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར། དོན་དངོས་

མེད་པར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུང་དོན་མི་

འཛིན་པ་བདེན་ཏེ། གཟུང་དོན་འཛིན་པ་དེ་འདྲ་བས་ཀྱང་མི་

ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིའི་དོན་གཟུང་དོན་མི་འཛིན་པར་སེམས་

ཙོམ་པས་ཁས་ལེན་ཞེས་པའོ། །མདོ་སྡེ་པས། རབ་རིབ་ཅན་

ལ་སྐྱ་ཤད་སྣང་བ་དང་། སྟོ་འཛིན་ལ་སྟོ་སེབཐས་སྣང་བ་མི་

འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་པས། སྟོ་འཛིན་ལ་སྟོན་པོ་རང་འདྲའི་རྣམ་

པ་གཏད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ།

༥ ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་ཡིན་པ་ལ།

རྩ་བར།

བློ་བདག་རྣམ་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །

མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣོང་བ་དག །

ཐ་དད་ལྡན་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར། །དེས་ན་དབང་པོ་སྟོགས་

སོགས་ཀྱིས། །བསྟད་པ་རྣམས་ལ་འཇིམ་དུམ་སོགས། །དེ་ཡི་

གཟུགས་དང་བལ་བ་ཡང་། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བཞིན་ན། །

@III-308 དེ་དག་མ་བསྟད་མིག་ཅན་ཀྱིས། །དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་

རོ། །དཔེར་ན་ཐག་རིང་སྐྱ་ངམ་ན། །ཆུང་དུ་ཆེན་པོར་སྣང་བ་

བཞིན། །གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་

གཞལ་བྱ་དང་། །འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །རྗེ་ལྟར་

རྟེས་སུ་སྣང་བཞིན་བྱས།

།ཞེས་པས། མདོ་སྡེ་པས།

རྟས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་དང་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ།

ཟློ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། མཐོང་

བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག

རྫས་ཐ་དད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

རྫས་ཐ་དད་མེད་བཞིན་དུ་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་ཟློ་འཁྲུལ་

པར་བསྟན་པ་མིན་ཏྱི། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པ་

དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས། ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས་

བྱུང་ངོ་ ।དེའི་ན། དབང་པོ་སྟགས་སོགས་ཀྱིས་བསྟད་པ་

རྣམས་ལ། འཇིམ་དུམ་སོགས་རྟ་གླང་དེའི་གཟུགས་དང་བལ་

བ་ཡང་། རྣམ་པ་གཞན་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་བཞིན་ཏེ།

@III-309 དེ་དག་མ་བསླད་པའི་མིག་ཅན་གྱིས་རྟ་གླང་དེ་ལྟར་

མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐག་རིང་སྐྱ་ངམ་གྱི་

ཐང་ན་ཆུང་ངུ་ཆེན་པོར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །གཟུང་འཛིན་

ཇས་ཐ་དད་མེད་ན་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་མི་འཐད་ཅེ་ན།

འཐད་དེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་རིག་པ་དག

རྣམ་ཐ་དད་ཡོད་པ་མིན་ཡང་། གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་དང་

འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། བློ་ལ་ཇི་ལྟར་རྣམས་སུ་

སྣང་བ་བཞིན་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་གཉིས་པོ།

དོན་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་ལ་སྦྱར་ནས། དོན་སོ་སོར་དཔེ་སོ་

སོར་འཇོག་དགོས་པར་ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས་གསུངས།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡང་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་གསུངས།

གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཚ་བདེན་གྱུབ་དགག་པ་

གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཚ་བདེན་

པར་གྱུབ་པ་དགག་པ་དངོས་ལ། རྩ་བར།

དེ་ལྟ་མིན་ན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །ངོ་བོ་སྣང་ཙན་དངོས་གཅིག

ལ། །རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བདེན་འཛིན་ཏེ། །གཅིག་པ་

@III-310 ཉིད་དེ་ཉམས་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལ་གཞན་ཉིད་ཉམས་ཕྱིར་རོ། །

རང་བཞིན་མཐོང་མེད་ཕྱིར་གཅིག་མིན། །ཆོ་དངོས་ཐ་དད་མེད་མཐོང་

ཕྱིར། །ཐ་དད་མེད་པར་ངེས་པར་འཛིན། །གང་གི་དངོས་པོ་རྣམ་

དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དེ་དངོས་མེད། །གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག

ལ། །གཅིག་དང་དུ་མི་རང་བཞིན་མེད།

།ཅེས་པས།

གོང་གི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་ན།

བློའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ཅན་

གྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། སྣང་བ་ལྟར་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་འགྱུར་

བ་མེད་ཏེ། བདེན་ན་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཉམས་དགོས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །བདེན་ཡང་གཅིག་ཡིན་ན། བདེ་སྡུག་རྫས་

གཞན་ལ་རྫས་གཞན་ཉིད་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མིན་ཏེ།

བློ་མ་འགྲུལ་བས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐ་དད་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་

བློས་དངོས་པོ་ཐ་དད་མེད་པར་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

@III-311 གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་

གིས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན། དེ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པ་དེའི་

དངོས་པོར་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ལ་སྣང་བ་ལྟར་

བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ལྟེགཆེན་ལས། འགོད་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་རོལ་ནི། ཤེས་པ་

རྣམ་བཅས་དང་། རང་རིག་ཡོད་པར་གྱུར་ཟིན་པ། གཟུང་འཛིན་

རིག་གསུམ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་

མ་ཆོད་པ་ཞིག་དགོས་གསུངས།

ཀ ཆོད་སྦྱང་ལ། རྩ་བར།

ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལས། །དེ་བདག་མིན་ལ་དེ་

བདག་ཏུ། །ཞེན་པས་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གི །འཁྲུལ་སྣོ་འདི་

ལ་དེ་མེད་དེ། །འགྲོ་བ་འདི་ལ་དེ་བདག་ཉིད། །གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་

མེད་ཕྱིར་རོ། །ཤང་གི་བསྣད་པ་ལས་བྱུང་གང་། །དེ་ནི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་

བས། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཕྱིན་ལོག་ཏུ། །སྣང་བ་ཅན་འདིའང་ཡོད་པ་

ཡིན། །ཆོས་མཐུན་མཐོང་སོགས་ཅན་ཉིད་ལ། །ལྟོས་མེད་རབ་རིབ་ལ་

སོགས་བཞིན།

།ཞེས་པས། བདེན་རྫུན་ཕན་ཚུན་

@III-312 ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ཉིད་ལས་དངུལ་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་

པའི་ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཞེན་པས། འཇིག

རྟེན་པ་དག་གི་འཁྲུལ་བ་སྐྱེ་ལ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་

དང་འདི་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་གིས་

འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་འདི་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེའི་བདག་ཉིད་གཅིག

ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་

བ་ལས་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བ་འདིའང་ཡོད་པ་ཡིན་མོད། གཟུང་བྱ་

ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པ་འདི་ཆོས་མཐུན་མཐོང་བ་སོགས་

ཅན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། འདི་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་ལས་

བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་ཅན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནང་གི་གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་

པའི་རྒྱུད་བསྟད་པ་ལས་བྱང་བ་གང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཇས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་

ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས།

ཕྱོགས་སྡེ་དེས། དངུལ་དུ་འཁྲུལ་བ་དེ། ཉ་ཕྱིས་དང་དངུལ་

@III-313 གཉིས་ཀ་མཐོང་ནས། དངུལ་དུ་ཞེན་པ་སྐྱེ་བས།

ཐ་དད་དུ་བདེན་པའི་གཟུང་འཛིན་འགའ་ཞིག་མཐོང་ནས་

ཐ་དད་དུ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་དགོས་ཞེས་རྩོད་པ་ཡིན་གསུངས།

རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྱས་འཐད་པར་བསྟན་པ་

རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྱས་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ།

རྫ་བར།

དེ་ལ་བློ་ནི་ཡོངས་གཅོད་པ། །འཛིན་པ་རྣམ་

པར་འདོད་པ་དེ། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར་བདག་རིག །དེ་ཕྱིར་དེ་དེའི་སྐྱབ་

བྱེད་ཡིན། །དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་སྐྱོང་བཞིན། །རང་བདག

ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། །གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་

ཀུན་ལ་སྣང་བར་བྱ། །དེ་ལའང་ཉམས་སྐྱོང་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་དག

རང་བདག་སྐྱོང་བར་རྟང་། །དེ་ལྟར་རྟང་ཉིད་དེ་ཆད་བདག །གཞལ་བྱ་

རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན། །བདག་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས། །ཡོངས་

སྡུག་ཅོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ། །རྟང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཚད་མ་དང་། །རང་རིག

ཅེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད།

།ཞེས་པས། སེམས་ཙམ་ཡིན་ཡང་

ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་རྟུང་སྟེ། ལུགས་དེ་ལ་ཟློ་ནི་ཡོངས་སུ་

གཅོད་པའི་འཇོན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།

@III-314 བདག་རིག་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འཛོན་རྣམ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་དེའི་སྣང་བྱེད་ཡིན་

ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། །དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་

སོགས་སྐྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་

ཇི་ལྟར་རྟང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡུལ་དུ་

བཞག་པ་ན། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་

འདི་ནི། སྟོ་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་དེ་ལའང་། སྟོན་པོ་

སྐྱོང་རྟང་གི་རྣམ་པ་ཉིད་དེ་ཚད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་

པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་

སྟོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

སྟོན་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་

པས་རྟོང་བར་རྟང་སྟེ། རང་ཉམས་སུ་རྟོང་བའི་ཤེས་པའི་བདག

ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཇིན་རྟམ་ཚད་མ་ཡིན་ན།

སྣོད་དཔེན་གྱིས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རང་རིག་པ་ཚད་

མ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། བདག་ལ་འཛིན་པའི་

@III-315 རྣམ་པ་ཞེས། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་

ཚད་མ་དང་ཤེས་པ་སྒྲོང་རྩང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚད་མ་ལ་

དགོངས་ནས་རང་རིག་ཚད་མ་ཞེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བཤད་ལས། རང་རིག་འབྲས་བུར་གནས་པའི་ཚད་

འབྲས་འདི། མདོ་སེམས་ཀྱན་ལ་སྣང་བ་དང་། ཡང་ན།

ཁ་ཕྱི་བལྟའི་ཤེས་པ་ཀྱན་ལ་སྣང་ཞེས་གསུངས།

འདིས་རིག་ཅེས་བྱེད་པ་དང་། འདི་རིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་བཞག་པ་

གཉིས་ཀའོ། ལྟོག་ཅེན་ལས། རང་རིག་གི་ཚད་འབྱས་

བཞག་ཀུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་གསུངས་པར། ཤེས་པ་ཡིན་

ན་རང་སྐྱོང་རང་རིག་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་དགོས་སམ་དཔྱད་པར་

བྱའོ། །

※ ཚད་འབྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པ་སྟྲུབ་

པ་ལས། ཕྱོགས་བྱང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་

འབྲེལ། རྩ་བར།

ཡུལ་རྣམས་ལས་ནི་

བྱུང་བ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དག །དེ་ལས་གཞན་

@III-316 རྒྱུ་ཡིན་ན་ཡང་། །རྣམ་འགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར། །

དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས། །བུ་སྐྱེ་བ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། །

དེ་ནི་ཞ་མ་གཅིག་གི་གཟུགས། །འཛིན་འབྱུང་གཉན་འགའ་

མ་ཡིན་བཞིན། །དེ་ལས་གཉན་དང་ཡུལ་དག་ནི། །དེ་རྒྱུ་ཉིད་

དུ་མཚུངས་ན་ཡང་། །དེ་ཚས་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་འདོད་དེ། །དེ་མེད་

པར་ནི་དེར་མི་འབྱུར།

།ཞེས་པས། དབང་ཤེས་ཀྱིས་དབང་པོའི་

གཟུགས་བརྙན་སྣང་བར་འབྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་

གཟུང་ཡུལ་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་

ཅད་དག་ཆོས་ཅན། གཟུང་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་

ཡིད་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པ་འགས་

དེ་ལྟར་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཡང་བུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་

ཡིན་ཡང་། བུ་དེ་ནི་ཕ་མ་གང་རུང་གཅིག་གི་གཟུགས་

འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་འགའ་ཡི་གཟུགས་འཛིན་

པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཟུང་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་

@III-317 དབང་ཡིད་དང་གཟུང་ཡུལ་དག་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེའི་

རྒྱུ་ཉིད་དུ་མཚུངས་ན་ཡང་། རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་

ཤར་བའི་ཆ་ནས་གཟུང་ཡུལ་ཉིད་མངོན་སུམ་

གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དམིགས་རྒྱུན་དེ་

མངོན་སུམ་ལ་རྣམ་པའི་ལག་ཇེས་དེ་བཞག་པ་མེད་པར་ནི།

མངོན་སུམ་དེའི་དམིགས་རྒྱུན་དེར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

༥ རང་མཚན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་རྟོགས་པར་

སྨྲ་བ་ནི། རྟ་བར།

དོན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ནི། །དོན་རྣམ་

མེད་པར་དོགས་ན་ཡང་། །འདས་པའི་དོན་ནི་འཛིན་པ་ལ། །ཚུལ་

གཉིས་རང་དོག་གྱུབ་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས། གཟུང་དོན་དང་ལྡན་

པའི་དབང་པོའི་སེམས་ལ་ནི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་

དོགས་པའི་ཚུལ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཐུགས་ཤྲད་དུ་འཛིན་

པར་དོགས་པའི་ཕྱིར། འདས་པའི་དོན་དྲན་པ་ཆོས་ཅན།

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དང་རང་རིག

གི་སྒྲོང་བྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་མེད་

@III-318 པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་

པའི་དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་ན་ཐུག་ཐད་དུ་འཛིན་

དགོས། རྣམ་ལྡན་དུ་འཛིན་ན་ཕྱི་དོན་འཛིན་དགོས་ཞེས་དྲིགས་

ལ། གཟུང་དོན་མེད་པའི་དྲན་པ་ལ་དྲིགས་པ་དེ་འདྲ་ཆུང་བའོ། །

ཿ དྲན་པས་རིགས་དོན་གཞན་འཛིན་པ་དགག་པ་ལ།

རྟོ་བར།

སྟོ་སེབགས་ཐ་དད་ཅན་སྣང་ཕྱིར། །དེ་ལྟན་མིན་

རིགས་དོན་མ་ཡིན། །རིག་དེའང་མི་རྟག་མི་འཇུར་ཞིང་། །རྟག

ནའང་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན། །མིང་སེབགས་སྟར་ནི་བཀག་ཟིན་

ཏོ།།

།ཞེས་པས། ཁ་དོག་དྲན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན།

རིགས་དོན་གཞན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་སེར་

སོགས་ཁ་དོག་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ཁ་དོག་དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན། རིགས་

དོན་གཞན་དེའང་མི་རྟག་ན་ཆ་མེད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར།

རྟག་ནའང་སྤྱི་འཇིག་ཚེས་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་

མི་འཐད་དེ། །མིང་དང་མཚན་མ་སོགས་གཟུང་དོན་ཡིན་

@III-319 པ་སྟར་ནི་བཀག་ཟིན་ཏོ།།

༄༅ ཕྱི་རོལ་ངང་མཚན་

གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

ཚུལ་འདི་

དོན་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ། །འདོད་པ་ཙམ་དང་རྟེས་འབྲེལ་ཕྱིར། །དོན་

ཀྱི་ནུས་པ་གྲུབ་མ་ཡིན། །རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི། །དྲན་ཡིན་

དེ་ཡང་རྒྱོང་ལས་བྱུང་། །དེ་ཡང་དོན་རྣམ་སྟོང་ན་དེ། །དེ་ནི་ཅི་ལྟར་

དེ་ལྟན་འགྱུར། །དེ་ཆ་མེད་ཕྱིར་དོན་ལས་མིན། །དེ་ལྟར་རྣོང་ལའང་

དེར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་ནི་དོན་གྱིས་མིན། །གསལ་བའི་རྣམ་པས་

དབེན་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་ན། །གཞན་གྱིས་དེ་བཞིན་

རྟོགས་པར་འགྱུར། །བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་ཡིན་ན། །བརྗོད་ཀྱང་རྟོགས་

པར་མི་འགྱུར་རོ། །རེ་རེ་དག་དང་འབྲེལ་ན་ནི། །མཚམས་སྦྱོར་བ་

ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་གཅིག་མངོན་ཞེན་བདག་ཉིད་ཅན། །འཆད་

པོ་ཉན་པོའི་སེམས་དག་གི ། །གལ་ཏེ་འདྲ་ལས་དེ་གཅིག་པར། །ཐ་

སྣང་ཡོད་ན་དེར་སྣང་མིན། །ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཇར་གཟུང་། །དེ་ཚེ་

བློ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར།

།ཞེས་པས། འདས་པ་དྲན་

པའི་ཚུལ་འདི་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན། འདོད་པ་ཙམ་དང་

@III-320 རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་དོན་གྱིས་ཕན་འདོགས་

པའི་ནུས་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན། འདས་པའི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བར་སྣང་

བ་འདི་འདྲའི་ཞེས་པ་ནི་དྲན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྟར་རང་མཚན་

སྒོང་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ལས་བྱུང་། དོན་རང་མཚན་

འཇོག་པའི་དབང་ཞེས་དེ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པས། དྲན་པ་

དེ་ནི་ཅི་ལྟར་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་འགྱུར་

བ་མི་འཐད་དོ། །མ་ཁས་བླངས་ཏེ་ཀ་ཆེན་ལས།

ཚུལ་འདི་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་ཅི་ལྟར་དེ་ལྡན་འགྱུར། །ཞེས་

པའི་བར་རྣམས། ཕྱོགས་སྟའི་རྩོད་པ་ལ་སྣང་ཀ།

གལ་ཏེ། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེས་སུ་སློས་པའི་སྟོན་པོ་

དབུ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་སྟོན་པོ་ཐུག

ཕྱད་དུ་འཛིན་དགོས་པས། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར། དེ་ལྟར་ཡང་

ཤེས་པ་དེ་གཟུང་དོན་ཡོད་དགོས་ཏེ། ཤེས་པ་དེས་མིག་ཤེས་དེ་

ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་སྟོན་པོ་དབུ་པ་ཡིན་ལ། མིག་ཤེས་དང་

དབུ་ཤེས་གཉིས། རང་ཡུལ་དུ་བྱུང་པའི་སྟོན་པོ་ལས་སློས་པ་

@III-321 འདྲ་ཞིང་། །མིག་ཤེས་ལ་གཟུང་དོན་ཡོད་ན་དྲན་ཤེས་ལའང་

ཡོད་དགོས། མེད་ན་གཉིས་ཀ་ལ་གཟུང་དོན་མེད་དགོས་

ཞེས་རྩོད། ལན་ནི། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་

དྲན་པ་དེ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་སྔོན་པོ་དེ་མེད་པས། དྲན་ཤེས་

དེས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་སྔོན་པོ་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཞེས་

སྨྲར། སྔོ་འཛིན་གྱིས་དྲངས་པའི་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་

ཅན། དོན་སྔོན་པོ་ལས་དངོས་སུ་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་

ཀྱི་དངོས་རྒྱུའི་དུས་དེའི་ཚེ་དོན་སྟོན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

སྟོན་པོ་ལས་བྱུང་བས། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ཞེ་ན།

དེ་ལྟར་མྱོང་བ་སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལའང་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་

བ་དེར་འགྱུར་རོ། །དྲན་ཤེས་ལ་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་དོན་

ཀྱིས་གཏད་པ་མིན་ཏེ། གསལ་བའི་རྣམ་པ་དབེན་པའི་ཕྱིར།

སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ལས་

ཐ་དད་པའི་དོན་ཞེ་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྡུག་པོའི་རྣམ་

པ་དེ། གཞན་གྱིས་དེ་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

@III-322 དུན་པའི་རྣམ་པ་དེ་དུན་པ་ལས་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་ན།

སྐྱེས་བུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་། དེ་དང་

འདྲ་བར་རྟོགས་དགོས། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་བདག་ལ་རྟག

ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས། གཞན་གྱིས་མི་རྟོགས་ཞེ་ན།

སྣོས་བརྗོད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་

རྒག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འཚང་ཁན་བྱེད་པའི་ཡུལ་རེ་རེ་

ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་ནི། འཚང་པོ་ཁན་པོའི་སེམས་

དག་གིས་དོན་གཅིག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་

ད་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་འགྱུར་རོ། །ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས།

སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་སྟོན་པོ་དྲན་པའི་སྐྱེས་བུ་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་

དང་འབྲེལ་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་པ་ལ་

སྟོན་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལས་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་འཆར་མི་སྲིད་

པར་འགྱུར་ཞེས་འབྱེལ། འཆད་པོ་ཉན་པོའི་ཤེས་

པ་རང་རང་ལ་རང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་

དང་འབྲེལ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཡུལ་

@III-323 སྟོན་པོ་གཅིག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་

འདྲ་བ་ལས་ཐ་དད་པ་དེར་སྣང་བ་མིན། ཡུལ་དེ་གཉིས་

གཅིག་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་འཆད་

ཉན་བྱེད་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་

འགྱུར་ཏེ། ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་གཅིག་ཏུ་གཟུང་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་ཉན་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བའི་དོན་

གཅིག་མེད་ན། ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

༄༅ རྣམ་བཅས་འཐད་པ་ལ། རྩ་བར།

ཉམས་མྱོང་རྣམ་ཤེས་

དེ་ཡང་ནི། །ཆ་གཉིས་ལ་ནི་བརྟེན་ཐྱུང་བ། །རྣམ་པ་གཅིག་གིས་

ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཤེས་པ་ཡིས་དམིགས་པར་འཐྱུར། །གཞན་དུ་དེ་རྣམ་

ཅན་མིན་ན། །ཅི་ལྟར་ཤེས་ལ་གནས་པར་འགྱུར། །འདི་ལྟར་ཕྱི་མ་

ཕྱི་མ་ཡི། །ཤེས་པ་རྣམ་གཅིག་ལྷག་པ་ཉིད། །དོན་གྱི་ངོ་བོས་རྣམ་གཉིས་

དང་། །བདག་གི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ། །གཉིས་པ་དེ་ནི་གསུམ་པ་ཡི། །

ཤེས་པ་ཡིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།

།ཞེས་པས། སྟོན་པོ་ཉམས་

སྐྱོང་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་

@III-324 གྱིས་ཆ་གཉིས་ལ་ནི་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་བ་

རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་ཅན། འཛིན་རྣམ་གྱི་ཤེས་

པ་དེ་ཡིས་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཤར་བ་

ལས་གཞན་དུ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོའི་རྣམ་པྱན་

དུ་ཅི་ལྟར་དྲན་ཤེས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་མིན་པར་ཐལ།

སྟོན་པོའི་རྣམ་པར་ཞར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར།

སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་དང་། དྲན་པ་དང་། དེ་དྲན་པ་སོགས་ཕྱི་མ་

ཕྱི་མའི་ཤེས་པ་གཟུང་རྣམ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་ཉིད་དེ་

དོན་གྱི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བདག་གི་འཛིན་པའི་རྣམ་

པ་འགའ་ཞིག་ཏུ། བློ་གཉིས་པ་དྲན་ཤེས་དེ་ནི།

བློ་གསུམ་པ་དྲན་ཤེས་གཉིས་པ་ཡིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་ཞེས་དྲན་པའི་ཚེ། སྟོན་པོ་

སྟོ་འཛིན་གཉིས་ཀ་དྲན་པས། མྱོང་དུས་ཀྱང་། གཉིས་ཀ་

མྱོང་བ་ཡིན་ལ། སྟོ་འཛིན་ལ་གཟུང་རྣམ་གཅིག་དང་།

དེ་དྲན་པའི་བློ་ལ་སྟོ་འཛིན་ཡང་སྣང་བས་གཟུང་རྣམ་གཅིག

@III-325 ལྷག་པ་ཡིན། སྟོ་འཛིན་ལ་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་མེད་ན།

དེ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྟོ་འཛིན་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་

མི་སྲིད་ཅེས་པའོ། །ལྟེགཀ་ཆེན་ལས། སྟོ་འཛིན་དྲན་པའི་ཤེས་

པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྣྲུབ་པ་ན། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྟོན་པོའི་

རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣྲུབ་པ་ཡིན། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། དེ་དག་

པའི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་ཡང་དྲན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས། དང་པོ་སྟོན་

པོའི་རྣམ་པ་དང་། གཉིས་པ་གཟུང་རྣམ་གཉིས་དང་།

གསུམ་པ་གཟུང་རྣམ་གསུམ་དང་འཛིན་རྣམ་རེ་རེ་སྟེ། རྣམ་པ་

གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། དྲན་པ་གསུམ་

པ་དེས། སྟོ་འཛིན་དང་། སྟོ་འཛིན་དྲན་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱིད་ཐུབ་

པས། སྟོ་འཛིན་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་

གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཤར། དེ་ལས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྟོན་པོའི་

རྣམ་ལྡན་དུ་འགྱུར་པ་སྟེ། ཕྱོགས་སྟན། སྟོ་འཛིན་

རྣམ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་རང་ཞན་གྱི་གྱུར་མཐའ་སྣ་

བ་ཡིན་ནོ།།

꠸ རྣམ་མེད་མི་འཐད་པ་ལ།

@III-326 རྩ་བར།

དོན་འབྲས་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་དྲན་ན། ।

དོན་དྲན་ཕྱིར་ན་འབྲེལ་པ་ཡིས། །གལ་ཏེ་བསྟེ་ན་སྣང་བ་དང་། ।

ཡིད་བྱེད་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ।

རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིན་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་རྗ་མཁན་ལ་སོགས་པ། ।

མེད་པར་བྱམ་པ་དྲན་མི་འགྱུར། །ཕྲད་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ནི། །དོན་དང་འདྲ་

བ་བསྟེན་པ་དེ། །འདྲ་བ་ལས་གཞན་ཅིར་འགྱུར་ཏེ། །ཆོ་མ་སོགས་ལ་

མཐོང་ཕྱིར་རོ། །དང་པོའི་རང་བཞིན་གཉིས་མིན་ན། །གཉིས་པའི་རང་

བཞིན་གཅིག་ལ་ནི། །རྣམ་གནས་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡིས། །སེམས་

ཀྱིས་འབྱེད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།

།ཞེས་པས། གལ་ཏེ་དོན་ཀྱི་

འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དན་ན། དོན་དན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་

ན། འཁྲུལ་པ་ཡིས་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་བསྟེའོ་ཞེ་ན།

དོན་སྣང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དན་ན། རང་རྒྱུ་སྣང་

བ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་ཡང་དན་པ་དེར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་འབྲས་

བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཇ་མ་ཁན་ལ་སོགས་པ་

དན་པ་མེད་པར་བུམ་པ་དན་པ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

@III-327 འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་ལྡན་ཅིག་རྒྱུ་འཇོག་པར་

འབྲུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དོན་སྣང་ཤེས་པ་ལ་ཁྱད་པར་

ཡོད་པས་དྲན་རོ་ཞེ་ན། དོན་སྣང་ཤེས་པ་ལ་དོན་གྱིས་

བྱས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན། དོན་སྣང་ཤེས་

པ་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་གཞན་ཅིར་འགྱུར། དོན་དང་འདྲ་

བའི་ཚ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ལས་ཤེས་པ་རེ་

དོན་དང་འདྲ་བ་བསྟེན་པ་སྟེ་དོན་སྣང་ཤེས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་

ལྷན་དུ་དན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

མཆོ་མ་སོགས་ལ་འདུ་བ་གཅིག་ཏུ་འཐུལ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

བློ་དང་པོའི་རང་བཞིན་ཚུལ་གཉིས་མིན་པར་འཇོག་རྣམ་

རྟོང་པ་ཅན་ཡིན་ན། གཉིས་པ་དུན་པའི་རང་བཞིན་

འཇོག་རྣམ་གཅིག་པུ་ལ་ནི་རྣམ་པར་གནས་པར་འགྱུར་

རོ། །དེ་ལྟ་ན། སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་དང་སྟོན་པོ་དུན་པའི་

ཤེས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ངས་པར་འཇོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་

གཟུང་རྣམ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

@III-328 འཇིན་རྟེན་རྫུང་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༄༅ ངག་དོན་

ནི། སྟོང་འཇིན་མིག་ཤེས་སྟོན་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས།

ཤེས་པ་དྲན་པ་ན་སྟོན་པོའང་དྲན་ཀྱི། ཆོས་འཕྲུལ་པས་ཤེས་

པ་དེ་རྣམ་ལྡན་དྲན་པའོ་སྙམ་དུ་བསྟེ་བ་ཡིན། ཤེས་པ་ཡུལ་

གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་ཞེ་ན། འོ་ན། མིག་ཤེས་

དེའི་རྒྱུ་སྣང་བ། ཡིད་བྱེད། དབང་པོ་ལའང་ཚུལ་དེར་འགྱུར་རོ། ।

གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་ཀུན་རྒྱུ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འཇོག་

དགོས་པར་འགྱུར་བས། ཇ་མ་ཁན་མ་དྲན་པར་ཇ་བྱམ་

དྲན་པ་མེད་པར་འགྱུར། ཤེས་པ་ལ་དོན་གྱིས་བྱས་པ་ཁྱད་པར་

བ་ཡོད། དབང་ཡིད་སོགས་ལ་མེད་པས། དོན་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་

དྲན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་།

འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྡེ་བ་མཐོང་ཞིང་། མི་འདྲ་བ་

ལ་མ་མཐོང་ངོ་། །སྟོང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཚུལ་གཉིས་

མེད་པར་རྟོང་བ་གསལ་རིག་ཙམ་ཡིན་ན། དྲན་ཤེས་

གཟུང་རྣམ་འཆར་རྒྱུ་མེད་པས་གསལ་རིག་ཙམ་དུ་གནས་

@III-329 དགོས། དེ་ལྟ་ན། དྲན་ཤེས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེས།

མིག་ཤེས་དང་། དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་

ནས་པར་འགྲུར་རོ།།

༄ དོན་བསྡུ་བ་ལ། རྣ་བར།

དེ་ཕྱིར་སྟོ་སོགས་ངོ་བོ་ཉ། །མདུན་ན་གནས་པར་འགྲུར་བའི་ཚུལ། །

དོན་སྟེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན། །ཆོ་གཉིས་པས་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར། །

གཞན་དུ་དང་པོ་གཅིག་པུ་ཉིད། །དོན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་འབྲེལ་འགྱུར་གྱི། །སྟ་མའི་དོན་དང་

འབྲེལ་མཐོང་མེད། །ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མིན།

།ཞེས་པས།

དྲན་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ནའང་གནས་པར་འགྱུར་བའི་སྟོང་འཛིན་དབང་

ཐོང་དེ་སྟོ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར། སྟོ་འཛིན་དོན་སྟོན་པོ་དང་ལྡན་

ཅིག་ཏུ་བསྡེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན། ཐོག་གཉིས་པ་དྲན་

ཤེས་དང་པོ་དེས་ནི་སྟོ་འཛིན་དབང་ཤེས་དྲན་པ་ན། སྟོན་པོའི་

རྣམ་པ་ཅན་དུ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་བྱན་པར་འགྱུར།

ཞེས་པ་ལ་རྣམ་པ་སྣང་བ་ལས་གཞན་དུ་ན། ཡུལ་

གང་ཡིན་ཐུགཔ་ཕྱད་དུ་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་

ན། སྟོན་པོས་རང་འཛིན་ཞེས་པ་བརྒྱད་ནས་སྐྱེས་པ་མི་སྲིད་

@III-330 པར་འགྱུར། དེས་ཞེས་པ་དང་པོ་སྟོ་འཛིན་གཅིག་པུ་ཉིད་

དོན་སྟོན་པོ་དང་འབྲེལ་བར་བྱན་པར་འགྱུར་གྱི། སྟ་མའི་དོན་

སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་བྱན་པ་གཉིས་འབྲེལ་བར་མཐོང་བ་མེད་

པ་སྟེ། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་སྟོན་པོ་ལས་བྱུང་བ་

མིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་སྣང་བ་

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་སྣང་བ་ལ།

རྫ་བར།

ངེས་པར་བློ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། །ཅིག་ཅར་དུ་

ནི་སྐྱོང་འགྱུར་བའི། །ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། །རྣམ་གང་གིས་

ན་འགྱབ་པར་འགྱུར། །རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་བས་ཟློ་བ་གཉིས། །མེད་པར་

ཐ་དད་མཐོང་བ་བཞིན། །སྟོན་སེར་ཐ་དད་དག་ལ་ནི། །སྐྱོང་བའི་ངེས་པ་ཡོད་

མ་ཡིན། །སྐྱོང་བ་མེད་པར་དོན་འགའ་འམ། །དོན་མེད་པ་ཡི་སྐྱོང་བ་

ཡང་། །སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་མཐོང་བ། །དེས་ན་དེ་དག་ཐ་དད་མིན། །

དེ་ཕྱིར་ཤེས་དྲས་སྣང་བ་ཡི། །དོན་ནི་ཤེས་ལས་གཞན་མིན་པ། །བཟློག་པར་

རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཉིད།

།ཅེས་པས། ཡུལ་སྣོན་པོ་ནི།

སྣོ་འཛིན་དེ་ལས་ཇས་གཞན་ཉིད་དུ་རྣམ་པ་གང་གིས་འགྱུར་

པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དེས་པར་སྣོ་འཛིན་གྱི་བློ་དང་ལྡན་

@III-331 ཅིག་ཏུ་ཅིག་ཅར་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཇས་ཐ་

དད་དུ་མཐོང་བ་དང་འགལ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་ཇས་

ཐ་དད་མེད་པར་ཐ་དད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཟླ་བ་གཉིས་

མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །རྩ་བའི་ཁྲབ་སྣུབ་ནི། སྟོ་སེར་ལྟ་

བུ་རྩ་ཐ་དད་དག་ལ་ནི། ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་ཡོད་པ་

མ་ཡིན། སྟོ་འཛིན་ཞེས་པའི་དུས་ན་སྣང་བའི་དོན་སྟོན་པ་ནི།

སྟོ་འཛིན་ཞེས་པ་ལས་རྩ་བ་ཉོན་མོན་པ་བཟློག་པ་རབ་ཏུ་

དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་སྟོ་འཛིན་དེ་དག་རྩ་ཐ་དད་

མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྟོ་འཛིན་ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དོན་

སྟོན་པོ་འཁའ་དམིགས་པའམ་དོན་སྟོན་པོ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྐྱོང་

བ་སྟོ་འཛིན་ཤེས་པ་ཡང་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་མཐོང་བ་དེས་ནའོ། །

ཀྱེཀ་ཆེན་ལས། རྣམ་ཤེས་འབྲེལ་པས་རྟུ་བ་གཉིས་

མེད་པར་ཐ་དད་མཐོང་བ་བཞིན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་

དཔེར་འཛོག་པ་ནི། རང་ཉིད་ཕྱུགས་སུ་སྟོན་

པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

།ཤེད་པ་སྣང་བ་ལ།

@III-332 རྣ་བར།

རྒྱུ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་པོའི་སྟོང་

རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྒྱུ་ནི་རྟེས་དཔོག་འགྱུར། །གལ་ཏེ་

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག །རྐྱེན་ལས་ངེས་པར་མི་སྣང་ནའོ།

།

ཞེས་པས། སྟོ་འཛིན་དབང་མདོན་གྱི་རྒྱུ་གཞན་དབང་ཡིད་དག

ནི་ཡོད་ན་ཡང་། སྟོ་འཛིན་དབང་པོའི་བློ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་

མཐོང་ཞིང་སྐབས་འགར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་རྫས་ཐ

དད་པའི་རྒྱུ་ནི་རྟེས་སུ་དཔོག་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡོད་ན་ཕྱི

རོལ་གྱི་དོན་ནོ་ཞེན། གལ་ཏེ་དབང་ཡིད་ཡོད་ཀྱང་

སྟོ་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལྡོག་པའི་རྟགས་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་

མི་འགྱུབ་སྟེ། སྟོ་འཛིན་ཡོད་མེད་ནི་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག

པའི་རྒྱུན་ཡོད་མེད་ལ་རེས་པར་མི་སྣང་ན་ཕྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་།

དེ་མ་ཐ་རྒྱུན་ལ་རེས་པར་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག

པའི་རྒྱུན་དང་དུས་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་སྟོ་འཛིན་དབང་མངོན་སྟོན་པོའི་

རྣམ་ལྡན་དུ་བསྒྲིད་པའི་ནུས་པ་དེ་ལ་དམིགས་རྒྱུ་ཟེར།

དེ་ལྟ་ན། སྟོན་པོ་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་

@III-333 མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྟོན་པོ་ལ་དམིགས་ཀྱང་།

དེ་གཉིས་ཚས་གཅིག་པས་རྒྱུན་དུ་མི་འབྱུར་རོ། །

༥ རྒྱུ་འབྲས་མི་འཐད་པ་སྟང་བ་ལ། རྩ་བར།

ས་བོན་ལས་

ནི་སྐྱེ་སྐྱེ་དང་། །དུ་བ་ལས་མེ་གྱུབ་པ་ཞེས། །དེ་འདྲ་ཕྱི་

རོལ་དོན་རྟེན་ཅན། །བྱེད་པོ་ཤེས་བྱེད་གནས་པ་གང་།

།ཞེས་པས།

ས་བོན་ལས་སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། དུ་བ་ལས་མེ་གྲུབ་པ་

ཞེས་པའི་ཤེས་བྱེད་འབྲས་རྟགས་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

དེ་འདྲ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། རྫ་བར།

དེ་ཡང་གལ་ཏེ་

དེའི་ངོ་བོར། །སྣང་བ་དེ་ལྟར་ངེས་འབྲེལ་བའི། །ཚུལ་ལ་

བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱེད་ན། །འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད།

།

ཅེས་པས། ལན་བཏབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་ཡང་

རྒྱུ་འབྲས་དང་། འབྲས་རྟགས་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ།

རྒྱུ་འབྲས་དེའི་ངོ་བོར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་འབྲེལ་ཞིང་

@III-334 མི་སྣུ་བའི་བློའི་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་རྟོག་ཅིང་

ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཀྱང་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག

བློའི་རྩལ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། བག་ཆགས་སད་སྟོངས་

ཀྱིས་དེ་ལྟར་འཇོག་པ་གོ་སྟལ་ལོ།།

འབྲས་རྟགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྟོང་བ་

༄༅ འབྲས་རྟགས་མི་

འཐད་པ་སྣང་བ་ལ། རྩ་བར།

དྲྭ་བ་མེས་བསྐྱེད་

འགྱུར་བ་མིན། །དེ་ཕྱིར་འབྲས་ལས་རྒྱུ་རྟོགས་མིན། །དེ་རྒྱུ་

དག་ནི་ཡིན་ན་ཡང་། །གང་ལས་དེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །དེ་ལའང་

དྲྭ་བར་སྣང་བའི་བློས། །བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཅན། །མེར་

སྣང་བ་ཡི་བློ་ཉིད་ནི། །རྟོག་འཇུར་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ।

ལེམས་རྒྱུད་དེར་རྩང་བཀ་ཆགས་ཀྱི། །སྣོང་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། ।

སྣང་བའི་བློ་དག་གསལ་བྱེད་པ། །དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་ཡིན།

।

ཞེས་པས། འབྲས་བུ་དུ་བ་ལས་རྒྱུ་མེ་རྟོགས་པ་

མིན་པར་ཐལ། དུ་བ་མེས་སྐྱེད་པར་འཇུར་བ་མིན་པ་དེའི་

ཕྱིར། མེ་དེ་དུ་བའི་རྒྱུ་དག་ནི་ཡིན་ན་ཡང་།

@III-335 དུ་བ་གང་ལས་མེ་དེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་བུ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད།

ལན། དུ་བས་མེ་

དཔེག་པ་དེ་ལའང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་མེ་དཔེག་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། དུ་བར་སྣང་བའི་བློས་བགས་ཆགས་གསལ་བར་སད་

པ་ཅན་གྱི་བློ་ཉིད་ལས། མེར་སྣང་བའི་བློ་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། མེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ས་མས་རྒྱུད་

ལ་མེ་དེར་སྣང་དུ་རུང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ཅན་མེར་

སྣང་བ་དེ་བློ་དག་ལ་དུ་བར་ནི་སྣང་བ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པ་

དེས་ནའོ། །སྐབས་འདིར། མདོ་སེམས་སོ་སོའི་ལྟ་བ་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་བསྟན་འདུག་པས། ཏྲི་ཀ་

ཆེན་ལས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་ཇུས་མ་ཡིན་

པའི་མེ་དུ་མེད་ཀྱང་འབྲས་རྟགས་ཀྱིས་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མེ་དཔོག

པ་འཐད་དེ། དེ་མེད་ཀྱང་དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་

པར་དེས་པའི་ཚོ་མེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་ཡང་། ཞུགས་པ་

@III-336 ན། དུར་སྣང་གིས་མེ་སྣང་གི་བཀ་ཆགས་སད་པར་བྱས་ཏེ།

མེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བློ་སྐྱེས་ནས་མེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་འཐད་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཚེས་ཅན།

མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་

ཡང་དག་ཡིན་པར་མངོ་སེམས་གཉིས་མཐུན་ཡང་། མི་དུ་གཉིས་

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་མིན་ལ་རྟོད་པ་བྱུང་། མདོ་སྡེ་པས།

མེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ན། འབྲས་རྟགས་དེའི་བསྟུབ་བྱའི་མེ་དེ་ཡང་

ཕྱི་རྣོལ་གྱི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མེ་ཡིན་དགོས།

དེ་ལྟ་ན། མེ་མངོན་གྱུར་དཔོག་པར་སོང་གི། ཤོག་གྱུར་གྱི་མེ་

དཔོག་པའི་རྟགས་མིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །སེམས་ཙམ་པས།

རྟགས་དེས་སྐོག་བྱུང་དཔོག་པ་འཐད་དེ། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་

མེ་ཡོད་པར་དེས་པའི་ཚེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་ཡང་། དེ་ལ་བློས་

ཞུགས་པ་ན། དུར་སྣང་གིས་མེར་སྣང་གི་བཏུ་ཆགས་སད་པར་བྱས་

ཏེ། མེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ་ །མངོན་སུམ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་

མེ་དེ། ཤེས་པ་དེ་དང་གྲུབ་བའེ་དབྱེར་མེད་ཡིན། མངོན་སུམ་དེ་དང་

@III-336B དེ་ལ་སྣང་བའི་མེ་གཉིས་མེར་སྣང་གི་བཏུ་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་

འདྲ་ལ། དུར་སྣང་ཤེས་པ་དང་དེ་ལ་སྣང་བའི་དུ་བ་གཉིས་ཀྱང་།

དྲུར་སྣང་གི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་འདྲའོ། །དེས་ན་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་

བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་མེ་དུ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་དུ་འཐད་ལ།

དྲུར་སྣང་གི་བག་ཆགས་ལས། མེར་སྣང་གི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཡང་།

དྲུར་སྣང་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མེར་སྣང་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ལ།

མེར་སྣང་དང་དྲུར་སྣང་གི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་མེ་དུ་དེ་དག

མེ་དུ་སོ་སོར་མཚན་ཉིད་པ་

བཞག་དགོས། དུར་སྣང་རྟགས་དང་། མི་སྣང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་

སྣ་འཛོག་ན། ཕྱི་རྟོལ་ལ་དུར་སྣང་སྟོན་དུ་བྱུང་ཞིང་དེ་རྗེས་

མེར་སྣང་འབྱུང་བས། དུར་སྣང་རྒྱུ་དང་མེར་སྣང་འབྲས་བུར་སོང་

སྟེ་རྒྱུ་འབྲས་གོ་ལོག་པར་འགྱུར། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་

གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རང་འཇོན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་

དང་རང་འཇོན་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་སྣང་བ་ཡིན་

གྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུབ་པ་མེད་དོ། །

ཾ ངོན་བསྡུ་བ་ལ། རྫ་བར།

མཁས་པ་རྣམས་

ལ་བརྟེད་འདི་ཡོད། །ཕྱི་རོལ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྤྱ། ।

ཚུལ་གཉིས་བརྟེད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེད་

བའི་དོས་པས་འགྲུབ།

།ཅེས་པས། ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་

རིགས་པ་ཞེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བློའི་ཇས་སུ་བྱུང་པའི་

རྒྱུ་འབྲས་བརྟེད་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཡོད་དོ། ཕྱི་རོལ་

ཁས་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་འབྲས་དང་། བློ་ཚུལ་

གཉིས་སུ་སྣང་བའི་རིགས་པ་བརྟེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།

དེའི་ངོར་བློ་ཇས་གཅིག་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་

གྱི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ། ལྷན་ཅིག

སྒྲོང་ཞིང་དམིགས་པའི་དེས་པ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་

རྒྱས་ལས་འགྲུབ་བོ། །དེ་ནི། གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་

རྣམ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་འགོག་པའི་རིགས་པའོ། །

དེ་དག་ནི་ཕྱོགས་གླང་གི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ལ།

དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྣུབ་པ་

རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་དབང་ཤེས་མ་འཐྲལ་

@III-338 བ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ལ། རྟ་བར།

དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གསལ་དང་། །མི་གསལ་འདྲེས་

མ་ལ་སོགས་པ། །སྣང་བ་ཐ་དད་འཛིན་པ་ཡི། །ཤེས་པ་དོན་གཅིག

ལ་དམིགས་སོ། །དེ་དོན་ལ་དེར་སྣང་མིན་ན། །དོན་གྱི་རང་བཞིན་

གཅིག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་དོན་ཅན་ཡིད་ཀུན་ནི། །རང་བཞིན་གཅིག

པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོའི་

རྩེས་བྱེད་པ། །དེ་ནི་གཞན་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་། །ཆ་འགའ་ཡིས་

ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །འདི་ལྟར་ཕ་ལ་བརྟེན་ནས་བུ། །ཕ་དེ་ཡི་ནི་གཟུགས་

ཡིན་ཡང་། །འགའ་ཞིག་ལས་ནི་ཆ་འགའ་ཡིས། །ཐ་དད་པར་

ནི་དམིགས་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས། ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་

འདོད་པ་ལ། དོན་སྣང་ཤེས་པ་དེ་དོན་ལ་རྣམ་ལྡན་

དེར་སྣང་བ་མིན་ན། བུམ་གཟུགས་དེའི་དོན་ཅན་

གྱི་ཡིད་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ཀུན་ནི་ཆོས་ཅན། སྣང་ཚུལ་

གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།

གཟུང་དོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་རྣམ་མེད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

@III-339 འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གསལ་བ་དང་

མི་གསལ་བ་དང་འདྲེས་མ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ཐ་དད་

འཇོན་པའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གསལ་མི་གསལ་དུ་སྣང་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་གཟུགས་

གཅིག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བར་འདྲའོ་ཞེ་ན། གཟུང་དོན་

ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། བྱམ་གཟུགས་

དེའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོའི་རྟེན་སྣ་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། བྱམ་གཟུགས་

གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་འཐད་དེ། བཀ་ཆགས་

གཞན་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་། དབྱིབས་སོགས་ཆ་འགའ་

ཡིས་ནི། བྱམ་གཟུགས་གསལ་མིན་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། དེའ་འདི་ལྟར། ཕ་ལ་བརྟེན་ནས་བུ་ཕ་དེའི་

ནི་གཟུགས་འཛིན་ཡང་། རྒྱུན་འགའ་ཞིག་ལས་ནི།

དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཡིས། ཕ་ཡི་གཟུགས་

ལས་ཐ་དད་པར་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་དག་ནི། ཤེས་པ་རྣམ་མེད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་

@III-340 ཡུལ་དང་ཐུག་ཕྲད་དུ་འཛིན་དགོས། དེ་ལྟ་ན། ཤེས་པ་

དུ་མས་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ། གསལ་མི་

གསལ་སོགས་མཐའ་དག་འདུ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །

འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་

འབྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སྣུབ་པ་ལ།

རྟ་བར།

མར་མེ་ལ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །

རྫ་བྱའི་མདོར་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། །སྟོང་དང་དམར་དང་མདངས་གསལ་

བར། །མིག་མི་གསལ་བས་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་དེ་ཕྱི་རོལ་དངོས་

ཡིན་ན། །དབང་པོ་གསལ་ལ་ཅི་ནུས་མེད། །ཡང་དག་མཐོང་ན་དེ་མཐོང་

བ། །དབང་པོ་ཉམས་པའང་ཇི་ལྟར་ཡིན། །རབ་རིབ་ཀྱིས་སྣང་གསལ་

བའི་མིག །དབང་པོ་ལས་འདས་མཐོང་དེ་ལ། །གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་

དོན་དེ་ཡང་། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་གསལ་མ་ཡིན། །སྣང་དབང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་

ལས། །གཞན་ནི་གཅིག་གི་རྒྱས་རྟོགས་པ། །དེས་ན་གཞན་ནི་རྒྱུ་

མ་ཡིན། །རྒྱུ་མིན་ཡུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཉིད་ཟློ་

རྒྱུ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་མར་མེ་ལ་ལྷོས་འགྱུར། །མར་མེ་ཙམ་གྱིས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

@III-341 བློ་ཆུལ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་

འཁོར་ནི་རྣ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྟོང་དང་དམར་དང་

མདངས་གསལ་བར། མིག་མི་གསལ་བས་མཐོང་བར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། མར་མེ་རྩེ་མོའི་ཁྲ་སྐོར་བ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་

དངོས་ཡིན་ནོ་ཞེན། མར་མེ་རྩེ་མོའི་ཁྲ་སྐོར་བ་ཚོས་

ཅན། དབང་པོ་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་མཐོང་བའི་ནུས་

པ་ཅིག་མེད་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་རྟོང་

གི་ཕྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོས་སྐོར་བ་དེ་མཐོང་བའི་ཤེས་

པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཉམས་པའང་ཇི་ལྟར་ཡིན་པར་

མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་དེ་

ཡང་། ཇི་ལྟར་བྱང་ན་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་

ཐལ། རབ་རིབ་ཀྱིས་སྣང་ན་གསལ་བ་མིག་ལ་བརྟེན་

ན་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། མར་མེའི་རྩེ་མོའི་ཁྲ་སྐོར་བ་

@III-342 གཞན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་དང་དབང་པོ་

དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་གཞན་མེད་པར་ནི། གཅིག་གི་

ནུས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པ་དེས་ན་འོ། །རྒྱུ་མ་ཡིན་

ན། དེ་ཕྱིའི་གཟུང་ཡུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོན་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་བློ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་

ཞེན། འོན། བློ་དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་མར་མེ་

ལ་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

མར་མེ་དང་། རྩེ་མོའི་ཁྱོན་བ་གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་

བློ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་ཙམ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་

གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

꠸ དེ་དག་གི་ངག་དོན་ནི།

ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་མེད་ན།

མར་མེ་རྩེ་མོའི་ཁྲ་སྐོར་སྣང་བ་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་

དངོས་ཐུག་ཕྱད་དུ་འཛིན་དགོས། དེ་ལྟ་ན། དབང་པོ་

གསལ་བ་ལ་མར་མེ་རྩེ་མོའི་ཁྲ་སྐོར་སྣང་དགོས།

དོན་དེ་ཡོད་ན། ཁྲ་སྐོར་བ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་མ་

@III-343 འབྲེལ་བ་ཡིན་དགོས། མིག་བསམ་གཏན་གྱིས་

སྣང་བ་ལྟར། རང་རིག་ཀྱིས་སྣང་ནས། མར་མེའི་

རྩེ་མོ་དེ་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར། མར་མེ་ལས་གཞན་

པ་ཐམས་ཅད་དབང་ཤེས་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ཁྱོད་བ་

དབང་ཤེས་དེའི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས།

མར་མེའི་རྩེ་མོའི་ཁྱོད་བ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་དེས།

མར་མེ་རྩེ་མོ་མ་མཐོང་བར་བཤད་པས། གང་ས་དེ་

སྟོན་པོ་སོབགས་ཀུན་ལ་སྣང་དགོས། །རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་གཉིས་

སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་རྒྱ་བ་སྣང་མི་སྣང་དཔྱད་དགོས།

འོན་ཀྱང་། དབང་ཤེས་དེའི་རྒྱུ་ནི་མར་མེ་བཞག

པས། རྒྱུ་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་བོ། །

ཕྱི་རོལ་ཁས་མ་བླངས་པར་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་

ཕྱི་རོལ་ཁས་མ་བླངས་པར་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་

པ་བརྗོད་པ་ལ། རྩ་བར།

ཉེ་རིང་ལ་སོགས་

ཁྱད་པར་གྱིས། །གསལ་དང་མི་གསལ་མི་རྟང་ངོ་།

།

ཞེས་པས། ཡུལ་གཅིག་ལ་ཐག་ཉེ་བ་དང་།

@III-344 རིང་བ་ནས་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡུལ་གསལ་

བ་དང་མི་གསལ་བ་སོ་སོར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྣམ་པ་མེད་ན་ཐུགཔ་ཕྱད་དུ་འཛོད་

དགོས་པས་སོ།།

༼ ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བའི་ཁྱད་

པར་གྱི་ལན་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

གལ་ཏེ་སྣང་

ཁྱད་ལས་དེར་འགྱུར། །དེ་ནི་ཆོད་དང་མ་ཆོད་དག །

མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་མཚུངས་པར་འགྱུར།

།ཞེས་པས།

གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་ལས་གསལ་

མི་གསལ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་ལས་མིན་ནོ་

ཞེ་ན། འོ་ན། སྣང་བ་དེས་ཡུལ་དབང་བར་ཆོད་ཅིང་

བསྒྲིབས་པ་ཡིན་ནམ། མ་ཡིན་ན། ཐག་ཉེ་རིང་གཉིས་

ཀ་ནས་གསལ་བར་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

སྒྲིབས་བྱེད་མེད་ཅིང་རྣམ་མེད་དུ་མཐོང་བ་མཚུངས་པའི་

ཕྱིར། ཆོད་ཅིང་བསྒྲིབས་ན། ཉེ་རིང་གཉིས་ཀ་

མི་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །

꠸ སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ལན་དགག་པ་ལ།

རྩ་བར།

གལ་ཏེ་སྣང་བ་མི་གསལ་བས། །

དེ་ཚ་ཕྱ་མོ་འགའ་ཞིག་ནི། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ཐ་དད་ན། །

ཕྱི་རོལ་དོན་གཅིག་མཐོང་བ་དང་། །མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། །ཕྱ་

རྒྱལ་དུ་མ་ཐ་དད་མཐོང་། །མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། །གལ་ཏེ་

སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ། །ཁྱད་པར་གྱིས་བློ་དད་ན། །གཞན་ཐ

དད་པས་ཐ་དད་མེད། །གང་ལས་ཐ་དད་པར་སྣང་འགྱུར། །སྣང་བ་དེ་

ཡང་རིས་མ་གསལ། །སྒྲིབ་ཕྱིར་དེ་འདིར་རིས་མ་ཡིན། །སྒབ་ཕྱིར་སྣང་

བཞང་དེ་ལྟ་ཉིད། །གཞན་དུ་སྣབ་མིན་ཡོད་པ་ཉིད། །ཤེས་ཀྱི་ཉེ་ལ་སྣང་

བ་ནི། །ཆེར་གསལ་དེ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར།

།ཞེས་པས།

གལ་ཏེ་ཡུལ་ཐག་རིང་བའི་ཚོ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་མི་གསལ་

བས་ཡུལ་དེའི་ཚ་ཕྲ་མོ་འགའ་ཞིག་ནི་མ་མཐོང་ལ།

ཉེ་བ་ན་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཐག་ཉེ་རིང་ལས་གསལ་མི་

གསལ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་གྱི། རྣམ་པའི་དབང་གིས་མིན་ཞེ་ན།

བྱམ་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཐག་ཉེ་རིང་གཉིས་ནས་

@III-346 ལྟ་བའི་ཚེ། ཚ་བཅས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བྱམ་པ་གཅིག

པུ་དེ་གསལ་བར་མཐོང་བ་དང་དེ་ལྟར་མི་མཐོང་བའི་ཁྱད་

པར་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་

རྣམ་མེད་ཐུགཕྱད་དུ་མཐོང་བར་ལྷུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་ཚེ། བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱ

བའི་རྟལ་དུ་མ་ཐ་དད་དུ་མཐོང་མི་མཐོང་བའི་ལྷུད་པར་ཐ་དད་

པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །བྱམ་པ་རྣམ་

མེད་ཐུགཕྱད་དུ་འཛིན་པར་ལྷུད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག

གིས། རབས་པ་ཆ་བཅས་དང་། ཕྱ་བའི་རྟུལ་དུ་མ་

མཐོང་མི་མཐོང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །

ལྟེགཆེན་ལས། གཞུང་གཞན་གྱིས། ལྷ་དབང་བློའི་

རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས། རབས་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ནམ།

ཕྱ་བའི་ཆ་མེད་དུ་མ་ཡིན་ཞེས་ཐག་བཅད་ནས་དགག་སྟེ།

ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྣུབ་པ་དེ་ནི། རི་བོང་ཅལ་སྦོག་པ་

ཟད་དོ་གསུངས། གལ་ཏེ་སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་

@III-347 གྲི་ཁྲད་པར་གྱིས་བྱམ་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་

བློ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྣང་བ་དང་བྱམ་པ་

གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཉན་ཡིན་པས། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་

ཆོས་གཉན་ཐ་དད་པས། ཆོས་གཉན་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར་ན། སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ་གང་ལས་བྱམ་

པ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པར་སྣང་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་

དོ། །གཞན་ཡང་། ཐག་རིང་བའི་ཚེ། སྣང་བ་དེ་ཡང་

རྒྱུ་མཚན་ཅིས་མི་གསལ་བ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས།

ཁྱག་སྣ་སོགས་རྟུལ་གྱིས་སྣང་བའི་རྟུལ་བསྒྲིབས་པས་སོ་ཞེ་

ན། འོ་ན། ཐག་ཉེ་བ་འདིར་སྣང་བའི་རྟུལ་གྱི་སྒྲིབ་

བྱེད་ཅིས་མ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པས། སྒྲིབ་རྟུལ་སྤབ་ཅིང་ཉུང་

བས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཉེ་བའི་ཚོ་སྣང་བའི་རྟུལ་ཡང་

སྤབ་ཅིང་ཉུང་བ་དེ་དག་ཉིད་དུ་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐག་རིང་ཙམ་ཞེ་བས་མི་གསལ་

བར་འགྱུར་རོ། །ཐག་ཉེ་བ་ལས་གཞན་དུ་ཐག

@III-348 རིང་པོའི་གཟུགས་ལྟ་བ་ན་སྣང་རྟུལ་ཡང་སྲབ་མིན་མང་

པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། དེའི་ཚེ་སྟེབས་རྟུལ་དེ་ལྟར་ཡོད་

པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

ཐག་ཉེ་བ་ཉིད་ཆེས་གསལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན། རྩེ་མ་ཙོགས་

མིག་ལ་ཞིན་ཏུ་ཉེ་བ་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་སྣང་བ་ཆེར་

གསལ་དགོས་པས། རྩི་མ་དེ་ཡང་མིག་ཞེས་ལ་ཆེར་གསལ་

བར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།།

ལས་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་དགག་པ་

ལས་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་

ལན་དགག་པ་ལ། རྫ་བར།

གལ་ཏེ་དེར་ཡང་

མཐོང་མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ན། །

དེ་དག་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །བསྒྲིབ་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་སྣང་བ་ནི། །སྒྲིབ་

བྱེད་དེ་ལ་གཅིག་སྣང་འགྱུར། །དེ་མ་བསྒྲིབས་ན་ཅིག་ཅར་ནི། །གསལ་

དང་མི་གསལ་རང་བཞིན་དག །མཐོང་འགྱུར་མཐོང་མེད་གྱིས་གཅིག་བསྒྲིབ། །

གང་གིས་དོན་དང་དོན་མིན་མེད། །དེ་ལ་མ་མཐོང་བས་ཅི་བྱེད།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་བྱམ་གཟུགས་ལ་ཉེ་རིང་ནས་

ལྟ་བ་དེར་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་

@III-349 གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གཞན་འབྱུང་བས། བྱམ་གཟུགས་

གསལ་མི་གསལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི། ཡུལ་དབང་བར་

དུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དུ་བྱུར་པའི་གཟུགས་གཅིག་ཡོད་པས་

ཡིན་གྱི། རྣམ་པའི་དབང་གིས་མིན་ཞེས་པའོ། །འོ་ན།

ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་དེ་དག་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་

སྐྱེད་ན། མིག་ཤེས་དེ་ལ་གཅིག་ཏོ་ནར་སྣང་བར་ཐལ།

མིག་ཤེས་ལ་སྣང་རུང་གང་ཞེག །དེ་ལ་སྣང་བ་ནི་

ཕན་ཚུན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་བསྐྱེདས་ན་

བུམ་གཟུགས་ལ་ཉེ་རིང་རྣས་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན།

ཅིག་ཅར་ནི་ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་རང་

བཞིན་དག་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་

མཐོང་རྟང་གང་ཞིག །ཕན་ཚུན་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར།

མཐོང་བ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་གཅིག་བསྒྲིབས་ནས་གཉིས་ཀ་

མི་མཐོང་ངོ་ཞེན། ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་མ་

མཐོང་བ་ལས་གཟུགས་མཐོང་བའི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་བྱེད་པ་མི་

@III-350 འཐད་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བའི་ལས་གང་གིས་དོན་ཕན་པ་

དང་དོན་མིན་པ་མི་ཕན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀྱེ་ཀ་ཆེན་

ལས། མཐོང་བ་མེད་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་ཀྱི་ལས་

ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་གཞན་ཞིག་གིས་ཡུལ་

དབང་བར་དུ་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་ཉེ་བ་ནས་བལྟ་བ་ན་

ལས་གཟུགས་དེ་གསལ། རིང་བ་ནས་ལྟ་བའི་ཚེ་མི་གསལ་

བས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་བརྗོད། དེ་ལྟ་ན། སྟོན་པོ་

དང་ལས་གཟུགས་དེ་དག་ཕན་ཚུན་བསྟེན་བྱ་སྟེན་བྱེད་དུ་

འགྱུར་ཞིང་། ཐག་ཉེ་རིང་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་གཅིག

ཁོ་ན་མཐོང་བར་འགྱུར། མ་བསྟེན་ན། ཉེ་རིང་གང་

ནས་བལྟས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་མཐོང་དགོས་ཞེས་པ་སོགས་

གསལ་བར་བཀོད་འདུག་པས། དེ་ལ་གཟིགས་པར་མཛོད།

༄༅ དོན་བསྡུ་བ་ལ། རྟ་བར།

དེ་ཕྱིར་དོན་

རྟེན་སྐྱེས་བྱུང་པའི། །སྒོང་བ་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་བཞིན་དུ། ।

@III-351 རྣམ་པ་ཐ་དད་འཛིན་བྱེད་དེ། །ལྟག་མ་བློ་ངན་ལུགས་

ངན་ཡིན།

།ཞེས་པས། དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་བྱུང་

པའི་སྒོང་བ་དབང་ཤེས་དེ་དག་དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་སོགས་

ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐ་དད་སྣང་ཞིང་འཇིག་

པར་བྱེད་དེ། ལྷག་མ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ཆོ་གྲོས་ངན་

པས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུགས་ངན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

༷ ཚུལ་གཉིས་སྟུབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ།

རྟ་བར།

ཤེས་པ་སྟྲ་དང་མར་མེ་རྣམས། །

མངོན་སུམ་དང་ནི་ཅིག་ཤོས་ཀྱི། །སྒྲིབ་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་སྟུ་མ་ཡི། །

སྐད་ཅིག་རྣམས་ནི་ཞིག་པའི་ཕྱིར། །གང་གིས་ཤེས་ལ་མེད་གསལ་འགྱུར། །

ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གཞན། །གསལ་ན་དོན་ཀུན་གསལ་བར་

འགྱུར།

།ཞེས་པས། ཤེས་པ་དང་སྣང་དང་མར་མེ་རྣམས་ཚོས་ཅན།

གང་གིས་དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་མེད་དུ་གསལ་བར་འགྱུར་

བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེའི་སྟ་མར་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

@III-352 རང་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་ནི་ཅིག་ཤོས་དྲན་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་

ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དེ་དུས་མཉམ་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་

གཟུང་དོན་ཡིན་ཞེན། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན།

དོན་ཀུན་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞན་འདོགས་

བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་གཞན་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར།

ལྷག་ཆེན་ལས། རང་འཛིན་མདོན་

སུམ་དང་དྲན་ཤེས་ལ་རྣམ་མེད་ཐུགཕྱད་དུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། དེ་དག་གི་དུས་ན་ཞིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད།

ཅ ཆོད་སྣང་ལ། རྫ་བར།

གལ་ཏེ་དེ་རྒྱུ་ལས་དེས་ན། ।

ཤེས་ལ་རྟོག་པ་འདི་ཡང་མེད། ।དེས་བྱས་ཤེས་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། ।

དོན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །དེ་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །

ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོན་གཞན་ནི། །ཕན་འདོགས་མིན་ཕྱིར་རྣམ་མི་བྱེད། །

ཤེས་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་ཡིས། །རྣམ་འབྱེད་མིན་གསལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

བརྟན་གང་རྟོ་རྗེ་རྟོ་སོགས་ཀྱི། །དོན་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཕྱིར། །

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཤེས་པ་ནི། །ཅིག་ཅར་རང་ཉིད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། །

@III-353 ལྷན་ཅིག་བྱེད་པས་ཕན་འདོགས་ཕྱིར། །འདི་ཡི་དེ་དག་རིམ་འབྱུང་ན། །

སྐད་ཅིག་སོ་སོར་གཞན་ཡིན་བརྗོད། །འདིར་ཡང་སྐྱོན་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་དུས་མཉམ་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་ཆོགས་གཅིག

ལས་སྐྱེས་པས་སྒྲ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་དེས། གཞན་མི་འཛིན་ནོ་ཞེ་

ན། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་རྒྱུ་ཆོགས་

གཅིག་ལས་སྐྱེས་པས། གཟུང་དོན་དུ་རྟོག་པ་འདི་ཡང་འཐད་པ་

མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་དུས་མཉམ་པའི་རྣ་བའི་དབང་པོ་

ཡང་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཀླུ་ཀ་ཆེན་ལས་རྟོག

པ་འདི་ཡང་ཞེས་སྨྲར། སྒྲ་དེས་བྱས་པའི་ཉན་ཚེས་ཆོས་

ཅན། རང་དུས་ན་སྒྲ་དེ་མེད་ཀྱང་། སྒྲ་དེ་གསལ་ཞེས་

བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྒྲའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་

ཕྱིར། ཉན་ཚེས་དང་ལྡན་ཅིག་སྟེས་པའི་དོན་གཞན་སྒྲ་

ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་ཚེས་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་པར་མི་

བྱེད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་འདྲའི་སྐྱེ་དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་

@III-354 ཇི་ལྟར་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

ཉན་ཐོས་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་ཡིས་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་གཉད་པ་ཡིས་

རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་ན་ཞེས་འབྱེལ། མི་རྟག

པ་རྣམ་མེད་དུ་མི་འཛིན། རྟོག་མེད་ཀྱང་པ་རྣམ་མེད་དུ་

འཛིན་ཞེན། བརྟན་པར་འདོད་པའི་རྟོག་དང་རྟོག་ཀྱི་

དོན་གང་ཡང་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་

ཅིག་ཅར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

ཇི་ནས་གཞན་ལ་ལྷོས་མེད་དུ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ཀྱང་

འདིའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་དོ་ཞེན།

རྟོགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་གཞན་ཡིན་

པར་བརྗོད་དེ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

སྐད་ཅིག་སྟ་ཕྱི་ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བའི་རྟོ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་རང་

བཞིན་ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་བསྒྲེད་པ་འདིར་ཡང་སྒྲུབ་ནི་

@III-355 སྟར་གང་གིས་ཤེས་ལ་མི་གསལ་འགྱུར། །ཞན་འདོགས་

བྱེད་པ་མ་ཡིན་གཞན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་བཞིན་

ཨོ།

དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཆུལ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་

དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཆུལ་གཉིས་

སུ་སྣང་བ་ལ། རྟ་བར།

དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཟློང་

བ་ལ། །བརྙད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་དོན་རང་བཞིན་

ཉིད་མ་གྲུབ། །དེ་ཡང་ཡང་དག་དྲན་ལས་གྲུབ། །རང་སྤྱོད་

ཡུལ་གྱིས་ཕྱེ་མེད་ཅིང་། །ཐ་དད་པ་རྣོང་མེད་དེ་ལ། །

འདི་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ལྟར་ན། །མིན་ཞེས་ཐ་དད་འདི་མེད་འགྱུར། །

ཉམས་སུ་རྣོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི། །ཐ་དད་འགའ་ཞིག་རྣམ་འབྱེད་

མིན། །ཐ་དད་གསལ་བ་མེད་པ་ལ། །རྣམ་འབྱེད་བློ་མེད་མཚོ་སོགས་

བཞིན།

།ཞེས་པས། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།

བྱེ་སྣའི་ངོ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་

པར་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། དོན་དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྟོང་བ་

ལ་བརྟད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་ཀྱི་རྣམ་པའི་ངང་བཞིན་དེ་

@III-356 ཉིད་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ།

ཡང་དག་པར་དྲན་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཆོས་

ཅན། གཟུགས་འདི་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་སྣུ་འདི་ལྟར་ནི་

རྟོགས་པ་མིན་ཞེས་ཐ་དད་པ་འདི་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

དོན་ཐ་དད་པ་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་

ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཤར་བས་ཕྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་

ཅན། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི། དོན་རྟོགས་ཐ་དད་

འགའ་ཞིག་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཐ་དད་དུ་

འབྱེད་བྱེད་གསལ་བ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བློ་མེད་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཆོ་མ་ལ་སོགས་གཅིག་ཏུ་

འཐུལ་པ་བཞིན་ནོ།།

༄ ངག་དོན་ནི། བྱེ་སྨྲ་སོགས་

ཤེས་པ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཤེས་པ་གཟུགས་

ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་བརྟད་པ་མེད་ཀྱང་།

མིག་ཤེས་དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་

དགོས། དེ་ལས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་

@III-357 སྐྱབ་དགོས་པའོ། །དེ་ཡང་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་

གྱུབ་པ་ཡིན། དབང་ཤེས་ལ་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་

དུ་མ་ཤར་ན། དབང་ཤེས་ལ་རང་ཡུལ་ཐ་དད་པ་གསལ་

བར་མྱོང་བ་མེད་དགོས། མེད་ན། འདི་ནི་སྔོན་པོ་རྟོགས་

འདི་ནི་སེར་པོ་རྟོགས་པའོ་ཞེས་དྲན་པ་མེད་པར་འགྱུར།

རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་

དེ་ཙམ་གྱིས་དབང་ཤེས་རྣམས་ཡུལ་རྟོགས་ཐ་དད་པར་དུན་

པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་མི་ནུས། ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་

པ་མ་ཤར་བར་ཡུལ་རྟོགས་ཆུལ་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་

དན་པ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན། མཚོ་མ་སྣུམ་བཞིན་

ནོ།།

རང་རིག་སྣང་བའི་རིགས་པ་

རང་རིག་སྣང་བའི་རིགས་པ་སྟེ་མས་གྱུབ་པ་

ལ། རྫ་བར།

ཚུལ་གཉིས་སྣང་བར་བྱེད་པས་

ཀྱང་། །རང་རིག་ཞལ་ཆེར་གྱུབ་པ་ཡིན། །རང་གི་ངོ་བོར་

གྱུར་སྣང་བ། །དེ་ཚོ་རྣོང་བར་གྱུབ་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས།

གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སྣང་པར་བྱེད་

@III-358 པས་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡལ་ཆེར་ཏེ་ཞེར་རམ་ཤུགས་

ལ་བློབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་བྱུར་པའི་

གཟུང་བའི་རྣམ་པ་སྣང་བར་བློབ་པ་དེའི་ཚེ་དེ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་

སྐྱོང་བར་བློབ་པའི་ཕྱིར། ལྟེཀ་ཆེན་ལས།

ཞེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་

སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ། ཕྱོགས་ཆོས་ཕྱི་རྐོལ་ལ་བློད་

ཟིན་ཅིང་། ཁྱབ་པ་གཅིག་པུ་བསྒྲུབས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་

རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས།

རྟགས་དེའི་ཁྱབ་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོར་ཞེས་པའི་ཚིག

གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་

མངའ་དུ་གསུངས་ཏེ། བྱན་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་

ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་སྣྲུབ་ཚུལ་ནི། བྱེ་སྨས། ཤེས་པ་རྣམ་

མེད་དུ་འདོད་པ་ལ། གཟུགས་སྐྲ་སོགས་འཇོག་པའི་དབང་

ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་སྐྲ་སོགས་ཐ་དད་པ་

གསལ་བར་མྱོང་བ་མེད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དེ་དག

@III-359 རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཤར་བའི་སྣོ་ནས་སོ་

སོར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདི་ནི་སྟོན་པོ་

རྟོགས། འདི་ནི་སེར་པོ་རྟོགས་པའོ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་བན་པ་

འདི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབང་ཤེས་དེ་དག་ལ་སྟོ་སེར་སོགས་

ཐ་དད་དུ་སྣོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་

རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྣོང་བ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས། བན་པ་

ཐ་དད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྣོ་

ནས་མིན་ཞེས་བཤད། རང་ལུགས་ཀྱིས། ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་

གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མེད་ན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྣོང་

བ་མེད། དེ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་ཡུལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་སོ་

ཞེས་དྲན་ཚྭ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་སྟེ། །དཔེར་ན། མཚོ་མ་

སྤྲུན་གཉིས་སོ་སོར་རྫོང་བ་མེད་ན། དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་དན་

ཚོ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།

རང་རིག་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། བདེ་སོགས་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་ཕྱི་

@III-360 ཆོ་ལ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱས་སུ་ཡང་འབྱུར།

གྲུབ་ན། རང་རིག་གྲུབ་ཟིན་པས་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་

རྒྱས་བཀོད་པར་དོན་མེད་དོ་སྙམ། རྒྱས་དེའི་ཁྱབ་པ་

ལ་ཚད་མ་བཞི་དགོས་པར་གསུངས། བཞི་ནི། གཟུང་

རྣམ་ངེས་པའི་ཚད་མ། གཟུང་རྣམ་ལ་མྱོང་བྱེད་ཡོད་དགོས་པར་

ངེས་པའི་ཚད་མ། རང་ལས་ཇུས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་འགོག

པའི་ཚད་མ། རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཚར་

གྱུར་པའི་འཛིན་རྣམ་ཉིད་དེའི་སྐྱོང་བྱེད་ཡིན་པར་དེས་པའི་ཚད་མ་དང་

བཞིའོ། །དང་པོ་དེ་མེད་ན། ཕྱི་མ་རྣམས་སྐྱེ་ས་མེད་ཅིང་

རང་ལས་རྟོག་གཞན་གྱི་སྐྱོང་བ་ཁེགས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་

རིག་ཡོད་པར་སྣང་མི་རུས་ཏེ། རེ་བོང་གི་རྭ་བཞིན་ནོ། །

ཚད་མ་བཞི་པོ་དེ་མ་ཚང་ན། གཟུང་རྣམ་ཡོད་པ་ལ་

རང་རིག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་བོ། །གཟུང་རྣམ་དེས་

པའི་ཚད་མ་ནི་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་ཚད་མ་

ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཟིན་པར་བཞག་པས་ཕྱི་རྟོལ་

དེ་གང་ཡིན་དཔྱད་དོ། །

@III-361

རང་རིག་མེད་པ་མི་འཐད་པ་

རིགས་པ་གཉེན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལས། རང་རིག་མེད་པ་

མི་འཐད་པ། རྩ་བར།

།དེ་དངོས་ཅན་གྱི་བློ་ཡིས་

ནི། །ཤེས་འགགས་ཇི་ལྟར་མྱོང་བ་ཡིན། །དེས་རང་

ངོ་བོའང་མྱོང་མེད་ཕྱིར། །ཉམས་མྱོང་མ་ལུས་ལྡོག་པར་འགྱུར། །

དོན་དུ་སྣང་བ་དང་ལྡན་ཤེས། །དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་མངོན་ཕྱོགས་སྣང་། །

བློ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ། །རྟག་ཏུ་བདག་ལ་རང་མངོན་ཕྱོགས། །

ཡུལ་གང་གི་ནི་སྣང་བ་གང་། །དེས་དེ་སྐྱོང་མིན་ཞེས་པའང་འཐོབ། །

གལ་ཏེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས། །སྐྱོང་གཞན་ཅི་ཡོད་ཅེས་འདོད་ན། །འདྲ་བ་

ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་དུ། །སྐྱོང་བ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གལ་

ཏེ་བློ་འདྲ་དེ་སྐྱོང་ན། །དེ་ནི་འདྲ་ལས་སྐྱོང་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་སྐྱོང་དེ་རང་

ཉིད་དེ། །དེ་ནི་འདྲ་བའི་ཆྱུ་ཅན་མིན། །བྱ་བ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི། །

འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱུར་འགྱུར། །རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་དེའི། །

སྐྱོང་བ་སྤྲོ་འདོགས་འཕྲལ་པ་ལས། །སྟོ་སོགས་སྐྱོང་བར་བྱགས་ཡིན་

གྱི། །གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་མྱོང་ལས་མིན། །ཆྭོ་ནི་སྟོ་སོགས་

དངོས་ཡིན་ན། །ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ཚད་མ་གང་། །ཆྭོ་ནི་སྟོ་སོགས་

@III-362 དངོས་མིན་ན། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དོན་མྱོང་ཡིན། །གང་ཚེ་མྱོང་བའི་

བདག་ཉིད་ནི། །འདུ་བའི་རྒྱུ་ཅན་མ་ཡིན་ན། །འདི་དེ་རང་ཉིད་གྱུར་

པས་ན། །དོན་གྱིས་ཅི་ཞིག་ཉེ་བར་སྣུབ། །བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་

འདུ་ན་ནི། །ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་མིན་འགྱུར། །ཚ་འགའ་ཞིག

གིས་མཚུངས་ན་ནི། །ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མྱོང་འགྱུར། །

ཇི་ལྟར་སྣོ་སོགས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །སྣོ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འདོད། །

དེ་བཞིན་ཉམས་མྱོང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །དེ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར། །

ཉམས་མྱོང་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་ཞེས། །དོན་བཞིན་དུ་ནི་ངེས་མིན་པ། །

དེ་ཕྱིར་ངེས་པ་མེད་ཅེ་ན། །དོན་ལའང་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་མེད། །ཡོད་པ་

ཉིད་ཀྱི་ཆུ་ཡོད་ན། །མྱོང་ལ་མེད་པའང་ཅི་ཡི་ཕྱིར། །

ཞེས་པས།

གལ་ཏེ་སྙོང་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་། རང་རིག

མ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཤེས་པ་སྙོང་བའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲེའོ་ཞེ་ན། རང་རིག

མེད་ཀྱང་དེའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཕྱི་མ་ཡིས་

ནི་བློ་སྟ་མ་འགགས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྙོང་བ་ཡིན་པ་

@III-363 མི་འཐད་དེ། རང་རིག་མེད་ན་དབང་ཤེས་དེས་ཡུལ་

རྒྱོང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། དབང་ཤེས་སྤྲ་མའི་རྒྱོང་བྱེད་ཡིན་

ན་ཡུལ་མ་རྒྱོང་བར་ཐལ་ལོ། །དབང་ཤེས་དེ་ཆོས་

ཅན། ཉམས་རྒྱོང་མ་ལུས་པ་བརྒྱོག་པར་འགྱུར་ཞིང་

རྒྱོང་བའི་ངོ་བོའང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་

ངོ་བོའང་རྒྱོང་བྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། ཡུལ་མ་རྒྱོང་བ་ཐལ་ལོ། །

ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་རྒྱོང་ན། ཤེས་པ་དེ་རྒྱོང་བ་ཡིན་དགོས།

དེ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་བྱེད་ཡོད་དགོས།

ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ནི་རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཅོ་

བོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པར་སྣང་བ་

གང་ཡིན་པའི་དབང་ཤེས་ཕྱི་མ་དེས་ཡུལ་དེ་རྒྱོང་བ་མིན་

ཞེས་པའང་ཐོབ་པར་ཐལ། ཕྱི་མ་དེ་དབང་ཤེས་སྟ་མའི་

རྒྱོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དུ་སྣང་བ་

དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་མངོན་པར་

@III-364 ཕྱོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་སྣང་བས་ཁྲབ་ལ། རང་གི་སྐྱོང་

བྱར་གྱུར་པའི་བློ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ་

རྣམས་རྟག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་ཕྱོགས་པས་ཁྲབ་པའི་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོར་

གྱུར་པའི་སྐྱོང་བྱེད་མེད་ཀྱང་། སྐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་

ཡུལ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱོང་གཞན་

ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འདུ་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་

ཅན། ཕན་ཚུན་རྩོད་བ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

ཕན་ཚུན་འདུ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློའི་འདུ་བ་དེ་རྩོད་

བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདུ་བ་ལས་རྩོད་

བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན།

བློ་གཅིག་པུའི་འདུ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་སོང་བ་ལས།

ཡུལ་དང་འདྲ་བ་ལས་རྒྱོང་བའི་ངོ་བོར་འགྱུབ་པ་མ་ཡིན།

བློ་ཡིན་པ་ཙམ་ཡང་རྒྱོང་བའི་ངོ་བོར་བསྟུབ་ནུས་པའི་

ཕྱིར། ཤེས་པ་དེའི་རྒྱོང་བ་རང་རིག་དེ་ནི་ཚོས་ཅན།

@III-365 དོན་དང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མིན་པར་ཐལ།

རང་ཉིད་རྒྱོང་བར་བྱེད་རྟང་དེའི་གཞག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དོན་འདྲ་བའི་གཞག་བྱ་གང་ཞེ་ན།

དོན་དང་འདྲ་བ་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞག་བྱ་

མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ལས་བྱ་བ་དོན་རྟོགས་

ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྟེ་གཅིར།

གཟུང་རྣམ་ཚད་མ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན། གཟུགས་

སོགས་ལས་རྣམས་ལ། དོན་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་ཐ་དད་དུ་

རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགྲེལ།

སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།

གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་

རྒྱུང་བ་ལས་སྟོ་སོགས་རྒྱུང་བར་གྲགས་པ་མིན་ཏེ།

རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་དེའི་རྣམ་པ་རྒྱུང་བ་ལ་སྐྲ་

འདོགས་འབྲལ་པ་ལས། སྟོ་སོགས་རྒྱུང་བར་གྲགས་

པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་བློ་ནི་ཆོས་ཅན།

@III-366 ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ཚད་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

སྟོ་སོགས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་

ན། སྔོ་སྣང་དབང་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་

དོན་རྒྱོང་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་

སྔོ་སོགས་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཉེ་ཀ་ཆེར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དེ། སྔོ་སོགས་སྣང་

བའི་བློ་སྔོ་སོགས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ན། ཕྱི་དོན་ལ་ཚད་

མ་མེད་ཅིང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་ན། བློ་དེས་དོན་དེ་རྒྱོང་བ་

མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དུས་མཉམ་

རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ། །

གང་གི་ཚེ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ནི་འདུ་བའི་རྒྱུ་ཅན་

མ་ཡིན་པས་ན། ཤེས་པ་མྱོང་བའི་འདི་ཚོས་ཅན།

དོན་འདུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ཉེ་བར་བསྟུབ་མི་དགོས་པར་

ཐལ། རང་ཉིད་མྱོང་རྟང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །

དོན་དང་བདག་ཉིད་ཀུན་ཀྱི་འདུ་ན་ནི།

@III-367 ཤེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་

དོན་དང་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་མཚུངས་པས། དོན་རྣོང་བར་

འཇོག་ན་ནི། དོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

རྣོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཇི་ལྟར་སྟོགས་དང་སྐྱེས་

འདྲ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་ཉམས་སུ་རྣོང་བར་

འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟོ་སྣང་དབང་མངོན་ཕྱི་མ་དེ་ཡང་

ཆོས་ཅན། སྟོ་སྣང་དབང་མདོན་སྦ་མ་ཉམས་སུ་ལྷོང་བར་

འགྱུར་བར་ཐལ། ཉམས་ལྷོང་སྟོ་སྣང་དབང་མདོན་སྦ་མ་

དང་སྐྱེས་འདྲ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ལྷོང་ཉམས་

སུ་ལྷོང་ངོ་ཞེས་དོན་བཞིན་དུ་ནི་ངེས་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། དབང་མདོན་ཕྱི་མ་དེ་ཆོས་ཅན།

སྟོན་པོ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དོན་སྟོན་པོ་ལའང་ངེས་པ་དེ་ནི་

རྟག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱེས་

འདྲ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱོང་བ་སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་སྤ་

མ་ལའང་། ཅིའི་ཕྱིར་ངེས་པ་མེད་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་

@III-368 སྐྱེས་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲི་ཀ་ཆེར། ཕྱི་མ་དེ་

དྲན་པའི་བློས་ཞེས་འགྱེལ།

ཿ གསལ་བའི་དོན་བརྟག

པ་ལ། རྩ་བར།

གཞན་ཡང་དཀར་སོགས་མཐོང་

བ་ན། །དཀར་སོགས་མངོན་པར་གསལ་བ་ཡི། །

རང་བཞིན་རིག་པ་གསལ་བ་ནི། །སྐྱེས་པའི་སྣང་བ་འདི་གང་ཡིན། །

དེ་ཅི་དཀར་སོགས་མངོན་གསལ་ལས། །གཞན་མངོན་འོན་ཏེ་

བདག་ཀྱང་ཡིན། །གཞན་དངོས་ཡིན་ན་གསལ་བ་ནི། །

གསལ་མིན་ཅི་ལྟར་དཀར་གསལ་འཀྱུར། །ཞེས་པ་གསལ་

ཡིན་དེ་གསལ་མིན། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་གསལ་མ་ཡིན། །

གསལ་བ་གསལ་གཞན་གྱིས་གསལ་ནའང་། །ཐུགས་པ་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་

ཕྱིར།

ཞེས་པས། གཞན་ཡང་དཀར་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་

བ་ན་ཤེས་པ་ལ་དཀར་སོགས་མངོན་པར་གསལ་བ་ཡི་རང་བཞིན་

དཀར་པོ་རིག་པ་གསལ་བ་སྐྱེས་པའམ། ཤེས་པའི་སྣང་བ་དེ་གང་

ཡིན། དེ་ཅི། དཀར་སོགས་མངོན་པར་གསལ་བའི་ཤེས་པ་

ལས་རྫས་གཞན་དངོས་པོ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཤེས་པ་དེའི་བདག

@III-369 ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། འདི་ནི། ཁ་དོག་དཀར་པོ་སྣང་བའི་

མིག་ཤེས་དེ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་

ཞེས་འདྲིས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེ་ན།

དཀར་སོགས་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་དཀར་

པོ་གསལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གསལ་བ་མིན་

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་གསལ་ན་ཞེས་པ་གསལ་

བ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་གསལ་བ་མིན་ན་འབྱོ་བ་མ་ལུས་པ་

གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཕྱིས་མས་གསལ་བ་ཡིན་

ཞེ་ན། དཀར་པོ་གསལ་བའི་ཞེས་པ་ཆོས་ཅན། གསལ་བྱེད་

ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གསལ་བྱེད་གཞན་ཀྱིས་

གསལ་བའི་ཕྱིར། ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས། འབྱོ་བ་མ་ལུས་པའི་

ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གང་ཡང་གསལ་བ་མ་ཡིན་དགོས་ཞེས་འབྱེལ་

སྒྲུབ་སྒྲུབ། སྐབས་འདིར། གསལ་བ་ཞེས་པ་སྐྱོང་བ་དང་དོན་

གཅིག་གོ །

※ ཡུལ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མི་འཇོག་པར་

ཐལ་བ་དགོད་པ་ལ། རྟ་བར།

མཐོང་དང་འབྱེལ་བ་

@III-370 ཤེས་མེད་པ། །ཅི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་

གཉིས་ལས་གཅིག་རྟོགས་ཚེ། །གཉིས་པ་མཐོང་བ་ཡོད་མ་

ཡིན། །གཉིས་དག་འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་ན། །མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་

ངེས་པར་འགྱུར།

།ཞེས་པས། ཤེས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་རྟོག་སྟེ་

བ་མ་སྐྱེས་པར་རང་ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་

གྱིས་རྒྱོང་དགོས་ན། མཐོང་བ་དཀར་སོགས་དང་དེ་འཛིན་པའི་

བློའི་འབྲེལ་བ་རྟེས་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་དྲན་པར་འཇུང་ཀེ།

གང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་རྟོགས་ཚོ་

གཞན་གཉིས་པ་དེ་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དྲན་ཤེས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་ན། དྲན་ཤེས་ཀྱིས་

ངའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དཀར་སོགས་མཐོང་ངོ་སྣམ་དུ་ཅི་ལྟར་

ཡུལ་དེ་ཡུལ་ཅན་དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དྲན་པར་འཇུང་བ་མི་

འཐད། དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྱེལ་བ་དག་མཐོང་བ་

ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་དཀར་སོགས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་

ངེས་པར་འགྱུར་བ་འཐད་དོ།།

ཿ དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་

@III-371 རྩ་བར།

གང་གིས་མཐོང་བ་འདྲ་བ་ནི། །སེམས་གཞན་

གྱིས་ནི་མཐོང་བྱུར་པ། །དེ་ལ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། །

འདི་འདྲ་བས་ན་རང་རིག་གྱུབ། །ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། །

ཅི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག །འདྲ་བ་ལས་ནི་རྟོང་ཞེས་པའང་། །

སྟར་ཉིད་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡིན། །མཐོང་བ་དག་ནི་འདྲར་འཛིན་ན། །

དོན་ནི་སྟར་མཐོང་ཡོད་མིན་པས། །ཅི་ལྟར་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། །

འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེས་ངེས་འབྱུར། །འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ། །

གང་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས་མཐོང་མེད། །དེ་ཚོ་དོན་དང་ཤེས་པ་ཞེས། །

དེ་དག་སྟོས་སུ་གཅ་ལ་ཡོད།

།ཅེས་པས། གང་གིས་དཀར་

པོ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་དཀར་པོ་དང་འདྲ་བ་ནི། སེམས་གཞན་

གྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་ལ། དཀར་པོ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་

ན། ལྟེགཆེན་ལས་ནི། དྲན་པའི་སེམས་གཞན་གྱིས་ནི་

མཐོང་ཞིང་། དྲན་པ་ལ་སྣུར། དཀར་སོགས་མཐོང་བའི་

ཤེས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་རིག་གྲུབ་སྟེ། དོན་དང་འདྲ་བའི་

ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ། རང་གི་དངོས་པོ་འཛིན་རྣམ་

@III-372 གྱིས་མི་རིག་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་

ངོ་བོ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ནི། རང་ཉིད་ལ་

རྟོང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་རྟོགས་པ་མི་རིགས་

ཞེས་པའོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་ནི་རྟོང་

ཞེས་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་སྐྱོང་ཞེས་པ་སྟར་ཉིད་རྣམ་

པར་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་རིག་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། རང་ལ་སྐྱོང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བླང་ཆེན་རྟོག་པའི་

དམྱས་ལོང་དང་མཚུངས་ཞེས་བྱེ་ཀ་ཆེན་ལས་སོ། །སྟར་ཉིད་རྣམ་

པར་བསལ་ཞེས་པའང་། །འདྲ་བ་ལས་ནི་སྐྱོང་ཞེས་པའང་། །

ཡིན་ཡང་འབྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པས། །ཞེས་

སོགས་ལ་འཇོག །ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མྱུན་སེལ་ལས།

གཞན་ཡང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡུལ་

དུ་བྱེད་ན། རིགས་པ་ཅན་པས། བདེ་བ་དབང་མངོན་གྱིས་

འཇལ་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་

དང་། །ཞེས་དབང་མངོན་ཕྱི་རོལ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པས་

@III-373 བདེ་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་

འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིགས་

ན། །ཇི་སྲིད་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག །ཅེས་པ་ནི།

རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་བྱེས་མ་རིག་ན་རང་གིས་གཞན་མི་རིག

པ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་རང་མི་རིག་ན་རང་གིས་གཞན་

མི་རིག་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་བལྟས་ན།

རྟོགས་བློ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུང་རང་རིག་གིས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་

པ་གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མྱུན་སེལ་ལ་

གཟིགས་དགོས། ཇི་ལྟར་དོན་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པར་བྱན་ཞེས་དེས་

ངེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ནི་སྟར་མཐོང་བ་

ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། །འཁྲུལ་སྟེ། དོན་ཞེས་གཉིས་མཐོང་བ་དག་ནི་

འདྲ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་

ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་ཞེས་གཉིས་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ།

ཞེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེའི་

ཚེ། དོན་དང་ཞེས་པ་ཞེས་དོན་ཞེས་དེ་དག་སྣོས་སུ་ག་ལ་ཡོད་དེ་

@III-374 མེད་པར་ཐལ་ལོ།

༄༅ གསལ་བྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་

ན་རང་རིག་གྲུབ་པ་ལ། རྩ་བར།

ཅི་སྟེ་རང་དངོས་འོ་ན་དེ། །

རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་དེ་མི་གསལ་ན་ནི། །

དོན་མི་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

།ཞེས་པས། ཅི་སྟེ་དཀར་

པོ་གསལ་བར་སྣང་བ་དེ་དཀར་འཛིན་ཞེས་པ་རང་གི་དངོས་པོ་ཡིན་

ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། དཀར་འཛིན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རབ་

ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དཀར་པོ་གསལ་བར་

སྣང་བ་དེ་རང་གི་ཇུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་མི་

གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་རང་མི་གསལ་

བའི་ཕྱིར།

꠸ རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་ལ།

རྟ་བར།

བདག་རིག་མིན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ། །

དོན་ཀུན་མཐོང་མེད་འདི་ཡིས་ནི། །ཐྲོ་ནི་མངོན་སུམ་མིན་སྨྲ་བ། །

གང་ཡིན་དེ་ལའང་ལན་བཏབ་བོ།

།ཞེས་པས། བློ་བདག

ཉིད་རིག་པ་མིན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་དོན་ཀུན་མཐོང་བ་མེད་པར་

བསྟན་པ་འདིས་ནི། བློ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་མིན་པར་

@III-375 སྣྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལའང་ལན་བཏབ་སྟེ། རང་བློ་ཕྱོགཔ

བྱུར་ཡིན་ན་དོན་ཤེས་སོ་སོར་སྣོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲི་ཀ་ཆེན།

དཔྱོད་པ་ལ་ལན་བཏབ་བོ་ཞེས་སྨྲས།

བདེ་སོགས་ལ་རང་རིག་སྣང་བ་

བདེ་སོགས་ལ་རང་

རིག་སྣང་བ་ལ། ཇ་བར།

རྟེན་དམིགས་གོམས་པའི་ཁྱད་

པར་ལས། །ཐ་དད་པ་ནི་འཇུག་པ་ཅན། །བདེ་སྡུག་འདོད་པ་ལ་

སོགས་པའི། །ཁྱད་པར་མངོན་སུམ་དེ་དག་ནི། །ཟློ་ཕྱིད་དེ་ལས་

ཐ་དད་གཞན། །དེ་ཤེས་གང་ཡིན་རྩང་ཟད་ཀྱང་། །རྟོགས་

མེད།

།ཅེས་པས། བདེ་སྟུག་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་

པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཐོ་ཉིད་

ཡིན་ཏེ། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སོམ་

གདྲུང་ཐ་དད་པ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན།

རང་རིག་གྲུབ་སྟེ། སྐྱོང་བྱེད་ཡོད། ཁྱོད་སྐྱོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་

ཁྱོད་ལས་གཞན་རྟོག་པ་དང་གང་ཡིན་པ་རྩང་ཟད་ཀྱང་རྟོགས་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར།

༄༅ ཤེས་པ་རྟོག་གཞན་གྱིས་སྐྱོང་ན་ཏ་

ཅང་ཐལ་བ་ལ། རྟ་བར།

གཞན་གྱིས་རིག་ཡིན་

@III-376 ན། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྦྱོང་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དེས་

བསྒྱིད་པ་དང་དེར། །སྣང་བའི་བློ་རིག་གཞན་མིན་ན། །དམིགས་པར་

བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡང་། །གཉིས་འདི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད། །ཅི་སྟེ་

དེ་ལས་སྐྱེས་མིན་ཞིང་། །དེར་སྣང་ཙན་ཡང་མ་ཡིན་ན། །བློ་དེ་

ཡུལ་མེད་ཙན་དུ་འགྱུར། །དེ་མ་རྟོང་ན་སྤྱི་དག་ཀྱང་། །མི་འཛིན་དེ་ནི་

ཇུང་ཟད་ཀྱང་། །དངོས་མིན་ཞེས་ཀྱང་སྔར་བཤད་དོ། །དེ་ཕྱིར་དོན་སྣང་

བ་དེ་ནི། །བློ་དེ་ལས་གཞན་མིན་དེས་ན། །མངོན་སུམ་དང་ནི་བདག

རིག་བྱེད།

།ཅེས་པས། བདེ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་

བྱུང་གི་ཤེས་པ་རྣོང་བ་ཡིན་ཏེ། །ཕྱིས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་

རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདེ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་

བློས་ཀྱང་ནི་སྤྱོད་ཅིང་རྣོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རིག་པའི་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེ་བ་དེས་བསྒྲིབ་པ་དང་དེར་སྣང་བའི་བློས་

རིག་གི། གཞན་གྱི་བློ་རིག་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་གཞན་གྱི་བློ་ནི་

ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་རིག་པར་ཐལ།

@III-377 ཁྱོད་ལ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་སྐྱེས་སྣང་གཉིས་པོ་འདི་

གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་སྟེ་རང་

རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཞིང་། དེར་སྣང་བ་ཅན་ཡང་

མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་གཞན་

གྱི་བློ་དེ་ཡུལ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།

དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། བདེ་བ་སྤྱི་གཟུང་དོན་

འཛིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་བློ་ཆོས་ཅན། བདེ་བའི་སྤྱི་དག་ཀྱང་གཟུང་

དོན་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། སྤྱི་དེ་ནི་ཟུང་ཟད་ཀྱང་དངོས་པོ་མིན་

ཞེས་ཀྱང་སྐར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་བློ་ཆོས་ཅན།

མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བདག་རིག་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་དོན་

སྣང་བ་དེ་ནི་རང་ལས་གཞན་མིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༄ ལན་དགག་པ་ལས་གནོད་བྱེད་དགོད་པ་ལ།

རྫ་བར།

གལ་ཏེ་དེ་ལ་འཇོན་བྱེད་ཀྱང་། །མངོན་སུམ་ཉིད་

ནི་མིན་ཞེ་ན། །དོན་མཚུངས་ཐ་དད་དེ་གང་ལས། །

མ་མཐོང་དོན་གཅིག་ལྡན་སོགས་ཀྱིས། །གལ་ཏེ་རྒྱོང་བ་ངེས་ཡིན་

@III-378 ན། །གཞན་ནི་རྣམ་ཀུན་འཛིན་མི་འགྱུར། །སྒོང་བའི་

དབྱེ་བའང་གསལ་ཟིན་ཏོ།།

།ཞེས་པས། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་བློས་

རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱང་། མངོན་སུམ་ཉིད་

ནི་མིན་པས་སྒོང་བྱད་མིན་ནོ་ཞེན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་

འཛིན་པའི་གཞན་གྱི་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་

བ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་ཐ་དད་པ་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཟུང་དོན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བློས་སྤྲོང་བར་

འས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤྲོང་བའི་མ་མཐོང་བའི་ལས་དང་ལྡན་

པ་དང་། བདག་དང་དོན་གཅིག་ལ་འཛིན་བ་འདུ་བ་དང་། སོགས་

ཀྱིས་དེ་ལ་དབང་ཕྱུག་དགའ་བའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་བློས་མ་

སྤྲོང་སྟེ། རྟགས་བརྗོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་

བློ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཇོག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

དེས་འཇོག་པ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ལས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་བློས་མྱོང་མི་

@III-379 མྱོང་གི་དབྱེ་བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བསལ་ཟིན་པའི་

ཕྱིར།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྐྱང་བ་

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་

ལ། རྫ་བར།

གང་དག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་

གྱིས། །གཞན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ། །རྒྱོང་ལ་ཉམས་རྒྱོང་མཚུངས་

པས་ན། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གདུང་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་འདུས་

མེད་པས། །དེ་ལས་བྱང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། །དེ་དག་ལ་ནི་སྐྱེ་མིན་

ན། །སྡུག་བསྔལ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཉིད་ནི། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱང་མིན་

འོན་ཀྱང་ནི། །སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན། །སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་

རྒྱང་མིན་པར། །གདུང་དང་ཕན་འདོགས་རྒྱུ་མ་ཡིན། །གང་ཚོ་རང་

ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི། །རང་གི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ནི། །གདུང་ཡིན་དེ་དམིགས་

ཤེས་ཡིན་པ། །དེ་ཚོ་དེ་ལྟར་ཐལ་མི་འགྱུར། །དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི། །དམིགས་རྒྱང་དག་ནི་ཐ་དད་ཡིན། །དོན་དང་འདྲ་བ་དམིགས་

པ་སྟེ། །རང་ཉིད་གསལ་བ་བདག་མྱོང་ཡིན།

།

ཞེས་པས། བྱིད་བྱག་པ་སོགས་གང་དག །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་

@III-380 གཞན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་

ལ། འཕགས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྣུག་བསྔལ་ཅན་

དེ་བཞིན་དུ། སྣུག་བསྔལ་གྱིས་གདུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།

དེ་དང་སྦྱག་བསྟལ་སྐྱོང་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་

ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་དབང་པོ་འདྲས་པ་མེད་པས། དེ་ལས་

བྱང་བའི་སྦྱག་བསྟལ་ནི། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་དེ་དག་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་

མིན་ནོ་ཞེ་ན། སྦྱག་བསྟལ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་

སྦྱག་བསྟལ་སྐྱོང་བ་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།

སྦྱག་བསྟལ་སྐྱོང་བར་ཐལ། སྦྱག་བསྟལ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་

སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་

ཞེ་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་སྡུག

བསྔལ་གྱི་གདུང་བ་དང་། བདེ་བ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་

ཏེ། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་རྟོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུང་བ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་

ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@III-381 ཁྱབ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུང་བ་ཡིན་ན་གང་གི་ཚེ་རང་ཉིད་

སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ནི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདེ་སྡུག་ལ་དམིགས་པའི་ཞེས་པ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ། བདེ་སྡུག་ཅན་

དེ་ལྟར་སེམ་ཞིང་གདུང་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱོང་བྱེད་

རང་ཉིད་རྒྱོང་བྱ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོར་སྣང་བ་དེའི་ཚེ།

སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གདུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞེས་པ་ཐམས་

ཅད་དམིགས་རྒྱོང་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བྱའི་ངོ་

བོར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དམིགས་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བས། དོན་དེ་དངོས་སུ་

དམིགས་པར་འཛིན་ལ། སྒོང་བྱེད་རང་ཉིད་སྒོང་བྱའི་ངོ་བོར་གསལ་

བར་སྐྱེས་པའི་སྐོ་ནས་སྒོང་བྱའི་བདག་ཉིད་སྒོང་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལ་འཛིན་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་པ་དེ་

སྟོང་པ་བ་འགོག་བྱེད་དང་། མ་མཐོང་དོན་གཅིག་ལྡན་སོགས་

ཀྱིས། །ཞེས་པ། བྱེད་བྱག་པ་འགོག་བྱེད་ལ་སྟྲུར། དོན་དང་

འདྲ་བར་དམིགས་པར་འཛིན། །རང་ཉིད་གསལ་བ་བདག་སྒོང་

ཡིན་གསུངས།

༼ དམིགས་སྤྲོང་ཐ་དད་པར་འཇོག་པ་དེར་

@III-382 དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དམིགས་སྤྲོང་སོ་

སོར་འབྱེད་པ་ནི་སྣབས་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་དེ་འདྲ་བའི་མངོ་

ཞེག་ལ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་དམིགས་སྤྲོང་སོ་སོར་འཇོག་དགོས་ན། སྟོང་འཇིན་མིག

ཞེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲོང་གཅིག་ཏུ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་འགལ་

ཏེ། ཆོས་སྐྱོ་སོགས་དངོས་མིན་ན། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དོན་

སྒྲོང་ཡིན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་

འགྲེལ་པར། དབང་ཞེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་གཅོད་པ་དང་།

ཚོར་བ་བའི་སྡུག་སོགས་ནང་དུ་ཉམས་སྒྲོང་གིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ལྟ་

བུ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་དེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག

གོ །དམིགས་སྒྲོང་གཉིས་འགལ་བ་ཡང་མིན། དོན་

གཅིག་ཏུ་འང་བཞག་ཏུ་མི་རུང་། གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ཡུལ་དང་འདུ་བར་སྐྱེས་པ་ནི་ཡུལ་དེ་དམིགས་པར་འཛིན།

ལ། ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ཡུལ་རྟོང་བའི་དོན་ཡིན།

ཆོག་ལ་བྱིད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་འདུ་དང་།

@III-383 མི་འདུ་སོགས་རྟོད་ན་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་བསམ་དགོས་སོ། །

ཡུལ་དེ་དམིགས་ན་ཡུལ་དེ་རྟོང་བས་མ་ཁྱབ་པ་ནི།

རྣལ་འབྱོར་པས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་དམིགས་ཀྱང་

དེ་དག་མ་སྐྱེ་། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་བྱུར་

པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རང་རིག་གིས། ཤེས་པ་དེ་སྐྱེ་ཡང་། མ་དམིགས་

པ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་།

སྟོན་པོ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར།

དམིགས་པ་ནི་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བར་བཞག །སྐྱེ་བྱའི་ངོ་བོར་

གསལ་བར་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བར་བཞག །རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་

ཞེས་པས་སྨོང་བ་མེད་ཀྱང་། དམིགས་པ་ཡོད། དེ་ལྟར་ན།

སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

སྐུ་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་སྡུག་སྨོང་བ་ཡོད་དམ་མེད།

ཡོད་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བདེ་

སྡུག་སྨོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མེད་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་

དགྲ་གཉེན་གཉེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་ལྟ་བའི་ཚེ། འདོད་མི་འདོད་

@III-384 ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ། ཁྱི་རྐན་རྒྱ་བོའི་

རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སྟུག་བསྔལ་

གྱི་སྡུང་བྱར་གྱུར་པའི་སྟུག་བསྔལ་དེ་སྟོན་པོ་དང་སྟུག་བསྔལ་གཉིས་

ཀ་ཡིན་ཞེས། རང་རེའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པས།

གང་ཟག་གཅིག་ལ་དབྱ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་ལྡུ་བ་ན། དབྱ་གཉེན་

གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་སྟུག

སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་ཚོར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྡུང་བྱར་གྱུར་པའི་

གང་ཟག་གཅིག་པོ་དེའི་གཟུགས་དེ། དབྱ་གཉེན་གཉིས་

ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་ལྷོས་ནས། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དུ་

འཛོག་དགོས་ཏེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་

སྡུག་པ་ལ་ལྟ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་

རྒྱུད་བྱར་བྱར་པའི་གཟུགས་དེ་བདེ་བ་དང་གཟུགས་གཉིས་ཀ་

ཡིན་དགོས། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་

སྒོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་གོ་སྟམ།

རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གཅིག་གིས་བདེ་སྡུག་མི་སྒོང་

བ་གཞུང་ཀུན་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །

@III-385

ཤེས་པ་ལྷོག་བྱུར་དགག་པ་

ཤེས་པ་ལྷོག་བྱུར་དགག་པ་ལས་རང་བློ་རྟགས་ལས་རྟོགས་

དགོས་པར་ཐལ་བ་ལ། རྒྱ་བར།

གཞན་ཡང་མངོན་

སུམ་མིད་པས་ན། །བློ་ནི་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར།

།

ཞེས་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་རྣམས་ནི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་

པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མིད་པའི་ཕྱིར།

༥ ངང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྦྱོང་པའི་རྣམས་དབང་སོགས་ལས་གཞན་

མི་རྟག་བ་ལ། རྣ་བར།

དེ་ཡང་དབང་པོ་དོན་ནམ་

བློ། །ཡང་ན་ཡིད་བྱེད་སྟ་མར་འགྱུར། །རྒྱུ་འབྲས་ཚོགས་པ་

འདི་དག་ལས། །འབྲེལ་བ་ཅན་གཞན་ཡོད་མིན་ཏེ། །

རྟུས་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

།ཞེས་པས།

རང་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་འདོད་ན། ཐོ་

ཆོས་ཅན། རྟགས་དེ་ཡང་དབང་པོ་དང་། དོན་ནམ། དབང་བློའམ།

ཡང་ན་ཡིད་བྱེད་སྦྱ་མར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟགས་ལས་རྟོགས་

དགོས་ཤིང་། རྟགས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་ཡིད་

ཕྱད་པའང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།

@III-386 རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་པ་འདི་དག་ལས་གཞན་བདག་ཡིད་འབྱེལ་

བ་ཅན་རྒྱུར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེས་ཕན་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཿ དབང་སོགས་རྣགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ།

རྟ་བར།

དེ་ལ་འཁྲུལ་ཕྱིར་དབང་པོ་མིན། །དོན་ཡང་

དེ་བཞིན་བློ་ཡིད་བྱེད། །ཤེས་ཡིན་དེ་ཡང་མ་གྲུབ་ཀྱི། །མ་གྲུབ་

པ་ནི་རྟགས་ཀྱིད་མིན།

།ཞེས་པས། རྟགས་བཞི་ཡོད་པ་

དེ་ལ་དབང་པོ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་

དབང་བློ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱབ་པ་འཁྱལ་པའི་

ཕྱིར། བློ་ཡིད་བྱེད་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྐྱབ་པའི་

སྔར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་སྔར་

མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པའི་སྔར་མ་གྲུབ་ན།

དེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བོ། །

ཉེ་ཀ་ཆེན་ལས། རྟགས་སམ་ཕྱོགས་ཆོས་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་བཀོད།

@III-387

གལ་ཏེ་དོན་གསལ་རྟགས་ཡིན་པར། །འདོད་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་མིན་ནམ། །

འདིས་ནི་གསལ་བྱུར་དོན་གསལ་ཏེ། །གསལ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་མིན་ན། །

དེ་ཡིས་གསལ་འབྱུར་མི་ངེས་ཕྱིར། །འོན་ཏེ་གསལ་ཏེ་དོན་ཉིད་ཀྱི། །

ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡིན་འདོད་ན། །སྐྱེ་བ་དང་ནི་འཇིག་མེད་པའི། །དོན་

ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད། །དེ་འདོད་ན་ཡང་ཤེས་སོ་སོར། །སྐད་ཅིག

འཇིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེའང་ཤེས་པའམ་ཤེས་མ་གྱུར། །གལ་ཏེ་

ཤེས་པ་རྟགས་ཡིན་ན། །ཤེས་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་མེད་པར། །དེས་

ཤེས་ཞེས་བྱ་དེ་གང་ལས། །ཤེས་གྱུར་ཉིད་དུ་བཅད་མེད་ཀྱང་། །དེ་ནི་

ཅི་ལྟར་གོ་བྱེད་ཡིན། །མཐོང་བ་མཐོང་གྱུར་མིན་གཞན་གྱུར། །མཐོང་

གྱུར་འགར་ཡང་མཐོང་འགྱུར་མེད། །ཁྱད་པར་དེ་གཞན་མཐོང་བ་ལའང་། །

ཡོད་ཕྱིར་རང་བློ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་རང་ཆོས་ལྟོས་མེད་ཅན། །

དོན་ཆོས་ཡན་གང་བ་ལས་ནི། །བློ་ནི་རྣོས་སུ་དཔོག་མ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་དོན་གསལ་རྟགས་ཡིན་པར་

འདོད་ན། དོན་གསལ་བའི་བློ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་

ལ་བློ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་མིན་ནམ་

@III-388 སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་རྟགས་མིན་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན།

བློས་གསལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་རྟགས་ཡིན་པ་བསལ་ཏེ། གསལ་

བ་ཐོབ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ན། ཐོབ་དེ་ཡིས་གསལ་བར་གྱུར་

བ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་གསལ་བ་སྟེ་དོན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་

པར་འགའ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་ན། དོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་

སྣང་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ།

སྐྱེ་བ་དང་ནི་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་འཇིག་དེ་

འདྲ་འདོད་ན་ཡང་། ཕྱི་དོན་ཚོས་ཅན། སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག

པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་འབྲས་ཤེས་པ་སོ་སོར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

དོན་གྱི་ཁྲོད་པར་དེ་ཡང་བློས་ཤེས་པའམ་ཤེས་པར་མ་གྱུར་པ་རྟགས་

ཡིན། གལ་ཏེ་བློས་ཤེས་པ་རྟགས་ཡིན་ན། བློ་དེས་

ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཚད་མ་གང་ལས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།

ཤེས་པར་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཚད་མ་དེས་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་རྒྱུད་ལ་བློ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ཤེས་པ་དང་དྲྭང་ཡང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

@III-389 འདོད་ན། བློས་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གསལ་

བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་བློ་གོ་བྱེད་ཡིན་ཏེ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མས་བཅད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བློས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་མིན་པའི་མཐོང་བ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་

རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞན་སྣང་མཐོང་བའི་ལོང་བ་ལའང་

ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་མིག་བློ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།

མིག་ཤེས་ཀྱིས་འགར་ཡང་མཐོང་བར་བྱུར་པ་མེད་པར་

གཞན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་བྱུར་པའི་ཁྱད་པར་དོན་གསལ་

བ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བློས་ཤེས་པའི་དོན་ཆོས་ཡན་གང་

བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ། བློས་མ་ཤེས་པའི་དོན་

ཆོས་ཡན་གང་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཁྱབ་པ་འཐུལ་པ་དེའི་

ཕྱིར། བློ་རང་གི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་

དོན་ཆོས་ཡན་གང་བ་ལས་ནི་བློ་ནི་རྟེས་སུ་དཔོག་པ་མ་

ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་མཐོང་བྱུང་ཞེས་པའི་ཚིག་བཞི།

ལྷ་ཤཱཀ་གཉིས་ཀྱིས། མ་མཐོང་མཐོང་ཅན་གཞན་

@III-390 གྱིས་ནི། །མཐོང་བ་ལ་ལར་མཐོང་བ་མེད། །བྱེ་བྲག་དེ་

གཞན་མ་མཐོང་ལའང་། །ཡོད་ཕྱིར་རང་བློ་རྟོགས་པར་འགྱུར། ।

ཞེས་བཏོན་ནས་འཆད་དོ།།

༄༅ བློའི་རྣམ་སྤྲུལ་པའི་བློའི་ཆོས་

རྒྱས་སྤུ་མི་རྟང་བ་ལ། རྫ་བར།

བློ་རྒྱས་མདོན་

སྤྱམ་གང་ཡིན་པ། །རང་ཆོས་རང་བློ་ལས་གཞན་ཅི། །

རྒྱུ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ། །བློ་ལས་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན།

།

ཞེས་པས། བློ་རང་གི་ཚོས་བདེ་བ་ལྟ་བུ་དེ་རྟགས་ཡིན་ནོ་

ཞེ་ན། བློ་རང་གི་ཚོས་བདེ་བ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་

ཅན། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལ་

ཐོ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན།

རང་བློ་ལས་ཇུས་གཞན་དུ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།

རང་གི་གཅོ་བོ་རྣམ་ཤེས་དང་། དངོས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་གཅིག

ལས་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར། བློ་དང་དངོས་རྒྱུ་ཆོགས་པ་གཅིག

ལས་སྒྲིས་པ་དེ་བློ་ལས་ཇས་ཐ་དད་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ།།

༄ དེ་ལ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་ཆོས་ཅན།

@III-391 ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ཆོགས་གཅིག་ལས་

སྒྲིས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕེན་ན་ལན་གང་ཡོད་དཔྱད་དོ། ।

༄ ཇས་གཞན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ། རྩ་བར།

གཞན་སྐྱེས་དེ་ཡང་འཁྲུལ་པ་ཅན། །གཟུགས་སོགས་ཡུལ་

ནི་ལྷ་པོ་དང་། །དབང་པོ་དང་ནི་དམིགས་པ་དག །མ་གཏོགས་དེ་ཡི་འབྲས་

བུ་གཞན། །ཉེ་བར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉིས་ནི་དབང་

པོ་འདས། །དོན་ལྷ་དག་ལ་གཟུགས་མཐོང་ལས། །སྐྱེས་པ་གཞན་དུ་

སྲིད་བཞལ་བ། །གང་ཡིན་གཅིག་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད། །དེ་ལྟར་ཤེས་

མེད་གང་ཡིན་ཏེ། །རྟགས་ཞེས་བྱ་བ་བབ་ཆོལ་ཡིན།

།

ཞེས་པས། རྒྱུ་ཚོགས་གཞན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་

ཆོས་ཅན། བློ་དང་འབྲེལ་བ་འབྱུལ་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།

རང་བློ་སྐོག་འགྱུར་གང་ཞིག །བློ་དང་རྒྱུ་ཚོགས་གཞན་

ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ལ་དབང་བློ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་

རྟགས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ནི་ལྔ་པོ་དང་། དབང་པོ་དང་ནི།

@III-392 དམིགས་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་དབང་བློ་དེའི་འབྲས་བུ་གཞན་

ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གང་ཡང་དེ་སྐྱེབ་

ཀྱི་འབྲས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་མཚོན་པ་མ་

ཡིན་ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་ལས་གཞན་རང་བློའི་འབྲས་བུ་མེད་

ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་དང་བློ་གཉིས་ནི་དབང་པོའི་

མདོན་སུམ་ལས་འདས་ཤིང་། དོན་ལྔ་དག་ལ་གཟུགས་མཐོང་

དབང་ཤེས་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱེས་པ་སྟིད་པ་དང་

བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་དབང་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་

དབང་བློ་སྐྱབ་པའི་རྒགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བཙོལ་ཡིན་ཏེ།

ཚད་མས་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དབང་པོ་དང་བློ་

ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སོ་སྐྱེས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་ལ། དེ་ཡང་

དབང་པོ་རང་ལ་ཚད་བྱུབ་དང་། བློ་ཕྱི་མ་ལྷོག་བྱུར་དུ་ཕ་རོལ་

པོས་ཁས་ལེན་པའོ། །གཟུགས་དོན་ལྟ་པོ་ནི། དབང་

ཤེས་ཕན་བྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྟེས་སུ་འབྲོ་ལྟོག་མི་བྱེད་པས་

@III-393 དབང་བློ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ།།

꠸ འབྱེལ་བ་ངེས་

བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་ལ། རྩ་བར།

རྒྱས་ཡོད་ན་

ཡང་དེ་དང་ནི། །ལྷན་ཅིག་འབྱེལ་བ་མཐོང་མེད་པར། །

ཅི་ལྟར་རྟོགས་འགྱུར་རྒྱས་དག་ནི། །མ་མཐོང་བ་ཡི་

གསལ་བྱེད་མིན། །རྒྱས་དེ་ཉིད་ལས་སྣང་དེ་ནི། །གྲུབ་པ་

ཉིད་དུ་བརྗོད་ན་ནི། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དཔེ་གཞན་ཞིག །བསྟན་

བྱ་ཡིན་ཕྱིར་ཐུག་མེད་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་བློ་ལས་དོན་གྲུབ་ཀྱི། །

དོན་ལས་ཇི་ལྟར་ཡང་དེ་མིན། །དེ་མ་གྲུབ་པར་དོན་རང་ཉིད། །

རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།

།ཞེས་པས། དོན་ལ་སོགས་པའི་

ངག་སྨྲ་བརྗོད་རྟགས་ཡོད་ན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། ཇི་ལྟར་

དབང་བློ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་

བློ་དེ་དང་ནི་ལྡན་ཅིག་འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞུབ་སྟེ།

རྟགས་དག་ནི་འབྲེལ་བ་མ་མཐོང་བ་ཡི་གསལ་བྱེད་མིན་པའི་

པའི་ཕྱིར། བསྟན་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་

ཚད་མས་མ་མཐོང་བའི་རྟོག་བའི་ངོར་བསྟན་བྱ་གསལ་བྱེད་མིན་

@III-394 ནོ། །རྟགས་དེ་ཉིད་ལས་སྐབས་གཞན་རྒྱུད་ལ་བློ་དེ་ནི་གྲུབ་

པ་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་མཐུན་དཔེར་བརྗོད་ན་ནི། རང་རྒྱུད་

ལ་བློ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཐུག་མེད་འགྱུར་བར་ཐལ།

གཞན་གྱི་བློ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་གང་ཞེག །གཞན་རྒྱུད་

ལ་བློ་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་ཡང་ནི། དཔེ་གཞན་ཞེག་གི་བསྟན་

བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་ལ་དོན་གྱུབ་ཀྱི་ཇི་ལྟར་ཡང་

དོན་ལས་བློ་དེ་གྱུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། བློ་དེ་མ་གྱུབ་པར་

དོན་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གྱུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏེ་ཀ་ཆེན།

བློ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་དོན་གྱུབ་ཀྱི།

དོན་གྱི་རྟགས་ལས་ཇི་ལྟར་ཡང་བློ་དེ་གྱུབ་པ་མིན་པར་

ཐལ། བློ་དེ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་རབ་ཏུ་མ་གྱུབ་པར་དོན་

རང་ཉིད་སུས་ཀྱང་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

༥ གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་ཡང་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ལ།

རྫ་བར།

མདོན་སུམ་བློ་དང་དེ་ལས་ནི། །བརྗོད་དང་གཡོ་

འགྲུལ་སོགས་མཐོང་ནས། །གཞན་སེམས་རྟེས་དཔག་མི་འགྱུར་

@III-395 ཏེ། །བདག་ལ་འབྲེལ་བ་མཐོང་མེད་ཕྱིར། །ཡིད་ཀྱི་བློ་ལ་

དོན་གྱི་རྟགས། །རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡོད་མིན་ཕྱིར།

།ཞེས་པས།

རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས། བློ་རྒྱུ་དང་དེ་ལས་ངག་བརྗོད་

པ་དང་ལུས་གཡོ་འགྱུལ་སོགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་

ཉིས། གཞན་ལ་ཡང་དེ་དག་མཐོང་ནས་གཞན་སེམས་རྗེས་

སུ་དཔག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་

འབྲེལ་བ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་

ཀྱི་བློ་རྟོག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་སྣང་བ་ལ། དམིགས་རྟེན་

གྱི་དོན་གྱི་རྟགས་ལས་འགྲུབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་

རྟེན་རང་ངྷ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

༥ བློ་རྣམ་གཞན་

གྱིས་མྱོང་བ་ལ་གནོད་པ་གཞན་དགོད་པ་ལ། རྫ་བར།

ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ནི་བློ་གཞན་གྱིས། །ཅི་ལྟར་ངན་ཏུ་གསལ་

བར་འགྱུར། །གསལ་མིན་བདག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གསལ་

བྱ་གསལ་བྱེད་གང་ལས་ཡིན།

།ཞེས་པས། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་

ན། དོན་བློས་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར། བློ་ཡང་

 རང་གིས་མ་མྱོང་བར་བློ་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་

བྱེད་དགོས་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པ་ནི། འདི་ལྟར་བློ་ནི་

བློ་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་ཅི་ལྟར་ཡང་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་

བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བློ་སྟ་ཕྱི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་

རྒྱུ་གང་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་

གསལ་བ་མིན་པའི་བདག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་

དུ་མཚུངས་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟློག་བྱེད་ཅོན་ནར་འདོད་པས་སོ། །

༄༅ དེ་ལ་རྩོད་སྤང་ལ། རྩ་བར།

ཡུལ་ནི་ཅི་ལྟར་གསལ་

བ་ཡི། །གསལ་ལ་ངོ་བོ་འཛེ་ཕྱིར་རོ། །གསལ་དེའང་དེ་

ཡི་ངོ་བོཉིད། །རང་ཉིད་རབ་ཀུ་གསལ་བ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཟློ་

ལ་བློ་འདོད་ན། །བློ་ནི་རང་ཉིད་རིག་པར་གྱུར། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡུལ་ཡང་

ནི། །བློ་དང་ལྡན་ཅིག་ཆོས་མཚུངས་ཉིད། །དེའི་ཕྱིར་དེད་ཀྱི་བློ་རང་

ཉིད། །གསལ་བའི་ངོ་བོས་རབ་གསལ་ཞིང་། །གཞན་དེར་ངོ་བོ་

འཛོ་བ་ཡིས། །གསལ་བ་ན་ནི་རབ་གསལ་ཉིད། །འདྲ་བ་ན་ནི་

རབ་གསལ་ཉིད། །འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་ནི། །ཟློ་གཞན་རབ་ཏུ་

@III-397 གསལ་མི་འདོད། །རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་ཕྱིར་དོན། །དེ་ཡི་ངོ་བོས་

རབ་གསལ་ཡིན། །དེའང་སྟོན་གཉིས་བཞིན་མར་མེ་དང་། །བུམ་པ་དག

ཀྱང་དེར་བརྟེན་ནས། །གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ངོ་བོ་ཡིས། །ཐ་སྙད་རབ

ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད།

།ཅེས་པས། ཕྱོགས་སྡུས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་

ཡིན་ན། གཉིས་ཀའང་མངོན་པར་གསལ་བར་འདོད་པར་གོ་ནས།

ཡུལ་སྟོན་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། རང་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་པོ་ཆོས་ཅན།

གསལ་ཞེས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། གསལ་བ་དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་པའི་

ངོ་བོ་འཛིན་བའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དབང་ཤེས་དེའང་ཆོས་ཅན།

རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཞེན་བ་དེའི་

ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བློ་ཕྱི་མ་ལ་བློ་སྟ་མའི་རྣམ་

པ་ཞེན་བར་འདོད་ན། བློ་ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རིག

པར་གྱུར་སྟེ། བློ་སྟ་མའི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར། རང་གསལ་

བ་དེ་ལྟ་མིན་ན། བློ་དེ་ཆོས་ཅན། བློ་སྟ་མ་གསལ་བ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡང་ནི་ཁྱོད་དང་ལྡན་ཅིག་མི་

@III-398 གསལ་བར་ཆོས་མཚུངས་དང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེད་ཀྱི་ལུགས་

ལ་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། བློ་གཞན་གྱིས་གསལ་མི་དགོས་ཏེ།

རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོས་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་། ཡུལ་གཞན་

དེར་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་འཛོ་བ་ཡིས་གསལ་བ་ན་ནི་རབ་ཏུ་གསལ་

བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་སྟ་ཕྱི་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་།

བློ་སྟ་མ་གཞན་ཆོས་ཅན། བློ་ཕྱི་མ་དེ་ཡིས་ནི་རབ་ཏུ་

གསལ་བར་མི་འདོད་དེ། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲོན་མེ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །དོན་གསལ་

བ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཤར་བས་རབ་ཏུ་གསལ་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་སྟ་ཕྱི་གཉིས་ཆོས་ཅན། གང་རུང་

གཅིག་མི་གསལ་བར་ཐལ། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན་མར་མེ་གསལ་བྱེད་དང་། བྱམ་པ་དག་ཀྱང་

གསལ་བྱ་ཡིན་པ་དེར་བརྟེན་ནས། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་

ཀྱི་ངོ་བོའི་ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ཏེ།

སྒོོན་མེའི་འོད་དེར་བརྟེན་ནས། སྐུན་ཁྲང་གི་བུམ་གཟུགས་

@III-399 གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས།

ཡུལ་ཤེས་གང་རུང་གཅིག་ལ་གཞན་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་

གཉིས་ཀའང་དེ་བཞིན་དུ་ཐལ་ཏེ། བློ་ལ་ཡུལ་གྱི་

རྣམ་པ་འཆར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དོ། །

རང་རིག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་

དེས་ན་རང་རིག་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ། རྫ་བར།

ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཙམ་གྱིས་ནི། །མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་དེས་མ་ཡིན། །

དེས་ན་གང་ལས་འདིར་འགྱུར་བ། །གཞན་དེའང་མཐོང་བར་གདོན་མི་

ཟ།

།ཞེས་པས། གང་ལས་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་འདིར་འགྱུར་

བ་ཡུལ་མཐོང་བའི་དུས་ན། གཞན་དོན་སྒང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་

མཐོང་བ་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཙམ་

གྱིས་ནི་དོན་མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་དེ། ངས་གཟུགས་མཐོང་ངོ་

སྐམ་དུ་དན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

※ དན་པའི་རྒྱས་ལས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་མདོར་

བསྟན་པ། རྣ་བར།

དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག

@III-400 གྱུར།

།ཅེས་པས།

གོང་དུ་རང་རིག་སྣུབ་པ་མ་ཟད། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་

ཀྱང་རང་རིག་གྱུབ་སྟེ། རྒྱོང་བ་ཡོད་དེ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།།

༄ ངང་རིག་མེད་ན་ཡི་གེ་རིང་ཐོ་སོགས་འཛིན་

པའི་ཞེས་པ་མི་སྲིད་པ་ཐལ་བ་དགོད་པ་ལ། རྩ་བར།

ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རིག་ན་ནི། །རིང་སོགས་འཛིན་པར་མི་

འགྱུར་ཏེ། །ཡུན་རིང་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །གནས་ན་གོ་

རིམ་མེད་པས་ན། །བློ་ལ་ཅིག་ཅར་སྣང་བའི་ཕྱིར། །ཡི་གེ་རིམ་

མེད་རིང་མི་འཛུར། །ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པ་ཡི། །ཡིགཆ་རིམ་

ལྡན་ཅི་ལྟར་ན། །རིམ་མེད་པ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད།

།ཅེས་པས།

དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རིག་པས་མྱོང་བྱེད་

ཡོད་པར་གྱུབ་ཟིན་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། ཡི་གེ་རིང་ཐོ་སོགས་འཛིན་པར་

མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉན་ཉེས་རེ་རེས་མི་འཛིན་པ་གང་

ཞིག །དུ་མས་ཀྱང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ།

ཉན་ཉེས་རེ་རེ་བ་ཡུན་རིང་པོ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

@III-401 གནས་ན། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཚ་དང་པོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཉེས་ཀྱི་བློ་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཚ་ཅིག་ཅར་སྣང་བར་ཐལ།

དེ་སྣང་ལ། གོ་རིམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བློ་ཆོས་ཅན།

ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གོ་རིམ་

མེད་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཚ་རོལ་ཅན།

ཇི་ལྟར་ན་གོ་རིམ་མེད་པའི་ཉན་ཚེས་སྐྱེད་པར་

བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། སྟ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པ་དང་

དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ ཆ་ཀུན་གྱིས་ཉན་ཚེས་གཅིག

ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་མི་འཐད་པ་ལ། རྟ་བར།

སྟ་མ་

མཐའ་ཡི་བར་གནས་ན། ཁོག་ཏུ་སྐྲ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། རིམ་

མིན་འཇོམ་ཕྱིར་ཐ་མར་ནི། རིམ་ལྟན་བློ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། དེ་འོག

ཡུལ་ནི་གནས་མེད་ཕྱིར། ཚྭ་ནི་རང་ཉིད་གནས་མ་ཡིན། རང་ཉིད་གནས་

ན་ཕྱིས་ཀྱང་དེ། མི་འཇིག་ཁྲད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་པས་

ཆ་སྤྱ་མ་མཐའི་བར་དུ་གནས་ནས་ཉན་ཐོས་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན།

རིམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཚོས་ཅན།

@III-402 འོག་ཏུ་སྐྲ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེའི་ཆ་ཕྱི་

མ་ཇུས་གཅིག་ཏུ་བསྡུན་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་

ཐ་མར་ནི་ཐོས་པའི་བློ་ཡང་ཚོས་ཅན། ཡི་གེའི་ཆ་རིམ་

ལྡན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེའི་ཆ་

རྣམས་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་རིང་

པོའི་ཆ་དང་པོ་ཐོས་པའི་བློ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡི་གེའི་ཆ་དང་

པོ་ཐོས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་རང་ཉིད་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེའི་འོག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་རང་ཉིད་གནས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་ཀྱང་

མི་འཇིག་པར་ཐལ། སྔར་མི་འཇིག་པ་གང་ཞེག །

སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

꠸ ཆ་དེ་དག་ཅིག་ཅར་

སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པ་ལ། རྟ་བར།

ཡི་གེ་རིམ་མེད་ཅིག་ཅར་ནི། །སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་འདི་

ཡོད། །ལན་གཅིག་བརྟལ་སྐྱེས་ཕྱིར་རྩོལ་བ། །ཕྱི་མ་ཕྱི་

མ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཡི་གེ་རྣམས་ནི་གསལ་བ་ལའང་། །

@III-403 སྐྱོན་འདི་རྗེས་སུ་གནས་པ་ཉིད།

།ཅེས་པས། ཡི་གེ་རིང་

པོའི་ཚ་སྟ་ཕྱི་རིམ་མེད་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་ནས་ཉན་ཤེས་བསྒྲུབ་

པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་འདི་ཡོད་པར་ཐལ། སྟར་རྟག་པ་ཡིན་ན།

ཕྱིས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་རིང་པོའི་

ཚ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཀུན་ནས་སྡོང་བའི་ཀུན་སྡོང་གི་རྩེ་ལ་བ་

ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དང་པོ་ལན་གཅིག

བརྒལ་བ་ལས་སྤྲ་ཕྱི་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

ཡི་གེ་རྣམས་སྤར་ནས་བླུབ་ཟིན་ཏེ་ཅིའི་གྱིས་གསལ་བ་ལའང་

སྐྱོན་འདི་རྟེས་སུ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚ་རྣམས་གཅིག

གིས་གསལ་ཟིན་ན་ཕྱི་མ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

དུ་མས་ཉན་ཐོ་དུ་མ་བསྒྲིད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་

དུ་མས་ཉན་ཐོ་དུ་མ་བསྒྲིད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་ལ་

རྩ་བར།

དུ་མ་ཡིས་ནི་དེ་འཛིན་ན། །ཐ་མའི་བློ་

གང་དེ་རྣོང་ལ། །དེ་ཡང་རིང་པོར་འཛིན་མིན་པ། །

དེས་ན་རིང་བློ་དན་མི་འགྱུར།

།ཞེས་པས། ཉན་ཐོས་

དུ་མ་ཡིས་ནི་ཡི་གེ་རིང་པོ་དེ་འཛིན་ལ། ཉན་ཐོས་

@III-404 དེ་རྟེས་ཀྱི་ཤེས་པས་སྐྱོང་དོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛོོན་

པའི་བློོ་སྐྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། རྟེས་ཀྱི་ཤེས་པས་ཡི་གེ་རིང་

པོའི་ཚ་ཐ་མ་ཐོས་པའི་བློོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོོ་ན་སྐྱོང་ལ།

དེ་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛོོན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དེ་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཏྲི་ཀ་ཆེར། ཡི་གེ་ཚ་

ཤས་སྟ་ཕྱི་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་སྟ་ཕྱི་དང་། དེ་སྐྱོང་བའི་བློོ་རྩས་

གཞན་རྣམས། མ་སྤེལ་བར་སྐྱེས་སམ་འོན་ཏེ་སྤེལ་ནས་སྐྱེ་

ཞེས་བཏགས་པ་བྱས་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་ན། དུ་མ་ཡིས་

ནི། ཞེས་པས་དགག །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོ་རྣམས་

སོ་སོ། ཞེས་པ་དེས་དགག་གོ །

༄ སྤེལ་ནས་སྐྱེ་བ་མི་

འཐད་པ་ལ་ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི། རྩ་བར།

བློ་རྣམས་

སོ་སོ་ཐ་དད་དུ། །སྐྱོང་ན་དེ་སྐྲ་ཐོས་པ་ནི། །ཆོད་པ་མེད་

པར་སྣང་མི་འགྱུར། །སྟོན་བར་བྱེད་པའང་བསལ་བ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་ཆད་པ་མཐོང་ན་ཡང་། །རྣམ་ཆད་མེད་པར་འཁྲུལ་འགྱུར་ན། །

ཐུང་དུ་གཉིས་ནི་བརྗོད་ན་ཡང་། །རྣམ་ཆད་མེད་པར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར།

།

@III-405 ཞེས་པས། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་བློ་རྣམས་སོ་སོ་ཐ་

དད་དུ་སྤེལ་ནས་སྐྱོང་བས་སྐྱོན་མེད་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་དེ་

སྐུ་ཐོས་པའི་ཉན་ཚེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་བར་ཆོད་

པ་མེད་པར་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྟ་ཕྱིའི་

བར་དུ་སྐྱོང་བྱེད་ཇས་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཚེས་དེ་ཆོས་ཅན། འཇུག་པ་སྐྱུར་བས་བར་མ་ཆད་

དུ་སྐྱོར་བར་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྟར་བསལ་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བར་ཆད་པ་མཐོང་ན་ཡང་

བར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་འབྱུལ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཡི་གེ་ཐུང་ངུ་ཙ་ཚི་གཉིས་ནི་བརྗོད་ན་ཡང་བར་རྣམ་པར་

ཆད་པ་མེད་པར་འབྱུལ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་

ཕྱིར།

༄ དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པ་ལ་

རྣ་བར།

དབང་པོས་རྣམ་བཅད་མཐོང་ན་ཡང་། །དབང་པོ་

ལས་ཆད་མེད་སྟོ་འདོགས། །མི་རྟང་དབང་པོའི་བློ་རྣམས་ཀུན། །ཕྱིན་

ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་ཕྱིར་རོ། །ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡང་། །

@III-406 མིག་འཇུམས་ཚད་དུ་གནས་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྟུལ་

ཕན་ནི། །དུ་མ་དག་དང་འབྲེལ་བས་རྫོགས། །རྟུལ་གཅིག་བསྟེས་དུས་

ཆུང་བ་ཡི། །མཐར་ཐུག་དུས་ཀྱང་སྣང་ཅིག་འདོད། །བློ་ཡང་སྣང་

ཅིག་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཡི་གེ་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་ཡི་

གེ་གཟུགས་སོགས་ལ། །བློ་གཞན་གྱིས་ནི་ཚོད་ན་ཡང་། །ཚོད་པ་

མེད་པར་སྣང་བ་ཅན། །ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་འགྱུར།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་བར་མ་ཆད་དུ་སྦྱོར་ན། དབང་ཤེས་ཀྱིས་

སྟོང་རམ། རྟོག་པས་སྟོང་། དང་པོ་ལྟར་ན།

དབང་པོའི་ཞེས་པས་བར་རྣམ་པར་བཅད་པ་མཐོང་ན་ཡང་།

དབང་པོའི་ཞེས་པ་ལས་བར་ཆད་པ་མེད་པར་སྟོང་འདོགས་པ་མི་

རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན། དབང་པོའི་བློ་རྣམས་ཀུན་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་གེ་རིང་པོ་རིམ་གྱིས་རྟོགས་

པར་འགྱུར་ཏེ། ཡི་གེ་དང་དེ་ཐོས་པའི་བློ་ཡང་སྐད་ཅིག་དུ་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་གྱི་ཐུང་

མཐའ་ཡང་། མིག་འཛུམ་པའི་ཡུན་ཚད་དུ་གནས་པ་ཡིན་

@III-407 ལ། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྣལ་ཕྱན་ནི་དུ་མ་དག་དང་འབྲེལ་

བའི་ཡུན་གྱིས་རྩོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རྣལ་

གཅིག་གོ་ས་བསྒྲེས་པའི་དུས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དུས་མཐའི་

སྐད་ཅིག་མར་འདོད་དེ། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་དང་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་

དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ལོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་

འཇུར་བར་ཐལ། བློ་གཞན་གྱིས་ནི་ཆོད་ན་ཡང་ཆོད་པ་

མེད་པར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་

འབྲེལ་པ་ལས་སྒྲ་ཕྱི་གཞན་དུ་ཐྱུར་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་

ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་དེ་ནི་

ཆོས་ཅན། བརྗོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་རྟོག

ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ཕྱི་ཐ་དད་དུ་མཆོན་པ་མེད་

པར་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་དོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནི་ཡུལ་གསལ་

བར་སྣང་བ་ཉིད་གཅལ་ཏེ་ཞེས་སྨོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

@III-408 ཁྱབ་སྟེ། དབང་པོས་བཟུང་བ་ལ་དོན་དམ་པར་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡོད་

པ་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། སྒྲ་འགྲེལ་

ཏེ། རྟ་བར།

དབང་པོ་འཐུལ་པ་ལས་གཞན་དུ། ।

དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྒྱིར་བྱེད་པ། །ཐ་དད་མཚོན་མེད་འཐུལ་པ་ཅན། །དེན་ཡིན་

དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ཅན། །བརྗོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་དེ་ལ་ནི། །གསལ་བར་སྣང་ཉིད་གཅ་

ཞིག །དབང་པོས་བཟུང་ལ་སྒྲ་སྒྱིར་བ། །ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།

།

འབྲུ་འགྲེལ་གོང་དུ་སོང་།

꠸ སྐབས་དེ་དག་ཏུ་རིགས་པ་ཐུབ་མོ་

རྣམས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། ལྟེགཆེན་རིགས་པའི་

རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་གཟིགས་པར་

མཛོད་ཅིག ।ལྟེགཆེན་ལས། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་གང་

ཡིན་ནའང་ཆ་ཤས་སྟ་ཕྱི་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་ཁྱབ་སྟེ།

ཞ་ཐུང་ལྟ་བུ་ལའང་སྐྱེས་བུ་མིག་འཛུམས་པའི་ཡུན་ཚད་གཅིག

ཡོད་དགོས། ཡི་གེ་ཐོས་པའི་བློ་ཡང་ཆ་ཤས་སྟ་ཕྱི་རིམ་

གྱིས་འབྱུང་དགོས་པས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མའི་

ཡུན་ཚད་ཡོད་དགོས། ཟླ་དེས་ཡི་གེ་རིང་པོ་རྟོགས་

@III-409 པ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཡུན་ཚད་

ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། ཆ་ཤས་རེ་ཙམ་ཐོས་པའི་

ཉན་ཤེས་ཀྱིས། ཡི་གེ་རིང་པོ་ཐོས་པ་མི་འཐད་ཅིང་།

སྒང་དུ་ཆ་ཤས་རེ་འཛིན་པའང་ཡི་གེ་སྒང་དུ་འཛིན་པ་མིན་

པའི་ཕྱིར། བློ་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཉན་ཐོས་དེ།

ཡི་གེ་རིང་པོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཐོས་སུ་བཞག་དགོས་

པས། ཆ་ཤས་སྟ་ཕྱི་དེ་དག་གི་བར་ན་རྒྱོང་བྱེད་རྟག་པ་

རྣས་གཞན་གྱིས་ཆོད་ན་མི་རིགས་ཏེ། ཡི་གེ་རིང་

པོ་ཐོས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན།

དབང་ཐོས་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཡིད་ཐོས་ཀྱིས་སྟ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་དུ་སྣང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ནི་ཐ་དད་དུ་མི་སྣང་བར། སྐད་ཅིག་སྟུ་ཕྱི་རྣམས་

གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། །དེའི་སྣང་ཡུལ་སྒྲ་དོན་ཙམ་དུ་

གྱུབ་སྟེ། དབང་པོས་བརྟུང་བའི་རང་མཚན་སྒྲ་དོན་

དུ་བྱས་པ་ལ་དགག་པ་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །

@III-410

དབང་ཡིད་གཉིས་འདུས་ནས་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་གནོད་བྱེད་འགོད་པ་

དབང་ཡིད་གཉིས་འདུས་ནས་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་གནོད་བྱེད་

དགོད་པ་ལ། རྩ་བར།

དབང་པོས་ཆོད་པ་མཐོང་ན་ཡང་། །

གལ་ཏེ་རྟོག་པས་སྤྲོད་བྱེད་ན། །དོན་དང་དེ་ཡི་མྱོང་བ་ནི། །རྒྱུན་

མི་འཆད་པར་སྣང་བ་དག །རིགས་དམ་གནོད་པ་ཅན་མེད་ན། །ཆོད་པ་ཞེས་བྱ་

དེ་གང་ལས། །གལ་ཏེ་བློ་རྟུས་དེས་པའི་ཕྱིར། །ཞེ་ན་དེ་ནི་གང་ལས་འདོད། །

ཅིག་ཅར་བློ་མཐོང་མེད་ཕྱིར་ན། །དེ་ཉིད་འདི་ལྟར་དཔྱད་བྱ་ཡིན། །དེ་རྣམས་

རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ། །ཀུས་པ་ངེས་པར་བྱུང་པ་ཡིན། །འདི་ལྟར་རྣམ་

པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས།

།ཞེས་པས།

གལ་ཏེ་དབང་པོས་ཆོད་པ་མཐོང་ན་ཡང་། རྟོག་པས་གཅིག

ཏུ་སྤྲོར་བར་བྱེད་ན། དོན་དང་དོན་སྣང་བའི་ཤེས་

པ་དེའི་སྒོང་བནི་ཆོས་ཅན། བར་ཆོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་

གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་

སྣང་བ་དག་ལ་རིགས་པ་དམ་པས་གནོད་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་

ཕྱིར་ཏེ། བློ་སྔ་མ་རེ་རེས་ཕྱི་མ་རེ་རེ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་

@III-411 དེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་གང་ལས་

འདོད་དྲིས་པས། བློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འདི་ལྟར་དཔྱད་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མྱོང་ཚོར་

ཅན། བར་མ་ཆོད་པར་ཐལ། བར་ཆོད་པ་མཐོང་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་སོ། །ཐོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་

བ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཚད་མ་མདོ་ལས། སེམས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་སྐབས་མེད་

དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཚོས་ཅན། བློ་དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་

ཕྱི་མ་རེ་རེ་བཞིད་ལ་ཕན་པའི་ཀུས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་

ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རིགས་མཐུན་གྱི་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་པར་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་མཐུན་ཞེས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་

ཟིན་ཏོ། །

꠸ དེགས་པ་དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་

ལ། རྩ་བར།

འདིས་ནི་གང་ཞེག་མཐོང་དོན་ལ། །

@III-412 ངོ་ཤེས་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དག །གསལ་བར་སྣང་བས་མངོན་སུམ་

དུ། །རྟོག་པ་དེ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན། །སྐྱེ་དང་སྐྲོད་དང་མར་

མེ་སོགས། །ཐ་དད་རྟོགས་པ་དག་ལ་ཡང་། །གསལ་

སྣང་ཡོད་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་བློ། །ཅི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡིན་

པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་ངོ་ཤེས་པ་ལས་ནི། །ཡིག་སོགས་གཅིག

ཏུ་དེས་པ་མེད། །སྔོན་རྒྱུང་དྲན་ལས་དེ་ཡི་ཚོས། །སྒྲོ་འདོགས་

མེད་པར་དེ་ཉིད་ནི། །འདི་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་མེད། ।

དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་དབང་སྐྱེས་ཡིན།

།ཞེས་པས། དབང་ཤེས་

རིགས་མཐུན་ཕྱས་ཐ་དད་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་

པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།

རྒྱལ་དཔོག་པ་གང་ཞིག་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་

ངོ་ཤེས་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དག་གསལ་བར་སྣང་བས།

མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་དེ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་

ན། སྐྲ་དང་སྤོང་དང་མར་མེ་སོགས་སྟ་ཕྱི་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་

པ་དག་ལ་ཡང་། གཅིག་ཏུ་ངོ་ཤེས་པ་དེ་འདྲའི་བློ་ཆོས་ཅན།

@III-413 མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཐལ། གསལ་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་

ལྟ་བུའོ། །ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར། ངོ་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན།

ཁྱོད་ལས་ནི་ཡིག་སོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པར་

ཐལ། སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར། སྔར་གྱི་ཡུལ་

དེ་ཉིད་འདི་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་སྟེ་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན།

ཇི་ལྟར་དབང་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་གྱི་ཡུལ་

སྲོང་བ་དྲན་པ་ལས་དེའི་ཚེས་སུ་སྣོ་འདོགས་པ་མེད་པར་ཁྲོད་སྐྱེ་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར།

ཿ ཁས་བླངས་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་

ལ། རྫ་བར།

དོན་དང་ཤེས་པ་སྲོང་བ་དང་། །ཅིག་ཅར་

འབྱུང་བར་འདོད་མིན་ཞིང་། ཉོན་དང་ཤེས་པའི་སྣང་བ་དག །སོ་སོར་རྟོགས་པའང་

ཡོད་མ་ཡིན། ཉོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམས་ཤེས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་དོན་འབའ་

ཞིག ཁྲོ་རྣམ་གཅིག་གིས་གཟུང་མིན་ཏེ། ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ། །

ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། ཚུལ་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་མེད་པའི། །

དོན་དང་དོན་ཤེས་གང་དེ་དག ཕྱི་ནས་ཇི་ལྟར་སོར་དྲན།

།ཞེས་པས།

@III-414 དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་དེ་དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་

གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དོན་དང་ཤེས་པ་སྟོང་

བ་དག་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་འདོད་པ་མིན་ཞིང་། དོན་དང་ཤེས་པའི་

སྣང་བ་དག་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གྱིས་བརྟུང་བ་ཡིན་ནོ་

ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་

དོན་འབའ་ཞིག་ཚོས་ཅན། བློ་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་གཟུང་

དོན་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་

བའི་ཕྱིར། དོན་དང་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།

ཕྱི་ནས་ཇི་ལྟར་སོ་སོར་དྲན་ཏེ་མི་དྲན་པར་ཐལ།

ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ལྡོང་བ་ལེགས་པར་

རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དེ་དག་གིས། དོན་ཤེས་

གཅིག་ཏུ་གཟུང་ནས་མ་ཕྱེད་པ་ལ་གནོད་པ་བརྗོད།

དོན་སྣང་ཤེས་པ་དང་། དེ་རྣོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གཉིས་

གཅིག་ཏུ་བརྟུང་ནས་མ་ཕྱེད་པ་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པའོ། །

@III-415 ལྟེགཆེན་ལས། དོན་དང་ཤེས་པའི་རྣོང་བ་དག །ཅེས་

པ། ཤེས་པ་དང་དེ་རྣོང་བྱེད་རྫས་གཞན་ཅིག་ཅར་འབྱུང་

བའི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་གཞུང་གཞན་རྣམས་དེའི་ལན་ལ་

སྣང་བ་མི་འཐད་གསུངས།

꠸ རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་

ཉེས་པ་དེ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ། རྩ་བར།

དོན་དང་དོན་གྱི་ཡིད་དགའ་གི ། །སྒྲོང་བ་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་

ལའང་། །སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི། །བརྟག་པའི་སྐྱོན་འདི་

གདོན་པ་དགའ། །འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི། །རྣམ་

གཅིག་ཉིད་དམ་སྒྲོང་བ་གཅིག །རྟོགས་ཀྱི་སྟོན་པོར་སྣང་

བ་ནི། །སྒོང་ལ་སྒོང་བ་གཉན་མ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

དོན་སྟོན་པོ་འཛིན་བྱེད་དང་། སྟོན་པོའི་དོན་གྱི་ཡིད་སྟོ་སྣང་

ཤེས་པ་དག་གི་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་སྒོང་བ་ཇ་ས་གཉན་རིམ་པ་བཞིན་

དུ་སྐྱེ་བ་ལ་འང་། སྟོན་པོ་འབའ་ཞིག་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་

དང་། སྟོ་སྣང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་

པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་བྱེད་རྣམ་གཞན་དམིགས་རྟང་མ་

@III-416 དམིགས་པའི་བརྟད་པའི་སྐྱོན་འདི་གདོན་པ་དཀའ་ཞིང་འཇུག

པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་

རྣམ་པ་གཅིག་ཉིད་དམ་རྒྱུད་བ་གཅིག་ཉིད་རྟོགས་ཀྱི།

སྟོན་པོར་སྣང་བ་ནི་རྒྱུད་བ་ལ་རྒྱུད་བ་རྣམ་གཞན་

ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྐྱས་བདོག་གཞན་

འཇོམ་པ་སྟུད་དོ། ।

꠸ ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་བློ་འཕོ་བ་མི་སྲིད་

པར་ཐལ་བ་དགོད་པ་ལ། རྫ་བར།

ཤེས་པ་གཞན་

གྱིས་རྟེས་སྐྱོང་བར། །འགྱུར་བ་དེ་ལའང་དྲན་པ་མཐོང་། །

དེ་ནི་གང་གིས་སྐྱོང་བ་ཡིན། །གལ་ཏེ་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ན། །

ཤེས་རིག་འཕྲོང་བ་རྟེས་འབྲེལ་ཅན། །འདི་སྐྱེད་དེ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། །

གལ་ཏེ་སྟོན་ཟློ་དེ་ཉིད་ན། །ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་མི་འགྱུར།

།

ཞེས་པས། ཤེས་པ་སྟོ་མ་དེ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རྟེས་

སུ་རྗེང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལའང་དྲན་པ་མཐོང་བར། དེ་ནི་

ཤེས་པ་གང་གིས་རྗེང་བ་ཡིན་དྲིས་པས། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་

ཕྱི་མ་དེ་ཡང་། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རྗེང་དོ་ཞེན།

@III-417 ཤེས་པ་ཕྱི་མས་སྟ་མ་རིག་པའི་ཕྲེང་བ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་

གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འདི་སྐྱེད་བྱེད་དེ་ནི་གང་ཞེག་ཡིན་དྲིས་པས།

གལ་ཏེ་སྟ་བློ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན།

ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

རང་གི་ཉར་ལེན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་རྟོང་བའི་ཕྱིར།

ཿ དེའི་

ཁྲབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། རྩ་བར།

གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་

ཀྱིར་གྱུར་པ། །ཉེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཟློ་དེ་དག །མི་འཛིན་པར་ནི་ཤེས་ཕྱི་མ། །

ཅི་ལྟར་གཞན་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །བདག་ལ་ཤེས་བསྐྱེད་རང་བཞིན་དུ། །

ངེས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་ནི། །དེ་དག་ལ་གཞན་ཕྱི་ཡི་ནི། །ཡན་

ལག་གང་གིས་གེགས་བྱེད་འགྱུར། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཉེ་བས་ཀྱང་། །དེ་ལ་

གེགས་བྱེད་རྣམ་མ་ཡིན། །གཞན་དུ་ཡུལ་ནི་ཉེ་བ་ན། །འགས་ཀྱང་བློ་

སྤྱོང་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་འགའ། །ཡོད་མིན་དེས་

ན་རྟ་བ་ནི། །མེད་ན་བློ་ཡི་དྲན་པ་ཡང་། །མེད་ཕྱིར་འདོད་པ་ཞ་རྡ་

མཇོས། །འདས་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་དག་ལ། །དོན་ཉེ་བ་ནི་ཡོད་མིན་ལ། །

འཕོ་བའི་རྒྱུ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། །དོན་ལ་སྤྱོད་པ་མི་སྲིད་འགྱུར།

།

@III-418 ཞེས་པས། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བློ་

དེ་དག་མི་འཛིན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཡུལ་གཞན་ནི་

འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བློ་སྟེ་མ་དེ་

གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པའི་སྐྱོན་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དོན་ཉེ་བས་བློ་སྟེ་མ་འཛིན་པ་ལ་གེགས་བྱེད་དོ་

ཞེ་ན། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་དམིགས་པའི་

ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་ནི།

དེ་དག་ལས་གཞན་ཕྱི་ཡི་ནི་ཡན་ལག་གང་གིས་གེགས་བྱེད་

པར་འགྱུར་བར་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཉེ་བས་ཀྱང་

བློ་ཕྱི་མས་སྟ་མ་འཛིན་པ་དེ་ལ། གེགས་བྱེད་རྣམ་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ན། ཕུང་པོ་ལྟ་པ་ཅན་

གྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ནི་ཉེ་བ་ན་འགས་ཀྱང་བློ་

སྤྱོང་བ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་དེ་ཉེ་བ་མེད་པའི་གནས་

སྐབས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བློའི་དྲན་

པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རྫ་བ་སྣོང་བ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།

@III-419 མ་ཁྲབ་ན། རྒྱུ་མེད་པར་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ཞེ་མཇོས་

སོ། །འདས་སོགས་འཇོག་པའི་རྣམ་རྟོག་གང་དག་ཆོས་ཅན།

དོན་ལ་སྣོད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ལ་

འཕོ་བའི་རྒྱུ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་དོན་ཉེ་བ་ནི་ཡོད་

པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྣོང་བ་མེད་ན་དྲན་པ་ཡང་མེད་དགོས་

པས། སྐོང་དྲན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བས་ཤེ་མཛེས་

ཞེས་པ། མི་མཛེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱར་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག

གོ །

ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་འཛོམ་བའི་ཚུལ་གྱི་ལན་དགག་པ་

ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་འཛོམ་བའི་ཚུལ་གྱི་ལན་དགག

པ་ལ། རྩ་བར།

གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཞེས་བསྟེད་པའི། །

ནུས་པར་རིམ་གྱིས་ཟད་པ་ན། །ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་འགྱུར་ན། །

དོན་བློ་དི་ནི་གང་ལས་ཡིན། །སྔར་གྱི་བློ་ནི་ནུས་ཟད་ན། །དོན་ལ་འཕོ་

བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །བློ་སྟོན་མེད་པར་བློ་མ་ཡིན། །དོན་གཞན་ཚགས་

ཞེས་ནུས་ཉམས་ན། །ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་མ་རྟོགས་ཕྱིར།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྟ་མས་བདག་ལ་དམིགས་པའི་

ཤེས་པ་བསྒྲེད་པའི་ནུས་པ་རིམ་གྱིས་ཟད་པ་ན། ཡུལ་

@III-420 གཞན་ལ་ནི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་འཕོ་

བའི་བློ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་གང་ལས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

སྟར་གྱི་བློ་ནི་ནུས་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་ལ་

འཕོ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །བློ་སྟོན་མ་མེད་

པར་བྷེ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གཞན་གཟུགས་

ལ་ཆགས་པས་སྣ་འཛིན་ཉན་ཐོས་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་ན།

སྣ་འཛིན་ཉན་ཐོས་སྐྱེ་བ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི།

ཐོས་པ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་བསྒྲིད་པའི་ནུས་པ་ཟད་ན། སྔ་མ་དེ་

ལ་ཐོས་པ་ཕྱི་མ་དོན་འཛིན་ནུས་སུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་དགོས།

དེ་ལྟར་ན། ཐོས་པ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་ཉེར་ལེན་མེད་པར་འགྱུར་

བས། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དོན་ལ་འཕོ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དོན་འཛིན་རྒྱས་སུ་སྐྱེད་པའི་བློ་སྟོན་ལ་མེད་པར་

དོན་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེད་བ་མེད་དོ།།

༄ ཆོད་སྦྱང་གི་ལན་ལ།

རྟ་བར།

ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཡང་། །ཤིན་ཏུ་

གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས། །རྣམ་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། །

@III-421 ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་མིན། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡིད་འཇུག

ནི། །མཚུངས་ལ་ཡིད་གཞན་ལྷོས་མི་འགྱུར། །ཡིད་ཤེས་རིམ་བཞིན་

སྐྱེ་བས་ཀྱང་། །ལྷོས་པ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན།

།ཞེས་པས།

རང་སྟོ་ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་སྟ་མ་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་ནའང་།

རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་ཀུན་གཞིའི་

རྣམ་ཤེས་འཇུག་ཤེས་དྲུག་པོ་ཀུན་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་ལས་རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་ཚིག

ཅར་སྐྱེ་ཡང་། ཡིད་གཟུགས་མཇོས་ལ་ཆགས་པའི་སྐྱེས་བུ་

ཆོས་ཅན། ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་སྣང་འཇོན་ཉན་ཤེས་

འབྱུང་བ་མིན་པར་ཐལ། ཡིད་གཟུགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་

པའི་ཤེན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས་སྣང་འཇོན་ཉན་

ཞེས་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཡུལ་

ལ་འཇུག་པ་ནི་མཚུངས་པ་ལ། ཡིད་གཞན་ཕྱི་མ་ལྟོས་

པར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། བློ་སྟ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་

དེ་མིན་པའི་ཕྱིར། བློ་ཕྱི་མ་སྟ་མ་ལ་ལྟོས་པ་

@III-422 རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཞེས་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བས་

སོ། །ཀྱང་གི་སྒྲས། ཡིད་དོན་གཞན་ལ་ཆགས་

པའི་ཚོ། ཤེས་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་མ་ཟད། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

ཤེས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་ཀྱང་། བློ་སྟེ་མའི་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་པ་རབ་

ཏུ་གྱུབ་ཅེས་པའོ།

༥ དེ་ལ་རྩོད་སྤང་ལ། རྩ་བར།

ཡིད་གཅིག་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་ལ་ནི། ཚགས་པ་གཞན་

ལ་མི་འགྲོའི་ཕྱིར། །ཤེས་གཞན་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན་མིན། །ལ་ལར་ཅིག

ཅར་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་པ་མཚུངས་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །ཐམས་

ཅད་ཆོ་གཞན་རྟོགས་མི་འགྱུར། །བདག་ཡིད་ལྡན་པ་ཙམ་ལས་ནི། །

སྐྱེས་ནའང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །གཅིག་ལས་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་

ན་འང་། །ཅི་ལྟར་མར་མེ་དུ་མས་མཐོང་། །རིམ་གྱིས་ཀྱང་ནུས་མེད་

འགྱུར་ཏེ། །ཕྱིས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ལུས་སྐྱེས་བུ་

བཞད་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ལས་ངེས་ན། །དེ་ཕྱིས་གང་ལས་

བློ་ཉིད་ལས། །ཞེན་ཡིན་མོད་འདོད་པ་ཉིད།

།ཞེས་པས།

བྱེ་བྲག་པས། ཡིད་རྟག་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@III-423 སྣ་དབང་དུ་འགྱོ་བས་ཡུལ་གཞན་དྲི་ལ་ཆགས་པ་ན་དབང་པོ་

གཞན་ལ་མི་འགྱོ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་

ཀྱི། སྔ་མའི་རྒྱས་པ་ལ་ལྷོས་ནས་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

འཐད་པ་མིན་ཏེ། སྐབས་ལ་ལར་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཞེས་པ་

དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇུག་ཞེས་དྲུག་ཡུལ་ལ་

འཇུག་པ་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་། ཡུལ་གཅིག་ལས་གཉན་

རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོ་ཡིད་

གཅིག་ཁོ་ནར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་ཡང་ཞེས་

པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་ཡིད་རྟོག

པ་ཕྲད་པའི་ལྷན་པ་ཙམ་ལས་ནི་དབང་ཞེས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཁྱོད་

རང་གི་བླུབ་མཐའ་ཡིན་པ་གང་ཞེག །རྟག་པ་ལ་རེས་འགའ་

ཕྱད་མ་ཕྱད་ཁྱད་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་གཅིག་ལས་

བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་གཅིག་གིས་

ཤེས་པ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་

ཅི་ལྟར་མར་མེ་གཅིག་གིས་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་གཟུགས་མཐོང་

@III-424 བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡིད་ཆོས་ཅན།

རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་དུ་མ་བསྒྲིད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་

ཐལ། ཅིག་ཅར་དུ་མི་བསྒྲིད་པ་གང་ཞིག །ཕྱིས་ཀྱང་སྟར་

དང་ནུས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི།

རྒྱང་ཕན་པ་གང་དག་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་རྟག་པས་ཤེས་

པ་བསྒྲིད་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པས་སྒྲིས་བྱ་རྟག་པས་ཡུལ་ལ་

ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ལ་གཕོད་བྱེད་བཞད་པ་ཡིན་ཏེ།

རྟག་པས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་ཅན་པས།

གལ་ཏེ། འདུ་བྱེད་ལས་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་རེས་པ་ཡིན་

ནོ་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣག་ན་རིགས་པ་སྟུ་མས་ཁེགས་ཤིང་།

མི་རྟག་ན་སྟར་མེད་འདུ་བྱེད་དེ་ཕྱིས་གང་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན།

བདག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་བློ་སྟ་མ་ཉིད་

ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་དོན་དེ་ཁོ་བོ་

ཅག་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

༄༅ ཀུན་ཡིན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་

མིན་པ་དགག་པ་དངོས་ལ། རྩ་བར།

གཟུང་ལ་

@III-425 གཟུང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ལ། གཞན་མིན་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་མཚན་ཉིད།།

སྣང་བ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་མོད། །ཚ་མེད་པ་ལ་ཕྱ་སོགས་མེད།

།

ཅེས་པས། ཤེས་པ་སྟ་མ་ལ་ཕྱི་མའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་ནུས་པ་

དང་། ཉིར་ལེན་གྱི་ནུས་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་གཟུང་ཡུལ་གྱི་ནུས་

པ་ཉམས་པ་ན་ཕྱི་རོལ་ལ་འཛོ་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་

ཉམས་ནས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་

ལ་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྣོ་

ནས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་མིན་

ཏེ། ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རང་འདྲའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་ཤེས་

པ་དེའི་གཟུང་དོན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

སྣང་བ་ལ་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེད་བྱེད་གཞན་མེད་པ་བཞིན་

ནོ། །ཏྲི་ཀ་ཆེན་ལས། ཚོགས་དེ་ཕྱོགས་སྡུས་འཕངས་པ་ཡིན་

པར་འདོད། །སྣང་བ་ཆ་ཕྲ་བར་སོང་བའི་སྒོ་ནས་གཟུང་དོན་མི་

བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བློ་སྟ་མའང་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་མི་བྱེད་པ་སྲིད་

དོ་ཞེ་ན། བློ་སྟ་མའང་ཆོས་ཅན། ཆ་ཕྲ་བ་སོགས་སུ་སོང་

@III-426 བ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༄ དེའི་ལན་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

གཟུང་བའི་ནུས་

པ་ཉམས་འགྱུར་ཀྱི། །སྐྱེད་བྱེད་བདག་ཉིད་གཞན་མིན་ན། །གཟུང་

བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་ནི། །གཟུང་ལས་སྐྱེད་བྱེད་གཞན་མེད་དེ། །

གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟ་མིན་པར་ནི། །ཐོ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་

མེད། །གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ལས་འདི་ཡི། །དེ་དངོས་ངེས་པ་གཞན་

ཅི་ཡོད། །བློ་ལའང་དེ་ཡོད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་རྟོག་

གནས། །འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་ལེན་དང་། །སྒྲོང་བ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་

མཚན་ཉིད། །གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཟུང་བའི་

མཚན་ཉིད་དམྱོད་པ་འདི། །མ་དག་བློ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། །རྣལ་འབྱོར་

རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །དེ་ལ་ཕྱ་སོགས་ངོ་བོ་ཡིས། །གཟུང་བ་གཟུང་

མིན་ཉིད་འབྱུང་ན། །གཟུགས་སོགས་བློ་ལ་སྣང་མེད་གང་། །ཕྱིས་

སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད།

།ཅེས་པས། བློ་སྟེ་མས་

ཕྱི་མའི་གཟུང་བའི་ཀུས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི། སྐྱེད་བྱེད་

ཀྱི་བདག་ཉིད་གཞན་ཉམས་པ་མེད་པས་བློ་ཕྱི་མ་ཡུལ་

@III-427 ལ་འཕེའོ་ཞེ་ན། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་

ནི། གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེད་བྱེད་གཞན་མེད་དེ། གཟུགས་སོགས་

གཟུང་དོན་དེ་ལྟ་མིན་པར་ནི། དབང་བློ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་དེ་ལ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ལས་

གཞན་པའི་དབང་ཤེས་འདིའི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་ངེས་པ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པའི་

ཕྱིར། བློ་སྟ་མ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་

དེ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལའང་བློ་ཕྱི་མ་རང་

འདྲའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་པ་དེ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།

བློ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་དུ་གནས་པར་ཐལ། བློ་ཕྱི་མའི་ཉིར་ལེན་

དང་སྐྱོང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་

ལེན་དང་སྐྱོང་བ་དེ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འོ་ན། གཞན་སེམས་ཚོས་ཅན། རྟག་འགྱུར་

མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཉེར་ལེན་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་ཆ་ཤུ་བས་གཟུང་

དོན་མ་ཡིན་པ་དང་ནི། གཞན་གྱི་སེམས་ཉེར་ལེན་མ་

@III-428 ཡིན་པས། གཟུང་དོན་མིན་ཞེས་དེ་ལྟར་གཟུང་བའི་མཚན་

ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། མ་དག་ཟློ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་

ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པ་

འཕགས་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཇི་ལྟ་བ་

བཞིན་དུ་སོ་སྐྱེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཇི་ལྟ་བ་

བཞིན་དུ་རྟོག་གེའི་བློས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བློ་ཕྱི་

མས་རང་གི་བློ་སྟ་མ་འཛིན་པར་འགྱུར་ན། བློ་ཕྱི་མ་ཆོས་

ཅན། དོན་གཉན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་

པར་འགྱུར་བ་དེས་ནའོ། །ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་དེ་ལ་ཆ་ཤྲ་

བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིས། སྟར་བཟུང་བ་ཕྱིས་གཟུང་དོན་མིན་

པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་བློ་ལ་སྟར་མེད་

པའི་ཆ་ཤྲ་བ་གང་། ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པ་

དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་བརྐག་པ་མཐའ་གཟུང་གི་ཚུལ་ཡིན་

ལ། རང་ལུགས་ལ་བློའི་གཟུང་དོན་ཁས་ལེན་ནས་མིན་ནོ། །

@III-429 ཀླུ་ཀ་ཆེར། རང་འཛིན་ཞེས་པའི་ཉེར་ལེན་དང་སྲོང་བྱ་

ཡིན་པ་དེ་ནང་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྟོན་

པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲ་དེ་ནང་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡོད་

ན། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཞེས་བརྐག་པ་མཐའ་བཟུང་

གི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།

꠸ དེའི་ལན་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

དེ་ཕྱིར་རང་བློ་འཛིན་

འགྱུར་ན། །དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཡི་སེམས། །གང་ཡིན་དེ་ཉིད་འཛིན་

འགྱུར་བ། །དེས་ན་དོན་གཞན་རྟོགས་མི་འགྱུར། །རྒྱས་པ་དུ་མ་གཅིག

མེད་ཀྱང་། །དངོས་རྟམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས། །གཅིག་དང་དུ་མ་བྱེད་

རྟས་བརྗོད། །གལ་ཏེ་གཅིག་ལས་དུ་མ་མིན། །མ་ཡིན་འགའ་ཞིག

གཅིག་ལས་གཅིག །འབྲས་བུ་ཆོས་པ་དག་ལས་བྱུང་། །གཅིག

ཀྱང་ཆོས་པ་གཉིས་འགྱུར་ཕྱིར། །དེ་ནི་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད།

།

ཅེས་པས། རང་བློ་སྟ་མ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་

ན་ནི། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་འཛིན་

པར་འགྱུར་དགོས་པ་དེས་ན་དོན་གཉན་ཕྱི་རོལ་རྟོགས་པར་མི་

@III-430 འགྲུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གླུབ་བོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྟ་མས་ཤེས་

པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ལས་གཞན་པ་མེད་དོ་

ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ནུས་པ་དོན་གཞན་

དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ནུས་པ་དེ་དག་རྫས་ཐ་དད་

ཅིང་། རྣམ་ཤེས་ལས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་

ཆོས་ཅན། རང་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ནུས་པ་དོན་གཞན་ཡོད་

པའི་སྐོར་ནས་འབྲས་བུ་བསྟེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་

དད་པའི་ནུས་པ་དུ་མ་དག་གཅིག་མེད་ཀྱང་རང་འབྲས་བསྟེད་པའི་

ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མ་

བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། རྒྱུ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་

དུ་མ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་གཅིག་ཉིད་ལ་རང་ལས་

རྣས་ཐ་དད་པའི་ནུས་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་རྒྱུ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་

དུ་མ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞི། རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བུ་

གཅིག་ནི་སྐྱེ་བ་ཅིར་ཡང་མི་རུང་གི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་

རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་དག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་

@III-431 གཅིག་ཀྱང་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་གི་ཉེར་ལེན་དུ་འགྱུར་ཞིང་།

འགའ་ཞིག་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བས་འབྲས་བུ་སོ་

སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

རྒྱུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ।

꠸ དོན་བསྡུ་བ་ལ། རྣ་བར།

གལ་ཏེ་ཆོ་གཞན་

དོན་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་སྐྱ་མ་འཛིན་འགྱུར་ན། །སྐྱ་ཕྱིར་སྣང་བ་

ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་དོན་གཅིག་ལ། །རྟག་ཏུ་རིམ་

གྱིས་མཐོང་བ་ཡི། །རྗེད་གཉིས་རིམ་མིན་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་། །གཅིག

ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སྣང་བར་འགྱུར། །བདག་དང་དེ་རིག་སྣང་བའི་ཕྱིར།

།

ཞེས་པས། གལ་ཏེ་བློ་གཞན་ཕྱི་མས་དོན་དང་རྣམ་

ཤེས་སྣ་མ་གཉིས་ཀ་འཇིན་པར་འགྱུར་བས། བློ་ཕྱི་མ་ཡུལ་

ལ་འཕོད་ཞེ་ན། རྟག་ཏུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཚ་ཕི་

གཉིས་ལས་ཕིའི་དོན་གཅིག་ལ་དཔྱོད་པའི་བློ་ཆོས་ཅན།

རྗོད་པ་ཙ་ཕི་གཉིས་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་འཇིན་པར་

འགྱུར་བར་ཐལ། སྣ་མ་ཙ་འཇིན་པའི་ཉན་ཤེས་དང་

@III-432 ཕྱི་ཙི་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་སྣང་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞ་གཅིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལ་གཉིས་གཉིས་

སྣང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་དེ་

རིག་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་ལ་གཟུང་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར།

ཡི་གེ་དེ་གཉིས་སྤྱི་ཕྱི་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པས་རྟག་ཏུ་རིམ་

གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཅར་དུ་སྣང་བ་མི་འགྱུར་རོ། །

དོན་དང་ཤེས་པ་སྟེ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པའི་ཡན་དགག་པ་

དོན་དང་ཤེས་པ་སྟེ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པའི་ཡན་དགག

པ་ལ། རྩ་བར།

གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་འཛི་

བ་ན། །ཐ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་མིན་ན། །གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་

མྱོང་བ་བཞིན། །ཐམས་ཅད་མྱོང་མེད་ཐལ་བར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་བདག་སྡུང་མངོན་སུམ་ཡིན། །གཞན་གྱིས་སྡུང་འགྱུར་

མ་ཡིན་ན། །གང་གིས་དེ་སྐད་བརྗོད་འགྱུར་པ། །བདག་གིས་

སྡུང་དེ་གང་ལས་གྲུབ། །གསལ་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པར་གྱུར་གྱི། །

གསལ་བར་འདོད་པའི་གསལ་བ་མིན། །གལ་ཏེ་གསལ་བ་

མ་གྲུབ་ཀྱང་། །གསལ་ན་འགྲོ་འདི་གསལ་བར་འགྱུར།

།

@III-433 ཞེས་པས། གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་གཞན་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོ་

བ་ན། འཕོ་ཁ་མའི་བློ་ཐ་མ་དེ་དེའི་བློ་ཕྱི་མས་ཉམས་སུ་མྱོང་

བ་མིན་པར་བློ་ཕྱི་མ་དེས་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

དེ་ལྟར་ན། རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བདེ་བ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་

རང་གིས་མ་མྱོང་བཞིན་དུ་བློ་སྟ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གིས་ཉམས་སུ་

མྱོང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལ་འཕོ་ཁའི་བློ་

ཐ་མ་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། དེ་མ་མྱོང་ན་དེས་ཤེས་པ་སྟ་མ་མྱོང་

བར་མི་རྟོགས་ཤིང་། དེས་སྟ་མ་སྟ་མ་རྣམས་ལ་སྐྱོང་བྱེད་

ཚད་མ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་པ་ཕྱི་མས་སྐྱོང་བར་མི་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་སྐྱོང་ནི་

མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མངོན་

སུམ་མ་ཡིན་པས། བདག་གིས་སྐྱོང་བ་ཡང་གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བ་

དང་མི་འདྲའོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན། བདག་གིས་སྐྱོང་

བ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བ་དེ་ལྟར་མིན་ནོ་ཞེས་

@III-434 བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་བདག་གིས་སྐྱོང་བ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་གང་ལས་

འགྱུབ་སྟེ་གྱུབ་པ་མེད་དོ། །མིག་སོགས་གསལ་འོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་

མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་གསལ་བ་མིག

ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དོ། །རང་གསལ་བར་

འདོད་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གསལ་བའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་བཞིན་

དུ། ཡུལ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གལ་ཏེ་རང་གསལ་བར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དོན་

གྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་གྱིས་དོན་གསལ་

བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉི་ཀ་ཆེན་ལས། དབང་པོ་ནི་ཤེས་པའི་

བདག་ཅྱིན་བྱེད་པས་གསལ་བའི་ཐ་སྙད་ཐོབ། ཡུལ་གསལ་བའི་ཤེས་

པ་རྣམས་ནི་རང་གསལ་བའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་ན། དོན་གསལ་བ་

མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན། འགྲོ་བ་འདི་མཐའ་དག་དོན་གསལ་

བའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ།།

མཇུག་བསྡུ་བ་

སྨོས་པ།

@III-435 ཚོད་མའི་རིགས་ལམ་དཔྱོད་པའི་བློའི་དམུས་ལོང་། །

འཇམ་མགོན་བླ་མའི་སྐས་མཆོག་གསུམ་གྱི་གཞུང་། །

འཁར་བ་འཇུས་ཏེ་ཆོས་བྱགས་དགོངས་ཟབ་མཆོར། །

ཞུགས་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་པར་བདག་ཡི་རངས། །

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའུའི་

རིགས་པའི་དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་དེ། སྔ་ལོར་ལྷ་ལྡན་དུ

འགོ་བརྩམས་ནས་ལས་བྲེལ་གྱི་དབང་གིས་རི་ཞིག་མཚམས་འཇོག

བྱས་ནས། འདི་ལོ་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་པེ་ཅིན་སྒོ་གླིང་དུ་

སློབ་ཁྲིད་ལ་ཡོང་སྐབས་སུ་མཐུད་བྱེས་ཏེ། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་

བདུན་པའི་ས་སྤྲུལ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་རེས་

གཟའ་སྤེན་པ་སྤྱི་ལོ་1990 1.27 ཉིན་

རྩོགས་པར་སྒྲུབ་བའོ། །